This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

A 797,426

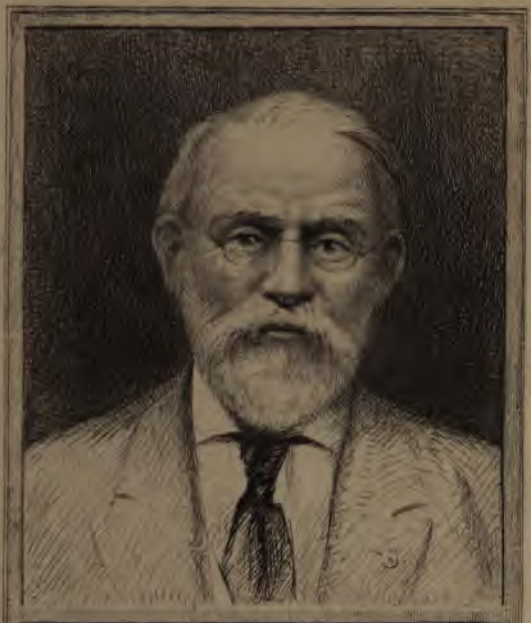

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

PT
P165
.T6
A6
1192

C. A. Thyregod

Udvalgte Fortællinger

Udgivet ved Oskar Thyregod.

Anden Del.

Kjøbenhavn.
Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn).
Fr. Bagges Bogtrykkeri.
1898.

Gyldendalske Boghandels Forlag.

4de Udgave

af

Kroniker fra Garnisonsby

Af

Sophus Bauditz.

3 Kr.; eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre.

3die Oplag

af

Prinsessen og det halve Konge

Et gammelt Eventyr i Vers og Rim

af

Holger Drachmann.

1 Kr.; eleg. indb. 2 Kr. 25 Øre.

9de Oplag

af

Adam Homo.

Et Digt

af

Fr. Paludan-Müller.

Folke-Udgave.

4 Kr.; eleg. indb. 6 Kr.

8165
.T6
A6
1898

Hiſtoriſke Skildringer.

NNING
-L
14-39
393

Bortførelsen.

For halvfemte hundrede Aar siden laa Herresædet Karstofte paa en lille Holm i Aaen, paa den Plads, der endnu næsten er en Ø og kaldes Gammelgaardsted, men hvor nu kun nogle svære Kampestens Blokke minder om den tidligere Anvendelse. Den mørke, bugtende Strøm har dog nu et stridere Løb der forbi end andre Steder, og man vil i denne kunne skjønne af nogle Perlestumper, hvor Broen har været, der forenede Ladegaarden med Borgegaarden.

Den sidstes Beliggenhed syntes beregnet paa et kraftigt Forsvar, og den høje, stensatte Kjælder samt lidt mere end Grundvolden af et Stentaarn tydede paa, at den første Bygherre havde haft noget stort i Sinde med sin Ejendom. Men han var bleven forhindret i sit Forsæts Udførelse, og Efterkommere havde ladet sig nøje med at fuldende den storartede Begyndelse med et simpelt Bindingsværks Stuehus med Lervægge og Lyngtag, ganske i Lighed med Ladegaardsbygningerne. Karstofte var altsaa hverken en

DOR

Ridderborg eller et Røverslot, men ganske hvad man i vore Dage vilde kalde en større Avlsgaard.

Kun et eneste Indtryk modtog i Reglen den fremmede Vandrer, der efter at have færdedes over den umaadelige Hede, som paa alle Sider omringer Gaarden, pludselig saa den betydelige Menneskebolig ligge i Dalen for sine Fødder, og det var Indtrykket af den dybeste Fred. Heden, der hviler under den vide Himmel, stor og stille og aldeles som den udgik af Naturens Haand, afbrødes pludselig af den dovent-flydende Aa og de brede Enge, paa hvilke det vrimlede med velnærede Kvæghjorde. Baade mod Nord og Syd strakte sig bølgende Kornmarker, og midt i det hele laa den simple, venligtudseende Gaard og smilte indbydende til den sig nærmende Gjæst. Ja, at Gjæstfreden end ikke indskrænkede sig til de fornuftige Væsener alene, derom vidnede ikke mindre end fjorten taarnhøje Storkereder, som laa fordelte paa Rygningen af de forskjellige Bygninger. Den yndede Fugl maatte være fredløst af Gaardens Besidder, og dette i Forening med den øde og vandrige Egns Overflødighed af Krybdyr gjorde, at fjorten Storkepar med deres Yngel var hjemme der, og hvert Øjeblik lød over Gaarden en Knebren, en Susen, idet et eller andet Medlem af de vingede Familier kom hjem eller fløj ud eller stod paa et Ben og gav sin klaprende Musik til bedste.

Trods Stuehusets uanseelige Ydre var der ret hyggeligt der inde. Navnlig var en ti Alen lang og bred Stue, som bar det pragtfulde Navn Riddersalen,

efter de Tiders Maade taalelig vakker. Der fandtes smaa Glasruder, som den Gang endnu var en Sjældenhed i saa simple Bygninger. Væggene var panelede med Egetræ, som var udskaaret i Ruder, Buer og Slangesnoninger, dog uden egentlig Kunst eller Smag. Paa samme Maade havde man smykket det stærke Egetræsbohave, der for øvrigt kun bestod af nogle Skabe, Læneſtole med meget høje Rygge samt et svært Bord, hvis fire Ben endte sig i Dyrehoveder, og en flad Kiste, der stod op til Væggen under det ene Vindue.

Paa denne Kiste sad en Dag ved den omhandlede Tid en næsten halvhundredaarig Kvinde af stærk Bygning og høj Vækst. Hun var ikke smuk og havde rimeligvis aldrig været det. Hendes Hudfarve nærmede sig det askegraa; hendes Ansigt var magert, men havde næppe været det altid, thi Huden hang i Folder; det lyse Haar var tyndt og ikke vel plejet, men i det store, graa Øjenpar var der en særegen Glans, som det var tiltrækkende at se, da det ligesom var et mat Gjenskin af et godt Hjerte. Klædedragten var ikke synderlig anderledes, end den brugtes af Bønder. Et brunt Vadmelsskjørt med Lædertrøje, og dog var den, som bar det, en højadelig Dame, der lød Navnet Fru Ellen, havde været Enke i mange Aar og i den Tid havde bestyret Karstoft Gaard og Gods for sin Broder, Ridder Otto Kabolt.

Denne gik frem og tilbage paa Gulvet. Han var nogle Aar yngre end sin Søster, med hvem han havde en stor Familielighed, medens dog det mandige

Væsen og vejrslagne Ansigt klædte ham ulige bedre end hende. Han var bygget som en Kæmpe; det saa ud til, han var lige kommen fra et Hærtog, thi hans Hjelm laa paa Bordet, Benskinnerne paa Bænken, men selv var han klædt i Jærn fra Hals til Knæ, og et vældigt Slagsværd dinglede ved hans Side. Manden saa langt fra ikke saa fredelig ud som hans Herregaard. Han syntes i øvrigt tavs og tankefuld, som han der gik frem og tilbage; men Søsterens Øjne fulgte ham med et paa en Gang ømt og misfornøjet Blik.

„Du vil altsaa aldrig slaa Dig til Ro her hjemme?“ sagde hun efter en Stunds Tavshed.

„Jo, Søster!“ svarede han med et let Suk. „Det er mit højeste Ønske, naar jeg or Ærens Skyld kunde. Men saa længe vore Frænder, de ædle Limbekker, behøver min Arm, vil jeg ikke forlade dem. Naar de med Fred kan bo i deres Besiddelser, vil jeg ogsaa slaa mig til Ro i min lille Rede.“

„Ja saa! Du og jeg vil da nok være døde forinden!“

„Vil Du da,“ spurgte han alvorlig, i det han standsede foran hende, „at jeg skal svigte deres Sag, som burde være hver dansk Mands Sag? — Vil Du da, at jeg for al den Velvilje, gamle Henning har vist vor Slægt i dens Fattigdom, nu skulde forlade hans Søn, medens det gaar tilbage med ham, fordi han har foretaget sig det Kæmpeværk at standse den tyske Drage, der er brudt ind over Grænsen? Vilde Du det, min Søster?“

„Slægten Limbek synes mig selv en Drage, der aldrig kan blive mæt af Blod og Ofre. Under dens Banner har jeg mistet min Fader, min Mand og min ældste Broder. Kan det da undre nogen, at jeg stakkels, enlige Enke nu ønsker at beholde Dig! — — Desuden gaar det tilbage med Dit Gods, kan jeg lade Dig vide, fordi Du aldrig er hjemme at bestyre det."

„Som om Du ikke holdt al Ting bedre i Skik, end jeg kunde?"

„Snart vil man bringe mig det Budskab, at ogsaa Du er falden i Hr. Klaus's Tjeneste. Saa kan man grave min Grav, naar det skal være; thi saa er vor Familie uddød. — Kjære Otto!" raabte hun, idet hun sprang op og lagde sin Haand paa hans jærnklædte Arm. „Bliv hjemme hos Din Søster! Tag Dig en Hustru, og lev en Stund for Din egen Lykke! Du har levet og lidt nok for vore stolte Frænders Ære."

„Tage mig en Hustru?" mælede Ridderen. „Aa ja! For en Snes Aar siden tænkte jeg ikke saa sjælden paa sligt; men videre kom jeg ikke. Nu er jeg bleven for gammel."

„Snak Broder! Du er jo ung endnu," paastod hun. „Tænk dog ikke saa lavt om mit Kjøn, at det ikke skulde kunne foretrække som Bejler en alvorlig Kriger af Din mandige Skjønhed for en dunhaget Spyttegjøg, der er kaad i Kvindeleg, men ikke tør se vred Mand under Øje."

„Hm! Jeg har ikke den Fornøjelse at kjende

ſynderlig til Dit ærede Kjøn; men jeg ſkulde dog tage meget fejl, om ikke en ung, adelig Dame vilde give mig Kurven, naar en ung, rødkindet Svend bad hende om Fæſteringen."

„Og jeg ved en ung, ſmuk og adelig Jomfru, der, lige ſiden hun ikke var ſtørre end ſom ſaa, har ſaa at ſige været forelſket i Dig!"

„Ved vor Frue! Det er mere, end jeg vilde troet! Tør man vide, hvem den unge Skjønhed monne være?"

„Jomfru Helvig paa Mortensborg."

„Ja ſaa! Ole Dues Datter."

„Den ſamme! Og tænk Dig nu om, Broder! Du kunde have Dine kronede Dage her hjemme i Steden for at gaa og ſlide Dig op i Trætter, der ikke vedkommer Dig, og hvor for Reſten ikke altid Retfærdigheden har været paa den ſamme Side ſom Du. Og hvad vinder Du ved det? — Ar og Skrammer og til ſidſt Døden — Døden — Døden, hvor Din ſtakkels gamle Søſter ikke kan pleje Dig i Din ſidſte Stund, men maa gaa her hjemme og græde ſig Øjnene ud af Hovedet, fordi hun da er ſaa gruelig ene. Saa vil da ogſaa nok Røvere og Udaadsmænd, der nu holder ſig i Skindet af Frygt for Dit gode Sværd, røve vort Gods og jage mig bort fra vor Fædreborg, ſaa jeg kommer til at gaa Landet rundt og tigge om Brød og Ly blandt andre fattige Kvinder. Lykkeligere Dage vilde det være for mig, om jeg kunde henleve min Alderdom ved Din Side og gynge Dine Børn paa mine Arme!"

Ridder Otto ſvarede intet, men begyndte ganſke rolig at afføre ſig Hærklædningen. Da han var færdig dermed, ſagde han: „Jeg tager op til Mortensborg i Morgen.“

Med ſlet dulgt Glæde ſagde Fru Ellen: „Jeg kunde have Lyſt til at ledſage Dig!“

„Tak!“

* * *

Ole Due paa Mortensborg var en gammel, gjæv Riddersmand, ſom i ſin Ungdom og Manddom havde tumlet ſig i Krige og i fremmede Lande. Først i en fremrykket Alder trak han ſig tilbage til ſit enſomme Mortensborg og giftede ſig. Hans Huſtru fødte ham to Børn, af hvilke det ældſte, en Søn, gik i Faderens Ungdomsſjed og tegnede til at blive en berømmelig Kriger. Men han faldt ſom et af de mange Ofre for den usle Krig, Kongen over Nordens Trillingeriger førte forgjæves mod Holſtenernes Herre gjennem Fjerdedelen af et Aarhundrede. Hr. Ole, der tidlig var bleven Enkemand, havde nu kun Jomfru Helvig tilbage, og hun blev hans Alderdoms eneſte Glæde, hans Øjeſten. Han var paa en Gang en ſtræng og en ſvag Fader. Satte han ſig noget i Hovedet, maatte liden Helvig lyſtre; men bag efter ſamt i alt andet kunde hun vende og dreje ham efter ſin Vilje. Hun var ſmuk, vild og egenſindig. Paa Roſer havde hun danſet gjennem ſytten Ungdomsaar; thi det tid-

lige Tab af hendes Moder havde ikke berørt hende videre, da hun ikke forstod, hvor stort Tabet var.

Dette yndige og forkjælede Barn var det, Fru Ellen havde udset til sin Broders Hustru, og da han ventedes hjem, havde hun saa løselig omtalt Sagen for Ole Due. Denne havde allerede set, at Helvigs Dukker og øvrige Børneleg begyndte at kjede hende; et og andet Længselssuk havde mindet ham om, at hun næppe alle Dage vilde være tilfreds med at være hans Datter og intet mere. Ogsaa var han gammel, og den Tanke, at han skulde dø, og lade hende tilbage uden Beskyttelse i saa urolige Tider, pinte ham ofte. Men i den hele Egn vidste han ingen, han kunde tænke sig som en passende Ægtefælle for hende. Fru Ellens Forslag vandt derfor hans Bifald; thi Ridder Otto var hans jævnlige i Byrd og Kaar og — hvad der var endnu mere — en retsindig Mand, djærv i Krig og paalidelig i Fred, en uforsagt Beskytter for de undertrykte og en Ven af alt, hvad der var godt og hæderligt. Han var et ægte Billede af den ædle, men uslebne Side af Ridderskabet. Ellen fordulgte ikke, at hun haabede ved Giftermaal at fængsle ham til Hjemmet, ogsaa dette var Ole Dues Ønske, hvis han blev Helvigs Mand, og de mødtes saaledes i alle deres Forhaabninger. At han var næsten tre Gange saa gammel som den ham tiltænkte Brud, tillagdes ingen videre Vægt og blev ikke omtalt.

Faderen omtalte til sin Datter, hvilken Gjæst der ventedes, og tildelte ham saa megen Ros, at hun

blev helt nysgjerrig. Hun havde levet meget enſomt, da hendes Fader aldrig tog ud og kun modtog Beſøg af jævnaldrende Herremænd med deres Familier, i hvilke tilfældigvis ingen Sønner fandtes. Fruen paa Karstoft ſendte øjeblikkelig Bud, da Otto havde beſluttet at aflægge ſit Beſøg, og det kan ikke nægtes, den unge Dame jo den paagjældende Dag var omhyggeligere i ſin Pynt end ellers.

Otto Kabolt kom, og ved det første Øjekaſt misbagede han hende ikke. Saaledes forekom det hende, maatte en kjæk og hærdet Kriger ſe ud. Der var noget ſaa godt og aabent i hans Anſigt og Væſen, at det maatte tiltrække. Det lyſe Haar og det ſtraagule Skjæg paſſede fuldkomment til hans ægte nordiſke Anſigt og gjorde, at han ſaa yngre ud, end han virkelig var.

Men han blev for ſit Vedkommende aldeles blændet ved Synet af det ſmukke Barn. Det ravnſorte Haar og de mørktblusſende Kinder forenede ſig med de brune, brændende Øjne og den lille Munds blodrøde Læber til en ejendommelig, næſten fremmedartet Skjønhed. Uagtet hendes unge Alder var hun en fuldtudviklet Kvinde, hvilket forraadte ſig i Øjnenes Glans og i de paa en Gang fine og afrundede Former. Ridderen, der var uvant til Omgang med Damer, fremſtammede en ærbødig Hilſen, hvorpaa han henvendte Ordet til hendes Fader; men den ſmukke lille Trold færdedes om ham og om de fremmede med en uſigelig Veverhed og Ynde. Den fremmede Herre ſkulde fortælle Ole Due om ſine Bedrifter

og Hændelser i Krigen; men Gud hjælpe ham for Sammenhæng, der var i hans Tale, saa længe Pigebarnet var saa nær, hans Øjne kunde naa hende; thi saa længe i det mindste søgte hans Tanker hende; medens alt, hvad han havde oplevet, var ham som en dunkel og forvirret Drøm. Det mærkede da ogsaa Fru Ellen, og hun fandt et Paaskud til at faa Barnet med sig ind i et andet Værelse, saa at Mændene lodes alene.

Som man let kan tænke, blev det ikke det eneste Besøg, Otto Kabolt aflagde paa Mortensborg. Han kom der oftere efter den Tid, og hans Fortryllelse aftog ikke. Sagen blev bragt paa det rene mellem ham og Faderen, og denne tilkjendegav Datteren sin Vilje som noget, det ikke tilkom hende at snakke med i. Nu! Sandt at sige, var det heller ikke hendes Agt at gjøre Indsigelser. De mange Lovtaler, hun havde hørt over sin Brudgom, undlod ikke at paavirke hende, og ukjært var det hende ingenlunde, at en saa drabelig Riddersmand, der aldrig havde blegnet lige overfor Faren, mod hende, den unge Pige, var helt undseelig og frygtsom. Thi det blev han ved at være. Sjælden tiltalte han hende, af den gode Grund at han ikke vidste, hvad han skulde sige; men med uendelig Lyst og Beundring hørte han hende tale og lyttede da med tilbageholdt Aandedræt, for at ikke en Lyd, ikke en Sænkning eller Hævning i Tonefaldet skulde gaa tabt for ham. Adskillige Smaaluner, som hun ytrede mod ham, fandt han sig i som noget, der var i sin Orden. En Blomst, hun havde tabt

eller bortkaſtet, et Stykke Baand eller ſligt, hun havde ſyslet med, kunde være ham en rig Kilde til Glæde. Han var med andre Ord en Mand, der første Gang er alvorlig forelſket og det i en modnere Alder.

Men hun ſyntes meget godt om, at han i et og alt var hendes lydige Tjener, der, efter ſom hun ønſkede det, lyſtvandrede med hende i Abildgaarden og lyttede paa Fugleſang eller legede i Brætſpil med hende eller hørte hende ſynge. Men ſelv var han ikke i Stand til at finde paa den mindſte Morſkab, og det var ikke ganſke, ſom hun ønſkede det. At han ſom Ægtemand vilde vedblive at være den ſamme ærbødige Beundrer, faldt det hende aldrig ind at tvivle om. Desuagtet var hun ſtundum ikke fri for at ſpørge ſig ſelv, om ikke et Samliv med ham vilde blive dræbende kedſommeligt — at det ſkulde blive overmaaade fornøjeligt, var da ikke til at vente. Det vilde altid være noget, om han kunde tale med hende ſaa fornuftig ſom med hendes Fader og hans Søſter; men det lod det til, han ikke kunde.

Imidlertid nærmede ſig Tiden, da Parret ſkulde holde Fæſtensøl. Ole Due lod brygge og blande og indbød Gjæſter. En Maaned efter ſkulde der ſaa holdes Bryllup, og det ſkulde vare i ni Dage, medens Fæſtensøllet kun ſkulde holde ud i tre.

Ved denne Tid kom der en Gjæſt til Karstoft, en ung Adelsmand nord fra, der vendte hjem fra Krigen og bragte Ridder Otto et Budſkab fra Klaus Limbæk. Axel Knop, ſaaledes hed den fremmede,

blev af Ridderen modtaget med sædvanlig Gjæstfrihed, blev paa Karstoft i flere Dage, og da det lod til, han endda ikke havde Hastværk, indbød Otto ham sit Fæstensøl.

Det skulde han ikke have gjort.

Axel Knop havde ikke Otto Kabolts mandige Væsen og krigerske Udseende; men han var meget yngre, meget smukkere, havde Dannelse og Verdenstone og i det hele et særdeles vindende Udvortes. Det var en meget glimrende Tilvext, Otto Kabolts Følge ved ham havde faaet den Dag, da han red til Gilde, men til Uheld var Fornøjelsen derved kun lille; thi der fandtes kun faa eller ingen Tilskuere paa den sorte Hede mellem Karstoft og Mortensborg, saa Toget ikke blev tilbørlig beundret.

Den unge Helvigs Blikke hang ved den fremmede lige fra Begyndelsen af, og hun følte sig derved saa underlig trang om Hjærtet. Det blev ikke mindre i Dagens Løb, alt som hun sammenlignede ham med sin Brudgom. De unge dansede. Axel fløj som en Fjerbold og kvad dertil, saa det lød som Harpeslag. Naar han i Dansen rakte hende Haanden, og den et Øjeblik hvilede i hendes, var det, som hun følte et elektrisk Stød, der snurrede hende lige ind i Hjærtet. Da maatte hun rødmende slaa Øjnene ned for hans stærke Blik, hun var saa underlig angst og og dog glad. Det var som hun drømte lysvaagen, at hun svævede bort igjennem den gyldne Aftensky hen til et ubekjendt Land af usigelig Dejlighed. Der var Harpeklang og Fuglesang, der var Glans og

Lykke, heller ikke var hun der alene; men den, som var hos hende, var ikke hendes Fæstemand, han sad og drak mellem de graahaarede Herremænd. Nu forekom det hende, at et Samliv med ham maatte selv i det smukkeste Land være som en ensom Nattevandring over den øde Hede.

Hun var saa ung, var et uforsøgt og forkjælet Barn, der var blevet ramt af Kjærligheden som et Lynslag. Kjærligheden til en Mand i den Stund, hun drak Fæstensøl med en anden; men paa den anden kunde hun nu næppe taale at tænke, og det Bryllup, der var bestemt til at holdes om en Maaned, var for hende saa langt borte, som om det var hinsides Død og Grav. Imidlertid gik de tre Dage lidt efter lidt, medens hun svælgede i sine Drømme, og den lystige fremmede var bestandig om hende for at holde hende i Aande og passe paa, at Elskovens nytændte Maane i hendes Sjæl ikke kvældede, men udviklede sig halv uformærkt, indtil den pludselig brød frem i al sin Klarhed. Og Gildet var ikke endt, før det skete. Den smukke Brud, der brød sig saa lidt om sin Brudgom, men gik omkring som en drømmende og smilte og græd og skjælvede — for hende opgik, inden hine tre Dage var til Ende, hint Lys, der kan varme, oplive og fortrylle det unge Hjærte, men som ogsaa kan fordærve det, fortære det, brænde det til Kul og Aske.

Otto Kabolt rejste og Axel Knop rejste; hun blev tilbage med Liv og Død i sit Hjærte, med en uovervindelig Beslutning, som hun ængstedes for at

udføre og dog ikke vilde afstaa fra for alt det, der er i Verden.

Hun vidste det godt, at det var lige saa umuligt at omstemme sin Fader saaledes, at han brød sit Løfte til Otto — lige saa umuligt som det vilde være for hendes svage Haand at rokke hendes Fædreneborg af dens Plads. Men naar det uigjenkaldelige var sket, da vilde han ikke være døv for hendes Bønner; thi dem havde han aldrig i Længden kunnet modstaa. At det, hun nu havde for, var et Angreb paa hans og hendes Ære, som han næppe nogen Sinde vilde tilgive, gjorde hun sig ikke rede for, efterdi hun ikke rigtig forstod det.

Men i de nærmeste Dage viste hun en sær Lyst til ensomme Vandringer, og dem rettede hun fortrinsvis mod Vest om imellem Bankerne ved Aaen. I saadanne Ting havde hun altid fulgt sin egen Vilje, og da Egnen var sikker og fredelig, lod man hende gaa og komme, som hun vilde. At en fremmed Svend, en ung Bondeknøs, i denne Tid lod sig se i Nabolaget et Par Gange, tænkte ingen paa at sætte i Forbindelse med hendes Vandringer.

Mellem Bankerne omme ved Aaen snor sig en snæver og kroget Dal, der bugter sig i forskjellige Retninger, inden den udmunder i Engen. Dens bratte Skrænter var den Gang besatte med et tæt Egekrat; men i Dalens Bund, hvor der var et Løb for Vintervandet, var der jævnt, græsbegroet og blødt som paa den smukkeste Engbund. Der laa en Morgenstund to Svende i den dugvaade Græs, den ene sov, den anden

havde rejst sig paa Albuen og laa saaledes og saa ud over Aaen, hvor Nattetaagen endnu rugede som en svulmende Dyne. Begge Svendene var ens klædte og lignede ved første Øjekast simple Vaabensmede; men saa man nøjere til, vilde man opdage en stor Forskjel, idet den enes velplejede Haar og Skjæg og hvide Hænder ikke tydede paa simpel Herkomst eller Gjerning, hvilket derimod unægtelig var Tilfældet med den andens barkede, brune Hud og mere skjødesløse Ydre. Svenden med de hvide Hænder havde heller ikke forklædt sig alt for godt; thi under Ærmet af hans Vadmelskofte fremstak et andet Ærme af højrød Farve og kostbart Stof. Ham var det, der sad paa Albuen.

„Rejs Dig, Bent!“ sagde han med en Overherres Myndighed. „Det maa snart være ved Tiden.“

Den sovende slog Øjnene op, gned dem og lettede paa sig, idet han sagde: „Ja, maa jeg saa faa noget at spise.“

„Æde og sove!“ lo Manden med det røde Ærme, medens han tilkastede ham en Tværsæk — „æde og sove, det er den Idræt, Du er bedst til!“

„Det er ogsaa det, jeg helst vil,“ forsikrede Knøsen og bjærgede sig et Stykke Ost og Brød op af Posen, „og jeg har hørt sige, det skal være et godt Tegn, naar Lyst og Evner følges ad.“

Knøsen saa ud til at være noget over tyve Aar, var middelhøj og firskaaren, han havde et ret smukt Bondekarleansigt, i hvilket der dog kunde læses en underlig Blanding af Snuhed og Enfold.

„Er Du ogſaa vis paa, det er denne Fordybning, der hedder Krogedal?“

„Ja, jeg tror det,“ ſvarede Svenden med Munden fuld af Mad.

„Tror det? Ved Du ikke det? Tiden var jo, naar Morgenſolen ſkinner ind i Dalens Munding.“

„Ja, det var det viſt,“ ſagde Knøſen med et Anſtrøg af Gnavenhed.

„Du er et Bæſt!“ erklærede Herren, der ſtod op og utaalmodig gik frem og tilbage. „Du er et ſaa ſtort Fæ, at jeg ikke vilde have Dig i min Tjeneſte, naar Du ikke var ſaa tavs og tro, Bent! Kan jeg ſtole paa Dig endnu?“

„Ja, gid jeg lige ſaa ſikker kunde ſtole paa Eder, Herre!“

„Paa mig! Med hvilket, Bent?“

„At det ikke er et Skjælmsſtykke, der ſkal udføres i Dag.“

Herren ſtandſede og betragtede Svenden med en velvillig Mine. „Paa det kan Du være ſikker,“ ſagde han. „Hvad jeg kunde finde paa at bedrive, vilde jeg ikke bortføre en uſkyldig Pige fra dem, der elſker hende, naar jeg ikke agtede at gjøre hende ſaa lykkelig, ſom det ſtaar i min Magt.“

„Herren ved nok, hvad jeg mener,“ ſagde Bent, endnu tyggende paa Oſten og Brødet.

„Hun ſkal, vil Gud, blive min Huſtru, før hun i Aften gaar til Hvile under ſamme Tag ſom jeg. Er Du ſaa fornøjet.“

„Ja, saa er jeg fornøjet," sagde Bent, der nu endte sit Maaltid og gjemte Levningerne i Tværsækken.

Solen brød snart frem igjennem Taagen og sendte sine Straaler langs ad Dalen indtil dens første Krumning. Et Minut aabenbaredes en anden straalende Skikkelse, idet liden Helvig kom ned ad Skrænten. Bleg af Skræk, badet i Taarer, svævede hun frem ad en Fodsti i Lyngen og kastede sig hulkende i den forklædte Herres Arme.

„Hestene, Bent!" befalede Herren, og den tiltalte rejste sig op, skultede sig, gabede og drev saa op i Krattet, hvorfra han strax efter kom tilbage med to Heste som der havde været skjulte. Den ene Hest bar Dameſaddel. I et Nu var Herren og Jomfruen til Hest og red op igjennem Dalen. Et Øjeblik efter hørte de høje Raab, og da de saa tilbage, saa de Bent, der havde skudt Gjenvej over et Bakkehjørne og nu af alle Kræfter halede ind paa dem.

„Hvad Fanden vil Du?" raabte Herren ham i Møde.

„Herren glemte at lade nogen Mad blive til mig!"

Rytteren saa nu Tværsækken, som Bent uden hans Vidende havde bundet paa Hesten, han løste den og kastede den paa Jorden, derpaa red Parret videre i skarp Trav.

„Saa!" sagde Bent og sankede Posen op. „Nu lod han mig beholde det hele, og i den ene Ende af Tværsækken er der endda Mad til dem selv, og der

er endogsaa en dejlig stegt Urkok til den smukke Jomfru. Nu, ja! Han finder vel paa Raad, at de ikke sulter ihjel. — Jeg har nu Mad nok i flere Dage, og maaske har jeg ikke mange Dage at leve i; thi naar jeg bringer den gamle Herremand dette" — og han tog et Brev op af sin Lomme og besaa det paa alle Kanter — „naar jeg bringer den gamle Herremand dette, saa slaar han mig vel ihjel. Saa græder min Moder, men det faar hun, naar blot min Herre vil holde, hvad han har lovet, og man vil være god mod den unge Dame. — Hvis han nu slaar mig ihjel, mon jeg saa ikke kunde vaagne i det andet Liv som en stor Herre og saa finde en fin og nydelig Jomfru ligesom — Aa nej! det kan endda være det samme, for det skulde være hende selv, og saa maatte hun dø først; det har hun vel ikke Lyst til endnu. — Nej, men hvis nogen er ond imod hende, vil jeg bede Forlov af Vorherre at gaa hjem til dem, ligesom der staar i Visen om Svend Dyrings Hustru:

Hun bad ham i saa lange,
at han lod hende gange."

Saa rejste hun sig af Graven og gik til sin Mand og hans nye Kone, og det kan nok være, hun forstod at lære det Rak at være god mod hendes Børn:

Hver Gang de hørte smaa Hunde tude,
saa tænkte de paa den døde der ude.

Huha! Det gyser i mig; dog det var ellers lige til Pas til dem. — Men jeg tror, jeg vil lægge mig

til at ſove for det første, ſaa kan jeg altid lade mig ſlaa ihjel. Man ſkal tage mod det gode, mens man kan faa det." Og dermed kaſtede han ſig ned paa Stedet og ſov ſnart efter ſom en Sten.

Ved Middagstid begyndte man paa Mortensborg at blive lidt urolig for Jomfruen, og Ternerne ſendtes ud at ſe efter hende. Et Par af dem kom ogſaa til Krogdal, deres muntre Snak var hørt op; thi de begyndte at blive ængſtelige ved den forgjæves Søgen. Som de nu gik op ad Dalen i alle dens Bugter, kom de ogſaa til den ſovende Svend. De udſtødte et Skrig og flygtede, men i nogen Afſtand ſtandſede de, vendte ſig imod og ſpurgte: „Hvad er Du for en Karl?"

„Aa ja! Jeg laa og fik mig en Lur."

„Har Du ikke ſet vor Jomfru?" ſpurgte Pigerne, der nu atter nærmede ſig ham, efterſom de havde opdaget, at han ſlet ikke ſaa ſaa frygtelig ud, men var en vakker Knøs med et fredeligt, næſten barnligt Anſigt.

„Eders Jomfru?" ſpurgte han. „Jo, hende har jeg ſet, hvis det er hende, der red bort med min Herre."

„Jeſus, Marie! Hvad er det Du ſiger?"

„I hørte det viſt godt, Pigebørn! Og ſaa er det ingen Nytte til, jeg ſiger det anden Gang."

„Men hvem er Din Herre?"

„Det ſagde jeg Eder ikke, ſaa vidt jeg ved; men det er ogſaa det ſamme. Her har jeg ellers et Brev

til Eders Herre, hvis det, som jeg formoder, er Ridder Ole Due."

„Jo, det er det rigtig nok! Hvordan er det dog fat! — Nu følg saa med og giv ham Brevet!"

„Sandt at sige, saa jeg heller, I gav ham det, Smaapiger; thi hvis jeg bringer det, kunde han maaske blive til Sinds at tage mit Hoved med det samme, og skjønt jeg ikke har stor Nytte af det, tror jeg dog, han kan bedre taale at undvære det end jeg."

De kom nu nærmere for at tage mod Brevet. Den mindste og smukkeste af Pigerne græd og sagde: „O Gud min stakkels Jomfru!"

„Ih nu, han æder hende ikke, er jeg vis paa, hvorvel —" Herved saa han til Madposen, der laa ved hans Fødder, men vred og forvrængede sin Mund paa den pudsigste Maade. Den havde været nær ved at sige for meget, og derfor maatte den straffes.

„Men kan Du da slet ingen Efterretning give os, gode Ven?"

„Jo vist kan jeg det, jeg kan give eder den Efterretning, at Eders Jomfru er løben bort med min Herre, og at her er et Brev fra ham til Eders Herre, hvem I kan bringe det med mangfoldige Hilsner fra hans Datter, min Herre og især fra mig. — Spørger han, hvem jeg er, saa kan I sige, at jeg hedder Bent, og man kalder mig Bent Gedebuk, fordi jeg for min Fornøjelses Skyld somme Tider

vogter Gederne, naar jeg er hjemme. — Saa kjender han mig maaske, men ellers kan det være det samme."

„Du ved dog, hvem Din Herre er, og hvor vor Jomfru er bragt hen, Menneske!" udbrød den Pige, som ikke græd og som var den største og ældste, men ogsaa lod til at være den ligegyldigste.

„Men naar jeg nu ikke vil sige det! — Det synes mig at være nok saa godt, I Tøse gik hjem med Brevet, hvoraf eders Herre kan faa alt at vide. I har da heller ingen Grund til at tøve her, for I kan saamænd slet ikke vide, om jeg ikke har en Karl og et Par Heste i Nærheden og agter at føre Eder bort ogsaa. „Hej, Mikkel!" raabte han ind imellem Bankerne: „Kom med Hestene og lad os faa de to smaa søde Dukker med!"

„Uha! Hvilket Skarn!" sagde den grædende Pige, der dog igjennem Taarerne skottede skalkagtig til Bent, som om hun nok gad se, om han turde vove at bortføre hende. Men den anden Pige sagde: „Kom Marine! Det er et Brøvlehoved. Lad os skynde os hjem med Brevet og Tidenden."

De gik. Da Marine undervejs saa sig tilbage, fik hun Øje paa den fremmede Svend, der med sin Tværsæk over Skulderen vadede gjennem Aaen og der fra gik syd paa op over Skjærlunds Hede. Længere borte, end det kunde ses fra Mortensborgs Omegn, drejede han dog en Smule til venstre, og saaledes blev han ved i en meget stor Kreds, indtil han naaede sit Hjem. Han var forlængst af Syne, da Ole Due modtog Brevet. Det gav sig ud for at

være fra Mikkel Povisk, en holstensk Adelsmand, der havde besøgt ham for et Aars Tid siden. Han havde da fattet Elskov til Jomfru Helvig, stod der, og nu havde han bortført hende med hendes Samtykke.

Bent Ged havde en underlig Vandring at gjøre og maatte undervejs ikke søge Nattely i noget Hus, skulde derhos have en ny Løgn i Beredskab for hver ny Vej, han vandrede ad, hvis han skulde møde et Menneske. Fra Mortensborg gik han over Almstok og Randbøl, drejede derpaa ind over Jellinghede og gik nord paa til i Nærheden af Rye, her gik han i Kirke, bad til St. Søren og hørte Messe, hvorpaa han igjen søgte ud af Skovegnen; gjennem Klodemølle gik han nu tværs over Heden til Karup og var da paa kjendt Grund.

Naar en rejsende forvilder sig til Karup og ikke drager sovende eller drømmende forbi — hvad Egnens umaadelige Øde for Resten giver god Anledning til samt for øvrigt har Øjnene med sig, vil han næppe undgaa at forundres over Byens Kirke. Det er ikke en større eller mindre Kirke af den almindelige Stil, der findes anvendt i bedre Egne; det er ikke en saadan Rønne af et Gudshus, som man en Gang opførte i en Naboby, og som, da den fandtes uværdig til Kirke, toges i Brug som Skole, en Tidlang efter forsødes som saadan og nu er Smeddebolig; den ligner heller ikke den Studestald, som en i samme Egn boende Herremand en Gang byggede sig, og som nu er Sognekirke; Karup Kirke er en underlig storartet Stump af en Bygning, som om en Kæmpe i

fordums Dage havde grebet en Domkirke med sine bare Hænder og hvirvlet den i Luften, saa den var bleven splittet ad for alle Vinde saa nær som et enkelt Kapel, der var dalet mellem de lave Bondehytter i Karup. Slig Heltegjerning er dog ikke bedrevet; men paa selve Stedet har staaet en Bygning som en Domkirke med Taarn og Spir, der saas vidt over Egnen og var et berømmeligt Valfartssted. Saaledes var det i Vent Geds Tid; men det er længst forbi. Det undergjørende Mariebillede, som i hans Dage tilbadtes med en saa fast Tro af dem, der var syge paa Legeme og Sjæl, ligger nu henslængt paa et Kirkeloft nogle Mil borte, og den berømte Vorfruekilde har søgt sig et Afløb uden for Kirkegaarden, hvor dens jærnholdige Vand upaaagtet taber sig i Mosen. Men da de mange Pilgrimme blev borte og med dem de rige Gaver, var Kirken i alle Maader for stor til den lille og fattige Menighed. Bygningen forfaldt og styrtede ned Stykke for Stykke, indtil kun det rummelige Kor var tilbage, og dette er det, der nu staar som selvstændig Kirke.

Vent var ikke vel til Mode, uagtet Ole Due ikke havde taget hans Hoved. Han tænkte paa den Gjerning, han havde været med til, og paa det unge Barn, der var blevet bortført, og som i hans Øjne var den fagreste og elskeligste Jomfru, han havde set. Han havde talt med hende oftere; thi som sin Herres mest betroede Svend havde han været sendt frem og tilbage for at fuldbringe den tidligere indledte Aftale, og imidlertid havde Jomfruens Skjønhed gjort et

uudsigeligt Indtryk paa hans eget Hjærte. Men hvad kunde han være for hende? Kun en beskeden og ydmyg Tjener, der holdt sig i den ærbødigste Afstand. Dog ogsaa med dette Vilkaar var han tilfreds og vilde blive inderlig glad, hvis han en Gang kunde være hende til virkelig Nytte, hjælpe hende i en eller anden Nød, uden at hun vidste, hvor Hjælpen kom fra. Han var tro mod sin Herre, men havde ikke fuld Tillid til dennes Retsindighed. Dog deri var han enig med sig selv, at hvis Herren viste sig troløs mod den unge Pige, der saa ubetænksomt havde overgivet sig i hans Magt, skulde hun finde en ydmyg Beskytter og han en hensynsløs Fjende i Bent Ged. Skulde han end sælge baade Liv og Sjæl, vilde han hævne hende. Men denne Mulighed, denne Hensigt var for et Hjærte som hans en tung Byrde. Langt heldigere vilde det være for ham, om liden Helvig blev hans Herres lykkelige og ærede Husfrue. Hans Tro paa Himmeldronningens Magt og hendes virksomme Nærværelse hos hendes Egetræs Billede i Karup var i Tidens Aand og urokkelig; paa hele Vandringen havde han længtes efter at komme did for at knæle for hendes Alter i inderlig Bøn.

Og med dyb Andagt knælede han paa Kirkegulvet under de mægtige Spidshvælvinger. Han var angst for hendes Velfærd, angst for, at han med sin fredsommelige Natur skulde nødes til at blive sin Herres Fjende. „Marie, rene Mø!“ bad han. „Bær Du og Din velsignede Søn hendes Beskytter! Har hun ingen Fjender, jeg skal stride imod, da lover jeg Dig,

at jeg alle mine Dage skal være rede til at stride mod Dine og mod alt ondt!" Da gik en Pater ham forbi, løftede sin Haand og gjorde Velsignelsens Tegn over den fromme knælende. Derefter rejste Svenden sig, lagde sin Skjærv i Blokken, drak sig et Bæger Vand af den hellige Kilde og gik saa ned over Aaen, hvor der den Gang var et Vadested for kjørende og ridende samt et Gangtræ med enkelt Rækværk for gaaende.

Snart naaede han op paa den vestre Alhedeslette, der vistnok var øde og uhyggelig, men var dog ikke nær en saadan uoverskuelig Ørk som nu. Den vilde Flade, paa hvilken nu Vestenvinden uhindret øver sin hele Vælde, var den Gang ikke saa bar, ikke saa forsvarsløst prisgiven denne de dyrkede Væxters barske Fjende. Ved Gindingskov og Boeslunde var endnu betydelig Skovlevninger; ved Grove var der en lille, men smuk Lund, der bar det pragtfulde Navn: Rosenlund; ved Munklinde og paa Lindebjærg var flere store Skove, der endnu holdt Stand i hundrede Aar efter, før deres Ved ganske forsvandt ved den i Egnen stærkt drevne Jærnsmeltning i Myremalm.

Mod Nord og Vest, hvor Heden viser saa talrige Spor af fordums Dyrkning, laa den Gang flere smaa Landsbyer, og i Midtpunktet mellem dem laa Grove Kirke paa en ved Sammenstødet af to Vandløb fremspringende Bakke. Det var en lille Bygning, opført af Ahl og Mosejærn; den havde været hvidkalket, men Rusten havde farvet den rød i pletvis, saa den i nogen Afstand saa ud, som den var blodig.

Det lille, stærke Taarn saas vidt omkring over den ganske Egn.

Lige over for Karup var alligevel Heden mer end milebred, og der var ingen anden Afvexling paa den at se, end Luftspejlingerne ude over Kragsøe og en nærmere liggende lille Lynghytte, om hvilken der laa en Plet Agerjord. Mod dette Punkt rettede Bent sin Gang, og da han naaede Hytten, kunde han se en Flok Geder, som ude i Mosen vogtedes af en gammel Kone. Imidlertid gik han til Hyttens Dør, som han fandt aflaaset, skjønt der ikke var noget Nøglehul, men tre Trætapper i en Trekant samt nogle andre Krusedduller, der stak frem af Døren. Han drejede lidt lidt ved de to Tapper, trak derpaa den tredje til Side, dermed gik en Skodde fra Døren, der var aaben, og han gik ind og satte sig.

Hyttens Tag naaede næsten til Jorden. Af Glasvinduer var der naturligvis ingen, men derimod en Luge til hver Side med en Blæreskinds Rude. Han aabnede en Luge, og der strømmede Lys og Luft ind. Stuen var ret rummelig, men lav, uagtet den var gravet ned i Jorden og laa mere end en Alen under Jordens Overflade med sit Gulv, der var fast og haardt nok, da det var Jordbundens naturlige Ahlunderlag. Kun meget uegentlig kunde man tale om Husets Loft; thi hvad der gjorde Tjeneste i den Egenskab, var nogle Rafter, som bar et Dække af Hedetørv med den brune, svampede Side nedad; en Stabel Myremalm — Rulleſten er sjældne i den paa Myremalm saa rige Egn — gjorde Tjeneste som

Arneſted og var til Dels ſammenſmeltet i en uformelig Klump; i Steden for Skorſten fandtes en Aabning i Taget.

Bohavet i denne Lejlighed udgjorde et Par Alkover med nogle Gedeſkind og uldne Lagener — det var Senge, derhos fandtes der et Bord og en Bænk, hvilende paa nedrammede Pæle, ſamt en lille Kiſte. Det var ingen pragtfuld Bolig; men alligevel ſyntes Bent at føle ſig ſom hjemme der, han ſtrakte ſig paa Bænken og laa og ſaa ud ad Lugen.

Konen ude i Moſen havde ſet den kommende og havde undret ſig over, hvem det kunde være. „Den vil hen til mit Hus,“ ſagde hun til ſig ſelv, „og ſe! den mønſtrer ved Døren, ſom om den vilde ind med Magt, og — nu er Døren oppe, og den gaar ind. Det er da en ſlem en!“ Hun kaldte paa ſin Hund, der laa og ſov i Læ af en Lyngtue, og gik med meget betænkſomme Skridt hjemad. At hun ikke var ret glad ved at gaa ind til den, ſom hun mente, ublu fremmede, ſaas paa hendes ængſtelige Anſigt, men dettes Udtryk veg for et Smil, da hun kom i Døren og ſaa, hvem Gjæſten var.

„Jh! Er det Dig Bent,“ udbrød hun. „Velkommen!“

„Tak, Moder!“ ſvarede han, og derved er Forholdet opklaret mellem Knøſen og den gamle Kone.

„Du kunde endda lukke Laaſen op,“ ſagde hun.

„Det maatte jeg ſagtens kunne, efterſom jeg ſelv har ſnittet den. Hvad jeg ellers vilde ſige og ikke lyve: Jeg er ſulten.“

„Jeg har intet Brød, min Dreng, da jeg ikke har kunnet faa til Mølle, og Haandkværnen kan jeg ikke magte længer; men Du skal faa nogen kold Havregrød og et Stykke Gedemælksost. — Hvor har Du været henne?“ spurgte hun, medens hun fremsatte Maden, som han uden Tøven gav sig i Færd med.

„Aa, baade hist og her,“ svarede han undvigende. — „Du kan give mig en Skjæppe Rug og sætte Kværnen til rette, saa skal jeg male den for Dig, naar jeg har spist; nu kan Du gjærne gaa til Geberne, jeg skal nok laase Døren, naar jeg gaar.“

„Geberne gjør ingen Skade; jeg kan godt sidde og høre Dig fortælle, hvor Du har været henne. Du har vel været med Din Herre at hente hans Fæstemø; men hvor har Du drevet om senere?“

„Saa Du ved, at han har faaet sig en Fæstemø?“

„Marri ved jeg det, og at han holdt Bryllup samme Aften, som han bragte hende hjem, det fortalte Kjeld Pøts Hyrde mig. Hvor har I hentet hende?“

„Aa, det var langt borte, helt nede i Sallingland, tror jeg. — Saa han har virkelig holdt Brylup!“

„Mænd har han saa, og der var en Stads og Herlighed uden Lige. Over tyve Voxlys var der tændt i Kirken. Hr. Sivert og hans Frue var saa pyntede, at de skinnede af røden Guld. — Den unge Brud var saa smuk, siger man; men det ved Du bedre. Hvorledes ser hun ud?“

Her var Bent ikke paa forbuden Grund, og det var tillige et Emne, han følte Deltagelse for. Medens han og Moderen fik Rugen frem, fortalte han om Jomfru Helvigs Dejlighed og ynderige Væsen. Snart var en Stang fastgjort i Loftet, og om den drejede Haandkværnen sig lystig rundt mellem hans kraftige Hænder, medens han sang dertil:

„Tak have bolde Hr. Axel,
han holdt saa vel sin Tro;
Maanedsdag derefter
— laa han i sorten Jord."

„Fy for den lede! Saaledes var det ikke!" afbrød han sig selv. „Hvorledes er det, det hedder i Visen, Moder?"

Det vidste hun ikke, hun gik nu til sine Geder, og han vedblev at male; men under Arbejdet nynnede han uafbrudt paa det Vers, han uvilkaarlig havde givet en saa ildevarslende Slutning.

Da Melet var færdigt, laasede han Døren, gik hen i Mosen til sin Moder og sagde Farvel, derefter straaede han tværs over Heden ind imod Grove, hvor Kirken viste sig stor og graa i Aftenlysningen og kastede en lang Skygge mod Øst. Men alt som han gik, sang han: „Tak have bolde Hr. Axel, han holdt saa vel sin Tro! — Maanedsdag — Nej, det er dog underligt, at jeg slet ikke kan komme efter, hvordan det hedder i Visen."

Heden, han gik hen over, havde fældet Lyng, hvilket siges at finde Sted omtrent hvert tyvende

Aar. Den visne Lyng knagede under hans Fødder, og Korallavet med de kunstige og pyntelige Former var tørret af Dagens Varme og knustes under hans Fodtrin med en skrigende Lyd. Hist og her saas de for Heden ejendommelige halvkugleformede og gule Mosknolde, men ogsaa de høre til, hvad man kunde kalde Lyngens Underskov, skjønt de stundum hæver sig i Højde med den, og naar den visner og falder om, saa de mangler Ly og Skygge, gaar ogsaa de ud, mister den friske, brandgule Farve og bliver svampede, graalige og tørre. Hvor han kom frem, morede det ham at give disse Halvkugler et Spark, og stundum trillede de da hele et langt Stykke bort. Men en af dem, som næsten var en Alen i Højde og Tværmaal, adsplittedes ved Sparket, og fire til fem hvæsende Hugorme væltede ud af den med spillende Braad og truende Adfærd. Nu lod han Knoldene være i Ro, begyndte atter at synge, hvorpaa han snart naaede Grove Kirke, gik forbi den samt Præstens Bolig og det Par Bøndergaarde, man kaldte Kirkebyen, drejede forbi et Hjørne af Rosenlunden og var snart nede i Dalen ved Herregaarden Grove, der laa ved Sammenløbet af de to Bække.

Grovegaard i Gindingherred ejedes af de to Brødre Sivert og Axel Knop i Fællig. Axel havde gjennem en Aarrække været fraværende det meste af Tiden og kæmpet i Kong Eriks Hær. Sivert, der var flere Aar ældre, havde imidlertid bestyret Gaard og Gods, af hvilke den første var en Bindingsværks Bygning af fire Længer, hvoraf den ene, Stuehuset,

var to Lofter højt. Gaardens Tilliggende bestod af noget Agerland og en umaadelig Masse Hede. Bøndergodset indbefattede Grove Sogn, det vil sige: det Par Kvadratmile, som beboedes af en Snes Gaardmænd samt nogle Husmænd og Inderster. Det var ikke noget rigt Gods, det havde to Ejere, og Hr. Sivert var gift og havde adskillige Børn. Hans Frue, Sidsel Ben, tænkte lige saa adelig som han og førte sig stolt op, saa man skulde synes, der var Knaptæring for Familien, hvis den ikke rent ud skulde slaa Bønderne.

Men det gjorde Sivert Knop ikke. Dem af hans undergivne, der vilde føje sig efter hans Sind, behandlede han overmaade godt, lod dem betale deres Afgifter, naar de vilde, og eftergav dem, hvad de havde svært ved at betale. Desuagtet forøgede han sin Formue, og dertil havde han Grunde, som i hans Tid ikke var saa meget sjældne.

Nogen egentlig Krigsmand var Hr. Sivert ikke. Sjælden eller aldrig havde han nedladt sig til at stifte Hug med sin Ligemand; at byde en Fjende Spidsen i standende Strid, hvor Styrken var lige paa begge Sider, eller hvor endog Overmagten var paa hans Fjendes Side, var noget, som han aldrig gav sig af med. Men foretage sig et Hærtog mod en Bondes Kvæghjord eller Fadebur, lægge sig paa Lur efter rejsende og plyndre dem paa Alfarvejen, dertil var han en hel Karl, og de af Bønderne, der var behjælpelige ved slige Idrætter, enten de saa var ham følgagtige med Vaaben i Hænde, eller de ind-

ſtrænkede ſig til at opſnuſe Lejligheder for ham til at gjøre Bytte — dem var det, der altid hos ham kunde gjøre ſig Haab om overbærende Behandling i paakommende Tilfælde. Med alt dette, og hvor underligt det end kan forekomme os, anſaa han ſig ſelv for en from Mand. Naar han havde gjort noget ondt, ſkriftede han og gjorde Bod, og hans Skriftefader, Pater Mads i Grove, var ikke ubønhørlig, ſaa lidt ſom Hr. Sivert var karrig med ſine let erhvervede Rigdomme. Ikke alene hans egen Præſt og Sognekirke havde ſet Prøver paa hans Gavmildhed; til Kloſtrene i Tvis og Stubbergaard ſtod han i et ſaadan Forhold, at han og hans Huſtru, hvilket Øjeblik de agtede at lægge ſig til at dø, blot behøvede at ſende Bud for at faa henholdsvis en Munke- og en Nonnedragt at dø i, og ſaa kunde der da ingen Tvivl være om deres Salighed. Til Overflod bad han ſin Roſenkrans hver Dag, og en ſaadan Strøm af Bønner, femten Fadervor og halvandet hundrede Ave Marie maatte kunne bortveje en hel Del Synder.

Axel havde i ſin tidlige Ungdom fulgt den ældre Broder paa dennes Tog, men havde derefter i Kongehæren ſøgt en hæderligere, men langt mindre indbringende Tumleplads for ſine Bedrifter. Han var ulige ædlere end Broderen, men havde dog noget af hans ſmudſige Griſkhed og Ligegyldighed for, hvad der har godt Lov. Sivert ſnød ham med Henſyn til Godsfællesſkabet, og derfor var der i den ſenere Tid indtraadt et noget ſpændt Forhold mellem dem. Men Sivert var bange for Axel, der kjendte alle hans

Streger og kunde gjøre ham stor Skade ved at omtale dem paa behørige Steder. Havde nogen meldt ham, at den kjære Broder var falden i Krigen, vilde han med Glæde bekoste et Antal Sjælemesser for den hedengangne.

Det var i en usalig Stund, Otto Kabolt indbød den unge Mand til sit Fæstensøl. Han og Bruden forelskede sig i hinanden; med Snildhed vidste Svenden at nærme sig hende, at overvinde alle hendes Betænkeligheder og overtale hende til Flugt. Hun haabede at kunne bagefter formilde sin Fader; men det vidste han, var umuligt; thi om ogsaa Familien Knop havde staaet i et langt hæderligere Ry, end den gjorde, var Ole Due ikke den Mand, der lettelig tilgav en saadan Gjerning. Sin Broder stolede Axel kun halvt paa; men selv om han havde været fuldkommen paalidelig, var det ikke at tænke paa for Brødreparret at modstaa Ole Dues og Otto Kabolts forenede Magt. Derfor gjorde han alt for at lede dem paa Vildspor og søgte at henlede deres Mistanke paa en holstensk Herre, der dog i Gjerningens Øjeblik sad rolig paa sin Borg. Axel elskede Helvig, og han elskede ligeledes det stolte og faste Mortensborg; men da han selv havde taget sig den første, ventede han ikke at faa den sidste før ved Ridder Dues Død, der, paa Grund af hans Alder og Skrøbelighed, vel næppe vilde lade længe vente paa sig.

Før han forlod Hæren, var det blevet ham paalagt at vende tilbage om nogle Uger. Men det var ham ikke ganske behageligt at forlade sin unge Kone

saa hastig. Imidlertid maatte han dog gjøre det, og han betænkte, at ogsaa det kunde tjene til at aflede Mistanken fra ham, naar Broderen vilde være ham tro og følge Sandheden. Dette lovede Sivert, uagtet han var misfornøjet med Axels Giftermaal, og endnu mere var Fru Sidsel det, saasom hun med sin brede Krop, skarpkantede Ansigt og spidse Næse havde den Svaghed at ville være smuk og var bange for at blive fordunklet af liden Helvig i den Henseende. Imidlertid rejste Axel og fulgtes af Bent Ged, der var hans kjæreste Svend. Fru Helvig boede paa Grove, hvor hun havde sit eget Værelse, en af Fru Sidsel anbefalet Terne, men i øvrigt intet at raade over.

Ole Due modtog det Brev, Bent Ged havde givet Pigerne, og aabnede det med rystende Haand. Han læste det helt til Ende, men hans Læber blev hvide og hans gamle Kinder bævede, derefter knugede han Brevet fast i sin Haand og bød sine Mænd sadle deres Heste. Selv havde han ikke siddet til Hest i flere Aar, men alligevel lod han sin Ganger føre frem, lod sig løfte i Sadlen, og i Spidsen for sin lille Skare fo'r han ud af Borgen. Han lod sig ganske rigtig narre af Brevet; thi medens Pigetyven red nord paa, slog han ind paa Vejen til Holsten, og det med et saa rasende Hastværk, at de raske Svende havde ondt ved at følge ham. Den lille Flok fo'r afsted i vildeste Firspring. Det var en farlig Færd for saa gammel en Mand, og det indsaa Svendene nok, men de vovede ikke at gjøre ham

Foreſtillinger, thi ſaaledes havde endnu ingen af dem ſet ham. Han havde ikke talt et Ord om Rejſens Anledning eller Henſigt; men Anledningen kjendte de dog nok og gættede, at han vilde naa Foldingbro før de flygtende. Derfor ſøgte han alle mulige Gjenveje og fo'r med ſin Skare ſom en Stormvind over Stok og Sten.

I Spidſen for ſine Ryttere fo'r han ned ad Bakken til Grindſted Aa, ogſaa nu havde han ſkudt Gjenvej; thi Vejen krummede ſig for at ſno ſig ned langs Siden af den ſtejle Skrænt. Svendene ſtudſede ved at ſe Gruben, de ſkulde ned i, men han vedblev i ſamme Fart. Da gabede foran ham en bred, dyb Hulvej, han trykkede Sporerne i Heſtens blodige Sider, den ſprang, ſtyrtede og væltede ſig dybeſt nede i Hulvejen med ſin Herre under ſig.

Tre, fire af Svendene ilede øjeblikkelig til Hjælp, de øvrige flokkedes ogſaa ſnart om den forulykkede Ridder. Heſten havde ingen Skade taget i det bløde Sand, men Herren ſtønnede og havde Møje med at drage Aande. Ved Tegn og afbrudte Ord befalede han dem at løfte ham til Heſt igjen, de adlød, ſkjønt de ſaa, han led betydelige Smerter. Men da han var kommen op, formaaede han ikke at ſidde oprejſt i Sadlen.

Fra nu af var hans Mod brudt. Paa Forſlaget om at bringe ham tilbage gjorde han et billigende Tegn, og da den raſke og tro Gaardfoged ſpurgte, om han ikke med nogle Svende ſkulde drage videre, ſvarede Ridderen nej. Man fik i en Haſt indrettet et Slags

Bæreſtol, der bares af nogle af Heſtene, og langſomt ſom en Ligbegængelſe drog Toget tilbage.

En aldrende Svend, der forſtod ſig paa Saarlægekunſten, underſøgte ſin Herre ved hans Hjemkomſt, og det viſte ſig, at der var lidet eller intet Haab om hans Helbredelſe. Bryſtet var forknuſt, og flere ſtørre Ben i Legemet var brudte. Ridderen modtog denne Efterretning med Rolighed, nu talte han om det foreſaldne, men ſom om en Begivenhed, der lidet eller intet vedkom ham. Nu ſendte han ogſaa Bud efter Hr. Kabolt.

Den fremmede Ridder kom ufortøvet. Af Budet fik han undervejs den dobbelte Nyhed at vide, og da han kom til Mortensborg, var han lidt tavſere, lidt blegere, men ellers ſom ſædvanlig. Med ſin rolige, faſte Gang traadte han ind til den ſyge, denne rakte ham Haanden, ſom han trykkede, ſaa den gamle ømmede ſig. Han ſatte ſig ned ved Sengen, men ſagde intet.

„Otto!“ begyndte Ridder Due. „Jeg er barnløs og vanæret. Jeg føler nu, at jeg maa dø, og det er vel ogſaa det bedſte at blive gjemt i Graven.“

Den fremmede nikkede, men ſagde endnu intet.

„Jeg kaarer Dig til min Søn,“ vedblev Hr. Due, „og efterlader Dig i Arv mit jordiſke Gods og min — Hævn. Min Datters Ransmand maa dø!“

„Maa han?“

„Ja! — Jeg ved, Du er en fredelig Mand, ſkjønt en kjæk Kriger, naar først Sværdet er draget. Men her bør Du ikke betænke Dig paa at drage Sværdet.

Du er vanæret saa vel som jeg; jeg vilde hævne os begge; jeg fik Forfald. Nu efterlader jeg Dig Hævnen for den Uret, baade Du og jeg har lidt."

„Ak! Gid jeg blot ikke selv havde gjort Uret!" lød det bedrøvelige Svar.

„Hvad mener Du?"

„Jeg havde i lange Tider ikke tænkt paa at gifte mig, før min Søster omtalte Din Datter for mig, endda var jeg bange for at indlade mig paa sligt; men da jeg saa hende, forsvandt enhver Betænkelighed, og det ikke for moden Overvejelse, men for hvad i min Alder og Stilling vel maatte kaldes Daarskab. Jeg elskede Helvig med en Ild, som var jeg kun tyve Aar, og med en Ynglings Selvtillid var jeg nær ved at tro, hun kunde elske mig trods mit solbrændte Ansigt, mit uslebne Væsen og mine fyrretyve Aar. Det bares mig for, at hun med sine dejlige, klare Øjne maatte kunne læse i min Sjæl, hvor højt jeg elskede hende, og hvor godt og trygt jeg vilde frede om hendes friske Ungdom, og saa — mente jeg, maatte hun holde af mig for min ærlige Viljes Skyld. — Jeg tog fejl, ved jeg nu. Hun afskyede mig, og med sit varme Ungdomsblod vendte hun sit Sind til en anden og flyede med ham for at undgaa mig. — Det er min Skyld, at Du har mistet Din Datter, Ole Due! Det er mig, som har syndet; men jeg er ogsaa straffet ved min Vanære og min dybe Hjerteſorg."

Den syge vendte sit Hoved bort og laa saaledes en Tidlang, derpaa vendte han sig igjen og sagde:

„Du er ikke vis paa, at hun er bortført med sin Vilje! Det staar i Brevet, men det kan være Løgn."

„Godt! Jeg skal opsøge hende og ham. Er der øvet Vold imod hende, skal han dø for min Haand eller jeg for hans. Det samme skal blive Tilfældet, hvis hun vel har samtykt, men hvis jeg nogen Sinde kan erfare, at han ikke gjør hende saa lykkelig, som han kan og bør."

„Lad det være saa! Paa Gravens Rand er det ikke godt at hengive sig til Vrede og Hævntanker. Gjør det bedste, Du kan og bør, og nu — lad mine Folk sende Bud efter Præsten, jeg vil skrifte."

Indtil Præsten kom, vedblev de endnu at tale om den bortførte. De var enige om, at Brevet godt kunde være fra Mikkel Povisk og han være den skyldige; men det kunde ogsaa være et Opspind for at lede Mistanken vild. At opsøge Hr. Povisk først ansaas imidlertid for det rigtigste, hvis man ikke opdagede et Spor, der viste en anden Vej.

Præsten kom; Ole Due skriftede og modtog den sidste Olje. Faa Dage efter var han død, Ridder Kabolt var ham nær i hans sidste Timer og besørgede ham en sømmelig Jordefærd, derefter beredte han sig til at drage ud for at opsøge den forsvundne Jomfru. Fru Ellen var utrøstelig, da han tog Afsked fra hende; hun havde indledet Giftermaalet for om muligt at faa den kjære Broder til at blive hjemme i Ro, og nu havde hendes Bestræbelser vist sig at være unyttige, ja havde endog forøget hans Uro og de Farer, han udsatte sig for. Ogsaa Ridderen var mørk og

mismodig, men alligevel bad han hende være ved godt Mod og sagde kun Farvel „paa et lykkeligt Gjensyn". Med nogle faa Svende forlod han den hjemlige Egn og red Syd efter.

Det første Maal for hans Rejse gjaldt Tørning; thi af Klaus Limbeck og hans Mænd ventede han at faa Underretning om Mikkel Povisks Opholdssted og Forhold. Uden noget Eventyr naaede han Oxenvad, hvilken Landsby han med sit Følge nærmede sig lidt efter Solnedgang. Det var i Høstens Tid, en stormfuld Maaneskins Aften. En af hans Svende spurgte ham, om de skulde overnatte i Byen, men det sagde han nej til, da der kun var faa Mil til Tørning, og saa red man igjennem Byen, hvor Høstfolkene just vendte syngende hjem af Marken. Alt syntes saa fredeligt paa Jorden rundt omkring; kun paa Himlen var der Uro, idet Blæsten jog de lyse og lette Skyer rastløs afsted. Men Luftens Uro var uden Betydning; den jordiske Ro var kun tilsyneladende, navnlig i den Egn, hvor Ridderen befandt sig, som i det hele Sønderjylland.

„De dyre Minders Hjem og Haabets Land,
kjøbt med vort Blod og af vor Graad bedugget."

Den Gang som saa ofte før og siden var det en Skueplads for blodig Ufred, fortærende Tvedragt mellem Landets ældgamle Folkestamme og de indtrængte fremmede, der til enhver Tid har vist, at deres Fjendskab er bittert, men deres Venskab bedrageriſk.

Gjennem Landsbyen naaede den lille Flok ned

til den bugtede Aa, der var kranset med et Engbælte og uden for dette med en Række af Elletræer. Mellem disse, der paa dette Sted næsten antog Udseende af et smalt Skovbælte, løb Vejen et Stykke langs op med Strømmen, inden den naaede Badestedet, og medens de red der i Tykningen, hørte de Larm og Vaabengny for ude. Otto sporede sin Hest, hans Svende ligesaa, Sværdene vare blottede, og da de naaede Badestedet, saa de, at to Smaahobe kæmpede mod hinanden. Den mindste og nærmeste Hob bar dansk Mærke, den befandt sig til Dels endnu i Vandet og gjordes Overgangen stridig af de overlegne Fjender, der snart syntes at tage Overhaand. Otto fo'r sine Landsmænd til Hjælp, hans Sværdslag faldt med knusende Vægt, hvor de ramte. Snart var Fjendeskaren fortrængt fra Aabredden, og de danske sluttede sig tæt omkring den ny, kjække Fører. Rejsende sig i Stigremmene og med løftet Sværd styrtede de sig mod Fjendeflokken, og i et Øjeblik syntes alt i den vildeste Uorden at tumle sig omkring, medens Sværdeklang paa Jærnrustningerne lød som Larmen i en Hammermølle, derefter opløstes Klyngen, og Fjenderne spredte sig paa Flugt til alle Sider. Nu nærmede en anselig Riddersmand sig til Otto Kabolt og rakte ham Haanden, idet han sagde: „Tak for Haandsrækningen, den kom i rette Tid; thi sandt at sige var vi nær ved at bukke under. Ser jeg ret, er det Ridder Kabolt, der friede mig fra Død eller Fangenskab. Jeg er Jakob Dyre til Staverskov og er i Færd med at støde til den kongelige Hær; men en

god Ven kjendte min Rejseplan og havde ønsket at se mig som Gjæst i hans Borgfængsel. Det slog fejl. En af mine Ridderc og en Svend tror jeg desværre man fik Bugt med. Rejser ogsaa I til Kongehæren?"

„For det første rejser jeg til Tørning," lød Svaret, „Saa langt kan vi gjøre Følgeskab, hvis Eder synes saa."

„Vel gjør jeg det; thi jeg har faaet Syn for Sagn for, at Eders Følgeskab ikke er at kimse ad paa usikre Veje; men først maa jeg se, om der intet kan gjøres for Axel Knop og min stakkels Følgekarl, derefter maa jeg have en Smule Saar forbunden, som jeg fik her i Armen. Har I Tid at tøve saa længe?"

Otto nikkede. Ved at høre Axel Knops Navn var alt Blodet faret ham til Hovedet, en Mistanke, der oftere havde meldt sig uvilkaarligt i hans Sjæl, var vaagnet med fornyet Styrke. Han fulgte Jakob Dyre hen til Aabrinken, hvor Axel laa udstrakt bleg og blodig i Maanesskinnet, medens en Svend knælede hos ham og søgte at forbinde ham saa godt han kunde.

„Hvordan gaar det?" spurgte Ridder Jakob.

„Daarligt, Hr. Ridder!" lød Svendens Ord, „han kan ikke tale for Øjeblikket; men jeg haaber dog, han ikke skal dø — det vilde være alt for stor en Ulykke." Og Karlen begyndte at græde.

„Du er en brav Svend, Bent Ged!" sagde Ridderen, „og jeg ved, Du vil gjøre for Din Herre, hvad gjøres kan. Du maa nu søge at faa Husly og Pleje til ham i Oxenvad, og selv bliver Du hos ham, og — ja Du maa have endnu en Svend til Hjælp!

Mit Følge er lidet nok endda, men jeg maa undvære —" og han lod Øjnene løbe hen over sit Følge, som for at overveje, hvem af Svendene han helst vilde skille sig ved.

„Jeg vil lade en af mine Karle blive," sagde Hr. Kabolt hastigt. „I Eders Følgeskab er jeg sikker nok til Tørning, og der kan Karlen støde til mig, naar han ikke længere behøves i Oxenvad." Dermed kaldte han paa en af sine Svende og vinkede ham affides.

Ved den første Lyd af Ottos Stemme var Bent Ged faret op og havde betragtet ham med en Blanding af Skræk og — maaske en anden Følelse, derefter knælede han igjen hos sin Herre. Otto saa ikke hans Bevægelse, han talede med sin Tjener, til hvem han sagde: „Du bliver hos Axel Knop, indtil han dør eller er næsten helbredet! Du fer at udfritte hans Tjener om hans Forhold i Hjemmet, og hvert Ord Du erfarer, gjemmer Du i Din Hukommelse for atter at meddele mig det!" Tjeneren lovede det. Imidlertid var de saarede forbundne, den saldne Svend viste intet Livstegn, hvorfor Bent Ged blev paalagt at lade ham jorde. Rytterskaren drog videre, og Bent og hans Medhjælper bare Axel saa godt de kunde over til Landsbyen.

„Det forekommer mig, at Axel Knop ikke længe har kæmpet under Eders Banner!" sagde Otto til den fremmede Ridder, medens de red Side om Side hen ad Vejen.

„Jo, temmelig længe," lød Svaret. „Flere Aar."

„Jeg ſaa ham dog nylig i Nørrejylland.“

„Jeg ſelv havde noget hjemme at varetage,“ forklarede Ridderen, „og ſaa fik han Orlov, da han vilde ſe til ſit Fædregods, ſom beſtyres af hans Broder, der nok kun lidet ligner Axel; thi denne er en brav Svend, medens Sivert ſkal være en Slyngel i mange Maader. Paa denne Rejſe er det nok muligt, I har ſet ham.“

„Han ſkulde vel ikke haft andet Ærende nord paa? Ikke udført andre Ting af Betydning?“

„Ikke at jeg ved,“ lød det frimodige Svar, „men derfor kunde det vel hændes, ſkjønt jeg haaber og tror, det i ſaa Fald ikke er noget ærerøſt. Ved I noget?“

Otto nægtede det og ſpurgte: „Kjender I Mikkel Poviſk?“

„Mikkel Poviſk? Holſteneren? — Ja, jeg har ſkiftet Hug med ham i Krigen og tænker, han endnu bærer Kjendetegn deraf i ſit ſmukke Anſigt. For Reſten ved jeg kun om ham, at han ejer et Gods i Holſten og et andet paa Femern. Hvilket af Stederne han bor, ved jeg ikke. Heller ikke ved jeg, om han for Øjeblikket holder med Kongen eller med Greven; thi han er noget omſkiftelig i ſaa Henſeende.“

Mere fik Otto ikke at vide. Selv Slotsherren paa Tørning kunde ikke give ham anden Underretning. Karlen, ſom var efterladt ved Oxenvad Aa, kom ikke, før Hr. Kabolt drog videre paa ſin Vildgaaſejagt. Det trak ud. Snart kæmpede han i Kongens Hær, ſnart ſpejdede han efter Mikkel Poviſk; men han fik

ikke Lejlighed til at møde ham. En Gang var han fangen i længere Tid, da han havde været med til at forsvare Glambæk Slot. Men flere Aar varede det, inden han kom hjem.

En Dag i det paafølgende Foraar gik Sivert Knop og Sidsel Ben sig en Gang i Rosenlunden. Skjønt det var i April Maaned laa der endnu Sne paa sine Steder. Medens det visne Egeløv endnu sad paa Buskene i Underskoven og viftede i Vinden med dets gulbrune Faner, beredte Naturen sig til paany at opstaa af Døde. Ja, for Vaarens førstefødte Børn var det allerede sket; thi Kodrøvelsen duftede i de tætte Tykninger, og paa de mere aabne Steder vrimlede de hvide Anemoner, som om Himlens Stjærner i Skovgrunden havde søgt Skjul for Dagens klare Øje. Det værdige Ægtepar brød sig imidlertid ikke om Blomsterne, men havde ganske andre Ting i Hovedet. De talte om Axel, der, som man vidste, laa saaret og syg et Steds i Sønderjylland, og derved kom Talen paa Fru Helvig, der havde ønsket at komme til sin Mand og pleje ham i hans Nød, men var bleven hindret deri af Sivert under det Paaskud, at hun ikke kunde udholde Rejsen i hendes nuværende Tilstand. Om hendes Suk og Sorg brød man sig ikke; men den værdige Herremand talte med Misfornøjelse om, hvorlunde Axel, da han var bleven gift, havde ladet sig forlyde med,

at han efter dette Felttogs Slutning vilde slaa sig til Ro hjemme. Sivert troede sin Broder kun halvt, Fru Helvig troede ham endnu mindre; han havde længe ønsket at tilkjøbe sig Axels Part af Grove; thi da kunde han drive sit Spil med de rejsende efter Behag, hvorimod det var at frygte, at Fru Helvig — opdragen som hun var i et Hus, hvor man havde andre Begreber om Ridderære end Sivert — skulde yderligere paavirke Axels allerede noget ømme Samvittighed. Men til at udkjøbe Broderen havde Sivert ikke Penge nok eller kunde i det mindste ikke vel afse dem. Axels Død, medens Sivert var hans eneste Arving, vilde være den bekvemmeste Maade for sidstnævnte til at blive Enehersker paa Grove.

Som Mand og Kone gik i Rosenlunden og drøftede denne Sag, kom en af Gaardskarlene, som der søgte sin Herre. Da han saa denne, raabte han: „Bent Ged er kommen hjem med nyt fra Krigen!"

„Hvordan gaar det Axel, min Frænde?" spurgte Sivert aandeløs.

„Han er død!"

Sivert og Sidsel vexlede et meget sigende Blik, de traadte nærmere sammen og Manden hviskede: „Saa er jeg hans Arving."

„Hvis ikke —!" svarede hans Kone.

„Ja, hvis ikke —!" indrømmede han. De forstod hinanden.

Gaardskarlen bortfjærnede sig. Parret vandrede omkring endnu en Stund; da kom Fru Helvigs Terne

og bad Fru Sidsel fra sin Herskerinde at umage sig ind til hende, da hun pludselig var bleven syg. Samme Aften fortaltes det paa Gaarden, at den unge Frue havde født en Datter; men Sivert og hans værdige Halvdel holdt Lønraad og syntes slet ikke at kunne blive færdig dermed.

Nogle Dage efter kom Gaardsfogden en Morgen ind til sin Herre og meldte ham, at tvende rejsende — Handelsmænd efter Udseende at dømme — med deres to Tjenere havde overnattet i Munklinde Klosterherberg og nu i Morgenstunden agtede at fortsætte deres Reise ad Holstebrovejen.

„Alle Helgene staa os bi!" raabte Sivert Knop og drejede paa sin Rosenkrans. „Og det faar jeg først nu at vide! Afsted, Klavs Foged! Tag alle Gaardskarlene med! — Hvormange er der hjemme?"

„Sex! — De øvrige er —"

„Godt! Jeg ved, hvor de er; men sex mod fire — sagde Du ikke, at det var to Kjøbmænd med to Tjenere?"

„Jo, Herre."

„Sex mod fire er rigtig nok Overmagt, men er dog ikke saa sikkert, som det kunde være. Læg Vejen om ad Vestrup og tag der sex andre Mænd med; læg Eder saa paa Lur i Hulvejen ved Gindingbæk. I sørger for at faa Kræmmerne omringede; men det er ikke værd at udgyde Blod, hvis de overgiver sig paa Naade og Unaade."

„Men hvis Kræmmerne slaar fra sig?"

„Saa er det Nødværge, om mine Folk giver lige for lige, og Nødværgedrab er ingen Dødssynd."

„Hvad skal der saa gjøres videre?"

„Ingen Ting, det jeg ved af; men maaske jeg selv tilfældigvis kan komme den Vej i Dagens Løb."

Fogden skyndte sig bort. En Times Tid efter saas et Par fredelige, men velbevæbnede rejsende med to Tjenere at færdes vester paa ad Alfarvejen halvanden Mil sønden for Grove. Fra denne By saas en, som det syntes, lige saa fredelig Rytter at komme skraas over Heden. Det var Sivert Knop. Da han naaede Gindingbæk, var de rejsende skjulte i Hulvejen; men dernede fra hørtes Larm, som om der strædes en fortvivlet Kamp. Sivert red lige hen til Brinken, dog blev han her holdende ganske rolig og saa til. Da Larmen hørte op, steg han ned i Fordybningen for at dele Byttet, hvoraf han selv forbeholdt sig Løvens Part. Svendene gik nu deres Vej, medens Herren red en anden; men samme Aften gav han til Kirken i Grove fire Voxlys, fordi hans Folk den Dag havde begaaet fire „Nødværgedrab". Pater Mads kunde da ikke nokſom rose den strænge Ridders fromme Sind, og han meddelte alle vedkommende fuldstændig Syndsforladelse for det skete.

Men idet Sivert Knop red hjemad over Heden, saa han i Afstand en Hængekarm kjøre ud mod Vestrup og standse ved et ensomt liggende Hus. Det forekom ham, at han skulde kjende dette Kjøretøj, og at det tilhørte ham; men det brød han sig ikke om; thi var

det saaledes, maatte det indeslutte hans kjære Hustru, og hun vidste i saa Fald nok, hvad hun drog efter. Imidlertid bad han en Smule af sin Rosenkrans og anraabte sin Helgen om, at hendes Foretagende maatte lykkes lige saa godt som hans, og lovede i det Tilfælde, at han vilde give „vor Frue i Karup“ en god Stud.

Det Hus, ved hvilket Fruerkarmen standsede, var en usel Hytte af samme Slags som den, hvori Bent Geds Moder boede, skjønt ikke saa godt vedligeholdt. Da Vognen holdt, kom en gammel, gusten og tandløs Mo'rlille ud ad Døren, men blev ved Synet af det fornemme Besøg saa forsippet, at hun hverken kunde neje eller hilse. Fru Sidsel Ben, der var stegen ud af Vognen, var imidlertid ikke saa forknyt; hun spurgte meget nedladende efter den gamles Helbred.

„Min Søn er ude i Naadigherrens Ærende,“ stammede Kællingen i Steden for andet Svar.

„Det er i sin Orden,“ mælede Fruen. „Din Søn staar i Hr. Siverts Tjeneste, ikke i min. Men hvordan staar det til med din Sønnekone?“

„Tak for gunstig Efterspørgsel! Aa jo, vel nok efter Omstændighederne.“

„Og det stakkels lille Barn?“

„Med det staar det ogsaa vel til; thi Barnet er død.“

Den fornemme Frue drog den fattige Kone med sig affides, talte venlig og nedladende med hende om Barnet og Sønnekonen, og foreslog hende derpaa at

række Haand til et Skarnsstykke. Hun bød hende Penge for det og lovede hende andre Fordele, der skulde vare hendes Livstid; det skulde fremdeles hedde, at Barnet var død, dog naar der en Gang om ikke ret lang Tid kom Bud fra Sidsel Ben, skulde hun sadle om og sige, at Barnet havde været levende født, men hun havde solgt det for rede Penge og modtaget et dødt Barn, som hun saa udgav for sit Sønnebarn. Det skulde hun holde fast ved, naar hun blev fremkaldt paa Tinge, hun skulde sværge paa det, hvis det forlangtes, men det krævedes vist ikke.

Kællingen sagde, at hun just ikke gjærne vilde gjøre falsk Ed, men kunde det ikke undgaas, saa vilde hun dog ogsaa deri være Fruen til Vilje. Alt blev nu drøftet nøje og aftalt, og Kællingen modtog nogle Penge og fik Løfter om flere, naar Niddingsværket var fuldført.

Fru Sidsel steg til Vogns og kjørte bort. Den gamle Kone gik tilfreds ind i Hytten, vejende de modtagne Penge i Haanden. En Dags Tid efter blev det døde Barn fra den fattige Hytte jordet; men Pater Mads modtog ved denne Lejlighed af Sidsel Ben en betydelig Gave i Helvigs Navn, for at han med al mulig Højtidelighed skulde stede Liget til Jorde. Han blev meget forundret, men begyndte dog at skimte noget af Hemmeligheden, der snart efter afflørede sig næsten helt for hans smaa listige Øjne.

Imidlertid var Fru Helvigs Terne sporløst forsvunden, og hendes Svoger forsynede hende med en

anoen; men ſamtidig trak han og hans ædle Frue ſig tilbage fra den unge Enke og afbrød al Omgang med hende. Hvad dette ſkulde betyde, blev hun ikke klog paa, før Sivert Knop lod hende ſaggive ſom mistænkt for at have ombyttet ſit døde Barn med et levende fremmed, for at tilvende ſig og det Arven efter Axel Knop.

I tre paa hinanden følgende Torsdage lod han paa Ginding Herredsting tillyſe Rettergang mod hende, medens han ogſaa lod Stævningen forkynde i hendes Hjem. Hun var forfærdet og forundret over ſaa megen Frækhed.

Næſten et Aar havde hun nu tilbragt paa Grove, og havde i den Tid kun tænkt lidt paa ſit tidligere Hjem, ſom hun ſaa letſindig havde forladt, eller paa ſin Fader, hvis Alderdomsdage hun maatte ſige ſig at have fyldt med den bitreſte Sorg. I den førſte Tid efter hendes Flugt havde hendes Hjærte kun haft Plads for en Følelſe, Kjærligheden til hendes Mand. Han var rejſt bort, og Længſelen, den dybeſte og inderligſte Længſel, havde bemægtiget ſig hende; dens Vaande var tiltagen i en ubeſkrivelig Grad, da hun fik Budſkab om, at han laa ſyg og ſaaret iblandt fremmede. Tidenden om hans Død fremſkyndede hendes Nedkomſt, hvorhos den nedſænkede hende i en underlig Sløvhed, der havde noget af Moderglædens ſøde Henrykkelſe, noget af den dybeſte Forladtheds Mørke, men i øvrigt lod hende være ligegyldig for alt. De lange enſomme

Dage ſad hun og betragtede ſin Datter, ſtundum med et Smil, der da øjeblikkelig kvaltes i Taarer.

Den ſkrækkelige Anklage vakte hende. Hun forſtod, at det her gjaldt Æren, ja ſelv hendes og hendes Datters Tilværelſe, og nu kom hun ſin Synd i Hu. Nu ſaa hun levende for ſig ſin graahaarede Fader, ſaa ham nedbøjet af Skam og Sorg, og det ved hendes Letſindighed, ſkjønt hendes Lykke i ſaa mange Aar havde været hans Livs eneſte Maal. Hun ſaa for ſig den jævne og brave Otto Kabolt, der havde tilbudt hende ſin Haand og ſit ærlige Hjærte, ſom hun ikke havde afſlaaet, medens hun havde Ret dertil, men bag efter ſaaret og haanet. Hun følte, at hendes Synd havde fundet hende, at Gjengjældelſens Dag var kommen, og nu vidſte hun med et næſten unaturligt Fremſyn, at hun trods ſin Uſkyldighed i det, hvorfor hun beſkyldtes, vilde blive domfældt. Hvor kunde det ogſaa være andet? Hun var ukjendt i Egnen, havde ikke en eneſte Ven, med hvem hun kunde raadføre ſig, ja end ikke et tro Tjeneſtetyende.

Maanedsdagen efter den ſidſte Tillysning ſkulde Sagen foretages paa Tinge. Herredstinget holdtes da under aaben Himmel ved Lyshøj i Sevel Sogn, og da Dagen kom, var Sivert Knop ſaa forekommende at ſtille ſin Karm til Fru Helvigs Raadighed, da det var temmelig nødvendigt, hun ſelv gav Møde, efterſom ingen anden vilde føre hendes Sag. Hun kjørte med ſit Barn. Sivert Knop beſteg ſin Ganger og red til Tinge med et talrigt og ſtadſeligt Følge.

Der var et stort Ting, og da Enken saa de mange ærlige Ansigter, fattede hun igjen Mod. Hun saa paa sit Barn, og det var saa smukt, syntes hun, at enhver maatte kunne se, det ikke løj sig Forældre til og ikke var født i Trællehytten ude paa Vestrup Hede, som det paastodes. Med højtbankende Hjærte og med tilkæmpet Fatning steg hun ud af Vognen med den lille Pige i sine Arme; men i sin Forvirring og Ukjendskab med Tingskikken gik hun lige hen og satte sig paa „Tyvestenen", Sædet for den anklagede. Da stak mange af de nærmest staaende Hovederne sammen og hviskede indbyrdes; thi det tyktes dem ikke noget godt Varsel, og dog havde de allerede fattet Tiltro til den smukke Kone og Medlidenhed med hende og det lille Barn. Nu blev Tingmændene opraabte ved Navn og indtog deres Pladser, hvorpaa Herredsfogeden tilsidst, at Retten var sat.

Sivert Knop gik nu frem og udtalte sit Kæremaal. Fru Helvig, sagde han, var nedkommen med et dødfødt Barn, men for at tilvende sig sin afdøde Mands Ejendomme havde hun af en fattig Bondekone kjøbt et nyfødt levende Barn og ladet det døbe som sit. Derefter rejste Fru Helvig sig og sagde, at hun var rede til at sværge ved Gud og alle Helgene, at liden Edel, som hun her holdt paa Armen, var hendes og Axel Knops og ingen andens Barn.

Men saa kom den gamle Kone fra Vestrup Hede frem og vidnede, at hun til Fru Helvigs Terne havde solgt sin Søns levende Barn for mange Penge og havde faaet et dødt Barn i Stedet, som for længst

var begravet. Ved dette hævede flere Røster sig og sagde, at dette — nemlig Begravelsen — vidste de god Besked om, og at Fru Helvig havde givet rige Sjælegaver for det formentlige fattige Barn fra Hedehytten.

Folkestimmelen begyndte at knurre, Dommer og Nævninger var tvivlraadige; men da rejste Sivert Knop sig igjen og tilbød, at han med tolv hæderlige Dannemænd vilde aflægge Ed paa, at hans Kæremaal var sandt. Den stakkels Enke saa sig forgjæves om efter en Talsmand og Beskytter. Alle syntes nu uvenlig stemte mod hende. Men tolv Bønder af Grove Sogn svor med oprakte Hænder, at de var overbeviste om Sandheden af Hr. Siverts Udsagn og Fru Helvigs Brøde. Nu dømte Nævningerne, at hun var overbevist om Svig, og at hendes Svoger var ret Arving til hans Broders Gods. Medens Dommen udtaltes, var Mængdens Øjne fæstede paa Dommerne; siden saa man efter Enken, men baade hun og Barnet vare forsvundne.

Thi det havde hun forstaaet, at fra nu af var hun en fremmed i Verden, og at for hende og hendes Barn var der ingen Retfærdighed at vente af Mennesker. Det var først for kort Tid siden gaaet op for hende, hvor syndigt hun havde handlet mod sin Fader og Fæstemand. Straffen var hurtig kommen over hende, og hun — hun vilde bære den, men hendes uskyldige Barn skulde frelses. Derfor maatte hun fly; thi Svogeren havde forlangt hende straffet for hendes Svig — han havde ikke ment det og agtede

ikke at forfølge denne Paaſtand videre; men det vidſte hun ikke. Hun vilde fly med ſit Barn, fly til Mortensborg, kaſte ſig for ſin Faders Fødder og ſige: Jeg har ſyndet mod Gud og mod Dig og er ikke længer værd at kaldes Din Datter. Dræb mig! Men forbarm Dig over mit Barn! — At han da vilde dræbe hende eller ſtøde hende ud af Huſet ſom en foragtelig Kvinde, derom følte hun ſig overbeviſt; men det vilde hun taalmodig finde ſig i, ja takke og velſigne ham, naar den lille Edel maatte vinde hans Hjerte, blive ham en ny Datter, lydigere og lykkeligere end den forrige.

Hun løb ſom et jaget Vildt over Mark og Hede og var langt borte, inden man ſavnede hende paa Tinget. Men da Sivert mærkede, at hun var borte, blev han ikke vel til Mode; thi han vilde egentlig ikke, hun ſkulde forlade Grove. Han vilde give hende Brød og Ly, lade hendes Barn opdrage ſom en fremmed, der ikke havde Arv i Vente med hans Børn, men var antaget i Huſet af Naade og Barmhjærtighed. Men drage bort ſkulde hun ikke; thi han var rigtig nok vidende om, hvad hun ikke vidſte, at hendes Fader var død, men han frygtede desuagtet, at hendes mægtige Frænder ſkulde hævne hendes Uret, og ſom det før er ſagt: Krig med ſine jævnlige eller endog mod Overmagt var Sivert Knop bange for. Han udſendte nogle Svende, der ſkulde forhøre, om hun var gaaet til Grove — i ſaa Fald ſkulde de forholde ſig rolige, men ellers ſkulde de drage videre ad Vejen ſyd paa.

Den ſtakkels Enke, der var aldeles ukjendt i Egnen, fulgte hverken Vej eller Sti, hun vilde ſyd paa; men hun vidſte ikke, hvor Syd var, og Solen ſkinnede ikke, derfor kom hun noget ud af Retning, kom ind i Dalene, der gik over til Hulbæk og Egelund, og dette var for ſaa vidt efter hendes Ønſke, ſom hun var ude af Synskredſen fra Grove. Den ſtore Aa med de brede, vandrige Enge og Moſer ſtandſede hende dog; hun forſtod, at hun ikke ad denne Kant vilde naa Mortensborg, og da i det ſamme Solen brød frem, rettede hun ſin Gang mere og mere mod Syd, hvorved hun kom op paa Hedeſletten og havde, idet hun ſaa ſig om, hele Grove Sogn for ſine Øjne. Hun gyſte ved at ſe dette Hjem for ſaa mange Menedere, og det var ikke fri, det Ønſke jo opſtod hos hende, at Egnen aldrig maatte trives. Det var dog kun en flygtig Tanke, hun derpaa ofrede, hun havde nok at gjøre med at tænke paa ſig ſelv og paa at komme videre.

Da hun forlod Tingſtedet, var det ſom Harmen og Forfærdelſen havde laant hendes Fod Vinger; men ſaaledes var det nu ikke længer; thi nu ſlæbte hun ſig frem med vaklende Skridt. Hun havde ſaa at ſige ingen Føde nydt den Dag; thi i den tidlige Morgenſtund, før hun tog afſted til Tinget, kunde hun næſten intet ſpiſe. Nu var det hen paa Eftermiddagen, hun var ſaa godt ſom faſtende, var udmattet af Dagens voldſomme Spænding og af nu at have løbet mere end tre Mile ad vildſomme Fodſtier gjennem høj Lyng. Et Par Gange havde hun ſat ſig i en enſom Bakke-

kløft for at give sit Barn Die, men den Hvile, hun derved havde nydt, var ingen Hvile. Hun følte kun saa meget mere Udmattelsen, da hun rejste sig. Nu gik hun tværs over den flade Egn; men hvert Øjeblik maatte hun sætte sig. Det var, som hendes Hjærte skulde briste, hendes Fødder var ømme, hendes Sko sønderrevne, hun følte sig træt, modløs og dødssyg. Gysende af Kulde og Smerte rejste hun sig fra en Lyngknold, hvorpaa hun havde hvilet, og slæbte sig videre. Hun turde nu ikke sætte sig oftere, thi med hver Gang blev det hende vanskeligere at staa op. Der var ingen Udsigt til Frelse, hvis hun ikke kunde naa Klosterherberget og der tigge Føde og Nattely, men det saa ud som en Umulighed; thi endnu var Hedesletten foran hende milebred, og naar hun naaede Bankerne, var der endda langt til Munklinde. Alligevel gik hun og blev ved at gaa, indtil hun sank fuldstændig afkræftet ned i Lyngen og kunde ikke rejse sig igjen. Da beredte hun sig til at dø med sit Barn midt ude i Ørkenen, fjærnt fra alle Mennesker.

Langt ude mod Vest vogtede i dette Øjeblik en Ungersvend sin Gedehjord. Det var Bent Ged. Da hans Herre var død, havde han ingen Tjeneste, og Sivert, der nok vilde tage ham i sit Brød, havde han ikke Lyst til at tjene, da han vel vidste, hvori dennes Heltebedrifter bestod. Derhos var hans Moder Enke og var gammel, men ikke ganske fattig. Hun havde en kjøn lille Gedehjord, som det dog nu var hende for strængt at vogte, hvorfor hun længe havde ønsket, at han vilde slaa sig til Ro hjemme hos hende. Han

paa sin Side nærede ogsaa visse Ønsker. Naar han havde tjent Axel Knop i nogle Aar, var det ogsaa hans Haab at fæste Bo i Hyrdehytten, forsyne denne med en Kone og en Ko og saa leve tilfreds og vel i sine tarvelige Kaar. Da Axel var død, begjærede han derfor af Sivert at faa Brev paa Hytten efter Moderens Død. Der var ingen Grund for Herremanden til at nægte Broderens tro Tjener det, og han drog ud til Moderen. Han havde samlet sig nogle Skillinger, for hvilke han anskaffede sig den ønskede Ko — med Konen lod han det bero foreløbig. Han havde set liden Helvig og elsket hende; men hun elskede en anden, og selv om det ikke havde været saa, stod hun i Stand og Vilkaar saa højt over ham, at det vilde være en Formastelse at hæve sine Ønsker op til hende.

Det gjorde han derfor heller ikke, i det mindste ikke bevidst og ligefrem; men alligevel følte han ingen Attraa efter nogen Kvinde, han kunde gjøre sig Haab om at faa.

Han sad altsaa den Dag ude i Heden ved Geederne og snoede Reb af Revlingeris lige saa meget for at faa Tiden til at gaa, som for at fortjene sig en Skilling. Han sad i Læ for en lille Brink med Ansigtet vendt mod Syd, og saa derfor ikke, at to Ryttere nærmede sig, før han hørte Hovslagene, og de var lige hos ham, da vendte han sig og kjendte et Par af Siverts Huskarle.

„Gudsfred, Bent! Har Du ikke set en Kvinde med et Barn komme nord fra over Heden?"

„Hvem skulde den Kvinde være?" spurgte han.

„Det kan jo være Dig det samme. Har Du set nogen?“

„Nej.“

„Har Du siddet her hele Eftermiddagen?“

„Ja, for det meste.“

Da han fra dette Sted og denne Stilling just ikke kunde overse nogen vid Kreds, satte de ikke stor Pris paa hans Meddelelse, men red videre, efter at han endnu en Gang havde spurgt om, hvem Kvinden skulde været, hvilket de ikke vilde sige ham. Han blev siddende ved sit Arbejde, som han kun et Par Gange afbrød for at løbe hen og drive tilbage nogle Geder, der havde Lyst til at gaa længer bort, end de maatte. Da Aftenen nærmede sig, samlede han Hjorden og drev den hjem.

Solen sank blodrød ned i Vesten og efterlod sig store opadgaaende Striber, der tydede paa Storm. Nordvestvinden havde ogsaa hele Dagen rørt sig frisk over Sletten, hvor der næsten aldrig er Vindstille. Han drev langsomt hjemad med sin Hjord; men da saa han, at der viftede noget henne i Heden, som om det kunde være et prægtigt, spraglet Tørklæde. Bent var ikke den Karl, der forsmaaede et lille Fund, og han vidste nok, at hans Moder ikke vilde blive vred, om han bragte hende et Stykke broget Pynt. Han standsede altsaa Hjorden, gik hen, hvor Klædebonnet viftede og fandt — sin afdøde Herres Enke og Barn.

Da hun saa ham, forsøgte hun at rejse sig og at tale, men kunde ingen af Delene. Med højtban-

kende Hjærte lagde han sin Arm om den ulykkelige Kvinde og rejste hende op; men hun kunde ikke støtte paa Benene. Hans Beslutning var snart tagen. Efter at have lagt hende tilrette, og hun havde knuget sit Barn ind til sig, som var det med sin sidste Kraft, løb han bort, saa hurtig han kunde, jog Gederne ind, greb sin Moders Hjulbør og forsynede den med nogle Puder og Gedeskind, som han tog inde fra Sengen.

„Men hvad har Du for?“ spurgte hans Moder forundret.

„Fru Helvig ligger her ude i Heden med sit Barn!“ raabte han, i det han kjørte bort, saa stærkt han kunde løbe, medens Hjulet knirkede og klagede skrækkelig ved den raske Fart over Knoldene. Hans Moder blev staaende i Døren og saa efter ham, hendes blege Ansigt udtrykte den dødeligste Skræk; thi hvad han havde sagt, var saa uhørt, at hun ikke kunde tro andet, end at hendes kjære Bent pludselig var bleven gal. Og dog — nu holdt han stille og løftede et Menneske op paa Hjulbøren, nu rakte han dette Menneske et Bundt, som om det virkelig kunde være et spædt Barn, og med Ømhed lagde han Puderne og Skindene tilrette om de opsankede.

„Ih, Gud Fader fri os! Det er jo ogsaa hende og hendes bitte Barn,“ raabte hans Moder og slog Hænderne sammen af Forbavselse, da han kom kjørende med de fundne.

„Ja, det sagde jeg jo. Hjælp mig nu, Moder, at faa dem bragt til Sengs! Varm noget Mælk til Fruen, og vær saa god imod hende, som I kan. Jeg

løber over til Grove, at der kan sendes en Vogn her over efter hende; thi de søger efter hende, kan jeg forstaa, og desuden er vor Lejlighed ikke saadan, at hun kan være tjent med at overnatte her."

Hun var snart bragt til Sengs Bent greb sin Trøje og stod paa Springet til at fare ud af Huset, da Fru Helvig vinkede ad ham og anstrængte sig for at tale.

Han stod ærbødig foran hende og bøjede sig ned over hende i en lyttende Stilling.

„Gaa ikke!" hviskede hun. „Jeg vender aldrig mere tilbage til Grove."

Moder og Søn vexlede et forundret Blik; men begge kom nu paa en Gang Retssagen i Hu. De havde hørt tale om den, men den var forekommet dem saa urimelig fra Siverts Side, at de kun havde ofret den en flygtig Tanke. Nu gættede de dog, at hun havde tabt Sagen og maaske dertil truedes af anden Ulykke. De stod ganske modfaldne.

„Ja, Sagen er gaaet mig imod," mælede Fru Helvig, der gættede deres Tanker. „Kun Gud ved, hvad ondt der mere kunde hændes mig, hvis jeg ikke flyede. Men jeg har en lang Vej at gaa og er saa fortabt og ene. Maa jeg blive her til i Morgen? Jeg kan sidde med mit Barn i Arnekrogen. Jeg siger Eder for Gud, at jeg er uskyldig i det, jeg anklages for."

Den gamle Kone stak i at græde; Sønnen var ikke langt fra det. De brød sig i Øjeblikket ikke det mindste om, enten hun var uskyldig eller ikke; hun

var ulykkelig og forladt, det var dem nok, og de talte i Munden paa hinanden med ſtor Ivrighed, idet de ſtyndte ſig at forſikre, at deres fattige Hus med alt, hvad det indeholdt, ſtod til hendes Raadighed. Hyrdekonen bragte Mad og varm Mælk, nødte hende til at ſpiſe og drikke, opredte en Seng til hende af alle ſine Sengklæder, hvorefter hun ſelv ſøgte Hvile i den bare Halm. Bent gik ud og lagde ſig i Høladen. Da Fruen talte om, at hun næſte Morgen vilde ſtaa tidlig op og fortſætte ſin Vandring, ſagde Svenden, at han vilde følge med hende for at bære Barnet og beſkytte hende efter Evne, indtil hun var i Sikkerhed.

Man ſkulde ikke roſe ſig af Dagen, før den kommer. Da Fru Helvig næſte Morgen vaagnede, var det hende umuligt at ſtaa op. Hendes Hoved var tungt ſom Bly, hendes Kinder glødede ſom Ild, og Blodet jog vildt og raſiløſt gjennem hendes Aarer. Hun klagede bittert over, at hun maatte blive liggende og være de fattige Folk til Byrde endnu en Nat; men Hyrdekonen bad, at hun blot ikke vilde bryde ſig om det, men for ſit Barns Skyld være frimodig og ſe at blive raſk igjen. Derhos anvendte hun Husraad, der ſagtens ikke paſſede allerbedſt med Sygdommen. Den gode gamle var nemlig af den Mening, at Fruen havde faaet en „Rørelſe.“ En ſaadan ſagdes man at kunne faa, naar man lagde ſig til at ſove ved en Høj, hvori der var Bjærgfolk; thi da mentes diſſe Væsner at ſuge Blod og Bevægelighed ud af den Side, der vendte nedad. — Som om det, at ligge flere Timer paa den fugtige Jord en kølig Eftermiddag,

ikke paa en naturlig Maade kunde foraarsage Sygdom hos enhver, og da især hos en til Vellevnet og Mageligheb vant Frue, der var udmattet og ophedet af den anstrængende Vandring, vanfmægtig af Faste og forpint af voldsomme Sindslidelser.

De anvendte Midler hjalp ikke. Den unge Enke var snart ikke længer sin Forstand mægtig, men laa og raſede i vilde Feberdrømme. Snart paakaldte hun sin Mand med de ømmeste Navne, snart forbandede hun Sivert Knop, snart tiggede hun sin Fader om Naade. Ogsaa Otto Kabolt troede hun i sin Vildelse at se nær hos sig, og hun henvendte sig til ham saa tillidsfuldt og dog saa ydmygt, idet hun bad om Forladelse for sit Forhold imod ham, men ogsaa bad ham lægge et godt Ord ind for hende hos Ole Due. Bent kunde ikke taale at høre paa hende; naar hun begyndte at tale vildt, gik han ud og vandrede fukkende rundt om Hytten, indtil hun atter blev rolig.

Hendes Sygdom varede Uger, og det var ingen lille Byrde for de fattige Folk at have hende; thi de havde forstaaet, at Sivert Knop lod hende efterføge, og som de mente ikke i nogen god Hensigt, men de vilde ikke for alt i Verden forraade hende. De maatte finde paa allehaande Kunster for at holde hendes Nærværelse hemmelig. Desuden var det strængt for den gamle Kone at pleje baade den Syge og Barnet. Til dette havde de rigtignok antaget en Slags Amme, men en saadan, der ikke kunde yde andet end sin Mælk, det var nemlig en ung, blændende hvid Ged, det smukkeste Dyr i Hjorden, der var udset til at

give liden Edel Næring under hendes Moders Sygdom.

Fru Helvigs Ungdom og friske Natur sejrede til sidst over Sygdommen. Feberens Rødme forlod hendes Kinder, hendes Forstand vendte tilbage, og hun bedredes Dag for Dag, skjønt hun endnu var mat og afkræftet. Hyrdekonen var god imod hende som fra Begyndelsen af, men Bent syntes med Utaalmodighed at vente paa hendes fuldkomne Helbredelse. Hun saa det, tænkte, det var for at blive af med hende, fandt det ikke underligt, om det var saa, og begyndte at tale med hans Moder om sin snarlige Bortrejse.

„Nej," svarede Hyrdekonen. „Det er ikke til at tænke paa i lang Tid endnu. Der er, efter hvad min Søn har sagt, otte Mil til Mortensborg, og da I ikke har andre Rejsemidler end eders smaa Fødder, maa I være hel rask og stærk, inden I vover Eder ud."

„Men det er haardt for Eder at have mig. Jeg kan aldrig gjengjælde Eders Godhed imod mig, men selv Vederlag for Eders Tidsspilde og Bekostning ved jeg ikke noget Raad til at give Eder."

„Bryd Eder blot ikke om det. Det eneste Vederlag, jeg forlanger, er, at I ikke vover Eder ud, før I er rask; thi saa bliver I syg igjen, og da har jeg kun liden Glæde af at have puslet om Eder."

„Men tror I ikke, jer Søn ønsker, at jeg snart var borte?"

„Bent? Nej, det tror jeg ikke. Har I ſet Tegn til det?“

„Det forekommer mig; men maaſke fejler jeg.“

„Ja, deri har I ſet fejl,“ ſagde den gamle; „men han har en lille Rejſe for, ſom han gjærne vilde have udført. Naar I bliver ſaa raſk, at I kan tage vare paa eder ſelv og Barnet et Par Dage, medens jeg gaar med Geberne, ſaa er det ikke andet, han længes efter.“

Fru Helvig troede hende, og nu blev der talt aabenlyſt i Huſet om Bents Rejſe. Det varede heller ikke længe, inden han blev i Stand til at foretage den. Moderen drev ud med Geberne, Fruen ſad inden laaſede Døre med ſit Barn, og Svenden med ſin Madpoſe paa Skulderen traſkede af over Heden ſyd paa ad kjendte Veje. Ved Aftenstid naaede han Mortensborg og traf Gaardsfogden i Porten.

„Er Ridder Due hjemme?“ ſpurgte han.

„Ridder Due? Han er død for mere end et Aar ſiden,“ lød Svaret.

Bent Ged fo'r tilbage, ſom en Slange havde bidt ham. Altſaa var hans Vandring forgjæves, og han havde dog foretaget ſig den i godt Haab om, at den ſkulde blive til Nytte. Han havde hørt, hvorledes Fru Helvig i Febervildelſe havde ængſtet ſig for ſin Faders Vrede, og at hun paa ſine Knæ vilde trygle ham om Naade, ikke for ſig ſelv, men for ſit Barn. Da havde Bent i ſin enfoldige Hengivenhed beſluttet, at han vilde tage det førſte Stød af Faderens Vrede. Han vilde ſkaffe ſig Adgang til den

ſtrænge Olding, fortælle ham, hvad hans unge Datter havde døjet, hvor ilde hun var bleven medhandlet, og hvor bittert hun havde angret. Imod ham, den ſimple Svend, maatte ſaa den gamle udgyde ſin Harme, om han vilde; men han haabede, den da vilde ſætte ſig noget, førend han traf ſammen med Datteren.

„Hvad Ærende havde Du til Ridder Due?“ ſpurgte Fogden.

„Jeg havde et Budſkab til Manden paa Gaarden fra Hr. Sivert paa Grove.“

„Ja, men da Ridder Due er død, ſaa er han jo ikke Manden paa Gaarden.“

„Det er nu endelig ogſaa ſandt. Hvem er da nu Herre til Mortensborg?“

„Ridder Otto Kabolt; dog, han bor ikke her, men paa Karstoft.“

„Ja ſaa! Har han da kjøbt Gaarden af Arvingerne? Saa vidt jeg ved, havde Ridder Due en Datter.“

„Kan gjærne være; men det var jo Manden ſelv, Du ſkulde tale med! Vejen til Karstoft gaar veſter paa langs med Aaen, og Ridder Kabolt vil bedre end jeg kunne give Dig Beſked om, hvordan han er bleven Mortenborgs Herre.“ Dermed vendte Gaardsfogden ſig bort, ſom om han vilde gaa ind i Gaarden.

Men da Bent fjærnede ſig, traadte han frem igjen og mumlede: „Hvad Fanden var det for en Snegl? Enten var han lovlig dum eller ogſaa alt

for klog. Lad ham nu rende til Karstoft; men saa vidt jeg ved, skal han et lille Snup syd paa — til Kongeaaen i det mindste — inden han træffer Otto Kabolt. Nu, mig fik han da ikke for meget at vide af."

Bent gik ganske rigtig vester paa; men da han naaede Ure, gik han ind i et Bondehus og bad om en Taar at drikke samt om at maatte sidde der, mens han spiste sin Mad. Hans Forlangende blev opfyldt, og Konen, der med sine Børn var ene i Huset, spurgte ham selvfølgelig, hvor han var fra.

„Nede fra Skiveegnen," svarede han.

„Hvad rejser Du da saa langt henne efter."

„Jeg gaar og leder efter min Søster," svarede han, der nu var i fuldt Arbejde med at spise.

„Herregud! Er Din Søster løben bort?"

„Nej, det er hun egentlig ikke; men hun har tjent i mange Aar her syd paa, og vi ved ikke rigtig hvor. Nu skulde jeg byde hende til Begravelse, da min Fader er død."

„Laa han syg længe?"

„Nej, ikke ret længe. I kan vel ikke sige mig, hvor min Søster er?"

„Hvad hed hun?"

„Marine."

„Marine — saaledes hed en Pige, som tjente paa Mortensborg. Er Din Søster kjøn?"

„Ja, hun er næsten lige saa kjøn som I." Bondekonen, der var ret net, skjønt hun var over den første Ungdom, kunde ikke tilbageholde et tilfreds

Smil, og Bent vedblev at udkramme ſine Løgne: „Min Søſter," ſagde han, „er lidt mindre end J; men ellers var hun ikke fri for at ligne Eder; hun har lyſt Haar, røde Kinder og hvide Tænder, og hun ſer en lille Smule ſkjelmſk ud."

„Det maa være hende," ſagde Konen. „Jeg huſker uu ikke, hvad Byen heb, ſom hun var fra."

„Var det ikke Løgager?"

„Jeg tror det. Der var enten Ager eller By eller Lund i Navnet; men det var viſt, ſom Du ſiger."

„Er hun ſaa ikke endnu paa Mortensborg?"

„Nej, hun tjener paa Karstoft."

„Hvad hedder Herren der?"

„Ridder Otto. Det er den ſamme, der ejer Mortensborg."

„Saa tjente hun ham førſt paa den ene Gaard og nu paa den anden."

„Nej. Før tjente hun Ole Due; men da hans Datter løb bort —"

„Løb bort, ſiger J?"

„Ja, men den Hiſtorie kjender Du ikke," og nu begyndte hun at fortælle om Jomfru Helvigs Bortførelſe, om Ole Dues Jagt efter hende og hans Uheld. Hun endte med at fortælle, at han, inden han døde, gjorde ſin Datter arveløs og indſatte hendes tidligere Fæſtemand, Otto Kabolt, til ſin Arving.

Bent Ged havde nu afſpiſt og havde tillige faaet fornøden Efterretning; Konen viſte ham Vej til Karstoft, hvor, hun mente, han vilde finde ſin Søſter, og

han slog virkelig ind paa den anviste Vej, skjønt han ikke indsaa, at han havde noget Ærende der. Nu kunde Fru Helvig spare sig Rejsen til Mortensborg; hun havde paa den hele Jord ingen andre Venner end de fattige og fordringsløse Folk, der havde gjort vel imod hende i Hyrdehytten. Hun kunde efter hans Mening ikke gjøre bedre end blive der — ved denne Tanke bankede hans Hjærte saa urolig, som det kun havde gjort to Gange i hans Liv: Da hun steg til Hest for at lade sig bortføre, og da han holdt hende afmægtig i sine Arme ude paa Heden. Hun var af højadelig Slægt, og han var en fattig Hyrde uden Dannelse og Byrd. Men slog hun sig til Ro i hans Hus, og han lod nogle Aar gaa hen, saa var det dog ikke umuligt, at den ærbødigste og mest opofrende Kjærlighed kunde fuldbringe det Underværk, han svimlede ved at tænke paa. Han satte sig ned ved Vejen for, som han sagde sig selv, at overveje; men han overvejede ikke, han drømte, byggede det ene Luftslot prægtigere end det andet.

Aftenen faldt paa, og han sad der endnu og stirrede hen for sig, som om han saa Syner. Først Nattekulden bragte ham til sig selv igjen. Han gik nu ned til Aaen og krøb ind i en Høstak for at sove. Der laa han og drømte lysvaagen, indtil hans Øjne faldt sammen, og han drømte sovende. Men de vaagne Drømmes Gjenstand gik igjen i Søvnens.

Drømmene veg først bort, da han næste Morgen vaagnede. Han var nu til Sinds at vende hjem ad med den Efterretning, der maatte virke saa nedslaa-

ende paa den forstødte Enke. Men nu kom han til at tænke paa Otto Kabolt, hvem han tidligere havde set, sidste Gang ved Oxenvad Aa. Det var denne Mands Tjener, der havde været ham behjælpelig med at pleje Axel Knop, og denne Svend var bleven ført bag Lyset af Bents enfoldige Væsen i den Grad, at han havde røbet, at han egentlig var ladt tilbage for at udforske Axels Hemmeligheder. At Ridder Otto altsaa havde en Mistanke om Sandheden, var allerede den Gang klart. Bent var imidlertid, uagtet al hans tilsyneladende Troskyldighed, for snu og derhos for tro imod sin Herre, til at den fremmede Svend skulde faa noget at vide.

Men under Tjenernes lange Samværen kunde det ikke være anderledes, end at deres gjensidige Herrer oftere blev omtalte imellem dem, og medens Bent paa sin Side iagttog en klog Tilbageholdenhed, tog hans Staldbroder Bladet fra Munden og kunde gjøre det med en god Samvittighed, da der i hans Herres Levnedsløb ikke var noget, som behøvede at sky Lyset. Han var utrættelig i Lovtaler over Otto Kabolts frejdige Kjækhed i Kampen, hans Mildhed i Freden og hans Retsindighed i alle Forhold. „Han vil aldrig gjøre nogen Sjæl Uret," havde Svenden sagt, „naar han ved af det at sige."

Dette Ord gjentog nu Bent for sig selv, til han blev hel vankelmodig; thi var Hr. Kabolt saa bange for at gjøre Uret, kunde han ikke beholde en Ejendom, hvis rette Arving var stedt i dyb Elendighed, medens han var bleven dens Besidder paa Grund af

en Faders Vrede. Havde derhos Ridderen elsket den Kvinde, der nu af andre var bleven saa grusomt forurettet, saa maatte han harmes paa hendes Fjender og attraa at hævne hendes Uret.

Bent sluttede i dette Fald kun fra sig selv; thi havde han Magt som Vilje, havde han for længe siden tvunget Beskyldningen mod Fru Helvig tilbage i Sivert Knops Hals.

Men var det tænkeligt, at nogen Mand vilde paatale Enkens Ret og tilbagegive hende den Stilling i Samfundet, hvortil hun var født, saa — ja saa bort med de skjønne Drømme for hans, Bents Vedkommende! Maaske vilde hun gjennem hele sit Liv mindes hans Tjenester, men maaske vilde hun ogsaa glemme ham i sin Herlighed. Hans Kjærlighed skulde hun da aldrig erfare og heller ikke, at han, medens han gik ensomt ved sine Geder ude i Heden, ofrede hende sine kjæreste Tanker. Paa den anden Side, hvis han nu gik hjem med den Tidende, han havde at bringe, kunde maaske hans smukke Drømme gaa i Opfyldelse; men vilde saa ikke det, at han ikke havde forsøgt det yderste for at skaffe hende Lykke og Ret, siden falde tungt paa hans Samvittighed. Bent var umaadelig bange for en Byrde paa Samvittigheden; han var ikke saa snedig som Sivert Knop, der med et Par Voxlys til en Kirke kunde tilkjøbe sig Syndsforladelse endog for en stor Misgjerning og derved berolige sit Sind.

Desuden var hans Kjærlighed, der fra første Færd af havde været haabløs, af den uegennyttigste

Art. At det maatte blive ham muligt at omgive hende med Glæde og Lykke, uden at hun vidſte, hvorfra den kom, havde været hans driſtigſte Ønſke, og hans gode Natur fornægtede ſig ikke nu, da han ſtod ved Skillevejen. „Jeg opſøger Hr. Kabolt,“ raabte han, „og fortæller ham alt. Vil ſaa han tage ſig af den ſtakkels Frue, vil jeg glæde mig derover, ſelv om jeg ikke faar et Ord eller et Smil til Tak; jager han mig derimod bort — nu ſaa har jeg gaaet en Mil af min Vej for hendes Skyld; det er det hele.“ Derpaa tog han ſin Tværſæk frem og gav ſig til at ſpiſe.

Den ſamme Dag ſad Otto Kabolt og hans Søſter i det Værelſe, hvor vi førſt gjorde hans Bekjendtſkab. Ridderen var den foregaaende Aften kommen hjem fra Krigen og havde ſagt, at han nu havde taget ſin Afſked og vilde ſlaa ſig til Ro hjemme, vilde paſſe ſit Gods og beſøge ſine Naboer. Desuagtet var han ikke ſaa glad, ſom det kunde ventes af en Mand, der havde taget ſig den Ro, han i mange Aar havde længtes efter. Han var mørk og forſtemt. Han havde ſkæmmet ſig meget i det ſidſt forløbne Aar, og det ſyntes hans Søſter, at han i den Tid var bleven ti Aar ældre. Fru Ellen var ikke overklog; men hun elſkede ſin Broder med ſit gamle trofaſte Hjærtes hele Fylde, og det gjorde hende ſkarptſeende. Hun ledede ſnart Samtalen hen paa et Punkt, der maatte være dem begge pinligt at berøre: Ham, fordi det ſatte en Plet paa hans Navn, og hende, fordi hun var den uſkyldige

Aarſag dertil. Hun ſpurgte: „Traf Du Mikkel Boviſk?“

„Ja, — langt om længe traf jeg ham.“

„Havde Brevet ſagt Sandhed?“

„Nej, han var uſkyldig. Jeg indledede Sagen paa en ſindrig Maade, og han kom mig i Møde ſom en Mand af Ære og godtgjorde med uforkaſtelige Vidnesbyrd, at han i den paagjældende Tid ſamt længe før og efter ſad rolig paa Femern med ſin unge Huſtru, en adelig holſtenſk Dame.“

„Du ved vel altſaa ikke endnu, hvem Pigetyven er?“

„Nej; men jeg faar det vel nok at vide.“

Et ſmerteligt Træk fo'r over hendes Anſigt. Det var altſaa ikke for at ſlaa ſig til Ro, han var kommen hjem fra Krigen, men for mere frit at kunne foretage ſine Efterſøgelſer, der virkelig var forbundne med ſtor Fare; thi naar det blev vitterligt, at han havde et Hævnerærende vilde vedkommende baade ved Liſt og Magt ſøge at gjøre ham uſkadelig.

Ligefrem at prøve paa at faa ham til at afſtaa fra ſin Henſigt holdt hun for unyttigt; men hun forſøgte, om det ikke ved Snildhed vilde lykkes at trænge den i Baggrunden. Hun begyndte med at ſætte ham ind i Godſernes Beſtyrelſe, ſom hun nu vilde unddrage ſig fra, uagtet det var en Virkſomhed, hun havde Sans for. Men hun troede, det ſamme maatte være Tilfældet med ham, og ſaa mente hun, det ſkulde give hende Spillet vundet. Hun havde nu

begyndt paa en lang Forklaring over Godsets Kvægstand, da en af hendes Piger traadte ind.

„Hvad vil Du, Marine?“ spurgte Fruen lidt skarpt.

„Der er en fremmed Svend, som ønsker at tale med Herren.“

En underlig Anelse opsteg hos Fruen. Det kunde godt være et Sendebud, der atter kaldte hendes Broder til Krigen, hvor, efter hendes Mening, hans Nærværelse maatte være af høj Værd. Hun spurgte derfor: „Hvem er Svenden? Hvad vil han?“

„Jeg veed ikke — ikke hvem han er, og sit Ærende vil han kun sige til Herren selv.“

„Ja, saa hils ham, at Ridder Kabolt har andet at gjøre end holde Snak med enhver omløbende Stodder.“

Riddderen saa vist paa sin Søster, han var ikke inde i de landlige Forhold, som han dog vidste, hun til fulde forstod. Derfor troede han, at hun maatte have Ret. Da sagde Pigen; „Det er Bent Ged.“

„Jeg kjender ingen Adelsmand af Navnet Ged,“ sagde Herren.

„Det er heller ingen Adelsmand,“ indvendte Pigen, idet hun nølende drejede sig paa Hælen for at gaa, „det er en Tjener — det er netop ham, som bragte Brevet til Ridder Due, da Jomfru Helvig var bortført.“

Fru Ellen skiftede Farve. Ridder Kabolt fo'r op med et Sæt og bød Ternen at hidføre Svenden, der

ſnart efter traadte ind med ſin Madpoſe over Skulderen. Otto tog ham med ind i ſit Lønkammer, og der forblev de en ſtiv Time.

Bent havde fortalt liden Helvigs Ulykkeshiſtorie fra førſt til ſidſt. Derefter ſad han ſtille, medens Ridderen gik frem og tilbage over Kammerets Gulv og gned ſin Pande. Efter en Tids Forløb ſagde han til Gedehyrden: „Af hvilken Grund kommer Du til mig og fortæller denne Hiſtorie?“

„Fordi efter hendes Faders Død er I viſt nærmeſt til at ſkaffe hende Ret.“

„Hvorfor mener Du det?“

„Fordi hun har fornærmet Eder haardeſt.“

„Ja,“ ſagde Ridderen og ſaa hen for ſig, ſom om han ikke tiltalte Svenden, men kun for ſin egen Skyld gav Tankerne Lyd — „Ja, det er i Grunden rigtigt. Det var med Ulyſt, jeg ſøgte den Mand, der havde befriet hende fra mig for at kræve ham til Regnſkab. Det behøver jeg nu ikke. Men at antage mig hendes Sag nu, hun er ulykkelig, det er en Hævn, der er mig og Ole Due værdig. — Du har tjent paa Grove, ſiger Du!“ Disſe ſidſte Ord var henvendte til Bent.

„Ja, Hr. Ridder.“

„Godt! Du kan altſaa være mig behjælpelig med Oplysning, hvis det ſkulde være nødvendigt at angribe Hr. Sivert i hans Rede.“

„Nej, om Forladelſe!“ raabte han forſkrækket, „det kan jeg ikke; jeg har tjent der i Gaarden.“

„Ogſaa godt! Det lader til, det er Dig, der har

faaet det ridderlige Sind, Sivert Knop mangler. Nu vel! Sig Fru Helvig, at en Ven af hendes Fader — Du nævner intet Navn — vil prøve paa at skaffe hende Ret, og at Mortensborg kan tages i Besiddelse af hende, hvilket Øjeblik hun vil."

„Men Mortensborg er jo Eders Ejendom, Herre!"

„Fru Helvig er sin Faders Arving. — Gaa nu ud i Borgstuen, Bent Ged, og lad Dig give Mad og Drikke — vi sees igjen."

Svenden havde forladt Gaarden, inden Ridderen lod sig se af sin Søster. Da hun mødtes med ham, tilkastede hun ham et langt, prøvende Blik. Derefter brast hun i Graad, faldt ham om Halsen og sagde: „Broder! Broder! Lad det være! Lad den forløbne Tøs sejle sin egen Sø, og tænk paa, at jeg har ingen anden Støtte end Dig."

„Du ved altsaa Besked," sagde han.

„Jeg ved kun, at Helvig ikke har det godt; men jeg ved ogsaa, at hun ligger, som hun har redet. Marine siger, at hun er vis paa, Bortførelsen skete med hendes gode Vilje."

„Det er jeg ogsaa vis paa," svarede han tørt.

„Og endda vil Du forlade Din gode Mag og Din Søster, der savner og elsker Dig, og sætte Dit Liv i Vove for en Kvinde, der sveg sin Tro og løb bort med en anden!"

„Jeg kan ikke andet."

Fruen græd stærkere og brød ud i en ustandselig Strøm af Beklagelser. Otto hørte en Stund

rolig derpaa; men derefter fo'r han ſig med Haanden over Øjnene, trak en Smule paa Skulderen og rejſte ſig for at forlade Stuen. Men idet han nærmede ſig Døren, ſtyrtede Ellen frem og greb ham ved Ærmet og holdt ham tilbage. Nu beſtormede hun ham med gode Ord for, at han ikke maatte vredes paa hende: Hun forlangte ikke længer, at han ſkulde ſlaa ſit Forehavende af Hovedet; men blot, at han ſkulde ſkilles i Venſkab fra ſin gamle, tosſede Søſter, der mente ham det ſaa hjertelig vel.

For den Slags Tiltale var Otto Kabolt let tilgængelig, han ſatte ſig rolig ned igjen og bad hende om at fortſætte Samtalen, hun havde begyndt paa, da Bent Geds Ankomſt afbrød dem.

Men om Aftenen i Tusmørket red han ud af ſin Gaard med femten jernklædte Svende. Da Flokken var kommen over Skarildaa, fulgte den dennes venſtre Bred, indtil man naaede Rind Kirke, hvor man ſaa bedede i Engen, indtil Dagen brød frem. Derefter fortſattes Rejſen, omgaaende de ſtore og dybe Moſer, indtil man hen paa Eftermiddagen naaede Grove. En af Svendene tudede i ſit Horn foran Porten, derpaa red Otto Kabolt frem og forlangte at faa Sivert Knop i Tale. Denne Herre lod ſig da ſe ved en Loftslug; thi Gaarden havde ingen Porttaarn, ingen Volde eller Grave eller Ringmure og var i det hele næſten ubefæſtet.

Der ſpurgtes, hvem de fremmede var, og hvilket deres Ærende. Svaret lød, at Gjæſten var Otto Kabolt til Karstoft, ſom kom for at fordre

Retfærdighed for Helvig, samt hendes og Axel Knops Barn.

„Dem vederfores Retfærdighed for ti Uger siden paa Ginding Herreds Ting, og jeg har intet at lægge til eller tage fra Nævninger og Sandemænd deres Kjendelse," svarede Hr. Sivert.

„I ved alt for vel," svarede Otto Kabolt, „at Kjendelsen er bygget paa en Forudsætning, som Fru Helvig og hendes Venner ikke kan godkjende. Spørgsmaalet er, om I vil erkjende Fru Helvigs Datter for eders Broderbarn med Gud og Æren!"

„Før vil jeg se hende hængt, og Eder for den Sags Skyld med. Men er I ikke fornøjet med Herredstingets Dom, kan I jo indvarsle den for Landstinget."

„Ja vel! Det Raad ved jeg. — Men det tykkes mig, at baade I og jeg er for gamle til at lære Kroglove. Hidtil har jeg ogsaa ret vel forstaaet at staffe mig Ret med mit gode Sværd. — Ridder Sivert Knop! Jeg tilbyder Dig en Tvekamp paa Liv og Død for ung Helvigs Ære. Lad en Gudsdom stille Trætten!"

Hr. Sivert overssaa med et Blik Ottos Skare, den syntes ham hverken stor eller frygtelig, han svarede derfor: „Jeg kæmper ikke med Dig, Otto Kabolt! Dertil har Du alt for længe redet om som Fru Helvigs Nar." Et raat Grin ledsagede Svaret.

Ottos Øjne lynede, idet han med synlig Foragt tog til Orde: „Jeg vil ikke mundhugges med Dig; men jeg forkynder Dig aaben Fejde med alle Dine. I

trende Solmærker skal Du have Fred, men derefter kan Du vente, jeg vil gjæste Dig med Ild og Sværd, og jeg skal ikke aflade, før Du er død, og Din Røverkule jævnet med Jorden." I samme Øjeblik slyngede han sin Staalhandske med saadan Kraft, at den traf Sivert Knop i Ansigtet, og Blodet sprøjtede ham ud af Næse og Mund. Otto og hans Skare vendte deres Heste og red langsomt bort, ubekymrede om den Pileregn, der sendtes efter dem og prellede uskadelig af mod den lille Floks Hærklædning.

Med en Svend sendte han faa Dage efter en Karm efter Fru Helvig og tilbød hende at tage Hjem paa Mortensborg. Selv sendte han Bud til sine omboende Venner, der ikke var faa, og de var rede til at hjælpe ham. Ogsaa Sivert søgte om Hjælp; men den han fik, blev kun tynd; thi de omboende Herremænd foragtede ham eller hadede ham, og selv hans egne Bønder begyndte at blive kjede af at følge ham gjennem tykt og tyndt. Nogle af de mest ansete havde aflagt Ed med ham i den bevidste Sag, dog at det var Meneed, var der flere af selve Medsmændene, der havde en stærk Tvivl om. Men nu har det fra Arilds Tid været saaledes, at Almuen blandt alle Synder anser Meneed for den største og for en saadan, der allerede her i Livet synligen bliver straffet. Nogle Uheld, der indtraf hos et Par af de skyldige, jog baade dem og flere Skræk i Blodet. En af Mændene hængte sig; et Par andre skriftede — ikke hos Pater Mads i Grove, hvad vel vilde bekymre Hr. Sivert lidet, men hos Præsten i Karup,

der gjaldt for en ſtræng og redelig Mand. Ja ſelv i det fattige Hus paa Veſtrup Hede var der blevet Røre, idet den unge Mand havde trængt ind paa ſin Moder for at faa at vide, om hans Barn virkelig var levende, og hun havde da tilſtaaet ham Sandheden.

Siverts Opbud blev derfor kun i ringe Grad efterkommet; at forſvare ſig i ſin ſtraatakte Gaard mod en Fjende ſom Otto Kabolt var ham en Umulighed, og til at møde ham i aaben Mark var han ikke ſtærk nok. Da greb han til et Raad, ſom han allerede et Par Gange havde benyttet. Med ſine Koſtbarheder, ſine Folk og ſin Familie ſamt alle de Levnetsmidler han kunde tilvejebringe, flyttede han op i Kirketaarnet Det var forſynet med Skydehuller. Han havde ſex Bøſſer og lige ſaa mange gode Bøſſeſkytter ſamt Kugler og et Par ſmaa Tønder Krudt. Dermed og med den Snes Bueſkytter, han havde, mente han at kunne enten trætte ſin Fjende eller oppebie Lejligheden til at tilføje ham et Nederlag.

Han havde allerede faaet Kirken ſat i god Forſvarsſtand, da der en ſmuk Høſtdag rørte ſig et ualmindeligt Liv i Omegnen. Jærnklædte Ryttere ſprængte hid fra alle Retninger og trak ſig ſammen i en Kreds omkring Grove; thi Ridder Otto, der ikke gjærne gjorde noget halvt, havde truffet alle Forholdsregler for, at hans Fjende ikke ſkulde undſlippe. Sivert Knop iagttog fra Kirkens Lydhuller de fjendtlige Flokke; han ſkjønnede, at der var vel et Par Hundrede jernklædte Mænd; det var en efter

Forholdene forfærdelig Magt. Desuagtet tabte han ikke Modet, men lod ufortrødent sine Bøsseskytter hilse paa enhver Fjende, der kom inden Skudvidde.

Ridder Otto havde dog for det første andet at gjøre end at storme Kirken; thi han vilde ikke optræde som en uretfærdig Dommer, men have Visshed i sin Sag. Lige over for Kirken paa den anden Side Bækken laa en Bakkeknude, og der holdt Ridderen Retterting paa egen Haand. Først afhørte han den gamle Kone fra Hedehuset, derefter de elleve endnu levende Medebsmænd, og da de havde bekjendt, lovede han dem Døden i Galgen, hvis de nogen Sinde fandtes i hans Nærhed. De drog da bort fra Egnen, og deres Boliger blev staaende øde. Ogsaa andre af Sognets Beboere flygtede; thi det var, som den hele Strækning var forbandet, skjønt Otto Kabolts Krigsmænd ikke hærgede og plyndrede saa meget, som det efter Tidens Maade kunde ventes. Men Otto lod Herregaarden gaa op i Luer, og det maatte Sivert fra sit Kirketaarn se paa uden at kunne hindre det.

En Aftenstund dalede Solen i Vest og beskinnede den rødplettede Kirke og de faa Hytter, der omgav den, og som Krigsmændene havde taget i Brug til midlertidig Bebvelse, medens de hidtilværende Beboere var flygtede. Paa en lille Høj tæt sønden for Kirken stod Otto Kabolt i dybe Tanker; thi han var tvivlraadig om, hvorledes han skulde gribe Sagen an. Siverts Forsvarsplan var nemlig, som man kunde vente, temmelig snild og beregnet paa den Modstander, han havde for sig. I en tidligere Tid var det ingen

Sjældenhed, at Smaaherrerne, der manglede faſte Borge, i deres Fejder søgte Tilflugt i Kirketaarnene, ſom i den Anledning var givet de fornødne Indretninger, ja nogle af dem ſynes at være opførte fortrinsvis med dette Henſyn for Øjnene. Men dette var en meget forargelig Misbrug af de hellige Bygningers Friſtedsret og gav ſtundum Anledning til, at Bygningerne led Overlaſt. Derfor var der udſtedt ſtrænge Forbud mod at gjøre Kirkerne til Fæſtninger eller benytte dem ſom ſaadanne, Forbud, ſom Sivert i Følge hele ſin Tankegang ikke brød ſig det mindſte om. Han var overbeviſt om, at Ridder Otto vilde have megen Betænkelighed ved at angribe en Kirke, og deri havde han Ret. Den erfarne Kriger vilde ſnart have faaet Røverhøvdingen i ſin Magt, naar havde været indeſluttet i et Taarn, ſom det ikke var forbudt at angribe; men her vidſte han næſten kun et Middel, det, ved en langvarig Belejring at udhungre ſin Fjende.

Det var dette, han ſtod og overvejede paa Højen ſønden for Kirken. Han havde juſt efterſet de Poſter, han havde udſtillet rundt om Bygningen i mere end et Bøsſeſkuds Afſtand; thi en omhyggelig Bevogtning var nødvendig, hvis han med de Midler, der ſtod til hans Raadighed, ſkulde vinde Sejr. Men en mørk Anelſe var paakommen ham, ikke for ham ſelv, men for den Mand, han havde opkaſtet ſig til Dommer over; det bares ham for, at der foreſtod en Ulykke. Nu nærmede ſig en af hans Svende.

„Hvad godt, Ebbe?“ ſpurgte Ridderen.

„Jeg har talt med en Murmeſter her fra Sognet,“ lød Svaret, „og han ſagde, han vidſte et Middel, hvorved Kirken kunde tages.“

„Hvor er Manden?“ ſpurgte Hr. Kabolt.

„I Huſet hinſides Kirken; der befalede jeg ham at blive, indtil jeg fik talt med Eder.“

„Godt! bring ham hid!“

Svenden gik, medens Otto Kabolt blev ſtaaende; men ſnart efter fik han Bud, at Murmeſteren var forſvunden; den Tanke laa nær, at han havde benyttet ſit Foregivende ſom Paaſkud for at komme forbi Vagterne og derefter havde ſøgt Lejlighed til at komme ind i Kirken for at bringe Sivert Knop en eller anden Efterretning. Det blev befalet, at man ſkulde efterſøge ham ad alle Veje; ogſaa paa Kirkegaarden ſøgte man ham, og de indeſtængte mærkede nok, der var Røre blandt Belejrerne. Derfor blev der ogſaa Uro i Kirketaarnet; man tog Sigte paa de Skikkelſer, der i det frembrydende Mørke ſneg ſig om paa Kirkegaarden, det lynede paa en Gang fra 6 Ildrør, men nu nærmede ſig flere af Ottos Folk, ſaa det ſaa ud, ſom et alvorligt Angreb var for Haanden. Det var dog ikke Tilfældet, Ridderen ſtod endnu rolig paa Højen, og han vidſte nok, hans Folk begyndte ikke at ſtorme uden hans Befaling.

Pludſelig fornam han en Jordryſtelſe, der lød et voldſomt Drøn, og i det ſamme fløj Kirketaarnets Tag i Luften, omgivet af Ild og Røg, medens hele Kirken vaklede og ſtyrtede bragende ſammen. I næſte

Øjeblik regnede det ned omkring ham med Træ og Sten fra den sprængte Bygning.

Rimeligvis var Ulykken hidført ved, at man af Uforsigtighed var kommen for nær til Krudtforraadet med Lys, medens man beredte sig til at modtage det ventede Angreb. Enkelte af Otto Kabolts Folk var ogsaa blevne kvæstede af de nedfaldne Masser, og der var ikke liden Forvirring mellem de belejrende i Anledning af den pludselige og grufulde Begivenhed. Det var ikke meget sandsynligt, at Sivert Knop eller nogen af hans Folk havde undgaaet Døden, men hvis det var Tilfældet, saa var der lidt eller intet til Hinder for, at de kunde undfly. Ridder Otto lod udraabe ved Ruinen, at hvis nogen endnu var der inde, turde han frit komme frem; men der mærkedes ingen Livstegn. Nogle af hans Folk vilde undersøgt, om der ikke var Kostbarheder under Gruset, som det var værd at udgrave; men det tillod Ridderen ikke. „Gud har dømt!“ sagde han, „og jeg vil ikke mere blande mig deri.“

Derpaa drog han hjem til Karstoft med sin Skare. Ad lovlig Vej hævdede han siden, at det Jordegods, som i sin Tid havde tilhørt Brødrene Sivert og Axel Knop, nu var sidstnævntes Datters retmæssige Ejendom.

Røverne ved Munklinde.

Der var hengaaet en længere Aarrække, efter at Kirken og Herregaarden i Grove var ødelagte. De var ikke igjen opførte, og hele Sognet var omtrent øde. En Tid lang var det heller ikke saa usikkert for rejsende, som det havde været i Sivert Knops Tid, og de fleste troede, at den gjæve Herremand med al hans Yngel var udryddet. Andre vilde dog vide, at nogle af hans Sønner og maaske ogsaa hans Enke var i Live, og denne Mening vandt Tiltro, da der igjen begyndte at gaa Rygte om Misgjerninger der i Egnen.

Den Gang var der store og tætte Skove, som bedækkede Bakkestrøgene ind mod Sydøst, og navnlig de anseelige Bakker ved Lindebjærg og Munklinde og den mellemliggende brede Mosedal. Alfarvejen til og fra Klosterherberget førte norden om disse Skove, og dog vidstes paa denne Vej Folk at være morderisk overfaldne og plyndrede ved Nattetid. Ret tit gik det dog ikke paa, og man kunde ikke vide, om Røverne

havde Tilholdssted i den tætte Skov, eller de kom andensteds fra. De fleste hældede til den sidste Mening og formodede ikke, at der var nogen Forbindelse mellem Vejenes Usikkerhed i Sivert Knops Tid og i de senere Dage.

Der var ikke megen Færdsel ad den Vej, der fra Nord til Syd gik langs igjennem Mosedalen, den var ogsaa til sine Tider næsten ufremkommelig endog for Fodgængere, idet bundløse Mudderbælter paa flere Steder overskar den. Den Slags Mosepøle kunde i Sommertørke blive haarde og faa Sprækker, og i Vinterfrost blive faste som Sten; men havde Tørken eller Frosten ikke været langvarig, saa var her slet ikke at stole paa. Sank man da igjennem, fik man sin Nød med at redde sig op af Sølen. Andre Steder, hvor Jordbunden var fast nok, snoede Brombærtorne og andet Ros sig tværs over Vejen, saa man havde behov at se for sine Fødder.

Ad denne Vej, der egentlig kun var en Fodsti, sneg to Ynglinge sig forsigtig frem en Dag i Forsommeren, i det den ene kom fra Syd, den anden fra Nord, og de vidste ikke af hinandens Nærværelse, før de ved en Omdrejning forbi nogle løvrige Ellebuske stod lige for hinanden. I det første Øjeblik fo'r de tilbage, men i det næste traadte de sammen som gode Kjendinge, og den ene, en bredskuldret, undersætsig Fyr, udbrød:

„Goddag, Jeppe! Endelig kommer Du for Lyset igjen. Hvor har Du været henne saa længe?"

„Aa, baade hist og her, som det har kunnet byde

sig," svarede den anden, en høj slank Karl med et driftigt Udseende. „Staar alt vel til her hjemme, Niels?"

„Aa ja, vel nok endda. Men Du? Du har vel gjort gode Fangster i den lange Tid?"

„Nej, jeg har ikke gjort videre nogen Fangst."

„Hvad Djævlen har Du da bestilt? Har Du maaske set Lejligheder ud?"

„Ja, maaske har jeg set en Lejlighed ud eller saadan. Men hvad har I bestilt her hjemme?" spurgte Jeppe. „Er min Moder her til Stede?"

„Vist er hun saa," svarede Niels, „og jeg maa sige, det er en rask Kælling, Din Moder. Du har vel ikke hørt, hvordan det gik til i Ildskov forleden?"

„Nej, fortæl mig det!"

„Ja, sligt maa man jo ikke snakke om; men til Dig gjør det vel ikke noget. Nu da! Folkene der ude har jo bygget sig et Stenhus og skaber sig som stort Herskab. De skal ogsaa have meget godt Gods, baade Sølvtøj og Klædemon og Madvarer. Men de laaser og stænger Døren saa bandsat fast hver Aften, og baade Manden og hans Broder er Folk, som ikke mange skal lystes efter at tage Livtag eller skifte Øxehug med. De har ogsaa et Par Huskarle, og de har hidtil beholdt deres Ejendom i Fred for os. Men nu i Foraaret skortede det os paa Gammelmad, og saa tog vi os for at lette lidt paa Ildskovfolkenes Forraad. Din Moder lagde Planen, som hun plejer at gjøre, og det hele skulde gaa af uden Vold og

Larm. Din Broder klædte sig ud som Tigger, og saa en Søndag, da alle Gaardens Mandfolk var gaaede til Kirke, indfandt han sig ved Døren og bad om lidt Almisse. Vi andre var i Nærheden for at tage imod, hvad han rakte os ud af Døren. Men han har nok for tidlig vendt det laadne ud, for Konen fik ham narret ind i Fadeburet, hvor hun stængede ham inde, og en liden Pige, som hun havde hos sig, jog hun afsted til Kirken for at hente Hjælp. Fra vort Skjul saa vi Pigen løbe; men Din Moder sagde: „Hent mig Tøsen tilbage!“ Det gjorde vi saa, og hun bekjendte strax, at Din Broder var fangen som en Mus i en Fælde.

Hvad Din Moder saa gjorde, skal jeg aldrig glemme; jeg kunde ikke selv have gjort det, skjønt jeg har været med baade til det og det. Da Pigebarnet havde gjort sin Bekjendelse, gik Din Moder hen og skar begge Hænderne af hende, og — ja jeg kunde som sagt ikke have gjort det, skjønt jeg ikke er allermest vammel paa Leveren — saa gik hun hen og bankede paa Lugerne med de afskaarne Barnehænder og klagede sig med en ynkelig og spæd Stemme, at der var Skarnsfolk efter hende. Konen lod sig narre, troede det var hendes Datter og aabnede Døren ganske lidt; men da var Din Moder lige til rede og kastede hende de blodige Barnehænder i Ansigtet, fo'r derpaa ind ad Døren, inden den anden i sin Forskrækkelse kunde sanse at lukke den igjen. Vi kom da ogsaa ind med, og Din Moder sagde til Konen: „Skaf mig min Søn! Er han sket nogen Overjast, da skal jeg pine

Dig saaledes, som aldrig noget Menneske er blevet pint; men er han uskadt, skal jeg være saa naadig at tage Livet af Dig i Hast, for Du kjender mig fra gammel Tid, kan jeg se, og maa ikke leve for at skadre." Konen gik som i en Døs hen og tog en Krog fra en Dør; Din Broder kom ud derad, og saa gik vi efter at have faaet, hvad vi vilde have."

„Og hvad blev der gjort ved Konen?"

„Jeg saa det ikke; men da Ildskovmanden kom hjem, var hans Kone og hans Datter døde og hans Gaard brændt."

Jeppe havde hørt Fortællingen med nogen Uro og blev en Smule bleg ved at høre den, han gjorde nu Mine til at forlade Niels; men denne spurgte: „Bliver Du nu hos os, Jeppe?"

„Jeg ved det ikke. Hvorfor spørger Du?"

„Du har ikke saa lidt at sige hos Din Moder," lød Svaret, „og Du og jeg har holdt sammen, fra vi var Børn. — Jeg har ikke noget imod at kige lidt i Folks Kister og Lommer; men naar det gaar saa skrapt til som i Ildskov, saa vilde jeg heller gaa i et andet Ærende. Det kunde Du huske paa, Jeppe!"

„Ja, jeg skal nok huske det."

„Og Du fortæller vel ikke Din Moder, hvad jeg har sagt Dig?"

„Jeg skal ikke sige det til nogen," sagde Jeppe og fjærnede sig.

Dersom nu en eller anden Læser skulde mene, at denne Historie er alt for rædsom til at være sand, saa skal jeg ikke sige ham imod, men kun bemærke, at

den gjælder for et Sandſagn i Egnen om Ildſkov, og at man der kun behøver at udſpøge den første den bedſte Hyrdedreng, man træffer paa Heden, om Røverne ved Munklinde, for at faa den at høre og for at blive viſt, hvor Røverkulen har været, ſkjønt Barnet maaſke ikke er at bevæge til at komme i Nærheden af denne, da det der ikke ſkal være ſikkert ſelv ved højlys Dag, efterſom Ugjerningsmændene, ſom huſerede der i fordums Tid, ikke har fundet Ro i Graven for deres Synders Skyld.

Gaarden Munklinde var i gamle Dage et Kloſterherberg, anlagt af Ciſtercienſermunkene i Tvis. Det ligger en Milsvej ſønden for Karup Kirke paa et Sted, hvor en Gang Alfarvejen mellem Øſter- og Veſterjylland har gaaet igjennem eller forbi de ſtore Skove, der nu er forſvundne ſaa nær ſom den lille Løvning ved Lindebjærg. De gode Munke havde ſtor Ære af at anlægge et Herberg i denne vilde og øde Egn; men hvor der bygges Vorherre en Kirke, ſiges Djævelen jo at bygge et Kapel ved Siden af, og for ſaa vidt var det i ſin naturlige Orden — eller Uorden — at der anlagdes en Røverkule af onde Menneſker i Nærheden af det gode Værk, Munkene havde udført. Baade før og efter Sivert Knops Tid, led Egnen meget af Røvere, og vel fandt man Spor af deres daglige Færd baade paa Kirkeloftet i Bording og i Kæmpehøj ovre ved Majlund; men det var kun midlertidige Tilholdsſteder, man ſaaledes fandt, medens den rigtige Kule laa inde i Skovens Tykning ſaa ſkjult, at man først ſent fik den opdaget.

Dens Sted ſes endnu tydeligt i Udkanten af en bred Bakke, der ſkraaner temmelig ſtejlt ned mod den Moſedal, i hvilken Hulen har udmundet. Selve Hulen er meget ſtor baade i Omfang og Dybde, ſtore Stenblokke ligger nedrullede i den, og det vækker uhyggelige Tanker at ſe den frodige Græsvæxt i Hulens Bund, medens Omegnen ellers er ufrugtbar Hede. Ved Gravning ſkal der være fundet Menneſkeben ſom ogſaa Stumper af Egebjælker, hvis Tykkelſe ikke modſiger det Sagn, ſom lader Hulens Dække oven paa Bjælkelaget have været et Jordlag ſaa tykt, at der groede Træer og Buſke. Hulen har nok oftere og til meget forſkjellige Tider været beboet af Røvere, ſom Omegnen iſær mærkede, en Tid efter at Greve Sogn var blevet øde. Sivert Knops forrige Hjælpere forſvandt fra deres Hjem med Koner og Børn, og ſkjønt man vilde have ſet dem enkeltvis færdes over Heden ved Nattetid, havde man dog ingen Kundſkab om deres nye Opholdsſted. Det kjendte derimod den Ungerſvend, ſom vi har foreſtillet Læſeren under Navnet Jeppe, og ſom med ſin Stalbroder Niels havde den anførte Samtale i Moſedalen neden for Munklindebanke. Niels blev ved at gaa omkring i Dalen, hvor han egentlig holdt Vagt; Jeppe gik videre og forſvandt i Krattet paa Bakkeſkrænten, der traf han nok en Vogter. Under en bred Enebærbuſk laa en Sten, ſom han væltede til Side, et Hul viſte ſig, hvor han krøb ind paa alle fire.

Indgangen, der i Begyndelſen kun lignede en ſtor Rævegrav, udvidede ſig, efterhaanden ſom han

kom frem, snart kunde han gaa ret op, og nu skinnede et Lys ham i Møde. Han traadte ind i Hulen, der dannede en stor, aflang Firkant med Bjælkeloft og Kampestensvægge. Langs med den ene Længdevæg stod der et stort Bord. Lige over for fandtes noget, der skulde ligne Senge, hvorpaa smudsige Kvinder syslede med lige saa smudsige Børn, ved Bordet sad nogle vildtudseende Mænd ved Krus og Tærninger; men i Hulens Baggrund sad i en plump Læneſtol Herskerinden, Moder Jesabel, Fandens Oldemoder, eller med hvilket andet Navn Røverne i øvrigt fandt for godt at betegne deres Anførerske, hvis Ondskab og koldblodige Grumhed de frygtede lige saa meget, som de beundrede hendes Klogt og Driftighed. Naar de talte til hende, kaldte de hende Moder Sidsel, hvilket Navn ogsaa her skal benyttes.

Sydens Røvere skal, med Undtagelse af den ubetydelige Svaghed, at de stjæler, plyndrer og myrder, være særdeles elskværdige Mennesker. Her til Lands er man ikke saa vidt fremskreden i Dannelse, og var det heller ikke i hine gamle Dage, hvorfor Røverne ved Munklinde i Almindelighed og deres Anførerske i Særdeleshed var Folk med slette Sæder og slette Hjærter, hvilket ogsaa viste sig i deres skumle Blik og øvrige uhyggelige Ydre. Moder Sidsel lignede deri sine undergivne. Hun var et svært, benet bredskuldret Kvindemenneske med et karleagtigt Udseende, frodige Knurhaar og dybtliggende Øjne af ubestemt gulagtig Farve. Hendes Ansigt var i Almindelighed roligt og koldt; men smilte hun, da

var hendes Udseende især uhyggeligt, da tindrede hendes Øjne med en blodig Ild, og det var, som hele Ansigtet glødede med en Lue fra Helvede. Den raaeste og vildeste blandt Røverne var da ræd for hende. Men dette Smil saas ikke hyppig og kun naar hun pønsede paa en mer end almindelig stor Misgjerning. Hun sad altsaa længst tilbage i Hulen; nær ved hende hang en brændende Lampe, og ved hendes Side var Ildstedet. Der var aldrig Ild paa om Dagen; thi da kunde Røgen, der havde sin Udgang oppe paa Banken under Roden af en vissen Eg, have røbet Hulens Tilværelse. Hun sad og tegnede Streger og Skikkelser i den kolde Aske med sin Finger. Da Jeppe nærmede sig hende og hilsede, gav hun sig i Snak med ham, men saa sagte, at ingen af de tilstedeværende kunde høre, hvad de talte om.

„Du fik altsaa Tjeneste paa Gaarden?“ sagde hun.

„Ja, jeg har tjent der i tre Maaneder.“

„Har Du talt med Fruen?“

„Nej, kun en Gang et Par Ord, hun er fin og fornem og desuden —“

„Desuden —!“

„Man siger, hun er tungsindig og meget from; hun ligger hele Dagen paa Knæ i sit Bedekammer og skal være til Sinds at give alt sit Gods til Klostre og Kirker.“

Det djævelske Smil kom frem om Moder Sidsels smalle Læber, Jeppe saa det ikke, han vedblev: „Hun

skal ogsaa være strœng mod Datteren og holde hende meget til Fromhed og Lœsning."

„Ah! Datteren. Hvorledes finder Du Datteren?"

„Det er en sød Unge, saa fin og smuk som de hvide Vandliljer i Borggraven."

„Ih, det var jo dejligt. Du har maaske forelsket Dig i hende, lille Jeppe!"

Han rødmede, i det han sagde: „Hvad kunde det hjœlpe! Hun er en fin og rig Jomfru og skal desuden gaa i Kloster."

„Ja, lad hende det! Men hvad har Du ellers udrettet."

„Lidt nok! Folkene er deres Herskab tro; de har det ogsaa godt, det er i Grunden et roligt Liv saaledes at tjene."

„Ja saa! Du havde maaske selv Lyst til at tjene der paa Borgen?"

Han slog Øjnene ned og tav.

„Det kunde jo ogsaa være rart nok," vedblev hun, „meget bedre end selv at blive en mœgtig Borgherre og føre den smukke Jomfru hjem som Kone."

„Det kan jo dog ikke ske alligevel."

„Du mener saa; men det kan jo være, Din Broder mener anderledes for sit Vedkommende. Jeg sendte Dig afsted, fordi han er en ubetœnksom Vovehals, der vilde buse lige til, medens Du vilde være forsigtigere, efter hvad jeg mente. Jeg kommer dog maaske til at sende ham derover alligevel."

„Men naar jeg er forsigtig, Moder, saa kan

det jo ogſaa være, jeg ikke vil rigtig ud med Sproget, før jeg ved, hvad I vil, og hvorledes det ſkal ſke, ſom I talte om."

„Nu vel! Det kan der være noget i, og jeg ſkal ſige alt: Du ved, at Din Fader var en mægtig Ridder, og at han havde vundet en Retsſag mod ſin Broderkone, men derfor blev han overfalden af hendes Venner, og Kirketaarnet, hvori han havde forſkanſet ſig, ſtyrtede ſammen, og han omkom med vore to ældſte Sønner og de fleſte af hans Folk. Jeg var paa et andet Sted i Kirken med Din Broder Knud og Dig, og efter at have gravet mig ud igjennem det nedſtyrtede Grus fik jeg nogle af vore Tilhængere ſamlet, og vi tog Bolig her."

„Ja, det har jeg hørt Tale om."

„Nu! Den Kvinde, for hvis Skyld jeg har miſtet Børn og Mand og Gods, var Fruen paa Mortensborg. Men den ler bedſt, ſom ler ſidſt! Hendes Ven — han ſom overfaldt os i Grove — er nu død, og hun er forſvarsløs, medens jeg er mægtig ved de Mænd, ſom adlyder mig, og rig ved de Skatte, jeg har ſamlet i de mange Aar, og ſom er ſtørre, end nogen tror eller tænker. Men hun ſkal føle min Hævn, og det maa være ſnart; thi jeg ved godt, hun er i Begreb med at paakalde en Magt, ſom jeg intet formaar imod: Grove Gods, ſom hun aldrig har ejet, men blot tilegnet ſig, agter hun at give til Kirken; hendes andet Gods maaſke med; thi Datteren er beſtemt til Kloſtret. Kommer det førſt i de hellige Mænds Hænder, er det tabt for os; men

bliver hun forhindret deri, er det mig, som ved nogle fromme Gaver maa se at bringe adskillige Ting i Forgleumelse og derefter skaffe mine Sønner det Gods, der lovlig er tildømt deres Fader."

„Men naar det er vor lovlige Ret, hvorfor har I saa ikke skaffet os det for længe siden."

„Fordi hendes Ven, den gamle Blodhund levede, og fordi der ved den omtalte Dom var adskilligt, som ikke taalte alt for klart et Lys. Desuden var det jo rart at faa baade Mortensborg og Grove, eftersom jeg har to Sønner, og det maatte der Tid til at forberede."

„Mortensborg tilfalder dog i alt Fald hendes Datter."

„Ja, og Dig, naar Du faar Datteren."

„Men hun er jo bestemt for et Kloster."

„Du er lovlig tykhovedet, Jeppe! Naar Du faar hende her hjem i denne Hule i længere Tid, saa vil Du nok kunne omgaas hende saaledes, at hun lader Klostergrillerne fare."

„Mine Kone kan hun dog ikke blive. Ingen Præst vil ægtevie os, naar hun er min Farbroders Datter."

„Strængt taget bryder jeg mig ikke om, at I bliver ægteviede; men skal det endelig ske, saa kan det, thi det er dømt paa Tinge, at hun er et fremmed, understukket Barn. Dog, jeg skjønner af Dine mange Indvendinger, at Du og jeg helst maa ende vor Samtale, og at jeg maa sende Din Broder afsted. Er Tøsen saa smuk, som Du siger, kan han vel ogsaa

forgabe sig i hende, og han vil vist ikke have saa store Betænkeligheder."

„Nej, Moder! Lad mig kun tage afsted, jeg skal nok fuldkomme Eders Vilje. Jeg var kun bange for, da I er vred paa Moderen, at I ikke kunde lide, jeg holdt af Datteren."

„Aa, hvorfor ikke det? Min Vrede gaar ikke saa vidt, at jeg jo nok under Moderen den Glæde, det kan volde hende, at hendes Datter bliver Din Kjæreste. Men har Du tænkt paa, hvorledes det skal sættes i Værk?"

„Ja, jeg har," lød Svaret, og nu udviklede han sin Plan langsomt og omstændelig. Sidsel Ben var tilfreds dermed, det onde Smil viste sig længer end sædvanlig paa hendes Ansigt. Da hendes ældste Søn kom hjem, blev han indviet i Planen, men kun delvis; thi Moderen frygtede hans lidenskabelige Fremfusenhed.

Paa Mortensborg sad Fru Helvig med sin Datter i klosteragtig Ensomhed. Efter at Otto Kabolt havde skaffet hende Ret over Svogeren og overdraget hende Fædregodset, havde han blot sørget for hendes ydre Sikkerhed uden for øvrigt at bekymre sig om hende. Hans Søster havde slaaet paa i Førstningen, at Helvig jo nu var Enke, og da hun nu havde prøvet Verdens Troløshed og Ottos Trofasthed, saa vilde hun, hvis han paa ny friede hende, vistnok nu skjønne bedre paa hans Værd. Muligen havde den skikkelige gamle Dame Ret deri; men Otto vilde ikke; han havde faaet nok af Frieri og For-

lovelſe, og fra den Tid var hans Søſter ſaa vred paa Helvig, ſom hun kunde være det paa nogen, hvilket for Reſten ikke var farlig meget. Men hun fornam nok, Giftermaal var noget, hun ikke kunde tale med ſin Broder om uden at volde ham Smerte. Saa nævnte hun heller ikke mere Ordet, men plagede ham blot middelbart med at jamre over, hvem der ſkulde pleje ham, hjælpe og raade ham og holde ham til Orden og Lydighed, naar hun, Søſteren, var død.

Han ſmaalo ad hendes Klager, ſom hun endnu blev ved med, da han laa og droges med Døden; thi hun havde ſat ſig ſaa faſt i Hovedet, at han ſkulde overleve hende, at hun næppe vilde tro ſine egne Sanſer, da han laa kold og ſtiv i ſin Ligkiſte, medens hun gik lyslevende omkring. Hun gav ſig til at ſkjælde og ſmælde paa Fru Helvig, thi hun kunde ikke tro andet, end at det var Ottos tidligere Kjæreſteſorg, der havde lagt ham i Graven. Efter at hun paa den Maade havde givet ſit beklemte Hjærte Luft, og da hendes Broder var begraven, efterſaa hun hans Gjemmer og fandt der et Brevſkab, hvori han indſatte ſin Søſter til Arving af ſit Gods, men tillige tog ſaadanne Beſtemmelſer, at hun, ſelv om hun vilde, ikke kunde forøde eller bortgive det, mens hun levede; men hun kunde efterlade det til hvem, hun vilde, og han havde raadet hende til derved at gjøre ſig en eller anden mægtig Mand til Ven og vinde hans Beſkyttelſe. Dog, hun havde altid troet, med eller uden Grund, at han havde en Del til overs for Fru Helvigs Datter, hun havde

ventet, at Edel skulde været hans Arving, men hun var end ikke nævnt med et Ord.

Da besluttede den gamle Enke at overtage Broderens Velvilje, hvilken hun viste ved efterhaanden at sende Pigen en eller anden smuk Forære; thi vel var hun ikke synderlig rig, men hun var en saa dygtig Husholder, at hun nok kunde faa noget til overs. I Førstningen havde hun svært ved at finde Sendebud, som vilde bringe Gaverne uden at sige Giverindens Navn. Bent Ged troede hun ikke paa i den Retning saa lidt som paa Marine; de vilde, mente hun, forraade hende for Fru Helvig, hvem de var meget hengivne. En ung Knøs, der tjente paa Mortensborg og var Søn af Selvejerbonden i Hestelund, lærte hun tilsældigvis at kjende, og han blev da hendes Sendebud.

Svend Svendsen, saa hed Knøsen, bragte Gaverne uden at nævne Giveren; men Fru Helvig, der fik det at vide, tog det ilde op. Den lille Edel turde ikke bære saa kostbare Smykker, det var en Forfængelighed, som ikke anstod en vordende Nonne og slet ikke samstemmede med den hvide Vadmelsdragt og det uldne Bælte, der udgjorde hendes saa vel som Moderens eneste Pynt. Liden Edel tænkte i dette Stykke anderledes, men hun var et føjeligt Barn, der villig lod Moderen faa Smykket for at anvende det til gudeligt Brug. Varmt takkede hun dog lige fuldt Svend Svendsen; men da denne paa ny bragte en Gave fra den ubekendte, tog Fruen det saa unaadig op, at han maatte forlade Gaarden. Hans Plads

fik den omtalte Jeppe, der i længere Tid havde snuset om for at faa Indpas paa Borgen, skjønt det just ikke var for det gode, han vilde.

Svend tog hjem til sin Faders Gaard, men derfor kunde han ikke glemme Mortensborg, og det var da især liden Edel, han ikke kunde glemme. Han elskede hende over alle Kvinder, og den dejlige Pige havde ved mangfoldige Smaatræk givet ham Grund til at haabe, at hun ret godt kunde lide ham. Men ude af Øje, ude af Sind, siger Ordsproget, og han var bange for, det skulde finde sin Anvendelse paa den lønlig elskede, naar hun ikke mere saa ham, tilmed da de aldrig havde talt et Ord sammen om Kjærlighed. Han havde nok hørt Tale om, at den unge Jomfru var bestemt til at være en Himlens Brud; men han kunde ikke ret tro det, han fandt noget synbigt i den Tanke, at saa megen Elskelighed skulde ofres Himlen, inden den havde skabt den Lykke paa Jorden, den var skikket til at fremkalde. En Tankegang som hans var rigtignok i de Tider anset for gudsbespottelig; men hvad skal man sige: Klostervæsenet og Ungdomsblodet har aldrig kunnet samstemme.

Han kunde ikke vente ret længe, inden han gjensaa Mortensborg. Hvor let kunde det ikke hænde, at han da fik hende at se med det samme; ja saa god kunde Lejligheden vorde, at han endog fik hende i Tale og fik hende aabenbaret alt, hvad der laa ham paa Hjærte. Hun stod over ham i Stand, det havde han en uklar Fornemmelse af, saasom hun var en

adelsbaaren Jomfru, og han kun en Bondeſøn. Men Forſkjellen mellem en adelig Jorddrot og Selvejerbonde var den Gang langt fra ſaa ſtor, ſom den ſenere blev, og ude i denne enſomme Egn var Forſkjellen ſaa godt ſom ingen. Desuden havde han hørt mumle om, at Jomfru Edels adelige Fødſel var underkaſtet en Tvivl. Dette kunde dog ikke gjøre mindſte Skaar i hans Kjærlighed til hende.

Væbnet med Sværd, med Bue og Pile, ſom en fribaaren Mand i den Tid maatte være, naar han gik ud fra Hjemmet, begav han ſig en Dag mod Veſt, hvor de ſorte, takkede Lyngbakker truende hævede ſig. En Ørn ſvævede foran ham op over Bakkerækken, ſlaaende Sving og Bugter paa ſin Flugt, ſom om den var paa Jagt. Han brød ſig ikke om den, men gik ſin lige Vej, og da han var kommen op paa Højden, laa nede foran ham ligeſom en Isbræ, ſnehvid, ſtor og ensformig. Det var Ulvemoſen, tæt bevoxet med Kjæruld, ſom paa den lyſe Skjærſommerdag gav hele Egnen ſin ſølvhvide Blomſterduſks Farve. Sletten, paa den ene Side begrændſet af Bakkerne, han havde beſteget, var trekantet, og paa de to andre Sider indfattet af tvende Vandløb, der der hver iſær ſnoede ſig igjennem et bredt Bælte af fagre, blomſterrige Enge. Det var en forunderlig Egn, og paa denne Egns Grænſe, norden for det nordre Vandløb, hævede ſig Mortensborg paa en vældig Høj, der endnu ſkraaner ſtejlt op fra Aaen, og ſom ved ſit Navn og den Mængde Murbrokker, hvormed den er ligeſom brolagt, er det eneſte ſtedlige

Minde om hint gamle Herresæde, som den Gang skuede stolt ud over Egnen imellem de bag ved liggende kratgroede Banker. Der var noget troldomsagtigt i denne Borgs Tilværelse i den øde Egn, helst naar som nu den vide Slette foran laa som forstenet, laa midt i Sommerens Farvepragt som en tilsneet Flade.

Ulvemosen tilhørte Svends Fader; Aaen dannede Markskjellet. Karlen lod, som han gik paa Jagt, men nærmede sig dog ilsomt Borgen og var snart i dens Nærhed, en sagte Vind krusede den hvide Kjærulds mark og lod den tættere Bundbevoxning af Klokkekyng og Hederis glimtvis komme til Syne; men Svend saa ikke efter sligt, havde ikke Øje for nogen Verdens Ting undtagen Borgen, paa hvis Højenloftssal en hvid Kvindeskikkelse just var at se. Det kunde være Fru Helvig, men det kunde ogsaa være hendes Datter, og de raske, ungdommelige Bevægelser samt hans eget Hjærtes raske Slag lod ham ane, at det var den sidste.

Paa en Gang fo'r hun i Vejret og udstødte et Skrig. Svend saa sig om; Ørnen, han havde set paa Bankerne, svævede i hans Nærhed, et Øjeblik hang den ubevægelig i Luften, skjød derpaa næsten lodret ned paa Jorden, som den ramte med sin Vinge, saa Kjæruldstænglerne sattes i svajende Bevægelse som rørte af en Hvirvelvind.

Derpaa stak Ørnen atter i Sky, og han saa nu, den forfulgte en Hare, der planløst fo'r hid og did, men intet Skjul kunde finde paa den jevne Mosesslette,

hvor der end ikke var en Lyngbusk stor nok til at dølge den. Svend stod stille, det ængstede Dyr fik Øje paa ham, erkjendte sagtens i ham en Fjende, men ogsaa en Fjende af den frygtelige Røver i Luften. I den højeste Nød gjorde den, som dette Dyr ofte gjør under lignende Forhold, anraabte Menneskets Ædelmodighed, idet den kastede sig gispende og stønnende ned for Karlens Fødder, medens Ørnen holdt sig kredsende i Luften over hans Hoved, ventende paa, hvad Udfaldet vilde blive af dens forventede Byttes Søgen Tilflugt der. Den fik det tidsnok at erfare.

I et Nu havde Svend en Pil paa Buen; den udsendtes af en kraftig Arm og et sikkert Øje, og ramt til Døden dalede den stolte Fugl langsomt og flagrende til Jorden. Haren forstod, hvad der var sket, og uden at takke for Haandsrækningen listede den sig bort.

Men ovre fra Mortensborg Højeloftssale lød et Bifaldsraab, og et hvidt Linklæde vajede et Øjeblik, hvorefter den smækre Kvindestikkelse, som han nu helt havde gjenkjendt, trak sig tilbage i Borgen.

„Det var hende," sagde han ved sig selv, og derpaa tilføjede han, medens han trak sit Sværd og gik løs paa den endnu levende Ørn for at give den Dødsstikket! „Gud give, det var hende, jeg havde faaet det Held til at redde af Ørneklo eller af anden Fare!" — „Ja, saa!" sagde han til den mægtige mørkebrune Fugl, der, idet han nærmede sig, satte sig til Modværge med Næb og Klør og baskende Vinger.

„Ja, ſaa! Du er kun flyvelam, og nu vil Du prøve en Dyſt for Livet. Men Du ſkal ſnart blive den lille!“ Og dermed ſtødte han behændig ſit Sværd ind i Rovfuglens Bringe, og dens Dødsſkrig rungede hen over Moſen og kaſtedes drønende tilbage af den nære Borgs Masſer. Derpaa afſkar hans Ørnens Fødder, ſom det var Skik at Jægeren bragte ſin udkaarne Dame. Han vidſte ikke, om han turde byde Jomfru Edel denne Gave; men han vilde tænke derover, maaſke prøve derpaa. Og ſe! Der kom hun til Syne ved Højens Fod.

Han gik over Aaen paa et Gangtræ og var nu inde i Ladegaarden. Derefter kom han over Borggravens Vindebro og ſneg ſig omkring Højens Fod, hvor der voxte Paaſkeliljer og Akkelejer og Koblommer i det ſaftgrønne Græstæppe. Snart ſtod Jomfruen hos ham, tuſend Fold ſmukkere end alle Blomſter.

„Tak ſkal Du have, fordi Du dræbte den ſlemme Ørn,“ ſagde hun. „Jeg ſaa den ſtakkels Hare før Du, og derfor raabte jeg. Jeg vidſte jo nok, at Du vilde forbarme Dig over den.“

„Jeg ſkulde ſelv takke Dig for Dit Varſelsraab, og her bringer jeg Dig Ørnens Klør, om Du vil modtage dem ſom et Erkjendtlighedstegn i Harens og mit eget Navn.“

„Jo, det vil jeg nok! Men det er ſandt. Nu ved jeg, hvem det er, Du har bragt mig Gaver fra, ſaa det behøver Du ikke at dølge længer. Min Moder ved det ogſaa. Vil Du gaa med ind til hende!“

„Nej, hun er vist vred paa mig.“

„Hvad skulde hun være vred for? Nej, hun vidste maaske ogsaa den Gang, at Gaverne, Du bragte mig, var fra Fruen paa Karstoft, og hende kan hun ikke lide. Derfor var det, hun sendte Dig bort. Men nu vilde hun vist gjærne have Dig her til Gaarden igjen.“

„Tror Du? Men Jeppe kom jo i mit Sted.“

„Jeppe var en styg Karl. Han kunde ikke forliges med Folkene, efter hvad Bent sagde, for han var saa lumsk og ondskabsfuld. Huha! hvilke fæle Øjne han ogsaa havde! Men nu er han da borte, Gud ske Lov!“

„Borte? Er Jeppe borte? Hvor blev han da af?“

„Det ved jeg ikke; det ved der ingen. Han gik sin Vej, og godt var det.“

„Du kunde altsaa slet ikke lide ham, lille Edel, og var det for hans Øjnes Skyld? Saa han da vredt til Dig?“

„Nej, ingenlunde, men —“

„Saa han saadan?“ spurgte Svend og sendte hende et beundrende Øjekast.

„Aa, Du Abekat! Bilder Du Dig virkelig ind, at Du kan efterligne hans grimme Øjne! Men hvis nu min Moder vilde have Dig i Tjeneste, vilde Du saa tage her ned igjen? Marine har sagt, at Bent Geb vilde gjærne have Dig til at holde Tilsyn med Folkene.“

„Jeg har rigtig nok fuldt op at beſtille hjemme; men hvis Du ønſker det, lille Edel, ſaa —“

„Saa vil Du drage herned for min Skyld. Tak ſkal Du have! Og Du vil bringe mig Blomſter fra Eng og Krat ſom i gamle Dage og ſynge Viſer for mig i Kvæld, naar Høet dufter fra Engene, og Aftenbakken ſnurrer, og Moſekonen brygger; hvor det er dejligt!“

„Om jeg vil! Jeg vil med Glæde dø for Dig!“

„Du er en Daare! Jeg vil ikke have, Du ſkal dø, det er ſlet ikke morſomt; men naar Du lever og er glad, det kan jeg lide.“

„Leve og være glad,“ ſagde han ved ſig ſelv. „Ja hvis hun vidſte, hvor glad jeg kunde blive, hvis jeg maatte leve for hende! Men jeg tør ikke ſige hende det; jeg tør beſtemt ikke.“

De havde ſat ſig paa Skrænten ved hinandens Side. Det var et dejligt Par. Han var kraftig, lyshaaret og rødkindet med kjække, blaa Øjne. Paa Hagen ſpirede et blødt, hvidligt Dun. Hun var en mørkerød Roſenknop, hvis begyndende Fylde i al ſin Skjønhed lod endnu en uendelig højere Dejlighed ane for de kommende Dage, der var et let Smil om hendes blodrøde Læber og et tillokkende Straaleſpil i hendes livfulde brune Øjne. Med alt var hun dog helt og holdent et Barn med al et forkjælet Pige-barns Kjækhed og Kaadhed. Og han var paa ſin Side ſaa ynglingeblyg. Det var et velſignet Par at ſe paa, ſaaledes ſom de der ſad ved hinandens Side.

„Jeg tør ikke ſige hende det; jeg tør beſtemt

ikke!" ſagde han atter ved ſig ſelv, og hun ſpurgte: „Hvad er det, Du der ſidder og mumler i Skjægget?"

„Vil Du vide det?"

„Det var ogſaa at ſpørge om! Jeg er ikke nysgjerrig; men jeg vil gjærne vide alt."

„Kjæreſte Edel! Jeg er kun en ringe Bondekarl, og Du er en ædelbaaren Jomfru —"

„Hvad er det nu for noget Snak. Ligner det noget at lægge an paa at gjøre mig hoffærdig, — nu, ja ja, da! Bliv ved."

„Men dog, vilde jeg ſige — og jeg kan ikke gjøre ved, at det er ſaaledes, — dog elſker jeg Dig over alt paa Jorden!"

„Edel! Hvor er Du?"

Diſſe Fru Helvigs Ord ſlog ned ſom et Lyn i det Blomſterbed af Elſkov og Uſkyld, der var i Begreb med at udfolde ſin Skjønhed ved Højens Fod. Liden Ellen preſſede Haanden imod ſit anende og lyttende Hjærte, rejſte ſig rødmende og ſagde: „Her er jeg, Moder!"

„Kom ind!" lød det.

Et Haandtryk, et Blik, hvori laa udtrykt Undren, Tvivl, Kjærlighed, var alt det Svar, Svend fik; han kunde ikke tyde det; hun ſvævede op ad Højen, og det var ham, ſom hans Ungdomsglædes Engel forlod ham og ſteg til Himlen.

Fru Helvig var ſom Datteren klædt i en Slags Nonnedragt af hvidt Vadmel og med et ſimpelt ſort Bælte og en Roſenkrans. Hun var endnu en ſmuk Kone, men med et grublende tungſindigt Udtryk i det

blege magre Aasyn. Den glødende Ungmø, der havde sværmet og drømt om Axel Knop og tilsideſat saa mange berettigede Hensyn for at følge sine Ungdoms-attraaer, var ikke mere til — dog jo! Hun var netop til i et særdeles tro Spejlbillede, der stod ved hendes Side. Fru Helvig havde gjenkjendt noget af sin egenraadige Natur, meget af sin tidligere Livlighed hos Datteren, og hun, der var bleven klog af Skade, vilde nu gjøre sin Datter lige saa klog. Hun selv var ældet før Tiden, i det mindste i Aand og Tanke, og nu skulde Datteren, enten hun vilde eller ikke, være lige saa gammel som Moderen. Det var en Unatur, der forresten ikke er saa sjælden, men den som al anden Unatur hævner sig selv. Godt og vel, om den hævner sig gjennem et Lystspil og ikke gjennem et Sørgespil!

Moderen fulgte Datteren ind i dennes Kammer, der var et lidet hvælvet Værelse som en Klostercelle. Det indeholdt en simpel Seng, en Hylde, hvorpaa der stod et Dødningehoved og et Timeglas, et Bord og to Stole. Værelset oplystes af et eneste smalt Vindue, som vendte ud mod de mørke, vilde Hedebakker, hvor der sjældent eller aldrig saas Mennesker at færdes. Det var ikke saa underligt, om den unge Pige heller gad bortdrømme en Time i en vakker Ungersvends Selskab ved den rislende Aa, end hendøse den smukke Sommerdag i dette Indelukke.

„Hvad talte Du med Svend om dernede?“ spurgte Moderen efter at have sat sig paa den ene af Stolene og ladet Datteren sætte sig paa den anden.

„Om saa mange Ting," svarede Pigen nølende. Noget af det, de havde talt om, var faldet saa varmt og klart, og noget med en ejendommelig Ængstelse i hendes Sjæl, og havde der vakt forunderlige, ukjendte Rørelser. Alt dette kunde hun umulig gjentage for sin Moder, men hvad andet de havde talt, kunde hun næppe huske.

„Nævn mig noget af de mange Ting, I talte om!" sagde Fru Helvig og betragtede hende forskende.

„Vi talte om det smukke Vejr, om en Ørn, der forfulgte en Hare og om — om, hvor smukt det er at leve."

„Bedre at dø!" sagde Moderen skarpt. „Du synes, at Livet er smukt. Det er alt sammen Bedrag; Verden er en Jammerdal; Livet er en lang Dødskamp. Ve den, som griber efter Livets Glæder og glemmer Døden! Kampen vil da blive ti Fold bitter, inden man lærer at dø. Da jeg var ung, tænkte jeg ligesom Du; jeg havde ikke som Du en Moder til at raade mig, derfor kastede jeg mig ud i Livet, blev en Bold i onde Menneskers Haand, en Hare i Ørneklo. Ja, som Ørnen jager en Hare, saaledes blev jeg jaget gjennem Livelserne, indtil jeg fandt Fred ved at stirre hen mod Graven."

„Men Haren kæmpede for Livet, og den glædede sig vist, da Svend frelste den fra Døden ved at dræbe den graadige Ørn."

„Maaske den glæder sig, men det er, fordi den ikke har bedre Forstand; thi i Morgen, Overmorgen, hver Dag vil den blive jaget af Ørne, af Hunde, af

enneſker, indtil den bliver ſønderrevet. Men hvad
de Du kalde et Menneſke — thi det ligger os langt
rmere at tale om dem end om Markens Dyr —
ad vilde Du kalde det Menneſke, til hvem det ſagdes:
nne Verden ligger i det onde og er hjemfalden til
rbandelſe for Syndens Skyld; men der er en
rden, hvor der er Fred, evig og ukrænkelig Fred,
ſaa Menneſket dog ſagde: Jeg vil blive i denne
rden med dens kortvarige Glæder og tuſende livs-
ige Bitterheder; jeg vil ikke træde ind i hin Fre-
s Verden!"

„Mener I Døden, Moder, eller Kloſteret?"

„Kloſteret er Døden: Naar dets Porte har
ket ſig efter Dig, er Du død for denne Verden.
oſteret er Livet; naar Du er indviet til det for
bſe, ſaa er Du optagen i det Fredens Liv, der er
rgængeligt."

„Jeg har hørt, der ogſaa er Ufred og Forfølgelſe
Kloſteret."

„Har Du det? Du har vel ogſaa hørt, at der
godt at leve uden for Kloſteret, at der er en Men-
ſkelykke paa Jorden, at Synden er ſød. Ja har
u ikke hørt det, kunde Du let faa det at høre; thi
hver Løgn, der er tænkelig, kan fortælles, og bliver
rtalt og troet, for at unge Sjæle kan ledes i Fri-
elſe. — Jeg har ladet Dig opvoxe ſom i et Kloſter
g ſtræbt at holde det onde borte fra Din Sjæl. Ve
ig, om jeg derved ſkulde have hindret Dig i at tro
aa dets Tilværelſe! Forbandet ſkal den Dag være

da Du heller vil tro Løgnens lokkende Røster end Din Moders alvorlige Advarsel!"

„Moder! Moder! Jeg tror jo Eders Ord; men jeg er et Barn, jeg gruer for at indelukkes bestandig bag mørke Mure. Men jeg vil jo gjærne adlyde Dig. Jeg ved, Du kun vil mit Gavn."

„Godt, mit Barn! Hvad jeg forlanger af Dig som det første, er, at Du ikke indlader Dig med Fristeren, i hvor smuk en Skikkelse han end ifører sig. Derfor skal Du ikke lade Dig lokke ud i det frie af den smukke Sommer. Snart kommer Vinteren og hyller Jorden ind i sit hvide Lagen, saa den ligner Liget af en hvidklædt Nonne, hvorover Vinden synger sin Vaadesang; da kan det være opbyggeligt at skue ud i det frie."

Pigen sukkede og henfaldt i dybe Tanker. Moderen troede, det var hendes Prædiken, der var Gjenstand for Overvejelsen, hun vilde ikke forstyrre denne, men stod sagte op og gik til sit eget Værelse, der i alt væsentligt lignede Datterens.

Men Jomfru Edel rejste sig og gik til Vinduet. Hun saa ud i den blaa Luft, foldede sine Hænder og sukkede: „Kjære Gudfader! Du, som har skabt Verden saa smuk! Er da alt i denne Løgn og Bedrag? Er ogsaa han en Løgner og Bedrager? Og er det blodig Synd de Længsler, der drager mig ud under den frie Himmel? O, tag mig da ud her fra, helt hjem til Dit Rige; thi her er da langt mere ondt, end de tykkeste Mure kan udelukke. Der vil en Længsel og et Savn følge mig selv i Klosteret, og jeg,

jeg kan ikke lukke det ude; thi jeg ved jo næppe dets Navn!"

Imidlertid troede Fru Helvig, at hun handlede saare rosværdigt. Hun havde dyrt maattet bøde for sin Ungdoms Ubesindighed; men den haardeste Straf var maaske den, at hun havde tabt Troen paa Menneskets Værd og Bestemmelse. Kjærligheden, som en Gang havde bragt hendes Blod til at koge over, ansaa hun nu, selv i den bedste og reneste Skikkelse, som en særegen Satans Fristelse, som det var en sand Heltegjerning ved List og ved Magt at holde borte fra de unge Sjæle. Hun var meget villig til at indrømme, at hun havde fejlet, men Angeren var ikke dybtgaaende nok til just at udskille og fordømme hendes enkelte Forvildelse fremfor det almindelige Ungdomssinds Retning. Hun vidste, at Verden og Menneskene var onde, og at hun var bleven reven med af Strømmen; men desuagtet havde hun en behagelig Fornemmelse af, at hun var en lille Smule — og maaske ikke saa ganske lidet endda — bedre end de fleste andre Mennesker. Hun var fuldkommen overtydet om, at dersom Alverden vilde lytte til hendes Raad eller danse efter hendes Pibe, da vilde det være til umaadeligt Gavn og Baade for bemeldte Alverden, og den vilde ikke være saa ganske hjemfalden til Fordømmelse, som den nu var. Men til sin Sorg havde hun maattet erfare, at den vilde gaa sin egen skjæve Gang i Steden for at følge hendes kloge Hoved. Hun indskrænkede sig derfor til at lade sin Visdom komme Datteren til Gode. Denne maatte lytte dertil,

hun maatte, hvis hun ej var splittergal, lade sig regere efter Moderens Erfaring; thi Moderen vidste jo bedst, hvad der var en ung Pige tjenligt.

At Jomfru Edel muligen kunde ønske at kjende, før hun dømte, tog hun ikke med i Betragtning; thi naar Moderen havde dømt, maatte det være nok. Hun — Fru Helvig — vidste det saa grant, at hvis hun nu ved et Mirakel blev ung igjen — hvilket Mirakel hun i Stilhed sagt slet ikke vilde have noget imod — vilde hun spille sine Kort ganske anderledes, idet hun med en saadan forudsat Foryngelse kun gjorde Regning paa sin dyrt vundne Erfaring og sit noget afkølede Blod. Med slige lidet klare Slutninger er der ellers flere Kvinder end Fru Helvig, der daare sig, og der er flere Mødre, end jeg kan tælle, der prædiker for døve Øren, fordi de ikke iagttager fornødent Maadehold og Hensyn, og Datteren derfor, naar galt skal være, heller vil blive klog af egen Skade end af Moderens. Det er ikke enhver, der har Gaver til med god Virkning at raabe Ve over de Afguder, han selv har dyrket. — Det var nu heller ikke Tilfældet, at Fru Helvig ventede blivende Virkning af sine Formaningstaler; men hun havde Klosteret. Kunde hun først faa liden Edels Samtykke til at blive givet der ind, saa mente hun, alt var i Orden.

Svend sad længe paa den samme Plet ved Aaen. Han havde vel ikke stort Haab om, at Jomfruen skulde komme tilbage, men han vilde ikke udsætte sig for den Mulighed, at hun skulde komme og ikke finde ham. Hendes sidste Blik havde han ikke kunnet tyde.

Det havde i Øjeblikket berørt hans Hjærte paa en velgjørende Maade, og dog var han bange for, at hun var bleven fortørnet over hans Driſtighed. Derhos tænkte han paa, hvor ſmukt det vilde være, om han atter kunde blive taget i Tjeneſte paa Borgen, han overvejede, om hans Fader vilde tillade det, og troede at kunne ſvare Ja dertil. Endelig, da det led hen ad Dagen, uden at han mærkede videre til nogen af Damerne, rejſte han ſig og gik over i Ladegaarden, hvor han til ſin ſtore Forundring ſaa Jeppe. Han talte til ham, men fik et kort Svar, hvorpaa den gaadefulde Karl gik ſkulende bort, han havde aldrig haft et godt Øje til Svend, og denne nærede en uvilkaarlig Uvilje mod ham igjen. Svend opſøgte nu Bent Ged, der var den ſamme tørre Enfoldighed ſom tidligere, men følte ſig en Smule i ſin Værdighed ſom Borgfoged.

„Du har gode Dage nu," ſagde han til Svend. Du kan gaa og komme, naar Du vil; det er ikke ſom at tjene paa Mortensborg."

„Jeg var ikke i nogen ſtor Tvang her," lød Svaret, „og man har nok at beſtille i en Bondegaard ſom min Faders. Jeg var ellers paa Jagt i Dag, og ſaa gik jeg her over. Jeg havde hørt, I manglede en Avlskarl, efterſom Jeppe ſkulde være kommen bort, og jeg havde ſlet ikke noget imod at faa Pladſen igjen. Men jeg ſer, at Jeppe er her endnu; hvordan hænger det ſammen?"

„Ja, det kunde jeg lige ſaa godt ſpørge Dig om, for jeg kan ikke blive klog paa det hele. Ærgerligt

var det, at Fru Helvig skulde blive kjed af Dig — hvad Du saa end har gjort hende imod — for Du og jeg kom saa inderlig godt ud af det. Saa kom den Landløber, den Jeppe, og skabede sig og tiggede for at faa Tjeneste her paa Gaarden, for at han ikke skulde sulte ihjel. Jeg vilde til Nød antaget ham som Svinedreng, men da Fru Helvig fik talt med ham, vilde hun endelig unde ham Din Plads. Nu, det var jo mig det samme paa det nær, at han evig og altid klamredes med Folkene og har ikke saa megen Forstand paa Avlsvæsnet i sin hele Krop som Du i Din Lillefinger.

Men saa nogle Maaneder efter kom det løjerligste: Han, Stodderpjalten, der, efter hvad han selv sagde, maatte dø af Sult, hvis han ikke kunde faa Tjeneste her, begyndte at slaa stort paa og gjøre Ord af, at han havde en hel Mængde Flyttegods, der stod i Bøvtrup eller Snøvtrup, eller hvor det nu var, og det vilde han nu have hentet, da han fandt saa stort Behag i Mortensborg, at han vilde nedlade sig til at blive her for længere Tid. — Har Du hørt Magen? — Nu, det lo vi ad i Førstningen; men saa beder han en Dag om Lov til at gaa hen og hente dette kostelige Flyttegods, og da han er borte, bliver han henne i flere Uger. Først i Dag for en Times Tid siden kom han tilbage. „Nu, Mester Jeppe!“ siger jeg: „Behager det Dig nu at lade Dit kjønne Ansigt se her paa Gaarden igjen?“ — „Bent maa endelig undskylde mig,“ siger han, „for jeg har været saa hundesyg og har ligget og gispet af

Sprinkler og Djævelskab i al den Tid." — „Det var jo bedrøveligt," siger jeg. „Og det berømte Flyttegods, det har vel ogsaa lidt af Sot og Sygdom?" — „Nej," grinte han. „Flyttegodset er i god Behold; men jeg kunde ingen Vogn faa til at kjøre det hid før om et Par Uger, og det turde jeg ikke selv bie efter." — „Saamænd," siger jeg, „jeg skulde ikke grædt mine Øjne ud, om Du var bleven borte et Par Dage længere. Ja, om baade Du og Flyttegods var blevet rent borte, vilde jeg maaske have overlevet det." —

Men nu tilkastede han mig et Par Øjne, der vel sagtens skulde gjælde for venlige, skjønt jeg for min Part betakker mig for deres Venlighed, og saa siger han: „Hør Bent! Du maa ikke være min Uven! Naar mit Flyttegods kommer — og det kommer snart — saa har jeg nogle Sager, som Din Kone vist vil synes godt om. Lad mig nu se, at Du ikke sætter ondt for mig hos Fruen!" — „Det er ikke min Skik at sætte ondt for nogen," sagde jeg, og saa vendte jeg ham Ryggen. — Det kan nu nok være, at jeg gjør ham Uret, og det vilde jeg nødig; men jeg for min Part synes, at han er en fæl Karl."

„Det synes jeg med Bent! Og hvis jeg havde saa meget at sige hos Fru Helvig som Du, saa skulde jeg snart faa ham paa Døren."

„Nej, Svend! Det vil jeg ikke tragte efter, for jeg kan jo tage fejl! Menneskет kan være helt uskyldigt i, at hans Øjne har det slemme Sving. Han ligner en Mand, jeg har kjendt en Gang, og som der

ikke var meget godt ved, og det kan være, det er derfor, jeg mistror ham. Men jeg vilde nødig gjøre noget Menneſke Uret for hans Anſigts Skyld."

„Men lad mig i det mindſte ſe, Du holder et vaagent Øje med ham, Bent!"

„Det ſkal jeg, og Tak ſkal Du have for Din gode Omhu, ſkjønt Du ikke længer er i Tjeneſte her. Jeg var meget kjed af, da Fruen ſaadan lidt i Utide vilde have Dig bort, for Din Fader, ſkjønt han kun er Bonde, er en mægtig Mand her i Egnen, og han er jo paa en Maade vor nærmeſte Nabo. Men det har været mig en ſtor Glæde, at Du har taget det ſaa fornuftigt og vil alligevel være gode Venner med os her paa Borgen."

„Jeg ſkal til al Tid være Din gode Ven, Bent, og jeg har ikke det mindſte imod Fru Helvig."

„Tak ſkal Du have! Og naar I har hjærget Høet i Ulvemoſe, ſaa maa vi vel nok lade Studene gaa lidt paa Græs der ovre? Din Fader har jo Græs nok uden at ſøge det ſaa langt borte!"

„Du er alligevel en hul Karl, Bent Ged! Fordi min Fader tillod os at græſſe derovre, mens jeg havde Opſyn med Kvæget, ſaa tror Du nu det ſkal vedvare! Nu, vi faar at ſe; vi tales vel ved ſiden. Hold nu godt Øje med, hvad Jeppe tager ſig for; jeg er bange for, han har ondt i Sinde!"

Svend gik nu, og Bent mumlede efter ham: „Jeg faar nok Lov til at græſſe Studene derovre; han kan ikke ſige Nej, for han har et godt Øje til lille Jomfru Edel! — Men jeg lader, ſom jeg ikke

ſer det, for han er en Kjærnekarl! Blot han havde Skjold og Hjælm! Og ſaa Fru Helvig vilde ſlaa Kloſtertankerne af Hovedet! Aa, hun med hendes Kloſter! Saa ſkulde Barnet da hverken arte Fader eller Moder efter, naar det vilde gaa ind paa den Hiſtorie. — Men hvor mon Jeppe nu er? Jeg kan ikke udſtaa den Karl; det er Fandens, ſom han ligner Sivert Knop, og ſaa har han ſaadan et ſtorladent Væſen. Hvis jeg ikke vidſte det af Otto Kabolts egen Mund, at gamle Hr. Sivert med hans hele Søſlægt blev begravet under Gruſet af Grove Kirketaarn, ſaa ſkulde jeg næſten tro — — men det er umuligt! Det ſiger Marine ogſaa, og hun har en god Forſtand."

Den ærlige Borgfoged ſlog ſig hermed til Ro og gav ſig til at ſe efter Arbejdsfolkene.

Et Par Uger efter var det en velſignet Julidag med Solſkin og Glans og Jubel. Der var livligt paa Heden; thi ſkjønt Lærken allerede havde begyndt ſin Sommerferie, var der en ſaadan Summen og Sværmen i Luften af Inſekterne, at Savnet ikke mærkedes. Viben var endnu ved Stemme ude i Moſen, og Hjejlen kvad ſin korte, rørende Klageſang paa ſin Lyngknude i ſamme Sprog ſom nu om Stunder og fik Svar fra en anden Lyngknude i ſelvſamme Mundart og Toneart. Natravnen ſad fladt paa Jorden, ſom var den et broget, kroget Stykke Træ; men nærmede nogen ſig, kom der Liv og Vinger til Syne, og den dagſky Fugl ſvævede lydløſt, let og hurtig hen til en anden Plads, hvor den lige-

ſom kaſtede ſig ned og atter laa ubevægelig. Det meſt brogede Liv herſkede dog i Engbæltet ved Aaen, hvor Leernes Klang og Svendes og Pigers Latter gjenlød fra Solens Opgang til ſent i Kvæld.

Tæt ved Mortensborg, men paa den anden Side af Aaen, var der en ſaadan Færdſel og Tummel, at Lyden trængte ſig inden for Borgens tykke Mure. Jomfru Edel kunde ikke holde ud at ſidde inde i de mørke, kvalme Stuer, men ſøgte ud paa Svalen, hvor hun med Vellyſt indaandede den friſke Luft, der var krydret med Duften af Gulax og Pors og Mynte fra de ſlaaede Enge. Hun ønſkede ſig Vinger eller i alt Fald Frihed til at ſtige ned, gaa over Aaen og blande ſin Stemme mellem de jublende Arbejderes.

Hun gjenkjendte Svend iblandt hans Folk, og det var en Lyſt at ſe, med hvilken Færdighed han haandterede Leen. Naar han ſtrøg den, klang den højere end de andres, og naar den ſønderſkar Græsſet, var det, ſom den kvad en øm, vemodig Sang.

Men en anden Sang klang i hendes Hjærte. Der lød henrivende Røſter om Livets friſke Dejlighed og al den Blomſterpragt og Duft og Glans, hun havde ſet i Drømme og nu drømte om lysvaagen, idet hun ſkuede ud over det eneſte Glimt af den virkelige levende Verden, det i lang Tid havde været hende forundt at ſe. Det er da begribeligt nok, at hun udmalede dette Liv, denne Verden ſkjønnere end Virkeligheden. Hun havde hørt Tale om Misgjerning og Brøde, om Trængſel og Skuffelſe, men i ſit billedrige unge Hoved ſmykkede hun ogſaa det med

Poesiens Straaleglans, saa det onde kun betingelsesvis og temmelig uegentlig forekom hende som ondt, medens det gode var ubeskrivelig dejligt. Se det var nu en af Følgerne af hendes Indespærring; thi Fru Helvig kunde med al sin formentlige Dyd og Klogskab ikke lukke Drømmebillederne ude, og de er ofte langt mere daarende end Virkelighedens Syner og Virkelighedens Berørelse, som derhos kan skjærpe Dømmekraften og give den en sund Retning.

Svend saa den hvidklædte Alfeskikkelse paa Svalen og hilsede. Hun sendte ham et Gjenkjendelsestegn. Hun tænkte atter paa den Dag, da han saa ømt og indtrængende havde tilstaaet, at han elskede hende, og da hans Blik bad om en lignende Tilstaaelse. Ja, hun elskede ham vistnok uendelig højt, dog kunde det være fornøjeligt ikke strax at sige ham det, hvis hun kom til ham, men lade ham gjentage sin Tilstaaelse, lade ham blive varm og heftig af Haab og Frygt. — Nej! Det var dog Synd at ængste ham! De saas jo saa sjælden, og hun blev vel til sidst nødt til at gaa i Kloster. Saa var det da en Trøst, som hun ikke kunde nægte ham, at sige: Svend, jeg elsker Dig over alt paa Jorden!

Hendes Tanker var ikke ganske sammenhængende; thi Drømmebilleder kom og gik, det ene mere henrivende end det andet. Endelig faldt det hende ind, at naar hun gik ned fra Svalen paa den samme Plet, hvor han havde tilstaaet hende sin Kjærlighed, saa var hun ham nærmere end ellers. Og han kunde se hende ogsaa der, og han vilde vistnok føle, at det,

at hun havde søgt dette Sted og holdt det i Ære, var et Slags Tilstaaelse, der paa en Gang sagde meget og dog intet. Hun begyndte at stige ned fra Svalen; men i det samme lød inden for hendes Moders Røst: „Edel! kom ind!"

Hun fulgte ikke uden lønlig Knurren Moderens Kald, og nu ventede der hende en Formaningstale, der kjedede hende i saa høj Grad, at jeg ikke tør byde Læseren gjennemgaa den samme Kjedsomhedens Plage. Som sædvanligt endte Fruen med at anprise Klosteret i overjordisk høje Toner, men derhos gik hun ved denne Lejlighed omstændeligere ind paa Sagen, i det hun meddelte Pigen, at naar hun nu snart blev 18 Aar, saa skulde hun klostergives, saafremt man i den Tid kunde faa Rigtighed paa det Gods, der skulde medgives, og som var hendes Faderarv. — Det var ikke aldeles snorret med denne Arv, som man skulde have ondt ved lovlig at hjemle; men Klosterfolk plejede ikke at tage sligt saa nøje, naar de blot kunde faa Godset i deres Magt. Især var Mariagerkloster efter Sigende kun lidet nøjeregnende i saa Henseende, og da de derværende Nonner, de hellige Brigittiner sagdes at føre et sandt Englelív paa Jorden, saa var dette Kloster bestemt til at modtage liden Edel.

Men Pigen faldt sin Moder i Flanken med det Spørgsmaal, om Brigittinerne da var mere hellige og fromme end andre Nonner.

„Ak ja," svarede Fru Helvig, „det er en bekjendt Sag, og det er de ogsaa alle Vegne anseete for."

„Andre Nonner er altſaa ikke ſaa fromme ſom de kunde være?“ ſpurgte Datteren videre.

„Nej, der kan vel være et og andet at udſætte paa dem.“

„Men ſaa er man jo ikke beſkyttet mod alt ondt i Kloſtrene. Saa er der altſaa Friſtelſe og Synd ogſaa.“

„Og det er intet Under,“ udbrød Fruen næſten i Vrede. „Naar tosſede Tøſe ſom Du gives i Kloſter, ſaa medbringer de ſaa mange dumme Griller og ſaa mange verdslige Tanker, der ikke drives ud i et Øjeblik, men først naar Forſtanden kommer med Aarene.“

„Var det ſaa ikke bedre at opſætte at gaa i Kloſter, til man havde ſanket Aar og Forſtand?“ ſpurgte Edel.

„Nej, for Dig ikke,“ ſvarede Moderen haardt, „og nu gaar Du ind i dit Kammer og bliver der. Enſomhed er den bedſte Forberedelſe til Kloſterlevned.“

Ovre i Ulvemoſen gik Svend ved ſit Arbejde. Den hele udſlagne Dag ventede han paa, at Edel igjen ſkulde komme til Syne paa Svalen; men hun kom ikke. Da det blev hen imod Aften, tog nogle af Folkene hjem med et Par Læs Hø, de øvrige holdt Maaltid paa Arbejdsſtedet, hvor de derefter redte ſig Natteleje i Høſtakkene. Svend drev af over til Mortensborg, og han gav ſig i Snak med Bent Ged, et af hans Spørgsmaal gjaldt Jeppe.

„Jeg er næſten bange for,“ ſvarede Bent, „at jeg har gjort ham Uret i mine egne Tanker. Han kan ikke gjøre ved, at han har ſaadanne grimme Øjne,

og det kan jo gjærne være sandt, at han var syg i den Tid. han var borte. Hvad han sagde om sit Flyttegods, var i det mindste ikke Løgn, for i Dag kom det, hele to Kister."

„Og Kisterne var ikke tomme?"

„Nej, paa det Lav! Den ene var fuld af gode Klæder, som han viste mig. Den andens Indhold saa jeg ikke; men han sagde, at det var endnu kostbarere for ham; thi det var hans Faders Efterladenskab. Denne Kiste var han saa øm over, at han endogsaa var bange for at have den staaende i Ladegaarden, men bad om, at den maatte blive sat ind i Borggaarden, i det mindste til han fik en bedre Laas til den."

„Fik han den saa sat der ind?"

„Ja, han gjorde. Den Tjeneste var det da en Skam at nægte ham, og i Kjælderhallen, hvor den blev sat bag Døren, er der saamænd Plads nok. Jeg har en Mistanke om, at Jeppe ikke er af saa ringe Stand, som han giver sig ud for."

„Hvorledes blev Flyttegodset bragt hid?"

„Der kom en Vogn og to fremmede Karle med det. De er endnu her paa Gaarden; thi det var Aften, da de kom, og saa bød jeg dem til at overnatte her."

„Mon de saa ikke ved Besked om Jeppes Hjem og Herkomst?"

„Det skulde man næsten tro. I Morgen skal jeg prøve paa at pumpe dem. Det er ellers et Par lystige Fyre. De bragte en hel Vimpel tyst Øl med

ſig, og nu ſidde de inde i Borgeſtuen og pimper med Jeppe og Gaardens andre Karle. Skal vi gaa ind og faa en Taar med, Svend?"

„Nej, ellers Tak! Jeg ikke. Jeg vil over at ſove i min Høſtak. Godnat, Bent!"

„Godnat Svend! Sov vel, og drøm om Din Hjertenskjær, hvis Du har nogen."

Mortensborg var en af disſe faſte, høje, snævre og mørke Middelaldersborge, der ſyntes at kunne bruges til alt undtagen til Beboelſe. Den Hjemmets Hyggelighed, vi have lært at ſætte ſaa ſtor Pris paa, var der ukjendt. Saaledes vare de fleſte Borge i det femtende Aarhundredes førſte Halvdel, ſaaledes havde de alle været i en tidligere Tid. Det hørte paa en vis Maade Riddertiden til og forſvandt med denne. De mørke og beklumrede Bure egnede ſig til Kæmpeviſer og Kæmpeſagn, der gaves Krøniker til Bedſte med de ſtærkeſte Brydninger af Lys og Skygge juſt ligeſom de ſtærke Modſætninger mellem Livet der inde og under Guds fri Himmel.

Thi frit og mægtig maatte Livet røre ſig, derfor tumlede ſig de vældige Herrer og de ſkjønne Damer med ſaa megen Lyſt og Friſkhed paa de vide Heder, i de høje Løvhvælvinger og paa den blodige Valplads. Men med lige ſaa megen Attraa vendtes atter tilbage til det ſkumle murſtærke Hjem for derinde i Mindet at gjenopleve Begivenhederne og ſamtidig ved Tilbagetrækningen i ſig ſelv at vinde Spændkraft til nye Bedrifter.

Mortensborg var hverken af de ſtørſte eller de

mindſte af den Slags Borge. To Loſter høj foruden den i Højen halvt nedgravede Kjælder, og af ikke ſtor Udſtrækning, var den en underlig Samling af Trapper, Krinkelkroge og Smaakamre. Kun Kjælderhallen var et ret anſeeligt Værelſe, og den var oprindelig beſtemt til Borgeſtue.

Men da Fru Helvig blev Borgens Herſkerinde og mere og mere tog ſig for at give ſit og ſin Datters Liv et kloſteragtigt Tilſnit, indrettede hun ſit Hjem i Smag derefter, og den fordums Ridderborg forvandledes til et Slags Fruerbur. Gaardens mandlige Beſætning forviſtes over til den ved en Grav og et Pæleværk fra Borgen adſkilte Ladegaard. Kjælderhallen blev et Slags Taleværelſe, og de øvrige Værelſer betraadtes kun af Herſkabet ſelv og dets kvindelige Tyende. Vindebroen var optrukken hver Nat. Indgangsdøren lukkedes med forſvarlige Jærnſtænger. Mod Ildebrand i Borgens Indre toges der hver Aften betryggende Forholdsregler, og ſaaledes levede Fruen og Datteren ſikkert i deres Affondring fra Yderverdenen. Fjender havde hidtil aldrig ladet ſig ſe for Porten, og Bent Ged beſørgede med ſtørſt mulig Troſkab og temmelig god Dygtighed ſin Herſkerindes verdslige Anliggender. Borgens indre Indretning var temmelig ukjendt for Borgens nuværende Tyende; kun Svends ſpejdende Øje havde fra det ydre ſluttet ſig til et og andet i det indre. Han vidſte grandt, hvor Jomfru Edels Kammer laa, og mangen Aftentime, mens han tjente der i Gaarden, havde han ſtaaet og iagttaget det ham velbekjendte

ſmalle Vindue i det øverſte Stokværk, hvorfra kun et lidet Glimt af Aaens klare Vande, var at ſe tilligemed en ſmal Engſtrimmel og længere borte en vild Sammenkaſtning af ſorte, over hinanden optaarnede Hedebanker.

Da Svend forlod Bent Ged, gik han om forbi dette Vindue, og ſe! Det var klart oplyſt og tindrede ſaa ſmukt og varmt ud i den ſtille Aften, medens den tiltagende Maane gød et blegt, vemodigt Skjær over de enſomme Omgivelſer. Svend var ſælſomt ſtemt, han følte en uforklarlig Rædſel og lyttede en Stund til de hviſkende Bølger, der legede med Sivet ved Aabredden. Atter og atter vendte hans Blik tilbage til det oplyſte Vindue; han kunde ikke losrive ſig derfra, og han ventede at have den Lykke, at hans Elſkede ſkulde komme til Vinduet, ſaa han i det mindſte kunde ſe hendes Skygge mod Lyſet bag hende. Men han var klædt i den lette Dragt, han havde baaret under Arbejdet den varme Dag, og fornam en Gysning af Aftenkulden. „Det er maaſke bedſt, jeg gaar til Hvile," ſagde han og nærmede ſig Aaen. „Men ſe! Her er jo en Høſtak! Her kunde jeg hvile lige ſaa varmt ſom i en af vore egne Stakke, og ſaa, ſaa kunde jeg ſe paa Vinduet, indtil hun ſlukker Lyſet."

Det var en Ungdomsdaarſkab, men den kan ogſaa undertiden føre til noget godt. Han borede ſig ind i Høſtakken, ſaa han kun ſtak Hovedet frem, men naturligvis ſaaledes, at han havde det oplyſte Vindue for Øje; der laa han ſaa og lyttede til Aaens Plaſken,

til Sivets Hvislen og til sit eget Hjærtes smukke Drømme, indtil hans Øjne var i Begreb med at lukke sig; men da fik han dem pludselig aabne for Alvor; thi i hans Nærhed lød ukjendte Stemmer. To Mænd nærmede sig.

„Det er næsten for maaneklart i Aften til et Arbejde, som det, vi har for," sagde den ene.

„Aa hvad," svarede den anden. „Naar Moder Jesabel vil have sin Vilje sat igjennem, bryder hun sig hverken om Sol eller Maane."

„Og Jeppe bliver hende selv op ad Dage. Det er Djævels, saa godt som han har faaet dette her Foretagende lagt i Lave."

„Jeg ved i Grunden slet ikke, hvorledes det hele skal gaa til."

„Da ved jeg god Besked om det; men jeg er træt. Skal vi ikke sætte os lidt i Høstakken? Der er ingen Ting at bestille, saa længe der er Lys tændt paa Borgen, og mens de drikker og rumsterer der ovre i Karlestuen."

Svend, der hørte disse Ord, var yderst urolig. Han var allerede bleven bekymret over, at Jeppe, til hvem han nærede et uvilkaarligt Fjendskab, havde faaet den troskyldige Bent Ged omstemt til Gunst for sig. Det bares ham for, at en Fare var nær for hende, han elskede. Han lyttede derfor med spændt Opmærksomhed og fik da Lejlighed til at høre hele Samtalen, thi nu kastede de to Mænd sig ned i Høstakken, han havde begravet sig i, og fortsatte deres Underholdning uden at have en Formodning om, at

en lyttende var dem saa nær og endog var i Fare for at blive trykket flad under Vægten af deres Legemer. Svend maatte imidlertid holde Pinen ud, hvis han vilde have noget at vide om det Anslag, der var i Gjære.

„Ser Du," sagde den, der først havde talt; „der oppe i den gamle Uglerede er der fuldt op af Guld og Sølv og alskens gode Sager. Det ved jeg deraf, at vor gamle, der ellers selv er saa gridsk paa Kostbarheder, har lovet, at vi ikke denne Gang skal blive afspiste med Klæder og Madvarer, som saa tit; men at vi baade skal faa Guld og Sølv, naar vi gjør vore Sager godt. Der er ogsaa gjort store Forberedelser for at komme ind til Herskabet; thi det lukker forbandet tæt for sig. Jeppe har maattet gaa her og slide som en Træl i langsommelig Tid for at skaffe os aabne Døre, og først nu har han kunnet faa Lejlighed til at sætte sin Kiste ind i Borgen."

„Ja, hvad kan det hjælpe, at han har faaet den Kiste sat der ind?"

„Ih, det kan hjælpe saa meget, at der er et Menneske i Kisten."

„Et Menneske?"

„Ja, hans Broder! Og løjerligt var det at se, da han her oppe paa Heden lod sig pakke ned i Kisten, for den Seng var lovlig kort til hans lange Ben. Jeg tænker, han længes efter at komme ud og strække sig."

„Men hvad kan det hjælpe?"

„Forſtaar Du ikke det. Naar Herſkabet der inde antages at være gaaet til Ro, og Karlene her ude i Ladegaarden er hel- eller halvfulde — ſaa ſkal han blot lukke ſig ſelv ud af Kiſten, lukke os ind ad Døren, lade Vindebroen gaa ned og ſaadan. Saa har vi Spillet gaaende."

„Og der er ingen Karlfolk inde i det ſtore Hus?"

„Ikke et Øje. Fruen og hendes Datter og to Terner, det er hele Borgens Kvægbeſætning. Vi er rigtig nok lidt mere mandſtærke: du og jeg, de to, ſom kjørte Kiſten her til, to Karle, der ligger paa Lur ved den anden Side af Gaarden foruden Moder Sidſel — og hendes to Sønner, jeg tænker det ſlaar til."

„Vi kunde jo næſten lige ſaa godt have brudt ind ved højlys Dag."

„Ja ſaagu'! Men Sagen er, at efterat Borgen er efterſet, og vi har reddet, hvad vi kan, ſkal Kaſſen glødes ud."

„Skal da Kvinderne brænde med?"

„Fruen og hendes Datter vil vor Oldemoder have levende hjem med ſig. Tjeneſtetøſene ſkal gjøres kolde, hvis vi ikke har Lyſt til at føre dem med os, for undſlippe maa de ikke. Men jeg har da ingen Lyſt til at flæbe nogen af dem hjem."

„Jeg heller ikke; jeg har nok i Kællingen hjemme."

Svend laa ſom paa Gløder. Den overhængende Fare, der truede hans elſkede, og den Misgjerning, der var paa Nippet til at udføres, fyldte ham med en ſaadan Skræk, at han næſten glemte det vold-

ſomme legemlige Tryk, der hvilte paa ham og var nær ved at kvæle ham. Hvad ſkulde han gjøre for at forebygge Ulykken? Liſte ſig bort, uden at Røverne, ſom laa oven paa ham mærkede det, var umuligt. Ved en voldſom Anſtrængelſe kunde han viſt nok vælte ſig ud af Lejet; men derved var maaſke lidet eller intet vundet; meget kunde være tabt; thi han var vaabenløs, hvorimod de to Røvere ſikkert var velbevæbnede. I det Øjeblik, han gav ſig tilkjende, vilde de kaſte ſig over ham og dræbe ham, og hans Død vilde næppe gavne Borgens Beboere; thi det var ikke tænkeligt, at han ved ſit Raab kunde hidkalde enten de ſtøjende og halvdrukne Gaardskarle eller ſine egne Folk, der ſov i Høſtakkene hinſides Aaen. Han laa derfor ganſke ſtille, medens hans af Trykket og Heden halvtfortumlede Hoved arbejdede for at finde en Udvej til de truedes Frelſe. Imidlertid vedblev de to Røvere at ſamtale om Ting, der i Førſtningen ſyntes at ligge ham mindre nært, men dog efterhaanden vakte hans Opmærkſomhed, da de omtalte Ting og Steder, der kunde røbe deres Hjem.

Tiden gik. Lyſet ſlukkedes i Jomfru Edels Værelſe. Nu gik hun altſaa til Hvile, og det gøs i ham ved at tænke paa, hvilken Opvaagnen der var hende beredt. Efterhaanden ophørte Støjen i Folkeſtuen, og nu lød et Hanegal, ikke af en virkelig Hane, men ſaaledes ſom et Menneſke kan gale med et Græsblad for Munden. I ſamme Øjeblik rejſte Røverne ſig og løb om til Vindelbroen, ſom knirkende nedlodes.

I et Nu var Svend paa Benene, som en Vind fo'r han over i Borgestuen; men o Ve! Bent og alle Gaardskarlene laa paa Gulvet i en Søvn saa fast, som var det Dødens; de var ikke til at faa vaagne. Da han kom ud igjen, løb der Skrig og Tummel ovre i Borgen, Vinduerne vare oplyste, Kvindestemmer raabte om Hjælp. Uden at tænke paa sin egen Fare styrtede han derover. Paa Vindebroen mødte han en Røver, der stak efter ham med en Kniv; med et vældigt Næveslag fældede Svend ham til Jorden, ilede op ad Højen og ind i Taarnet.

Forhallen var mørk og tom. Fra den førte to forskjellige Trapper til de øvre Værelser, ned ad den ene Trappe skinnede Lys og løb Tummel, den anden var mørk og øde; ad denne sneg han sig op, han hørte Fru Helvigs Raab og hvorledes Kister og Skabe opbrødes i de tilstødende Værelser; han var i Begreb med at vende sig denne Vej, da en halvpaaklædt Kvinde fo'r imod ham, sank ned for hans Fødder og bad: „Naade! Naade" Det var Edel, han greb hende i sine Arme og vilde ile tilbage ad den samme Vej han var kommen, men nu løb Fodtrin ad den Kant, han løb derfor iblinde stedse videre fremad, dog med en ubestemt Fornemmelse af, hvor i Borgen han befandt sig, og han skuffede sig ikke, thi nu naaede han en Dør, der aabnede sig for hans Haandgreb, Maanelyset skinnede ham i Møde, og han befandt sig paa Svalen.

Men dog var Faren overhængende. Han vidste jo, at Fru Helvig og hendes Datter skulde bortføres,

og at forøvrigt ingen levende Sjæl maatte undkomme fra Borgen. Jomfru Edel der i Mørket havde antaget ham for en af Udaadsmændene, hang besvimet i hans Arme, og han var ti Fod over Jorden; thi Svalen gik i Flugt med det øverste Stokværk, og den havde ingen anden Nedgang end gjennem Huset. Da grebes han af en Tanke som en Indskydelse: Han lagde Pigen sagte ned, løsbrød med sine stærke Hænder Svalens Rækværk og fik det stillet op som en Stige, ad hvilken han med Pigen i den ene Arm arbejdede sig ned. Et Sted, hvor han vidste Aarens Bund var mere fast end andre Steder i den tørveagtige Egn, vadede han over. Vandet skyllede ham om Halsen, selvfølgelig naaede det ogsaa Pigen, som han bar paa sin Arm, det kolde Vand bragte hende til Bevidsthed, og det Angstraab, hun begyndte at udstøde, forvandlede sig til et Udbrud af Glæde, da hun ved Maanelyset saa, i hvis Hænder hun befandt sig. Da hun var i Sikkerhed paa hans Faders Eng, kaldte han paa sine Karle, men inden han fik dem vaagne, slog allerede de røde Luer ud af Borgens Tag og Vinduer.

Han fortalte de to Karle, hvad der var sket og forlangte, at de skulde følge med over og redde, hvad der endnu kunde reddes. Men de var bange for at give sig i Kast med en Flok Røvere. Den ene, en aldrende Indsidder, sagde rent ud, at han nok vilde arbejde om Dagen, men ikke vove sig i Livsfare ved Nattetid og for fremmedes Skyld. Den anden var en ung Knøs, og skjønt han ingen Vaaben havde,

var han dog villig til at følge med. De gik da, og Indsidderen fulgte efter i nogen Afstand, for at se, hvad der vilde hænde. Men inden de kom over Aaen, jog en Vogn bort fra Ladegaarden, og da de to Svende kom ind i denne, var der ikke et Menneske at se undtagen Folkene i Ladegaarden, der endnu, baade Mænd og Kvinder, sov den samme troldomsagtige Søvn. Husmanden, der nu kom til og var meget deltagende, da han mærkede, der ingen Fare var, mente, de havde faaet en Sovedrik. Nu vendte man sig mod Borgen; men ingen kunde komme nær til den for Ilden, og det var ikke at tænke paa enten at slukke eller redde. Da Gaardens Folk hen imod Middag fik den tunge Søvn rystet af sig, var deres Herskab forsvundet, og dettes Bolig en sodet rygende Ruin. Bent Geds Kone, der med sine Piger sov i Ladegaarden, havde været bundet af den samme Trylleſøvn som Mændene.

Liden Edel var utrøstelig. Uafladeligt kaldte hun paa sin Moder, som hun troede var omkommen i Luerne. Hun havde kun Tanke for hende og bebrejdede sig, at hun havde ladet sig frelse uden et Forsøg paa at redde sin Moder. At denne Moder stundum havde været, hvad Edel havde kaldt urimelig, var naturligvis glemt, selve Urimeligheden var jo udsprungen af Kjærligheden, og hendes Kjærligheds hele Fylde var jo bleven Barnet til Del. Dette huskede hun nu, og saa bitter var hendes Sorg, at ingen Trøstegrunde kunde vinde Indgang hos hende. Hun var bragt til Hestelund; thi nu var

Mortensborg jo ikke nogen brugelig Bolig og var heller ikke sikker. Svends Moder og Søster plejede hende ømt, talte kjærligt til hende og græd med hende; men hun sad stum og ufølsom for alt andet end Tanken om hendes Moder.

Ved Aftenstid kom Svend hjem af Engen. Mange Gange den Dag havde han maattet fortælle Nattens Begivenheder, og han fortalte da saa meget deraf, som han fandt for godt. At han havde ligget og set Syner under Jomfru Edels oplyste Vinduer havde han ikke Lyst til at tilstaa, og derfor var der i hans Fortælling et temmelig stort Hul, som han dog forstod at dølge. Faderen var kommen kjørende ud i Engen om Morgenen, havde da hørt om Ulykken og var derpaa kjørt hjem med Edel, som nu sad tavs og træt af at græde i den lave Bondestue. Svend gik hen og satte sig hos hende, tog hendes Haand og talte ømme og trøstende Ord.

„Ak!" sagde hun. „Du og alle de andre mener det godt, men det kan dog ikke trøste mig, alt hvad I siger. Havde Du dog reddet min Moder i Stedet for mig!"

„Det vilde jeg næppe have kunnet," svarede han, „og jeg vilde vel ikke en Gang kunnet redde Dig, var Du ikke kommen mig i Møde. Jeg vilde gjærne prøvet paa at redde Din Moder ogsaa, men det var ikke muligt, thi det havde været at udsætte baade mig og Dig for endnu større Fare."

„Ja, Du har vistnok Ret, og jeg er vist meget utaknemmelig; jeg ved ikke en Gang, hvorledes det

for Jomfru Edel — saa vilde han ikke have noget derimod, især naar det skete gjennem en mandig Daad, der kunde jævne det, som ellers i manges Øjne vilde gjøre Forbindelsen ulige. Han gav derfor Sønnen Frihed til at handle, som han vilde, idet han sagde, at hvis han havde været ung, vilde han selv have gaaet med paa Foretagendet, og det var sikkert hans Mening.

Ingen udenforstaaende var vist saa ulykkelig over det forefaldne som Bent Ged. Fru Helvig havde nu altid været det Afgudsbillede, hvortil han saa op med største Beundring. Derhos maatte han sige sig selv, at hans Uagtsomhed og Godtroenhed havde været Skyld i Ulykken; thi at en Røver var bleven bragt ind i Jeppes Kiste var snart bleven bekjendt efter Svends Beretning. Men ved denne kom man ogsaa ganske godt paa Spor efter Røverne; thi de Egne, Svend havde hørt nævne, mens han laa og blev klemt i Høstakken, kjendte Bent de fleste af, og derved kom han til at faa Vished om, at Røverne hørte til Folkene fra Grove, der altsaa ikke alle vare omkomne. Vistnok kunde man ikke vide, hvor Røverbanden havde sit Tilhold, og om maaske det ødelagte Hjem var atter bleven opbygt. Men det kunde man vel faa undersøgt. Bent var villig til at drage med paa Spejdertog; sligt havde han været med til i hans Ungdom og havde med al sin Troskyldighed ikke været daarlig til det. Det var ikke vist, at han og Svend ene to kunde befri den bortførte Frue; men først naar det opdagedes hvor hun var, kunde det

være til Nytte at drage mandstærke ud. De to drog altsaa bort fra Mortensborg og drog nord paa.

Et Par Uger efter træffer vi dem i Ildskov, hvor man ogsaa havde lidt under de onde Menneskers Misgjerninger. Manden, hvis Kone og Barn Røverne havde dræbt, og hvis Hjem de havde brændt, skulde have sin Gaard opbygt og havde i den Anledning mange Arbejdsfolk. Her havde Bent søgt og fundet Arbejde, for at have et Sted i Egnen, hvorfra man kunde begynde Spejderværket, men Svend havde intet fast Tilhold; han drog omkring paa Maa og Faa og handlede med Smedesager. En Dag kom han til Ildskov og sad og saa paa Tømrerne, derefter gav han Bent et Vink, og under et Paaskud gik de affides.

„Har Du opdaget noget?" spurgte Bent.

„Maaske — Hvor længe har den Tømrer været her, han i den stribede Trøje?"

„Han kom først i Dag."

„Kan Du faa at vide af Dine andre Kammerater, hvor han menes at have hjemme, og kan Du saa komme op i Skoven ved Solnedgang og sige mig Besked?"

„Ja, jeg kan; men hvorfor vil Du vide det?"

„Aa, ikke for noget videre — det kunde blot more mig."

„Svend, Du maa ikke mistro mig! Jeg kan rigtignok blive overlistet; men jeg kan ogsaa overliste andre, naar det skal være. — Har Du set den Mand før?"

„Jeg har i det mindſte følt ham før. Han er en af de Røvere, ſom ſad paa mig i Høſtakken. Det er underligt nok! Medens jeg har gaaet vidt og bredt, har jeg ingen Ting kunnet opſpore, og nu jeg kommer her tilbage til Dig, finder jeg en af ſelve Røverne. Jeg kjender ham paa Mælet."

„Men var det ſaa ikke bedſt at gribe ham?"

„Nej, paa ingen Maade! Saa vilde hele Flokken blive ti Gange mere opmærkſom, og maaſke myrde Fruen. Nej, vi maa lægge Mærke til hans Gaaen og Kommen, men ſaa lønligt, at det ikke kan vække hans Mistanke."

Bent lovede at være forſigtig, han holdt det ogſaa, men hans Efterforſkninger bragte ikke noget Udbytte. Svend holdt ſtadig Udkig; thi i denne Røver havde nu begge Spejderne ſaa at ſige vidt ſig faſt, men ligeledes i flere Dage uden Nytte.

Endelig ſaa Svend en Aften fra ſit Skjul, at en Mand gik øſter paa fra Ildſkov, han troede at kjende Manden i den ſtribede Trøje og ſneg ſig fra Buſk til Buſk, for at følge ham. Siden ſænkede en tæt Aftentaage ſig over Egnen, og han havde det Held, at han kunde ſe ſin Fjende ſaa længe denne færdedes inde paa den høje Hede. Det blev vanſkeligere, da man kom ind i Moſedalen og i Ellekrattet ved Munklinde Banke. Med megen Møje arbejdede Svend ſig igjennem Tykningen; medens den anden fulgte en temmelig bekvem Fodſti, maatte han krybe fladt hen ad Jorden, for ikke at forraades af Buſkenes Bevægelſer og Raslen. Hvert Øjeblik rev han Hæn-

der og Anſigt tilblods, medens han ſnart maatte løfte Hovedet for at ſe, om Røveren endnu var i hans Nærhed, ſnart maatte han kaſte ſig næſegrus ned i Dynd og Mudder. Endelig ſtandſede den anden, han havde mødt en Stalbroder, og for at kunne høre deres Samtale, krøb Svend ſaa nær, at han næſten kunde berøre dem med Haanden, idet han ſelv var ſkjult under en forkrøblet Enebærbuſk, hvis visne affaldne Naale tjente ham til Leje, men ſtak i hundredvis ind i hans Krop. Han laa ſom paa Pinebænken, men dog turde han ikke forandre Stilling, turde ikke ved en Bevægelſe ſkaffe ſig et bekvemmere Leje.

„Det var paa Tide, at Du kom, Morten!“ med disſe Ord modtoges Tømmermanden af den Mand, han mødte i Skoven.

„Hvorfor det?“

„Jo, der ſkal gjøres en Udflugt i Nat, og den er nok temmelig lang.“

„Saa ſkulde da ogſaa den — — —!“ bandede Morten. „Er det noget ligt, at man ſkal gaa paa Arbejde om Dagen og ſaa rende paa Eventyr om Natten. Hvad ſkal det betyde, at jeg ſkal være Tømmermand?“

„Det er Knuds Paafund, og den er ikke ſaa gal; naar man er med at bygge et Hus, faar man at vide, hvordan det er indrettet. — Nu bliver Du fri, og om nogle Dage ſkal Niels derned at gjøre Snedkerarbejde, og ſaaledes ſe, hvordan Dørene bliver

til at lukke. Saa er det jo lige saa fuldt som om Huset var vort med alt, hvad det indeholder."

„Jeg er snart kjed af hele Stadsen. Den giver ikke noget af sig! Mo'r Jesabel skummer Fedtet af, og vi faar den tynde Suppe."

„Ja, hun er lovlig gridsk paa Sølv og Penge, er vor Oldemoder. Imidlertid fik vi jo en lille Part, da vi holdt Gilde paa Mortensborg."

„Bah! Sex Mark Penge til Deling. Hvad var det? — Hvor skal ellers Gildet staa i Nat?"

„Det ved man ikke; men jeg gjætter paa Rønkilde, for vi skal afsted saa mandstærke som muligt. Kun en Mand skal blive og passe paa Huset eller Hullet, og det skal være Dig, fordi Du har været paa Arbejde i Dag."

„Naa, det var endda godt. Men ved Du hvad. Jeg er bange for, at jeg skal sætte mig til at sove, for jeg er træt. Naar man er paa Arbejde, maa man arbejde, skal jeg sige Dig, for der er mange mistænksomme Øjne."

„Aa hvad! Tager Oldemoder eller Troldemoder med, kan Du godt sætte Dig til at sove. Ingen kommer og finder Hullet ved Nattetid. Men bliver hun hjemme, kunde hun maaske finde Dig, og hvis Du da sov, kan det være, Du var uden Hoved, naar Du vaagnede. Hun har spillet saadan en Streg før."

„Moder Jesabel tager ikke med, siden hun har faaet den rige Frue at ruge over. Hun holder jo saa meget af hende. Ha, ha, ha!"

„Ha, ha, ha! men nu maa Du ind og melde Dig, at jeg kan blive afløst!“

Begge Røverne gik nu syd paa langs Banken et lille Stykke og derpaa ind i en Tykning. Svend turde ikke følge med længere og kunde ikke med Vished se, hvad der foregik, dog, det forekom ham, at en Enebærbusk, Mage til den, han laa under, blev løftet i Vejret. Hurtigere end han var kommen, krøb han nu bort, og da han var kommen ud i Taagen rejste han sig og løb, løb som det gjaldt Livet. Han havde lagt sin Plan, og den skulde udføres.

Bent gik snart ind paa hans Plan, hvor farlig den end var. Derpaa talte han med Manden i Ildskov, og da han hørte, man vilde Røverne til Livs, var han strax villig til at tiltræde Forbundet, saa meget mere som hans Andel i samme kun krævede Anstrængelse, men ingen personlig Fare. Svend havde nemlig besluttet at benytte Lejligheden og ikke, som først var bestemt, hente Hjælp fra Hjemmet. Fem Minutter efter red Bonden i fuldt Firspring mod Karup Aa, medens Bent og Svend ganske langsomt slentrede øster paa fra Gaarden.

De gav sig god Tid. Da de kom til Udkanten af Munklindeskoven, var det over Midnat. De fandt med Lethed en Fodsti, som Svend gjenkjendte, denne fulgte de aabenlyst og stod snart Ansigt til Ansigt med Morten, „Godmorgen!“ sagde han.

„Saadan siger Skalke om Aftenen,“ sagde Bent. „Hvad! Skal man træffe Dig her ved denne Tid, Morten Tømmermand!“

„Ja, jeg gaar og leder efter min Mosters Faar," sagde han. „I skulde da ikke have set dem? Der var en og tyve i Flokken; tre med et graat Hoved!"

„Nej, vi har ikke," sagde Bent.

„Da forekom det mig," sagde Svend, „at der gik noget over ad Agerskov til. Jeg troede i Førstningen, det var Gæs, men det kan ikke godt være rimeligt, saa det maa nok have været Din Mosters Faar."

„Hilledød! Saa maa jeg ad den Kant at søge. Men hvad gaar I og driver efter i Skoven ved Nattetid? Gaar I maaske ogsaa og leder efter Faar?"

„Nej, vi gaar saamænd og prøver, om vi ikke kan fange en lille Grævling. Min Farbroder her vilde saa gjærne have en laaden Hue, og Grævlingefedt er saa dejligt at brænde i Lampen om Vinteraftenen."

„Saa tænker jeg, I hellere maatte gaa op paa Banken, for der gaar Grævlingen ved denne Tid af Natten og snasker Bøllebær."

„Ja, men først maa vi se at finde en Kulmile; thi Du ved jo nok, at Grævlingen bider efter Benene og ikke slipper, før det knager, derfor maa man have Kul i Støvlerne. Naar Bæstet saa knuser dem, saa tror den, den knuser Ben, og saa slipper den. Du skulde ikke kunde sige os, hvor der er en Kulmile?"

„Der er —." Men han fik ikke udtalt; thi nu havde de faaet sig stillede saaledes, at Svend stod bagved ham og Bent foran ham. Med et raskt Greb

snørede Svend hans Strube sammen og rev ham til Jorden. Begge kastede sig nu over ham, og i en Haandevending var han kneblet og bunden.

„Der fangede vi endda Grævlingen, uden at den kom til at bide," sagde Svend fornøjet, „nu gjælder det om at finde dens Hule." „Man begyndte at søge ad den Kant, hvor Svend havde troet at se Enebærbusken bevæge sig, og snart fandt man en saadan Busk, der mod Sædvane næsten voxede vandret ud af Bakkesiden. Under den saas en stor flad Sten, og da de med forenede Kræfter havde væltet den til Side, saas Hulen i hvilken Svend krøb ind, medens Bent for det første blev udenfor. Snart efter kom han tilbage, og efter at have hvisket nogle Ord med sin Stalbroder, forvisede man sig paany om, at Fangen var godt bunden, hvorefter begge Vennerne forsvandt i Hulen.

Vi vil imidlertid træde ind foran dem og se hvorledes det nu staar til derinde.

Hulens Baggrund er klart oplyst af Ilden paa Arnestedet, foran hvilket Sidsel Ben sidder som en Dronning i sit Rige. Hendes Ansigt bærer et skummelt Udtryk af Fryd; thi hun har sin Fjende i sin Magt. Foran hende paa Gulvet sidder Fru Helvig i en pinlig Stilling. Hendes Hænder ere bagbundne omkring en Stolpe, der naar fra Loft til Gulv. I denne Stilling maa hun holde ud, naar og saa længe Røverne er ude; naar de kommer hjem, bliver hun atter løst, og er da fri, saa vidt man kan være det som Fange i en Røverkule. Men Baandet og den

tvungne Stilling er ikke hendes hele Plage. Medens flere Kvinder omkring i Hulen ligger i dyb Søvn, er Sidsel Ben aarvaagen. Det er hun næsten altid. Hun under sig næppe den højst nødvendige Søvn for at faa des bedre Tid til at plage sin ulykkelige Fange.

„Falder Lejet mindre behageligt end den Brudeseng, jeg i fordums Tid redte Dig paa Grove?“ spurgte hun, da Fru Helvig gjorde en Bevægelse af Smerte. „Ja, det er saa Din egen Skyld, som det ogsaa er Din Skyld, at jeg ikke bor slet saa bekvemt som den Gang. Det var dog ogsaa Jammerskade, at Otto Kvbolt ikke levede endnu, for at han kunde lægge mig ogsaa dette Tilflugtsted øde og føre Dig og Din Skifting af Barn med Glans til et eller andet Herresæde. Hvorledes tror Du nu, hun har det, Trælleungen fra Vestrup Hede?“

„I ved godt,“ sagde den forhaanede Kvinde, „at liden Edel er mit eget Barn, og havde I den mindste Smule Hjærte i Livet, vilde I sige mig, enten min stakkels Pige er død eller levende.“

„Hun er saamænd levende!“ sagde Sidsel, „og hun skal være min Sønnekone, maaske endog begge mine Sønners Kone i det mindste i nogle Dage. Om nogle Timer kommer de med hende, og saa skal der være Gilde, kan Du tro. Du skal i Din Krog faa Lov til at se paa Herligheden, for nu har vi ikke affides Brudekamre, som da vi boede paa Grove. — Hvorfor gyser Du? Er en Ridderson maaske ikke god nok til den Trælleunge, Du kalder Din Datter.

Eller gyſer Du maaſke af Kulde? — Jeg er ikke ubarmhjærtig og vil gjærne paatage mig den Ulejighed at varme Dig Dit blege Næb.“ Dermed tog hun Ildtangen, ſom laa med den ene Ende i Ilden, og begyndte ondſkabsfuldt at ſnappe efter Helvigs Anſigt med den gloende Tang, medens hun lo ad de Bevægelſer, Fangen udførte for at undgaa at blive brændt. Om det juſt var hendes Henſigt paa denne Maade at mishandle den ulykkelige, blev ikke opklaret; thi pludſelig faldt Ildtangen hende ud af Haanden, hun udſtødte et forfærdeligt Skrig, idet hun revet til Jorden, hvor hun tumlede ſig om med en Mand, der behøvede alle ſine Kræfter for at faa Bugt med den ſtærke og raſende Kvinde. I et nu opfyldtes den før ſtille Hule af Kvinderaab og Børneſkrig; thi nu var hele den ſmudſige Flok bleven vaagen og trængte ſig i Forvirring hen til Udgangen, men drevet atter tilbage der fra. En Mand, i hvem Fru Helvig ved det ſvage Lysſkjær ſom naaede did hen, med Forbavſelſe og Glæde troede at gjenkjende Bent Ged, ſvang ſit Sværd imod dem og drev dem tilbage. Imidlertid var Sidſel Ben bleven overmandet. Afvæbnet, bagbunden, fraadende og hylende af afmægtig Harme væltede hun ſig paa Hulens Bund. Hendes Overvinder nærmede ſig ærbødig til Fru Helvig, overſkar hendes Baand, og hun følte nu med livſalig Glæde, at hun var befriet, ſiden begge hendes tro Svende var hidkomne og havde overliſtet Fru Sidſel. Helvigs første Spørgsmaal gjaldt hendes Datter, og efter at have mod-

taget den Forſikring, at hun levede og var i Sikkerhed, hengav hun ſig ganſke til Befrielſens Lykke.

Men for Svend og Bent var der et drøjt Stykke Arbejde tilbage. Alle disſe ſkraalende Kvinder og Børn maatte bringes til Tavshed, uden at dog Bent eller Svend ønſkede at tilføje dem nogen Skade. Det var ingen let Sag, men de fik dog ogſaa denne Gjerning tilendebragt, derefter ſlæbte de Morten ind i Hulen, fik Indgangen tillukket igjen, og Fru Helvig ſaa med Uro og Forundring, at de foreløbig ſlog ſig til Ro der inde.

„Hvorfor," ſagde hun, „ſkynder vi os ikke bort? Røverne vil myrde baade Eder og mig, naar de kommer tilbage og ſer, hvad der er ſket."

„Jeg tror ogſaa, det er urigtigt, at vi ikke ſørger for vor Sikkerhed i Tide," ſagde Bent.

„Saa gaa Du, og bring Fru Helvig i Sikkerhed. Det vil endog være mig kjært. Men ſiden jeg har faaet Held til ſaa meget, vil jeg ikke opgive Værket, før jeg har faaet Held til at rykke Ukrudtet op med Rode. Vi vilde jo ogſaa narre Ildſkovmanden og bringe ham og maaſke flere i Fare ved nu at gaa bort."

„Ja, hvad var det egentlig, Du aftalte med Ildſkovmanden?"

„Jeg fortalte ham, at jeg havde fundet Røvernes Hule, og at jeg troede, at jeg kunde annamme dem alle ſammen, naar jeg var mandſtærk nok til det. Jeg bad ham ſkaffe Folk. Da tilbød han at ride til Hald og hente Lensmandens Folk og med dem at

indkredſe Hulen, hvis Beliggenhed jeg ſagde ham Beſked om, i Morgen tidlig."

„Gud hjælpe os!" jamrede Bent. „Bonden har fire Mil frem og tilbage. Det vil vare i det mindſte ti Timer; inden den Tid kan vi være baade ſlagtede og flaaede."

„Som ſagt, Bent! Jeg ſaa helſt, Du gik og hjalp Naadigfruen til at finde et Skjul; jeg vil ſelv prøve paa at beſtaa Faren alene. Havde jeg forudſet det ganſke ſaaledes, ſom det er gaaet, vilde jeg maaſke ikke ſendt Bud til Lensmanden; men jeg kunde jo tænke, vi vilde møde en eller anden Hindring, og da var det godt at have en anſeelig Styrke i Vente. — Gaa, Bent! Det er det bedſte."

„Nej, jeg forlader Dig ikke, ſaa længe der er Fare. For min egen Skyld bryder jeg mig ikke om det; naar kun mit Herſkab kunde blive frelſt. Men det ſer jeg ingen Mulighed til; thi Røverne kommer ſagtens hjem i Dagbrækningen, og naar deres Vagt er borte, ſaa vil de ſtyrte her ind og overvælde os, ſaa det eneſte Raad er, at vi ſer at ſælge vort Liv ſaa dyrt ſom muligt."

„Eller kjøbe vort Liv ſaa billigt ſom muligt. Vi vil ikke lade os ſlagte ſom Faar, Bent! Det er min Trøſt, at kun en kan komme ind ad Gangen, og det endda kun krybende paa alle fire. Vi ſætter os begge ved Indgangen, og ſaa ſnart en ſtikker Hovedet ind, griber jeg ham i Nakken og trykker hans Anſigt ned mod Jorden. Du har en Strikke i Beredſkab at binde ham med og Knebel til hans Flab. Naar han

er færdig, lægger vi ham til Side og tager fat paa hans Efterfølger."

„De vil mærke Spøgen, naar vi har faaet fat paa de første Par Stykker, og saa vil de grave Hullet større eller finde paa andre Kunster for at overvælde os."

„Lad dem det! Medens de lægger Raad op, gaar Tiden, og mens de tror, de har talrige Fjender i Hulen, faar Lensmandens Folk nok Tid til at nærme sig uden fra og omringe dem."

„Gud give, Dit Anslag maatte lykkes," sagde Bent og saa hen til Fruen, som sad tavs og med foldede Hænder.

„Og nu til Arbejde!" raabte Svend. „I, Frue, faar ogsaa noget at tage vare: I maa endelig holde Øje med, at ingen af de bundne arbejder Baandene eller Knebelen løs; mærker I det mindste Tegn til saadant, maa I sige os det! — Her, Bent! er Ildstovmandens Svøbereb; det maa Du skære i Stykker af passende Længde til at binde Røverhænder og Kjeltringeben med; jeg vil sætte mig til at snitte Knebler! Vi tager Plads paa hver sin Side af Indgangen — saadan! Og nu maa vi have baade Øjne og Øren med os!"

Det var en næsten uudholdelig Spænding, der nu paafulgte. Fru Helvig var ikke i Stand til at forholde sig rolig, men vankede uafladelig omkring i Hulen med foldede Hænder og bevægende Læberne i stille Bøn. Ogsaa Bents Nerver blev angrebne; med feberagtig Hast sønderskar han det lange, smækre Reb

med famlende Hænder knyttede han Løbeknuder og lagde derefter Strikkerne paa rede Haand. Svend alene sad trøstig, uden at en Muskel i hans Ansigt bevægedes. Han var bleg, men fuldkommen fattet paa, hvad der vilde komme. Men det trak ud. Den korte Høstnat syntes dem en Evighed, og selv Svend var nær ved at fortryde, at de ikke lige strax havde forladt Hulen med Fru Helvig. Hans tidligere Frygt, at Røverne skulde komme tilbage, inden de kom i Sikkerhed, viste sig nu at være ugrundet, efterhvi de blev saa længe borte. Men paa den anden Side indsaa han godt, at Overfaldet paa Mortensborg havde en anden Grund end simpel Rovbegjærlighed, og at det hang sammen med tidligere Fjendskab, og at Slægten ikke vilde være sikker, ja at ogsaa hans egen Dødsdom vilde være fældet, hvis Røverne blev paa fri Fod, nu da de vidste, at han havde opdaget deres Hule. Han mente altsaa endnu, at hans Fremgangsmaade var den fornuftigste og i Længden den sikreste, og var end Tiden pinlig lang, saa var paa den anden Side hvert Minut en Vinding, da den bragte den forventede Undsætning nærmere. Imidlertid skjønnede man, efter at være bleven færdig med Tilberedelserne, at det allerede maatte være lys Dag.

Den Gætning, Svend om Aftenen havde hørt udtale, var fuldkommen rigtig. Det var Rønkilde, Rovertoget gjaldt; men det var en temmelig lang Vej, næsten to Mil, og Røvere, der er gamle i Tjeneſten, færdes med mere Forsigtighed end Hurtig-

hed. Endnu inden de forlod Skoven derhjemme, ſkilte de ſig ad i Flokke paa to eller tre Mand, og de ſamledes først i Dagbrækningen i en Bakkekløft i deres Beſtemmelſesſteds Nærhed. Nu gik Indbruddet for ſig uden nogen Mærkelighed, der vedkommer denne Hiſtorie, og efter at Ærendet var forrettet, holdt de Møde i Sejling Krat. Det var nu højlys Dag, og derfor maatte de med dobbelt Forſigtighed iværkſætte Tilbagetoget. De delte ſig i to Hobe, hvoraf den ene ſkulde gaa øſten og den anden veſten om Bording Kirke; disſe Hobe ſkulde hver iſær dele ſig i to andre, der henholdsvis ſkulde gaa paa højre og venſtre Side af Karup Aa og neden og oven om Brunbjærg. Endelig ſkulde de yderligere ſprede ſig og enkeltvis ad forſkjellige Veje og til forſkjellige Tider begive ſig til Røverkulen. Denne Ordning blev en ſtor Fordel for deres Angribere i Hulen. Langt om længe hørtes noget at røre ſig ved Indgangen; men at Morten ikke ſtod paa Poſt, havde vakt den kommendes Mistanke, ſaa han kun langſomt bevægede ſig ind gjennem den lave Gang. Dog, alt var ſtille derinde. Svend og Bent trykkede ſig ſammen i deres Kroge, i det den førſte holdt ſine Næver og den ſidſte ſine Strikker i Beredſkab. Endelig ſtak et Hoved frem af Hullet, et Par ſpejdende Øjne ſtirrede omkring i Hulen, Røveren mærkede Uraad og vilde trække ſig tilbage. Da følte han ſig greben i Nakkehaaret og, brølende ſom en Tyr, haledes han ind i Gruben, hvor han ſnart var overvældet. Men der var gjort ſaa megen Larm, at

hans Stalbrødre, om de var med ham, maatte være advarede. I en ængstelig Spænding tilbragtes ti Minutter, da stak atter et Hoved frem, der blev bragt til Tavshed paa en mindre opsigtvækkende Maade end den første. Med en tredje skete det paa lignende Maade; men i det den sidste droges ind, fornam Vennerne en unaturlig Modstand. Det var en Kammerat, der holdt ham i Benene, og som derefter saa den Behandling, der blev hans Forgænger til Del, og i et Nu trak sig tilbage. Nu blev der Stilhed vel en Time.

Da udstødte Fru Helvig et Angstskrig. Ned igjennem Røghullet gled et mørkt Legeme, og en Røver sprang frem fra Ildstedet. En anden og tredje kom samme Vej, Svend sprang dem i Møde, og en fortvivlet Kamp opstod. Bent saa tvende Sværd løftede mod Svend og et tredje svunget over Fru Helvig, medens Røverne baglænds trængte hende og sig op i en Krog, hvor de havde Ryggen fri. Der skiftedes svare Hug.

Paa en Gang oplystes Hulen af et klart Fakkelskin, og en myndig Stemme paabød Stilhed i Kongens Navn. Men den underjordiske Kamp antoges at ligge uden for Kongens Omraade, og den vedblev, indtil en Afdeling af Lensmandens Svende kastede sig over Røverne.

Undsætningen fra Hald var kommen i rette Tid og havde besat den nærmeste Del af Skoven. Tummelen og Kampskriget i Hulen vejledede til at finde dens Indgang, og nogle behjærtede Mænd

trængte ufortøvet ind, og Striden afgjordes med Røvernes Nederlag. Andre Afdelinger af Lensmandsfolkene gik Vagt uden for og indrettede sig saa snildt, at de efterhaanden greb de tilbagevendende Rovere, der endnu var ude, og som i smaa Hobe nærmede sig Hulen uden at ane nogen Fare.

Baade de befriede og de besejrede blev nu bragte frem for Dagens Lys, de sidstnævnte bastede og bundne. Fru Helvig var i den korte Tid bleven gammel og helt hvidhaaret. Bent og Svend var begge saarede og for udmattede af Spændingen og Blodtabet til at lægge Mærke til, hvad der videre foregik; men Stridsmændene ransagede Røverkulen og fandt hele Kister fulde af Sølv og Guld. Fru Helvig fik Størsteparten af det, der var røvet fra hende; Resten bragtes til Hald Slot. En Del blev tilstillet Kongen som Hovedparten af Byttet, og en anden Del anvendtes til gudeligt Brug.

Ogsaa de endnu levende Røvere bragtes til Hald, hvor de dømtes til at lide Døden. Da bød Sidsel Ben for sit og sin Søn Knuds Liv lige saa meget Guld og Sølv, som der var fundet i Hulen. Man vilde vinde Skatten uden at benaade hende og pinte hende, for at hun skulde opgive dens Skjulested. Men med et ubøjeligt Mod taalte hun Pinslerne; hun bekjendte intet. Saa lovede man hende og Sønnen Naade. Hun paaviste Skatten, den blev funden og derefter delt efter samme Forhold som den forrige. Da betalte man den onde og troløse Kvinde med egen Mynt. Bispen havde ladet hende tilsige

Benaadning; men dette Tilſagn forklarede han nu om de kirkelige Straffe, hun maatte have forſkyldt; men den verdslige Dom var i Kongens Haand, og Kongen havde ingen Barmhjærtighed lovet og vilde ingen tilſtaa hende. Baade hun og hendes Sønner blev ſtejlede. Kirkens Trøſt, ſom i Følge Bispens Løfte tilſtodes hende, lod hun haant om, og hun døde med en Forbandelſe paa Læberne; men endnu i ſine ſidſte Timer talte hun om en Skat af røvede Koſtbarheder, langt rigere end de, ſom allerede var fundne. Denne Skat blev aldrig opdaget; men Sagnet om den har vedligeholdt ſig, og man har troet at ſe Vartegn over den, baade ved Gruſet af Grove Kirke og i Røverkulen og flere Steder.

Da Fru Helvig mødtes med ſin Datter, var deres Glæde lettere at fatte end at beſkrive, og i deres Samliv kom der nu langt mere Forſtaaelſe og Fortrolighed end tidligere; thi Ulykken og Angſten havde lutret dem begge.

Svend var i lang Tid ſyg af ſine Saar, og Jomfru Edel var ham i den Tid en omhyggelig Plejerinde. Dertil var intet at ſige, og dog — i Pigens ængſtelige Ømhed for hendes Ungdomsven var noget, ſom mishagede Fru Helvig. Hun vilde blande ſig deri; thi ogſaa hun var gjennemtrængt af dyb Taknemmelighed og Agtelſe for Ungerſvenden. Men ſelv efter at han noget nær var helbredet, blev Pigen ved at være den ſamme. Hun kunde ikke affe ham et Øjeblik, og hendes Øjne — det kunde ikke misſtjendes — hængte ved ham med et Udtryk, hvori

der laa andet og mere end Taknemmelighed. Da besluttede Fruen at tage Sagen overtvært og tale rent ud af Posen.

„Vi skylder Svend megen Tak," sagde hun en Dag til Datteren, „og det skulde glæde mig, om jeg kunde finde paa, hvorledes vi nogenlunde kunde lønne ham."

„Mig ogsaa," svarede liden Edel rødmende.

„Du maa vide," vedblev Moderen, „at medens jeg sukkede i mit forsmædelige Fangenskab, da bad jeg til Gud og alle Helgene om Befrielse, og i den ræddsomme Stund, da Befrierne var komne ind, og der kæmpedes paa Liv og Død, da gjorde jeg et helligt Løfte, som jeg nu maa skynde mig med at opfylde."

Pigen skjælvede.

„Jeg lovede, at dersom jeg blev fri, og du var fri og i Sikkerhed, da vilde jeg bringe et Takoffer af det kjæreste, jeg ejede og havde. — Mit Barn! Allerede længe var det mit Ønske, at Du skulde forsage Verden og blive en Himlens Brud. I den Stund blev det et bestemt Løfte. Men Du indser — skjønt jeg fik det røvede Gods tilbage, har dog Overfaldet paa min Fædreneborg gjort os fattige — og jeg maa give Dig meget Gods med i Kloster. Jeg skal prutte og tage det saa knapt som muligt, og hvad der saa bliver tilbage, skal tilhøre Svend efter min Død. Finder Du, at det kan være en passende Belønning?"

„Da Svend styrtede sig i Dødsfare først ved at frelse mig og derefter for Din Skyld, spurgte han ikke

om, hvor meget i Penge eller Penges Værd, vi vilde give ham for at vove sit Liv."

„Nej vist ikke! Og det hele var smukt og ædelt af ham; men bag efter staar det til os at paaskjønne hans Færd, og det er det jo ogsaa, jeg vil gjøre."

„Du lod mig ikke tale ud, Moder. Jeg vilde sagt, at da jeg var frelst og uden Fare, men var i Dødens Angst for Dig, da var det ham, som trøstede mig og gav mig Haab, og da lovede jeg ham, at hvis han kunde bringe Dig tilbage, vilde jeg give ham den Belønning, som han selv agtede for den største. Jeg tror nu vel, at han uden et saadant Løfte og paa min blotte Bøn vilde gjort, hvad han gjorde; men det Løfte, som jeg gav ham for Guds Aasyn, maa jeg holde."

„Men Pige! Begriber Du ikke, at han kunde forlange en Belønning, som strider imod det Løfte, jeg har aflagt?"

Jo, hun var vist ikke helt fri for at begribe det, hun rødmede dybt og sagde fast: „Jeg maa alligevel holde mit Løfte."

Der var en Bestemthed i Pigens Væsen, der forvirrede hendes Moder. Dette bløde, bøjelige Barn havde i nogle Uger faaet et Herskervæsen, som forhen var hende fremmed. Det var Kjærlighedens Guddomsgnist, der var falden i hendes Barm, næret og styrket af den stolte Bevidsthed, at hendes Elskovs Gjenstand var hendes Kjærlighed værd. Moderen havde altid givet efter lige over for en stærk Sjæl, hvor egenraadig hun end kunde være. Saaledes ogsaa her, idet

hun dog klyngede ſig faſt til det ſidſte Haab og ſagde: „Saa lad os en Gang høre, hvad Svend forlanger! Maaſke er det mindre, end baade Du og jeg har tiltænkt ham.“

Svend blev kaldt til, og Fru Helvig indledte Underhandlingen, ſom hun troede, med megen Klogſkab! „Du har faaet Held til at frelſe min Datter baade fra Ilden og Røverne, ſom hun ſandt at ſige var temmelig udſat for. Du har derefter ſat Dig i Fare og Ulejlighed for at redde mig ud af min ulykkelige Stilling. Vi ved vel, at Du ikke har gjort det for nogen Fordels Skyld; men vi har alligevel beſluttet, min Datter og jeg, at tilbyde Dig en Erkjendtlighedsgave, ſaadan ſom Du ſelv maatte vælge den. Du maa nu ikke ſige Nej, og Du ſkal heller ikke være bange for at forlange noget af Værdi. Trods vort Uheld er vi nemlig endnu ikke ganſke fattige. Jeg har ſtore Grundejendomme, meget Kvæg — hvilket Din Fader nok ikke har Overflødighed af — ſamt Penge og Koſtbarheder. Forlang nu, min unge Ven!“

Svends Hjærte ſammenſnøredes, mens han hørte paa denne kølige Tak. Der var dog en anderledes Ild i den Bøn, Edel havde henvendt til ham i hans Faders Stue, og den Belønning, hun da havde tilladt ham at udbede ſig efter fuldbragt Idræt, havde han tænkt ſig beſtaaende i noget andet og bedre end Kvæg og Guld. Mon hun da ogſaa delte Moderens Opfattelſe? Hun ſtod der foran ham; men han vovede næppe at løfte ſine Øjne til hendes Aaſyn for ikke

deri at læse Bekræftelse af sin Frygt. Og dog maatte han. Der maatte være en Ende paa det pinlige Optrin. Han saa paa hende. Et bønligt, kjærlighedsfuldt Smil straalede ham i Møde, uvilkaarlig aabnede han sine Arme, og den sagre Jomfruskikkelse sank blussende til hans Hjærte og Læber.

Om Fru Helvig havde været død og begraven i hundrede Aar, kunde hun ikke være fuldstændigere forglemt, end hun var i dette Øjeblik, og om hendes Billede havde været udmejslet i Sten og sat paa Graven, uden at nogen vidste, hvem det forestillede, kunde det ikke have udvist en mere fornem Overbærelse, end hendes Ansigt udviste, da Svend med Edels Haand i sin vendte sig imod hende og bad: „Maa denne blive min, saa er jeg tusendfold belønnet?“ En god Stund sad Fruen med korslagte Hænder uden at mæle et Ord, endelig sagde hun: „Saa faar jeg selv gaa i Kloster!“

Det var en meget fornuftig Beslutning, og den fastholdt hun, det vil sige: Hun gjentog den atter og atter uden nogen Sinde at udføre den. Hendes Modstand imod de unges Kjærlighed var overvunden, og det krænkede hende kun endnu, at hendes højbaarne Datter skulde blive en Bondes Hustru. Men dette blev der raadet Bod paa. Det Jordegods, som i sin Tid havde tilhørt Sivert Knop og hans Broder, ønskede Viborgbispen at inddrage under Bispestolen som forbrudt af Sidsel Ben og hendes Sønner. Derimod kunde rejses Indsigelse af Fru Helvig, og en Afstaaelse fra hende var af megen Værdi og kunde

for den gejſtlige Herre næſten gjælde ſom Hjemmel. Hun gav denne Aſſtaaelſe, og da en Tjeneſte er den anden værd, udvirkede Biſpen ved ſin Forbøn hos Kongen et Brevſkab, hvorved Svend af Heſtlund forundtes adeligt Skjoldmærke „for Troſkab og Tjeneſte, han mod Kongen og Riget havde udviſt og fremdeles udviſe ſkulde.“

Dette var en ſtaaende Talemaade i den Tids Adelsbreve og havde mangen Gang lidt nok at betyde. Her var det dog ikke uden Betydning, thi at ødelægge en ſaa farlig Røverbande var en betydelig og nyttig Bedrift. Mangen Mand har faaet adeligt Hjelm og Skjold for mindre.

Heller ikke lagde han ſig nu til Hvile paa de vundne Lavrbær. Det var urolige Tider, og det var ikke blot i Egnen ved Munklinde og Grove, at Røvere og Voldsmænd var paa Færde og gjorde Vejene uſikre ſamt voldte Uſtyr i mangt et fredeligt Hjem, ſaa Befolkningen ofte nødtes til at tage ſig ſelv til Rette. Svend, der var kommen i Ord for at være baade kjæk og ſnarraadig, blev ofte anmodet om Hjælp mod berygtede Udaadsmænd, han var ſædvanlig villig til at yde en dygtig Haandsrækning og var næſten altid heldig i den Slags Foretagender.

Blandt de trofaſte Mænd og Svende, ſom derved ſtod ham bi med Raad og Daad, var Bent Ged ikke den, ſom var af mindſt Værdi. Med ſin Blanding af Snuhed og Enfold forſtod denne Fru Helvigs tro Tjener at udſpejde Tid og Lejlighed uden at

brydе ſig videre om, hvad han vovede, naar der var en nyttig Gjerning at udføre.

For øvrigt levede Svend og hans Huſtru i mange Aar lykkelig paa Heſtlund, ſom han fik gjort til et Herreſæde, hvilket det var i fulde to Hundrede Aar, og omtrent lige ſaa længe vedblev deres adelige Æt at blomſtre, ſkjønt den aldrig kom til ſynderlig Magt eller Rigdom og aldrig hævede ſig ſynderlig højere end den Stand, hvoraf hans Stamfader var oprunden.

Fru Helvig blev, uagtet ſine Kloſtertanker, en mild og god gammel Bedſtemoder, og man tør antage, at, ſkjønt hun aldrig ret havde Kraft til at forſage Verden, hun dog har haft den bedſte Vilje dertil.

Søren med Nakkepiſken.

En tidlig Foraarsmorgen for mer end et Aarhundrede ſiden, gik en Pige fra en Gaard i Ans til en anden med en Skovl paa Nakken. Hun havde en tung Gang og et knoklet Ydre, ſmuk var hun ikke, ung ikke heller, og Klædedragten kunde ligeſaalidt gjøre Fordring paa nogen af disſe Egenſkaber. Ja hvad den ſidſte angik, ſaa kunde den næppe kaldes hel; thi rigtignok var den uden Rifter og hang ikke i Pjalter, men den var ſaa medtaget af Slid, ſaa overſyet med Uldgarn og ſaa flikket med Bødeklude, at Stoffets og Farvens Oprindelighed vilde være vanſkelig at udfinde. Hun gik ind til Søren Pedersens, der boede i den ene af Storgaardene, hun ſelv tjente i den anden. Folkene i det fremmede Hus ſadde om Davrebordet, og hun ſtillede ſig indenfor Døren efter at have ønſket Godmorgen.

„Guds Fred!“ lød Svaret. „Skal Du til Hove idag?“

„Ja, hvem ſkal med her fra Gaarden?“

„Ingeborg tænker jeg,“ ſagde Manden og ſaa

viſt paa en ung Pige, der juſt tørrede ſin Ske af og rejſte ſig fra Bordet.

„Det unge Barn!“ knurrede den fremmede.

„Hun ſkal en Gang begynde!“ undſkyldte Søren, „og da der er tilſagt at møde kun med en Skovl, ſaa tænker jeg ikke, det bliver ſtrængt Arbejde. Desuden vil Du vel nok give hende en Haandsrækning, ifald det ſkulde behøves!“

„Nej, Tak! Enhver hytter ſig, og jeg hytter mig!“ ſnærrede Pigen.

Manden ſaae mere velvilligt til den fremmede, end man efter det uvenlige Svar kunde vente. Husmoderen bød hende ſætte ſig og nyde en Skaal varmt Øl, hvilket hun afſlog. Imidlertid havde Ingeborg gjort ſig færdig og hentet ſig en Skovl i Udhuſene. Saa fulgtes de to Piger ad ud fra Landsbyen.

Det var et ulige Par. Den fyrretyveaarige Maren var en høj, ſværtbygget Skikkelſe, paa hvem det tydelig ſaas, at hun i alle ſine Dage havde haft fuld Anvendelſe for ſin mere end almindelige Styrke. Hun havde tjent for ſit Brød, ſiden hun var et Barn, var bleven dygtig og raſk til alt grovt Bondearbejde, men Nethed og kvindelige Smaaſysler havde hun intet Greb faaet paa. Selv hendes Anſigt var mere mandligt end kvindeligt med dets ſtore og ſkarpe Træk, og med et Anlæg til Smilehuller, der havde udviklet ſig til langſtrakte Folder. Hendes gode Hjerte var indeſluttet i en ru Skal, og der var næſten altid en Sky af Brantenhed udbredt over hendes Anſigt og Væſen. Derhos var hun meget

ordknap. Ledsagerindens mange Spørgsmaal samt hvad der ellers kunde være at tale om paa en saadan Morgenvandring, fik kun Enstavelsesord til Svar, og dog betragtedes den mutte Kvinde med et næsten rørende Udtryk af Tillid af Ingeborg, og denne syntes at anvende alt muligt for at bringe en Samtale igang, men forgjæves.

Den sidstnævnte var et dejligt sextenaarigt Barn, lys af Sind som af Øje og Hudfarve, endnu ikke udvoxet, men desuagtet frisk og blomstrende som den skjønneste af de vilde Roser, der blomstrede i hendes Fædredal mellem de lægivende Skove, og hun var som de opvoxet og havde udfoldet sig i et velgjørende Ly uden at berøres af Stormene. Det var første Gang, hun skulde paa Hovarbejde, og hun var noget beklemt derved; thi vel var hun ikke vant til at dovne, men opdragen af sin barnløse Morbroder, Søren Storgaard, havde hun hidtil altid udrettet sin Gjerning under Plejeforældrenes Øjne og beskyttende Haand. Et Vink af denne og et Blik af disse Øjne havde i Forening med et kjærligt belærende Ord været al den Tilrettevisning, hun med sin gode Natur trængte til. Men ved Hovarbejdet, det vidste hun nok, brugtes en anden Undervisningsmaade, der var det Ladefogdens Pisk, som meddelte Tilrettevisningen eller idetmindste gav den Eftertryk. Sligt overtænkte hun nu. Alle de sande og usande Historier om Ladefogdens Urimelighed, hun havde hørt, vendte tilbage i hendes Hukommelse med stor Klarhed. Et styrkende og opmuntrende Ord af den langt ældre

og mer erfarne Ledſagerſke vilde have gjort hende godt; men dette Ord var ikke til at faa.

Alt ſom de nærmede ſig Palſtrup, ſtødte andre Hovfolk til dem, og ſnart ſaa de det ſtolte Herreſæde med Taarn og Spir ſkinne frem bag Skoven. Piger og Karle, alle bevæbnede med Skovle, ſtillede ſig op i Ladegaarden, og nu kom Ladefogden, Tyge Funder, for at efterſe, om de tilſagte rigtigt havde ladet møde for ſig. Han knurrede, da han ſaa Ingeborg, det var ikke et Barn at ſende paa Hovarbejde, mente han. Herſkabskuſken, Peder Juſt, der ſtod i Nærheden kaldte da Tyge til Side og tilhviſkede ham nogle Ord. Var det ondt eller godt, han talte for den unge Pige? Det vidſte hun ikke, men fik Grund til at formode det førſte, thi da Ladefogden kom igjen, gloede han ſaa biſtert til hende, at hun maatte ryſte af Angſt. Og dog havde Peder Juſt tidt været i hendes Plejefaders Hus og var bleven behandlet med al det Henſyn, en forſigtig Hovbonde i hin Tid maatte viſe Herſkabets betroede Øretuder.

Hovfolkene ſkulde denne Dag ſplitte Muldvarpeſkud og vandrede ud paa Hovmarken fulgte af Ladefogden med den frygtede Piſk. Nu fik hver ſit Stykke, ſom inden Aften tilbørligt ſkulde gjøres i Stand. Maren havde holdt ſig tæt til den frygtſomme Ingeborg og ordknap ſom altid dog i Blik og Væſen viſt hende nogen Deltagelſe. De to fik Arbejdet anviſt jævnſides og det for hver af dem et Stykke ſaa ſvært ſom to af de andres. Den ſtaaende

Advarsel om at gjøre det ordentlig, blev da heller ikke forglemt.

Maren overſaa begge Grundſtykker med kyndigt Blik. „Jeg faar nok mit gjort færdigt," ſagde hun; „men til Søren Storgaards Pige er det formeget; — hun har ikke Kræfter eller Øvelſe ſom jeg! — Anvis hende et mindre Stykke, eller lad hende bytte med en af de andre."

„Hold Mund!" ſvarede Ladefogden, „og paa Dit eget Arbejde. Der er tilſagt vorne Folk til Hove og ikke Pattebørn. Kan Tøſen ikke beſtille, hvad hun ſkal, faar hun tage, hvad der følger paa." Ved disſe Ord ſvang han ſin Piſk, ſaa Luften hvinede, og den unge Pige ſkjælvede. Derpaa gik han ſin Vej, og Ingeborg fo'r i Arbejdet med Skræk og Haſtværk.

Maren tog roligt ſin Skovl i Hænderne og begyndte at arbejde ved Siden af Ingeborg. „Vi ville hjælpes ad," ſagde hun. „Nu gjøre vi Dit Stykke færdigt først og tage derpaa fat paa mit. Skal nogen danſe for Tyge Funders Piſk, ſaa har jeg en anderledes bred og ſtærk Ryg end Du, lille Lam!"

„Nej, nej," græd den yngre. „Du har nok i Din egen Del. Jeg kan ikke faa mit iſtand, ved jeg nok; men Du ſkal ikke lide ondt for min Skyld."

„Jeg har altid vidſt, hvad jeg vilde, og nu vil jeg det; men ikke et Muk vil jeg høre!" paaſtod Maren. Hun var mut og ſur ſom altid, men i Grunden var hun en god og venlig Pige, hvis

Godhed dog blot fik Lov til at ytre sig i Handling, da hun ikke havde Gaver til at vise den i Ord.

„Men dette er jo smukt sagt og gjort af Dig, Maren!“ raabte tæt ved dem en Mandsrøst. De travle Piger saa op, og hos dem stod Peder Just, Herskabskusken, med en Skovl i Haanden. „Du kan dog nu gaa til Dit eget Arbejde,“ vedblev han, „saa skal jeg hjælpe Ingeborg, jeg har faaet mangen god Bid Mad i hendes Hjem, og hun er selv en rar lille Pige, saa jeg nok kan have Lyst til at hjælpe hende, da jeg idag ikke har noget at bestille. Det er da ellers et skammeligt stort Stykke, I to Storgaardspiger have faaet! Tyge maa være vred paa Eder for et eller andet!“ Det vidste de ikke; men de toge med Tak mod Karlens Hjælp. Ladefogden kom senere og saa, hvad der foregik, han smilte til Peder Just, men sagde intet. Da det var Middag, hentede Peder en Flaske Mjød og en Dunk Godtøl fra Herregaarden til de to Piger; at det fortrinsvis var den smukke Ingeborg, han kjælede for, og at han alene gjorde sig al den Ulejlighed for hendes Skyld, var ikke svært at opdage, og det fandt da Maren ogsaa var ganske i sin Orden. At det unge Barn derimod undgik hans Blik og i det hele gjerne holdt sig i nogen Afstand fra ham, det — ja, det kunde tilnød udlægges paa to Maader. Ved Arbejdet hjalp han dem troligt, saa de begge bleve færdige i god Tid, og saa fulgte han endda med dem et Stykke paa Hjemvejen og bar deres Værktøj, Maren, der maaske troede at have en fin Næse, viste Tilbøjelighed til

at holde ſig lidt tilbage og lade de andre to gaa i Forvejen; men Ingeborg holdt hende faſt og klyngede ſig til hende ſom et Barn til ſin Moder. Peder Juſt fandt ikke Lejlighed til at ſige hende andet, end hvad enhver maatte høre.

Da Ingeborg kom hjem, fortalte hun, hvorledes alt var tilgaaet. Plejeforældrene havde hver ſine egne Tanker derom, men ſagde intet. Pigen kom ikke mere paa Hovarbejde den Sommer; thi hun var ſelv bange for det og fik deri Medhold af Husmoderen. Derimod kom Peder Juſt ofte i Bondegaarden og havde lange Samtaler med Søren Storgaard.

Det var en Søndagmiddag hen paa Sommeren, at Ingeborg ſneg ſig ud fra ſit Hjem, men ſaa ſig tilbage, ſom om hun havde en ond Samvittighed. Ikke alene i deres egen Gaard ſaa hun efter, om hun ikke blev iagttaget, men idet hun gik forbi de andre Gaarde, ſpejdede hun ængſteligt efter ethvert Vindue og Gaardsled. Hun tyſſede paa de velbekjendte Gaardhunde, og hvis hun havde mærket, at nogen ſaa hende, vilde hun ſikkert have vendt om igjen, ſom om det var noget ſaare mistænkeligt en Sommerdag at gaa ud i Marken. Først da hun var ude af Byen, ſyntes hun at føle ſig nogenlunde ſikker. Hun ilede nu ſaa raſk, hun kunde, og det var en Lyſt at ſe hende med de bare Fødder og de korte Hverdagsſkjørter, de klare blaa Øjne og de ingenlunde hverdagslige Træk, en blomſtrende Skjønhed i den ſmukke Sommer, løbe frem ad velbekjendte

ſkjønt næſten ukjendelige Stier gjennem de ſnævre og dybtnedſkaarne Dale, mellem Lyngbrinker og ſuſende Skovgrupper, forbi bølgende Kornmarker og over rislende Smaabække. Og alt ſom hun løb, ſmilte hun ſommetider og græd ſommetider; hun græd ſtundum, naar hun bøjede ſig ned for at plukke en Blomſt, og hun kunde le, naar hun kaſtede ſig ned i Lyngen for at frigjøre ſin lille ſmukke Fod fra de Kjællingtænder og Brombærtorne, der under hendes Løb havde revet den tilblods. Men efter enhver ſaadan lille Stansning forſtærkede hun ſin Flugt, idet hun endnu ofte ſaa ſig om for at erfare, om hun ikke blev iagttaget. Havde hun mødt en Vandrer, vilde det viſtnok ſkræmmet hende til Døde, den lille frygtſomme Ting.

Men hun mødte ingen og ſaa ingen. Saadan en glødende heb Sommerdag mellem Klokken et og to er den landlige Flittighed umaadelig ſøvnig og kan i Reglen findes gryntende og ſnorkende dybt nedboret i Hø og Halm i de ſkyggefulde Udhuſe. Desuden var der for hundrede Aar ſiden viſtnok Drift i Bondens Arbejde, men en Drift, der for det meſte fremkaldtes af Tvang, og ſaa er Søvnigheden ſtørre, end hvor Lyſten driver Værket.

Nu, den unge Skjønhed fortſatte ſit Løb vel en Milsvej; men ſaa var hun ogſaa kommen helt op af Dalſtrøget og havde naaet Alfarvejen, der førte ind til Midſtrup. Vejen forlod hun dog ſnart igjen for bag om Hegnene og gjennem Tofterne at liſte ſig ind til en vis Gaard midt i Byen. Der gjennemvadede

hun det bundløse Søle i Gaardsledet, hvor en Griseso laa og væltede sig med sin smudsige Yngel, gik paa Brudstykkerne af en gammel Stenbro langs med et af Udhusene, indtil hun naaede Stalddøren. Nu saa hun sig atter ængstelig om, aabnede derpaa Døren og smuttede ind.

Hun kastede et Blik ind ad den aabne Stald-kammerdør og saa derefter i de tomme Spiltove, derpaa gik hun videre ind i Skæreloen, hvor hun stansede indenfor Døren. I næste Øjeblik styrtede hun hen mod en mørk Krog, hvor der saas en Bunke Halm og Klæder. Højtrødmende sank hun paa Knæ og hviskede: „Søren! Søren Madsen!"

En Ruslen i Halmen, et dybt og afbrudt Aande-drag lod sig høre, hvorpaa en Skikkelse rejste sig halvt op med et Forundringsudraab.

„Bliv ikke bange!" hviskede hun. „Det er blot mig, og der er ingenting ivejen."

For hende var han naturligvis ikke bange, saa-dan et bly Barn, som hun var; desuagtet blev han ved at stirre forundret paa sin Gjæst, hvis smukke Kinder vare plettede af Taarer. Det var morsomt at se Parret saaledes knælende for hinanden. Begge vare forlegne og undseelige ved det uforberedte Møde, begge vare smukke, men paa forskjellig Vis, hun lys og lille, og han høj og rankvoxen, stærkbygget og forthaaret.

Han ønskede at vide, hvorfor hun saaledes op-søgte ham, men ligefrem spørge om det vilde han

ikke, han ſpurgte derfor: „Har Du været længere borte?“

„Nej, og jeg ſkal heller ikke længer; jeg vilde tale med Dig!“

„Fra min Moſter?“

„Nej fra mig ſelv.“

Medens disſe Ord vexledes havde de rejſt ſig paa en Gang. De ſtode nu et Minut, ſkuende hinanden kjærligt ind i Øjet, men et ſaadant Minut er en Evighed i Kjærlighedens unge Dage, og ſaaledes kunde de have ønſket at blive ſtaaende, ſaalænge det ſkulde være. Dog Tiden gik, og den bydende Nødvendighed var der, at hun maatte frem med ſi Anliggende. Hun forſøgte at aabne Læberne, men intet Ord kom over dem, i det Sted ſtyrtede Taarerne ned over hendes Kinder.

„Men Herregud, lille Ingeborg! Hvad er der dog i Vejen?“ ſpurgte han ømt.

„Det ſkal være Alvor nu!“ raabte hun og ſank højtgrædende i hans udbredte Arme.

De vare ſaa unge til at have en Hjerteſorg. Hun var lidt over ſexten Aar, og han lidt under tyve. Men de havde holdt af hinanden fra det førſte, de kunde huſke, og nu ſkulde hun bortgives til en anden. Hun havde rigtignok Aarſag til at græde.

Som tidligere berørt, vor Ingeborg opdragen i Morbroderens Hus; thi hun var tidlig bleven faderløs, og Moderen havde tigget ſin Broder til at tage Barnet, for at hun ſelv kunde drage ud og tjene.

Søren Storgaard og hans Kone havde været gode mod den hjælpeløse lille, havde behandlet hende ganske, som hun havde været deres eget Barn. Manden havde ogsaa flere Gange ladet sig forlyde med, at hvis hun artede sig vel, skulde hun blive deres Arving, og han vilde se at skaffe hende Fæstebrev paa Gaarden. Søren Storgaard stod sig godt, og hans Gaard var en af de bedste i Omegnen, saa at alle Folk syntes, det var en stor Lykke for den fattige Pige. Plejefaderen var god imod hende; men han var Herre i sit Hus, og det var ikke raadeligt for de undergivne at komme med Indsigelser, naar han havde bestemt noget.

Else, hans Kone, var ikke den, der gjorde Indsigelser. Hun var en venlig, godhjertet Sjæl, der passede sin Gjerning, lod sin Mand raade og drømte om en svunden Lykke. Ægteparret havde nemlig ikke altid været barnløst. Deres Ægteskab havde været velsignet med to Børn, hvoraf det ældste blev næsten ti Aar. Da kom der en Smitsot til Egnen, og deres tvende Smaapiger sank for Dødens Le og bleve begravede i een Kiste. Søren sørgede meget over sine Børns Død; men han havde en egen Maade til at sejre over Sorgen; den kunde berøve ham Madlyst og Søvn, men ikke Arbejde. Naar andre Folk gik til Sengs, gik han til en eller anden anstrængende Gjerning og tumlede sig med den, til han sank udmattet ned ved den og nød et Par Timers Hvile; satte han sig tilbords, og hans Øje faldt paa Døtrenes tomme Plads, saa brød Graaden frem og sam-

menſnørede hans Hals, ſaa at han ikke kunde ſaa en Bid ned. Da rejſte han ſig og greb næsten arrigt et Stykke Brød, ſom han puttede i Lommen, gik ſaa i Marken og lod Arbejdet fortære de ſorgfulde Tanker. Blev han da ſulten, havde han ſit Brød i Lommen og behøvede ikke at gaa til ſit Hjem, ſom han næſten hadede, fordi det ſaa ſmerteligt mindede ham om hans Sorg og Savn.

Se, dette var nu nogenlunde godt, men hel godt var det ikke. Den ſtærke Mand havde Ret i næſten bogſtavelig talt at prøve Styrke med Sorgen, naar han blot ikke havde glemt den ſtakkels Moder, der var nødt til at færdes i det tomme Hjem, hvor hver Plet, hvert Stykke Boſkab og hver Gjerning mindede hende om de elſkelige Glutter. For en ſvag Kvinde ſom hende kunde der ikke være Tale om at kæmpe med Sorgen, hun hengav ſig ganſke i dens Magt og hengræd de enſomme Dage og lange Nætter, til Taarekilden var udtørret. Hun kunde ikke vredes paa ſin Mand — havde hun kunnet det, vilde det have mildnet den ene, den tunge Sorg — havde det været muligt, vilde hun ogſaa gjerne undflyet det tomme Sørgehus. Men hun maatte paſſe ſin Gjerning i Huſet, og han ſin udenfor det, deri ſøgte hun Forſtjellen og glad ved, at han i ſin dybe Sorg dog, hver Gang han kom hjem, havde han et venligt og trøſtende Ord til hende.

Fremmede kom for at trøſte hende; men da var hun tilſyneladende rolig; thi Sorgen i Hjertets Allerhelligſte vilde blive vanhelliget, om den blev ſynlig

for en fremmed. Saaledes gaar det som oftest med Almuens Lidenskaber, og deraf kommer Snakken, at Bønderfolk tage sig Alting roligt og let; thi man husker ikke altid paa, at det stille Vand har den dybe Grund.

Saa var det en Nat, hun laa paa det ensomme Leje, hun laa som i en Døs, afkræftet af Sorgen, græde kunde hun ikke mere, men hun hulkede krampagtigt. Da var det, som om Døren fløj op, og i næste Øjeblik troede hun at holde sine kjære Smaapiger i Favn. Hun grebes af en uncevnelig Angst og samtidig af en overstrømmende Glæde. Det bruste saa underligt gjennem Blod og Sjæl, men Børnene syntes at tynge paa hendes Bryst som en stedse sværere Vægt, saa at hun laa hjælpeløs under den kjære Byrde. Hun var snart ikke mere istand til at drage Aande, men som hun gispede efter Luft, skjødes hende pludseligt et Redningsmiddel ihu. Hun udstønnede Frelserens Navn og — den næsten kvæleude Tyngde var forsvunden.

Men Skrækken forsvandt ikke; thi hun havde ofte hørt Tale om „Gjenkaldinger," der hjemsøge det Hus, i hvilke de ere Gjenstand for ugudelig og overdreven Sorg, og hun var nu fast overbevist om, at hun ved sin Graad og Veklage havde forstyrret de kjære Barnesjæles Ro. Saaledes turde hun ikke sørge mere! Men Angeren over hendes synbige Sorg virkede velgjørende, idet den bragte hendes Tanker ind paa en anden Vej, paa Bønnens Vej, saa hun søgte Raade hos Gud og derved kom til at tænke mindre paa de

aas Elſkelighed her paa Jorden end paa den
aligheb, der var givet dem hisſet, hvor hun turde
abe at ſamles med dem og trykke dem til ſit Moder-
xrte ubeſmittet af Jordens Urenheb, ſom de, om de
vde levet, maaſke vilde have fortabt ſig i. Sorgen blev
til en vemodig Længſel, og hun brød ſig en hel
l mindre om, hvad der hørte Verden til, end tidligere;
n ſtræbte at opfylde ſine Pligter; men hendes Taal-
ɔb og Føjelighed overdrev hun næſten, ſaa Manden
ıatte være dobbelt ſtræng for at holde alt i Orden.
ɜ vare ligeſaavel ſom før et godt maget Par; thi i
nme Grad ſom han var bleven haardere, var hun
ɔven blødere.

Det var med hendes gode Vilje, at Mandens
ɔerløſe Søſterdatter toges i Huſet, og ſnart omfattede
ndes milde og kjærlige Hjerte det ſmukke og gode
ırn med en Moders Ømhed. Hun kunde ſelv for-
ıa, at den lille Pige var en Guds Gave for hende,
n hun var; thi havde Barnet været gjenſtridigt,
vde hun været uheldigt ſtillet med det; men det lig-
de hende ſelv, og medens hun lærte det at frygte
ıd og adlyde dets Plejefader, nemmede det ikke
ɜne denne Undervisning, men derhos ogſaa at elſke
n gode og overbærende Plejemoder. Da derfor
anden omtalte, at han vilde gjøre Ingeborg til deres
ɔving, var Elſe viſtnok paa den ene Side glad derved,
ɜn paa den anden Side — hun havde ogſaa fattige
ſlægtninge!

Søren Madſen var hendes Søſterſøn, hun var
ans Gudmoder, han var opkaldt efter hendes Fader

og var en smuk og brav Knøs, han besøgte dem tidt og var velset af hendes Mand. Naar Else saa ham og den næsten fire Aar yngre Ingeborg sammen, kunde hun ikke lade være at nære et Ønske om, at disse tvende, der vare saa smukke og saa gode Venner, engang maatte overtage hendes Hjem som Mand og Koue. Hun udtalte aldrig dette Ønske, men at ubevidst mangt et Ord og mangen Handling pegede i den Retning, kunde vanskeligt undgaas af en saa enfoldig og troskyldig Kone. At forlængst de unges Hjærte gik ad samme Vej som hendes Ønsker, saa hun ikke, og om end Parret nærede Haab om, at hun vilde billige deres Kjærlighed, turde de dog ikke gjøre hende til deres fortrolige, da det ikke var at vente, at hun vilde have nogen ligefrem Hemmelighed for sin Mand, og ham vare de en Smule bange for.

Da var det, at Herskabskusken Peder Just, kastede sine Øjne paa den smukke Pige, den gode Gaard, den udmærkede Kvægbesætning. Hvilken af Delene han elskede højst, vidste han maaske ikke selv, da de tre Ting i hans Tanker vare uadskillelige. Han søgte altsaa at gjøre sine Hoser grønne hos den unge Pige og den gamle Mand, og med den sidste lykkedes det ham ulige bedre end med den første.

Peder Just var en tyk og stor, middelaldrende Karl med et overmodigt Væsen og et stadseligt Udvortes, han stod højt i Gunst hos sin Herre, og det var at vente, at denne, naar Karlen blev kjed af at tjene, vilde sætte ham i Vej som en begunstiget Fæstebonde. Det vidste Søren Storgaard, men han vidste

ogsaa at en forsiddet og forsømt Gaard — og andre plejede Herskabet ikke ret tidt at have til aldeles fri Raadighed — vilde koste Raadigherren en Del at sætte i Stand til en yndet Tjener. Kunde denne derimod ved Giftermaal faa sig en god og velholdt Gaard afstaaet i Mindelighed, saa vilde Herren vist ingen Indfæstning forlange, og hvis saa han, Storgaardsbonden, vilde lukke et gammelt sort Skrin op, vidste han, at der var en kjøn Klump Sølvpenge, hvoraf han godt kunde undvære en lille Del til den nye Gaardfæster. Parret vilde altsaa strax komme i Besiddelse af Rigdom. Hvad kunde Ingeborg vel forlange mere? — Intet, syntes han, og da han var kommen saavidt i sine Tanker, indviede han baade Kone og Plejedatter i Planen, uden at det dog hos den sidste frembragte nogen bedre Virkning, end at hun, da han var gaaet hen at sove til Middag, stjal sig ud af Huset og løb op til Midstrup, hvor vi forlode hende grædende i Søren Madsens Arme.

„Det skal være Alvor nu," var det hun sagde, og han forstod hende strax; thi de havde for længe siden anet og talt sammen om, at noget saadant var i Gjære. Nu fortalte hun ham, at hendes Morbroder havde omtalt Giftermaalet til hende, som en Sag, der var fuldkommen afgjort.

„Og hvad sagde Du?" spurgte Søren Madsen.

„Jeg sagde, at jeg ikke kunde lide ham; men saa knurrede min Morbroder og sagde, at jeg var en tosset Unge, der ikke kjendte mit eget Vel, at Peder Just, der stod højt anskreven hos Raadigherren, kunde

fortrædige ham paa mange Maader, og derfor havde han givet sit Ord, og det skulde holdes, enten jeg vilde eller ikke. Da blev jeg saa beklemt om Hjærtet, og vidste intet andet Raad end at løbe her op. Min Morbroder har altid været god imod mig, og jeg vilde gjerne være ham lydig; men jeg kan — jeg kan ikke."

Hun var saa straalende i sin unge Dejlighed, som hun stod der og fæstede de store, taarefulde Øjne paa ham med grænseløs Tillid. Han skjælvede af glad Bevægelse og trykkede hende tættere op til sig. De hældede deres Hoveder mod hinanden og græd og smilte afvexlende, medens de hviskende oplagde Raad, kloge, gode, ufejlbare Raad — mente de selv, de stakkels uerfarne Børn!

Og hvilke Raad? — de almindeligste af Verden! — De to vilde holde sammen i Nød og Død, tilhøre hinanden i Tid og Evighed. Ingen Magt skulde adskille dem! — Det var, kort sagt, de samme Løfter, som Tusinder og atter Tusinder have udvexlet i ungdommelig Opbrusning, som Tusinder og atter Tusinder uden stor Møje have brudt, og som kun enkelte trofaste Hjærter have holdt ubrødelig fast gjennem Farer og Fristelser for at sejre i Striden endog da, naar de menneskelig talt gik tilgrunde. Hvad de forøvrigt i Fremtiden skulde gribe til, vidste de ikke, og dog følte de sig sikre og fuldkomment beroligede ved de gjensidige Forsikringer. Kommer Tid, kommer Raad, mente de.

Pigen talte om, at hun maatte skynde sig hjem,

hvis hun ikke skulde savnes; men alligevel blev hun og klyngede sig fast til Vennen. Selv de blødeligt udhviskede Ord forstummede, de drømte lysvaagent, da de paa en brat Maade udreves af Drømmen.

„Søren!“ kaldtes der i den aabne Stalddør.

De to unge Mennesker slap hinanden, Søren besvarede sin Husbonds Kalden og traadte ud til ham.

„Jeg kjører til Mølle nu,“ var Mandens Ord. „Imidlertid kan Du tage Øxen og gaa ned i Døssing-Eller og hugge et Par Rafter. Vi mangle et Rageskaft imorgen, naar vi skulle bage.“

Søren sagde ja, og Husbonden gik; kort efter sneg Pigen sig ud og bort; Karlen tog Øxen for at udrette sit Hverv. Han og hun skulde just ikke ad samme Vej; alligevel søgte de gjensidigt at mødes udenfor Byen; thi de havde hver noget, de endnu maatte sige hinanden. Da de kom sammen, havde de rigtignok glemt, hvad det var; men det gjorde intet; de havde nok at tale om endda. Snart maatte de dog skilles.

Og atter løb Pigen ad de ensomme Stier ned igjennem Dalen, mellem Banker og Kornvange, over blomstrende Enge og travle Smaabække. Hendes Fod var let som før, og Sindet var uendeligt lettere; thi i Vennens kjærlige Ord og i de gjensidige Løfter om uforandret Kjærlighed var hendes Vilje blevet styrket i en uendelig Grad og samtidigt og i samme Grad hendes Uvillie mod Peder Just. Ja, kunde Vredens Lyn fra et smukt Pigeøje dræbe, vilde han denne

Eftermiddag været en død Mand; thi lige da hun havde forladt Søren Madſen, ſaa hun den forhadte Bejler komme tværs over Marken i nogen Afſtand. Om han ſaa og gjenkjendte hende, vidſte hun ikke.

Søren gik ned i Ellekrattet og ved det førſte paſſende Træ, han ſaa, lagde han ſig paa Knæ og huggede det om. Dette gjentog ſig et Par Gange, og derpaa begyndte han at hugge Sidegrenene bort af de fældede Skud. Da traadte pludſeligt Peter Juſt frem og ſpurgte, hvad han havde der at beſtille. Søren ſagde, hvilken Befaling hans Husbond havde givet ham, og blev ved med ſit Arbejde; men at han ikke var overmaade velſindet mod Tilſkueren, kunde ſkjønnes af den forbitrede Maade, hvorpaa han huggede løs paa de uſkyldige Ellegrene.

„Kom hid med Din Øxe, Du Skovtyv!“ ſagde Peder Juſt barſk, „eller ſkal jeg tage den fra Dig med Magt!“

„Prøv paa det,“ ſvarede Søren og fo'r op i glødende Harme. — „Prøv paa det, og Du ſkal faa den i Livet!“

Med det ſamme gjorde han et Skridt fremad og tog ſig i Herregaardskuſkens Øjne ud ſom en raſende. Peder Juſt havde et Legeme ſom en Kæmpe og en Sjæl ſom en Kryſter, han benede af det bedſte, han havde lært; Bondeknøſen tilhuggede ſine Rafter i god Mag og gik hjem. Ved Aftensbordet fortalte han ſin Husbond om Mødet med Kuſken, og hvorledes Ordene vare faldne.

„Aa, det var ſlemt," ſagde Bonden og ſaa ikke lidt bekymret ud.

„Jeg vidſte ikke bedre," ſagde Karlen, „end at jeg havde Lov til at hugge Rafterne der!"

„Det havde Du ogſaa. Det er en Ellemoſe, der hører til Byens Fælled og aldrig har været indtaget til Skovbrug under Herregaarden; men ſlemt er det alligevel! Havde Du ladet ham tage Øxen fra Dig uden at give knubbede Ord, ſaa havde vi nok faaet den igjen; men nu har Du gjort ham vred, han kan gjøre baade Dig og mig Skade hos Naadigherren, det var meget ſlemt, det ſkulde hænde." Og Manden gik ganſke raadvild frem og tilbage. — Men vi have nu omtalt Naadigherren ſaa tidt, at det viſt er paa Tide at gjøre Rede for, hvad han var for en Fyr.

Paa Ruinerne af den i 1660 knuſte Adelsvælde hævede ſig en kraftig Borgerſtand, hvoraf mange handlende ſamlede ſig umaadelige Rigdomme. En ſtor Del af disſe bleve ſiden Godsejere, lode ſig adle, og fremſtillede ſaaledes en Kreds af nybagte Adelsmænd, der iſær i Jylland opſvang ſig til fabelagtig Magt og Vælde, uden at beſtraales af den kongelige Glans, ſaaledes ſom den tildels fremmede Adel paa Øerne. Derimod herſkede de ſom Smaakonger over deres udſtrakte Beſiddelſer, der vare ſaa ſtore, at en Mand, der endda ikke var den rigeſte, i Stedet for at ſkrive ſig „til" den og den Herregaard, kaldte ſig Herre til A Herred, og Støſtelodsejer i B Herred, og kaldte ſig virkelig ſaaledes med Rette. En

af disse mægtige Jordbrotter var Apothekersønnen Janus Friedenreich til Palstrup, som derhos ejede flere Herregaarde og udstrakt Bøndergods, hvorover han tiltog sig næsten kongelig Myndighed. Ja, men det skal indrømmes, at han ogsaa regerede med kongeligt Højsind, var en Fjende af al unødvendig Strenghed, retsindig og godgjørende. At han derhos førte sig saare prægtig op, holdt paa sin Myndighed ligeoverfor overordnede, fortalte et Æventyr om et ældgammelt Adelsskjold, hans Stamfader havde vundet i Tyrkekrigen, — se, det kan endda være det samme. Adlet blev han forøvrigt i Begyndelsen af det attende Aarhundrede og det formentlige gamle Adelsvaaben lagt til Grund for det nye.

Adelsbrevet, han havde faaet af Danmarks Konge, var naturligvis arveligt; men Adelsbrevet han havde faaet af vor Herre, var kun personligt. Da han døde i en høj Alder, overgik Størstedelen af hans Jordegods til Sønnen, der ved Giftermaal havde fordoblet det og siges at have rost sig af, at han kunde kjøre paa sin egen Grund fra Gudenaa til Vesterhavet. Dette var dog kun sandt forsaavidt, som han bestred Statens Ejendomsret over den øde Ahlhede.

Paa Godset kom der nye Tider med den nye Herre. Denne var ingenlunde ond, snarere altfor godmodig. Som Smaaproprietær, som Skomager eller Grovsmed var han maaske bleven en meget agtværdig Mand. Men som stor Godsejer, som den, der havde mange Tusinders Vel og Ve ihænde, var

den ſvage, forfængelige og vægelſindede Mand ikke paa ſin Plads. Han var frygtſom ſom en ung Pige og pyntesyg ſom en Flane. Intet ondt gjorde han med Vilje, men gik i andres Ledebaand, og det i saadannes ſom Tyge Funders og Peder Juſts.

Da Manden i Midſtrup var fattig og tidt ſtod til Reſt med ſine Afgifter, turde han ikke yderligere udſætte ſig for Kuſkens ſtrænge Unaade ved at beholde Søren Madſen i ſit Brød længer end til Efteraaret. Karlen ſkulde netop til at ſe ſig om efter en ny Tjeneſte, da der gjordes ham et Tilbud fra Storgaarden.

Idet nemlig Ingeborgs Plejeforældre vare til Sinds at gjøre hende til deres Arving, ſmaaſnakkede Elſe om, at hun ogſaa ønſkede at gjøre ſin Familie en Smule godt, og det var da navnlig ſin Gudſøn, Søren, hun vilde unde en Kjendelſe. Det fandt Manden billigt, og de bleve enige om, at Karlen ſkulde have et Sæt Klæder, en Seng og en Ko. Det var en kjøn lille Gave, men det vilde iſær gaa ud over Konen; thi Seng- og Gangklæderne ſkulde tilberedes i Huſet af hjemmeavlet Uld, og det var et Tillæg til det ſædvanlige Vinterarbejde, der kunde gjøre det fornødent at tage en Del af Nætterne til Hjælp. Da kom Bonden i Tanker om, at naar han tog Søren i Tjeneſte, — han ſkulde have en Karl alligevel — ſaa vilde den flinke Knøs nok finde ſig i at ſidde oppe og karte til Midnat, da det var ham ſelv, en ſaa ſtor Del af Arbejdet kom til Gode. Ved Lejlighed gjorde han Knøſen bekjendt med Henſigten

og tilbød ham en Vinterplads. Den fattige Karl takkede saa mange Gange for den Velgjerning, der var ham tiltænkt, selv uden dette vilde han gjerne tjene i sin Mosters Gaard.

Han kom altsaa til Ans at tjene og havde nu den Glæde daglig at være sammen med sin lille Kjæreste, hvem han stedse kom til at holde mere af. Else var ingen skarpsynet Kone; men under denne daglige Samværen, begyndte hun dog at faa et Begreb om, hvad der foregik lige for hendes Øjne. De unge Folk, der, som deres jævnaldrende i Almindelighed, havde et skrækkelig daarligt Greb paa at bevare en Hemmelighed, vare jo ogsaa mindre forsigtige ligeoverfor hende, end naar Manden saa det. De vare mest sammen i hendes Nærhed; thi naar Else om Aftenen spandt, Ingeborg vandt Garn eller strikkede og Søren kartede, saa gik derimod den gamle Mand enten i Byen eller sad og kløtrede i Huggehuset. Den gamle Kone græd sine modige Taarer over den Opdagelse, hun havde gjort. Baade Karl og Pige vare hende kjære, og hun havde ikke glemt, hvad det vilde sige at miste det, man elsker højest. Hun kjendte imidlertid sin Mands Bestemthed og var bange for at sige ham noget om det, hun troede at mærke — han kunde jo blive vred paa hendes unge Slægtning, saa der intet blev af den lovede Gave! — Hun vidste derfor ingenting at gjøre ved Sagen.

Jo, noget vidste hun at gjøre! Hun havde selv prøvet Sorgen, baade den bitre, den utaalmodige, der ikke vil lade sig trøste, og den ydmygt hengivne.

Hun vidſte, at den ſidſte gjemmer Huſvalelſen i ſig ſelv, medens den førſte ſom en graadig Ulv fortærer Sjæl og Hjerte. Kunde hun dog lære de unge, hvorledes de ſkulde bære Adſkillelſens Smerte, naar den fremtraadte ubønhørlig!

Og i de lange enſomme Aftener, medens enhver af de tre ſad ved ſit Arbejde, begyndte hun at fortælle, ikke gamle Eventyr eller ny Byſladder, men ſin egen Glædes og Sorgs Hiſtorie. Hun fortalte om ſine Smaapiger, hvor højt hun havde elſket dem, hvor ømt hun havde plejet og hvor bittert hun havde ſavnet dem, og hvorledes hun tilſidſt havde fundet den rette Hvileſten for Sorgen. Der var intet egenkjærligt i hendes Fortælling; thi det var hende ikke om at gjøre at fremhæve ſin egen Fortjeneſte; hun gav Gud Æren og priſte hans Veje; thi nu forſtod hun det godt, havde hun beholdt ſine Børn, vilde hun maaſke have gjort dem til ſine Afguder, fortabt ſig i Verdslighed og maaſke draget dem med ſig. Hun gyſte endnu ved at omtale den Maade, hvorpaa hun var blevet helbredet og ſtraffet for ſin overdrevne Sorg; men da hun ſaa gik over til Forſagelſens Tider, da dvælede hun med dyb Andagt ved ethvert Gudsord, ſom havde bragt Styrke til hendes Tro og befæſtet Haabet om, at Gud i ſit Rige vil ſamle dem, han paa Jorden adſkiller, naar de ſelv blive Sandheden tro i Kjærlighed. Det var ikke i nogen overlegen, belærende Tone, men jævnt og hjerteligt fortællende, at den fromme gamle omtalte ſit Livs meſt bevægede Tid, og de to unge lyttede til med

Opmærksomhed; der faldt Ord, som just syntes at være talte til deres Sjæle og for deres Forhold. Derom vare de enige, at en smukkere og bedre gammel Kone kunde der ikke gives, og de ønskede hver for sig at kunne ligne hende i Sind og Hjerte.

Det var en mørk Vinternat. Sydveststormen strømmede med sammentrængt Kraft langs igjennem Dalen og hvinede om Hushjørnerne og susede i Trætoppene. Lufttrækket peb ængsteligt gjennem Revner og Sprækker i de utætte Huse, og de kun maadeligt tilpassede Døre rystede og klaprede. Søren Madsen sov trygt i Alkovesengen i hans Husbonds Yderstue; men den mere letsøvnige gamle Mand inde i Sovekamret var vaagnet, havde været ude at se, om Vinden ikke gjorde Skade paa Tag og Fag og laa nu og lyttede til Uvejrets Rasen. Da syntes han at høre en Banken paa Døre og Vinduer samt anden Larm, der ikke kunde hidrøre fra Blæsten, Tummelen tog til, og endelig troede han at kunne skjelne Menneskestemmer. Nu rejste han sig af Sengen, traadte hen til Udgangsdøren og spurgte, om der var nogen, og hvad der var paafærde.

„Det er Raadigherrens Sendebud," lød Svaret. „Luk os ind!"

Her var det ikke raadeligt at komme med Indvendinger. Gaardmanden aabnede skyndsomt Døren og traadte tilbage ind i Stuen fulgt af de Fremmede, han var ikke fri for at ryste en Smule; thi han vidste jo ikke, hvad Budskabet gjaldt, men kunde dog skjønne, det maatte være noget alvorligt, siden der

kom saa mange og i en saadan Nat. Husmoderen var ogsaa staaet op og havde faaet en Mosesplint tændt; ved dens røde Lys saas de ankomne at være Tyge Funder, Peder Just samt dennes Broder, Søren Just, der ogsaa hørte til Herskabets Husstyende. De fremmede saa sig om til alle Sider, som om de søgte nogen.

„Er her ikke en Tjenestekarl, der hedder Søren Madsen?“ spurgte Ladefogden.

„Jo!“ svarede Manden og pegede hen til Alkovesengen, hvor den nævnte sad overende. Han var ved de fremmedes larmende Indtræden bleven vækket op af en vild Drøm, hvori han havde kæmpet paa Liv og Død med Peder Just, der voldelig vilde bortføre Ingeborg. Han vidste endnu næppe, om Drømmen var Drøm eller Sandhed.

„Rejs Dig og tag lidt Klæder paa, at Du kan følge med!“ befalede Tyge.

„Hvor skal jeg hen?“ spurgte Karlen „og hvad skal jeg?“

„Det skylde vi ikke Dig Regnskab for!“ lød Svaret.

„Op og i Klæderne! — eller vi slæbe Dig upaaklædt med os!“

Med et Sæt fo'r Karlen ud af Sengen, som han lige vilde flyve i Hovederne paa de tre fremmede. De vege hver for sig et Skridt tilbage og syntes at blive bange for den ene Knøs. Men han vilde dem ikke noget; han vilde blot hente sig et Par Strømper, der laa paa Bordbænken. Derpaa begyndte han

ganſke ſindigt at klæde ſig paa, idet han, henvendt til ſin Moſter og dennes Mand, men maaſke mere for at berolige ſig ſelv end dem, ſagde: „Jeg har ikke gjort noget ondt, og min Vej ſtaar i Guds Haand!“

„Ih, ſaa er den jo godt forvaret!“ ſpottede Tyge Funder, og Kuſken lagde til: „Jaften vil Du vel ſaa ikke ſætte mig Øxen i Livet?“

„Nej!“ ſagde Karlen, der nu troede at ſe Lys i Sagen. „Nej, og det vilde jeg heller ikke gjort det den Gang. Det var kun et haſtigt og ubetænkſomt Ord, der ſlap mig ud af Munden. Du har Synd af at føre mig i Fortræd for den Sags Skyld!“

„Maaſke! Men den Synd vil jeg ſaa ſpiſe til mit Øllebrød imorgen iſtedetfor en Spegeſild. Se nu Du rapper Dig, at vi kunne komme afſted; Folkene i Byen ſtaa vel ſnart op, og det var ikke værd, at altfor mange ſkulde faa Behov at vande Høns for Din Skyld!“ Disſe ſidſte Ord bleve udtalte med et Sideblik til Kjøkkendøren, hvor Ingeborg viſte ſig. Hun var ilſomt og uordentlig paaklædt, Haaret hang vildt omkring Anſigtet, der var badet i Taarer.

„Jeg er færdig!“ ſagde Søren, hvis Blik havde taget ſamme Retning ſom Kuſkens og ikke var frit for at blive omtaaget af en Vanddraabe, da det mødte Pigens. Han gjorde et Skridt henad mod Udgangsdøren; men Ingeborg ſtyrtede frem, hængte ſig om hans Hals og tiggede og bad Herregaardsfolkene om at lade ham blive.

„Hvad er nu dette for noget?“ ſkjændte Tyge

maatte tilnikke dem et Farvel i det mindste. Egnen tog sig denne Morgen sørgelig ud, sørgelig som de Tanker, der uklare rørte sig i hans Indre. Den afvigte Nats Storme havde knækket Træer og Buske, omstyrtet Skorstene og slidt Straatagene i Pjalter. Snart kjørte han ned ad Bakken til Ans og nu hvilede hans Øjne ufravendt paa den lille By, i hvis Midte de to Storgaarde traadte tydeligt frem. Ankommen nærmere til Byen dukkede han sig ned imellem Vognfjælene og bad Kjøreswenden kjøre rask til. Skulde nogen af Byfolkene se ham i denne Tilstand, det syntes han ikke var til at udholde. Først da Vejen atter førte op fra Landsbyen til den anden Side, aandede han frit igjen og kastede et Afskedsblik til By og Dal og til den brede Strøm, der bugtede sig hen mellem Trægrupperne. Det var en frostklar Vinterdag, og Gudenaaen var ved høj Vandstand tilfrossen, men ikke helt; den „kravede" blot, og det aabne Vand viste sig som en himmelblaa Stribe midt i den hvide Is. Solstraalerne brøde sig paa forskjellig Maade i Isen og Vandet, men begge Steder saa sært vemodigt, at han maatte græde ved at se derpaa. Da lukkede Hulvejen sig efter ham, og han sagde sig selv, at han havde set sin Fædredal for sidste Gang. Saasnart Vognen naaede Horsens, blev han afgiven til Rytterregimentet, og saa var han i Sikkerhed for det første.

Det var ligefrem Peder Justs Skyld, at det gik saaledes. Den forslagne Kusk havde for lang Tid siden i Søren Madsen set en lykkelig Medb[illegible]

Han blev ikke ſtillet for nogen højere Embedsmand end Tyge Funder, og denne holdt intet Forhør, men kaſtede ham i Taarnkjælderen, hvor han laa et Par Uger paa en Smule raaden Halm. Derfra førtes han bagbunden op om Morgenen, kaſtedes i en Vogn med friſk Halm uden at kunne faa at vide, hvor han ſkulde hen, eller hvad der ſkulde ſke. Endelig kom Raadigherrens Skriver med et Brev, ſom den, der kjørte Vognen, ſkulde afgive i Horſens, derhen ſkulde Søren Madſen for at afgives til de „Gevorbne".

Nu vidſte Søren, hvilken Lod der var ham beſtemt, at han nemlig ſkulde være Soldat, ſaalænge han duede til det. Det var, ſom om Ladegaardsbygningerne danſede for hans Øjne, og ſom om han ſelv ſank milelangt ned i den ſorte Jord. Et Øjeblik efter befindede han ſig atter og ſaa ſig omkring, om der ikke var et eneſte venligt Øje, der hvilede paa ham, inden han for ſtedſe forlod ſin Fødeegn. Jo, der ſtod Maren, den gamle tvære Tjeneſtepige fra Storgaard, hun ſkulde denne Dag til Hove at gjøre en Spindedag, og idet hun gik forbi, gjenkjendte hun den Fangne og nærmede ſig til ham.

„Hils Ingeborg og min Moſter og alle dem, jeg kjender!" bad han. „Jeg ſer dem aldrig mere; men jeg ønſker dem Guds Velſignelſe og alt godt!" Den gamle Pige vilde til at udſpørge ham, men hun kunde ikke tale for Graad. Da kjørte Vognen frem, og han ſank tilbage i Halmen.

Han fik ſig dog ſnart rejſt op igjen, og da han kjendte hvert Hus, de kom forbi, ſyntes han at

maatte tilnikke dem et Farvel i det mindſte. Egnen tog ſig denne Morgen ſørgelig ud, ſørgelig ſom de Tanker, der uklare rørte ſig i hans Indre. Den afvigte Nats Storme havde knækket Træer og Buſke, omſtyrtet Skorſtene og ſlidt Straatagene i Pjalter. Snart kjørte han ned ad Bakken til Ans, og nu hvilede hans Øjne ufravendt paa den lille By, i hvis Midte de to Storgaarde traadte tydeligt frem. Ankommen nærmere til Byen dukkede han ſig ned imellem Vognſjælene og bad Kjøreſvenden kjøre raſk til. Skulde nogen af Byfolkene ſe ham i denne Tilſtand, det ſyntes han ikke var til at udholde. Først da Vejen atter førte op fra Landsbyen til den anden Side, aandede han frit igjen og kaſtede et Afſkedsblik til By og Dal og til den brede Strøm, der bugtede ſig hen mellem Trægrupperne. Det var en froſtklar Vinterdag, og Gudenaaen var ved høj Vandſtand tilfrosſen, men ikke helt; den „kravede" blot, og det aabne Vand viſte ſig ſom en himmelblaa Stribe midt i den hvide Is. Solſtraalerne brøde ſig paa forſkjellig Maade i Iſen og Vandet, men begge Steder ſaa ſært vemodigt, at han maatte græde ved at ſe derpaa. Da lukkede Hulvejen ſig efter ham, og han ſagde ſig ſelv, at han havde ſet ſin Fædredal for ſidſte Gang. Saaſnart Vognen naaede Horſens, blev han afgiven til Rytterregimentet, og ſaa var han i Sikkerhed for det førſte.

Det var ligefrem Peder Juſts Skyld, at det gik ſaaledes. Den forſlagne Kuſk havde for lang Tid ſiden i Søren Madſen ſet en lykkelig Medbejler. Han

lod derfor være at smigre for Pigen; thi han vidste godt, at saadan en lille ung Tøs, naar hun ret har Øje for en Mand, ikke bryder sig det allermindste om andre. Der turde komme en Dag, mente Peder, da han kunde gjøre hende lykkelig med det venlige Ord, hun nu ikke brød sig om. Saa kom det an paa, om han vilde give hende det.

Men han trængte ind paa hendes Plejefader for at faa gjort Alvor af Giftermaalet, sin Herres Tilladelse var han allerede vis paa, og det var efter Peders ivrige Begjæring, at Bonden hin Sommerdag meddelte Pigen, hvad der var bestemt. Pigens Vægring havde mere Indflydelse paa Plejefaderen, end hun troede. Han frafaldt ikke sin Bestemmelse, men blev bestyrket i den Mening, han havde udtalt for den stundesløse Bejler: at Pigen var alt for ung og barnagtig til at blive Kone og Husmoder; man skulde roligt lade hende gaa og lege og le endnu et Par Aar, inden man førte hende ind til Livets Alvor. Peder smagte paa det og ansaa det for noget Brøvl. Han skulde nok lære hende Alvor, mente han; men den gamle Mand var ikke til at overtale. Det var jo ogsaa let at gaa ind paa hans Ønske, naar ikke den slemme Søren Madsen havde været. Gid han dog var langt borte! — Jo vist! I det Sted kom han til at tjene i Pigens Hjem! Var Plejefaderen da tosset eller spillede han under Dække med det unge Par?

Han var indædt arrig paa Karlen for den i Døsing-Eller udviste Ringeagt og Ulydighed, havde

allerede den Gang lovet ham en lille Ulykke, og anſaa det nu for at være paa høje Tid at faa Løftet indfriet. Han greb den førſte den bedſte Lejlighed til at tude Naadigherrens Øren fulde af Løgn og ſandt om Søren Madſen, ſik Tyge Funder til at gjøre ligeſaa, og Følgen blev, at Herr Friedenreich, angſt og bange for at beholde ſaa voldſomt et Menneſke paa Godſet, tog den Beſlutning, der blev udført i Stormnatten. Herren blev førſt rolig, da han fik at vide at Svenden havde den røde Trøje paa; den, vidſte han, vilde han vanſkelig ſlippe ud af den førſte Menneſkealder. Peder Juſt følte hele en Sejrherres Glæde. Nu kunde han godt lade Ingeborg gaa og ſunde ſig et Par Aar, men iøvrigt agtede han ikke at lade gro Mos paa ſine Henſigter, han beſøgte hende hyppigt og ſøgte at være overmaade elſkværdig, derhos ſik han Sagen bragt paa det rene med Herremanden, ſaa der kun behøvedes et Ord fra hendes Side for at faa Tingen klappet og klar.

Men dette lod vente paa ſig. I Førſtningen hengav hun ſig til al den bitre Sorg, et ungt Hjerte kan føle, naar det voldſomt adſkilles fra det Hjerte, det elſker. I Afſkedsøjeblikket havde Smerten ſprængt alle Grænſer, ſaa hendes Plejefader havde ſet de unges Forhold, og om han endnu troede, at blot barnligt Venſkab havde fremtvunget Ingeborgs hæftige Sorg, ſaa viſte en Samtale med Elſe ham dog, at han i ſin førſte Anelſe ikke havde taget fejl. Hau var meget kjed af det, men han vidſte ikke noget at gjøre derved; thi hin Tids Herremænd vare et ſlemt

Folkefærd at have til Uvenner; men deres Yndlingstjenere vare endnu værre. Imidlertid fik Ingeborg Lov til at gaa og sysle i Stilhed med sin Sorg, og for denne sattige Lykke var hun saa taknemlig som muligt. Da hun indsaa, at de gamle Folk trængte til Ro og Hvile og vel kunde have Grund til at ville afstaa Gaarden, syslede hun om dem med kjærlige Hænder og Blikke og bestræbte sig af yderste Evne for at gjøre dem deres Slid og Møje saa let, som hun formaaede. Hver Dag, det afskyede Giftermaal ikke blev omtalt, var for hende en Binding. Plejeforældrene saa det og begyndte hver for sig at spejde efter Hjælp; da kom den paa en Maade, som ingen havde ventet eller ønsket.

Der var i de Tider en Landfarsot, en forfærdelig Sygdom, der i korte Mellemrum — hvert syvende Aar omtrent — gik fra By til By, fra Hus til Hus, nedmejende Ungdom og Friskhed, trædende Skjønheden under Fødder og efterladende sit Spor som uforgængelige og vanhelbende Mærker paa de fagre Blomster, der ikke aldeles visnede for dens giftige Aande. Det var Børnekopperne, der med den ældre Benævnelse „Pokker" endnu høres nævnt som en ubestemt, frygtet Personlighed, næsten en Stedfortræder for Djævelen, skjønt nuomstunder mangen en, der i al Gemytlighed ønsker sin gode Ven „Pokker i Vold", ikke ved, hvad han siger. Kopperne eller „Pokkerne" foretoge sig ogsaa dengang en Rundrejse i den omhandlede Egn, og forberedt ved en fugtig Sommer, en regnfuld og usund Vinter, blev Syg-

dommen mere end almindelig ondartet, især i den sumpige Dalby, hvor Ingeborg levede. Hun sank paa Smertenslejet som et af dens første Ofre, og saa kunde der foreløbig ikke være Tale om Giftermaalsforhandling. I mange Dage laa hun Synet og tildels Samlingen berøvet, de frygtede Dødspletter havde indfundet sig, og man mente, den sidste Stund var nær. Gamle Else sad ved Sygelejet som en omhyggelig Plejerinde, en kjærlig Trøster. Hun sukkede, naar hun tænkte paa at skulle miste ogsaa dette kjære Barn, men hun henstillede det i Guds Vilje og syntes stundum, det kunde have sin Glæde, om den elskede Plejedatter gik forud til de smaa med det Budskab: Snart, snart kommer Eders Moder; hun gaar ikke fejl af Vejen; thi hun har tænkt paa Gud og Eder alle sine Dage! Dog, saaledes skulde det ikke være. Syn og Sundhed vendte tilbage, og snart kunde Ingeborg løfte det udmattede Hoved fra Puden, sætte sig op i Sengen og tale med dem, der kom at se til hende. Men efterhaanden bemærkede hun, at enhver, der traadte ind til hende, uvilkaarligt gyste tilbage, søgte at skjule en Taare, og ikke lige straks formaaede frit at tiltale hende. Hun fik da en Anelse om, at de ikke kunde ret vedkjende sig hende, at hun ikke mere var sig selv lig.

Peder Just hørte ogsaa Tale om, at der var foregaaet en Forandring med det smukke Barn, og besluttede at se sig for, inden Sagen blev videre fremmet. Da saa han det blege, udtærede Ansigt med de Furer, Sygdommen havde draget, saa at selv

det prægtige lyse Haar var aldeles tabt, og at kun Øjnenes Glans og Mundens Friskhed vidnede om den tabte Ungdomsdejlighed. Med et saadant Skrækkebillede ønskede Peder ikke at sammenknyttes, og han gav Manden at forstaa, at Gaarden vilde han nok have endnu, men Pigen ikke. Saa syntes Bonden det var bedst, han blev fri for begge Dele. Veltilfreds var dog Kusken ikke; thi han havde talt med Godsherren og faaet hans Minde. Faldt det nu den fornemme Mand ind at spørge, hvorfor han ikke gjorde Alvor af det, turde han ikke vel tilstaa, at han af en saadan Grund forsmaaede Pigen.

At Ingeborg, der tidligere havde faaet et Nys om, at hun var smuk, grædmede sig over den stedsfundne Forandring, er naturligt. Men at hun var fri for den paatrængende Bejler og nu havde Haab om uanfægtet at turde bevare sin Ungdomsvens Minde, i et trofast Hjerte, var saa vægtig en Trøst, som der for Øjeblikket kunde bydes hende. Hun havde dog Forstand nok til at indse, at selv uden Skjønhed vilde hendes Plejeforældres Arving være Tillokkelse nok til at friste mangen Karl. Det vilde hun dog forebygge medens hun kunde, og hun greb til det Middel at lette Plejeforældrene Byrden i alt muligt. Kjærlig og glad færdedes hun i Marken hos Morbroderen og i Huset hos Plejemoderen, hendes Smil og livlige Ord opmuntrede dem, naar de sukkede under Aarenes og Arbejdets Vægt, og det var, som om de igjen bleve unge og muntre, naar hun hjalp dem ved deres Gjerning. Det sagde de begge, at hvis hun

kunde se paa deres Øjne, hvad de vilde, behøvede de ikke at aabne Munden til et Ord. Derhos gjenvandt hun i Tidens Løb noget af sin Skjønhed. Haaret voxte ud stridere, men ogsaa mere glinsende end før, Kindernes Roser vendte tilbage og udslettede noget af Sygdommens Spor; gjennem Tid og Virksomhed udviklede sig hendes Former yppigt og yndigt. De gamle saa det med Glæde og mellem hinanden talte de stundum om, at der endnu kunde være Haab om at faa hende godt gift. En Dag overraskede hun dem uforvarende i en saadan Samtale, hendes Øjne fyldtes med Taarer, og hun saa spørgende snart paa den ene og snart paa den anden. Hun frygtede for, at de havde noget bestemt i Sigte, der indtraadte en forlegen Tavshed, som Manden, der havde været ivrigst under Samtalen, først afbrød.

„Du hørte, hvad der blev sagt," henvendte han sig til Ingeborg, „og det kan ogsaa være det samme; det er maaske bedst at tale med Dig om det ligefrem. Du ved, at vi i mange Aar have længtes efter at afstaa Gaarden, naar Du kunde faa den, saa vi kunde beholde Dig om os i vor Alderdom. Søren Madsen, ved Du nok, det ikke nytter at tænke paa; men mangen en brav Karl, der vilde være god imod Dig og os, kunde nok ønske at blive Mand i Storgaard."

Pigen drog Forklædet op til Øjnene; men Else drog hende hen til sig: „Græd ikke, mit Barn; men sig os ligefrem Din Mening!"

„Den er snart sagt," hulkede hun. „Jeg vil arbejde tidlig og sent, se alt tilgode i Hus og Mark,

lære mig til at pløje, saa og høste, for at jeg kan tage ved, naar Morbroder ikke kan holde det ud. Blot jeg maa blive Eders Barn som hidtil og ikke andet."

„Ja, det er nu godt nok," indvendte Manden. „Men naar vi falde fra en Gang, hvad saa? — Saa maa Du ud iblandt fremmede, og en fattig gammel Pige har det ikke godt i vore Tider. Se til Maren herinde hos vor Naboes! Hun er med al sin Tværhed et ejegodt Menneske; men hun er ikke agtet for noget, og naar hun ikke længer kan tjene, saa maa hun tigge."

Pigen tav, men hendes Øjne straalede med en forunderlig Glans. Hun var ikke altid til at blive klog paa.

„Nu kan Du tænke paa det," vedblev Manden. „Den Dag, da Du bringee mig Din Brudgom, enten han er fattig eller rig, naar det er en stikkelig og dygtig Karl, da afstaar jeg ham Gaarden."

„Ja!" føjede Konen til. „Og kunde jeg smykke min lille Ingeborg som Brud, inden hun trykker mine brustne Øjne til, saa har jeg ikke mere at begjære i Verden."

Men Ingeborg svarede ikke; hun stod og stirrede hen for sig, og det var som et Drømmesyn gik forbi og viste hendes Fremtids Lod. Den var ikke overmaade lystelig, men skrækkelig forekom den hende heller ikke, og alt, som hun saa derpaa, udfoldede den sig rigere, indtil den i en Strøm af Klarhed og Fred fortabte sig i Evigheden. I Hjemmets Hverdags-

gjerning vilde hun vedblive at sysle om de kjære gamle og stræbe at være deres Glæde og Støtte indtil deres Død. Da vilde hun slutte sig til en stakkels Skabning som Maren i Nabogaarden, der „havde tjent, mens hun kunde, og nu skulde tigge". Det sidste Kaar vilde Ingeborg søge at fjerne, først for en ældre Kvinde, dernæst maaske for sig selv ved at slutte sig til en yngre. Det var et Slags Klostertanke, hun i sine tossede Barnenykker havde undfanget, et Slags Kvindefrigjorelse i det enkelte, i det Fald, hvor de personlige Tillokkelser ikke formaa at holde det svage Kjøn i Ligevægt med det stærke. Hos hende var det dog kun et Selvforsvar, og hun havde ikke den fjerneste Tanke om, at hun fuskede anderledes klare og selvstændige Aander i Haandværket. Sin egen Styrke vilde hun hente fra Gud og en god Samvittighed.

I Horsens var Søren Madsen bleven afgivet ved Rytterregimentet og var uagtet sin Ungdom en Karl af sjelden Kraft og Skjønhed. Behændig af Naturen som han var, faldt heller ikke Rytterdressuren ham ualmindelig streng, og han vilde have været en fuldstændig Soldat, naar han ikke havde manglet Skjæggets Prydelse. At denne Mangel ikke vilde blive langvarig, antydedes dog af et fortagtigt Dun paa Kind og Overlæbe. Det lange, stærke og glinsende sorte Lokkehaar fik han Befaling til at flette i en Pisk, og denne blev inden kort Tid en af de sværeste og smukkeste i den danske Arme, hvor den Gang Nakkepisken ansaas for det første' fornødne.

Søren var en ordentlig og paalidelig Karl, hvis raske Ungdomsmod Ulykken havde givet Holdning uden at knække det. Han blev afholdt af sin Omgivelse, og dertil bidrog ikke lidet hans ualmindelig smukke og fyldige Sangstemme og hans Rigdom paa de almindelige Almuevise, der i hans Tid vel fornemlig drejede sig om Bondestandens Nød men dog med en mat Efterklang af Kæmpevisen og en rørende Vemod i Tonen, der lagde noget gribende i de jævne, hverdagslige Ord og Tanker. Af sine foresatte var han vel lidt.

Han var fornuftig nok til at tage sit Parti. Han saa sin Fremtid afstukken for sig som en ensformig og glædeløs Vej, der maatte vandres, enten han vilde eller ikke. Hvorfor skulde han saa ikke gjøre den saa taalelig som muligt hellere end hengive sig til fortærende Sorg? Den rene og dybtfølte Kjærlighed til Pigen i Hjemmet maatte han forsage, men kun til en vis Grad. Hun blev sandsynligvis en andens Hustru; men han turde elske hende alligevel, især da der ikke var Haab om, at han nogensinde skulde gjense hende. At han saa i sit Hjerte bar Billedet af hende i dets uforkrænkelige Ungdomsskjønhed, det fornærmede ingen; men ham blev det et Værn mod de mangehaande Fristelser, hans Stilling udsatte ham for. Ja, naar en saadan trængte ind paa ham med Magt, var det mere end engang, at det elskelige Minde traadte adskillende mellem ham og Synden.

Det tyktes ham utvivlsomt, at Peder Just var

Skyld i hans Ulykke, og det kan ikke nægtes, at han ſtundum tænkte derpaa med Forbitrelſe og Harme. Men da traadte hvergang en anden Skikkelſe frem for ham: den fromme Moſter med det gudhengivne Sind. Hendes Røſt hørte han da ſom i den uforglemmelige Afſkedsſtund, og ikke havde han glemt de Ord, hun gav ham med paa Vejen; „I tænkte ondt mod mig; men Gud tænkte at vende det til det gode.“ Stedſe var endnu dette gode ukjendeligt; men han tvivlede ikke derpaa, ſaalidt ſom paa at al hans Skjæbne kjærligt lededes af ham, uden hvis Vilje ingen Spurv falder til Jorden, og for hvem dog Smaafuglen kun er lidet i Sammenligning med Menneſket, ſom han ſkabte i ſit Billede og for hvis Frelſe han hengav ſin enbaarne Søn.

Fire Aar henfled han ſaa jævnt, medens den ene Dag kom og gik aldeles ſom ſin Forgænger. Men da indtraf der Verdensbegivenheder, der for en Stund hendrog de danſke Hærføreres Opmærkſomhed paa andet end Nakkepiſke. En Prins af det holſtengottorpſke Hus beſteg Ruslands Trone under Navn af Peter den Tredje, og denne Kejſer, hvis raa og raſende Natur forenede ſig med et uudſlukkeligt Had til Danmark og dets Kongeſlægt, opbød alle ſit uhyre Riges Kræfter for paa een Gang at hævne de virkelige eller indbildte Forurettelſer, den havde tilføjet hans Slægt. Danmark ruſtede ſig til den ulige Kamp og opbød al ſin Modſtandskraft for at møde de fremrykkende vilde Horder paa Halvvejen og holde dem udenfor Landets Grænſer. Frederik den Femte,

der da ſad paa Danmarks Trone, var en ſvag og uvirkſom Mand, men derhos mild og venneſæl. Den indfødte Del af Krigshæren følte ſig opluet af Kjærlighed til Konge og Fædreland, og Rytterne i Horſens ſleb Sablerne til Takten af gamle, halvforglemte Helteſange.

Den franſke General St. Germain, der var prøvet og fundet fuldvægtig i ſit eget Fædrelands Tjeneſte, blev indkaldt og betroet Overanførſelen over Hæren. Men endnu manglede der Underbefalingsmænd, ſom forſtode ſig paa andet end Haarpiſke, og Magthaverne ſpejdede omkring i Landet for at opdage, hvor ſaadanne gjemtes. Paa Vindumovergaard ſad den halvfjerdſindstyveaarige General Carl Irminger, der var Svoger og nær Nabo til Hr. Friedenreich paa Palſtrup. Barnefødt i Zürich havde han lært Krigshaandværket i andre Lande, var bleven ſendt til Danmark i et Ærinde for Hertugen af Würtemberg, og var da forbleven herinde og var bleven overøſt med Guld og Ære uden — ſaa ſyntes det ham — at have ydet rigtigt Vederlag derfor. Ulig mange andre Udlændinge, der mente at viſe Danmark Ære nok ved at mæſke ſig af dets Fedme, lade ſig omſtraale af Kongeglanſens Solſkin og haandhæve deres højlovlige, fremmede Tungemaal ſom noget helligt og ophøjet i Forhold til det Lands Maal, hvis Brød de ofte paa den meſt ſkamløſe Maade tog af Munden paa Landets egne Børn — ulig disſe æreløſe Snyltegæſter havde han ſøgt at gjøre ſit nye

Hjemland det Gavn, han efter fattig Lejlighed kunde, og nu, da Krigsluen var i Begreb med at tændes, forlod han sin magelige og sorgfri Stilling, og uden at tage noget Hensyn til sin høje Alder meldte han sig til Tjeneste.

I Meklenborg stod de to Hære kampfærdige lige over for hinanden. Søren Madsen stod ved General Irmingers Regiment. Han vidste nok, at Generalen var hans Herres Svoger, men det vedkom ham jo ikke enten til det gode eller det onde. Han var bleven Soldat til Straf for udviſt Forhold, men dette forudsatte ingen egentlig Brøde og var i hans Kreds ikke noget vanærende; og saaledes var han bekjendt for de underordnede Høvedsmænd, at de vidste, han var en munter Karl og en god Sanger, hvor hans Sangstemme hørtes i Lejren, kunde man være vis paa, at Folkene hverken svirede eller sov.

Bag en lille meklenborgsk Landsby skraanede en sandig Bakke ned mod et Vandløb, et Jorddige løb tværs over Bakkeryggen ned mod Aaen, og op mod dette Dige var i Sommeren 1762 rejst henved en halv Snes smaa Rishytter, inde i hvilke der var urene og fugtige Halmlejer. Her vare General Irmingers Ryttere paa Feltvagt, og da det havde regnet hele Dagen, var det ikke at tænke paa at slaa sig til Ro inde i Rishytterne. Flere Vagtilde havde været tændte langs med Diget, men da havde Folkene faaet deres Aftensmad tilberedt og fortæret, og alt som Aftenen brød frem, gik Ilden ud af Mangel paa

Næring undtagen et eneſte Sted. Der brændte den lyſtigt og der ſamlede ſig efterhaanden hele Vagtmandſkabet, for at lytte til Søren Madſens Viſer, dem han utrættelig gav tilbedſte.

Først paa Natten kom tre Herrer ind igjennem Byen og rede ud mod Feltvagten, der lød dem imøde en Sang, ren, dyb og højtidelig ſom Klangen af en Kirkeklokke, og da de nærmede ſig Vagtilden, hørte de Ordene:

„Hvad har vel Bonden for al ſin Møje,
for ſit Arbejd, ſin ſure Sved!
Lidt til Klæder og lidt til Føde
og ellers Armod og Uſelhed!"

„Nu, her ſover man ikke!" udbrød General Irminger, der var den ene af Rytterne.

„Det gjør man aldrig, hvor den Karl er tilſtede," ſagde en anden af Høvedsmændene. „Jeg tror, han ſynger Viſer baade Nætter og Dage.

Imidlertid raabtes Herrerne an og Vagten traadte i Gevær. Saalænge maatte da Sangen forſtumme. Den Herre, der ſidſt havde talt, gav Vagtkommandøren nogle Befalinger. „Og ſaa, Karle!" henvendte han ſig til Mandſkabet: „Fjenden er os nær! Lad mig derfor ſe, I holder Eder muntre ovenpaa den vaade Dag. Eders Sanger ſkal være fritaget for at komme paa Poſt i Nat, for at han kan more Eder her ved Ilden."

„Lad ham komme frem!“ bød Generalen, og Søren blev af ſine Kammerater ſkubbet foran Rækken. Den gamle Herre betragtede ham ved Vagtildens Skin og ſyntes at finde Behag i hans aabne Anſigt og mandige Udvortes.

„Du er viſt en Jyde,“ ſagde Generalen.

„Ja, naadige Herre!“

„Fra hvis Gods?“

„Junker Friedenreichs.“

„Jeg kunde nok høre paa Tungemaalet, Du var fra den Egn. Det er en ſmuk Gave, Du har faaet i Din Sangſtemme, og det glæder mig at høre, Du bruger den godt. Men jeg ynder ikke den Slags Viſer, Du nys ſang. Du og Dine Lige have det ſtrængt nok i Hjemmet; men det kan hverken Du eller jeg ændre, og jeg tror ikke, det er godt ſaaledes at minde ſig ſelv derom. Kjender Du ingen andre Viſer?“

„Jo, naadige Herre!“

„Nu vel! ſyng ſaa dem, ſyng noget lyſtigt!“

Generalen greb i Lommen og var maaſke til Sinds at række Sangeren en lille klingende Opmuntring; men han bemærkede en uvillig Mine i Karlens Anſigt og ſpurgte lidt barſk: „Hvad? Hvad mener Du?“

„Jeg mener, at jeg kjender nok andre Viſer, og hører dem ofte; men dem —“

„Ah! jeg forſtaar Dig! — Der gives Soldaterviſer, ſom Du ikke vil vanære Din ſmukke Stemme med! Deri kan Du have fuldkommen Ret. Men

kjender Du ingen andre? Ingen, der handler om en smuk Pige i al Sømmelighed og Ære? — Og det skulde være sært," vedblev han, seende med Velvilje paa den smukke Soldat, „om ikke en lille Pige der hjemme —"

„Nej," udbrød Søren heftigt, „saadanne Viser synger jeg aldrig mere."

„Afbryd dog ikke Hr. Generalen!" iretteſatte Vagtkommandøren ham. Men den høje Herre smilte, drejede Heſten om og red bort, fulgt af ſine Ledſagere.

Kammeraterne ſkændte paa Søren Madſen. De paaſtode, at han ved ſin Afbrydelſe havde fortørnet den fornemme Mand, der aabenbart var gunſtig ſtemt mod ham og ikke alene maaſke vilde have givet en Dalers Penge, der kunde kommet hele Vagtmandſkabet til gode, men muligen vilde viſt Sangeren en Velvilje af mere varig Betydning. Søren lod dem ſkjænde og indrømmede ſelv, at han havde begaaet en Daarſkab. „Men," ſagde han, „jeg kunde ikke gjøre ved det! Naar en af os Smaafolk har en Pige, han holder af, ſaa bryde diſſe Herrer ſig ikke om at adſkille os, ſaa ſkulle de idetmindſte lade være at forlange, at vi ſkulle ſynge om det, de have bragt os til at græde over."

Det varede dog ikke længe, førend Søren igjen var i ſit jævne og gode Humør og ſang med den ſædvanlige klare Stemme ſine ſædvanlige Viſer.

Men fremad rullede Tiden og bar Begivenhederne

med sig i rask Følgerække. Peter den Tredje, der havde tiltænkt den danske Kongeslægt et Forvisningssted i Trankebar, fandt ikke en Gang selv et Fristed i det Fængsel, hvortil han nedstødtes fra Tronen. Paa hans Hustrus Bud blev han myrdet, og den vidtudseende Krig var tilende, før den ret var begyndt.

Imidlertid havde Generalen ikke glemt den unge heftige Sanger. Vred paa ham var han heller ikke, men lejlighedsvis havde han tænkt en Smule over hans Opførsel. Den retsindige Olding vidste helt vel, at Herremændene meget ofte misbrugte den store Magt, de havde over deres Bønder; men han vidste ogsaa, at meget ondt øvedes i Herremandens Navn bag dennes Ryg af betroede Tjenere. Fandt nogen af Delene Sted her, antog han, efter det Kjendskab han havde til sin Svoger, at det snarest var den sidste. Dog, hvordan det end var, vilde han have det undersøgt. Han lod derfor Karlen kalde og spurgte ham, af hvad Grund han var kommen i de gevorbnes Rækker.

Det vidste Søren Madsen ikke, for ham var ingen Grund bleven omtalt.

„Jeg har ladet mig vise det medgivne Brevskab," sagde Herren, „og der meldes Noget om Opsætsighed. En Grund maa der jo ogsaa være til, at Din Herre saaledes har skilt Godset ved en dygtig Karl. Maaske har Du Ret i, at Du ikke ligefrem kjender en saadan Grund; men Du maa dog vist have en Formodning. Sig kun Din Mening frit ud, og jeg lover, at

— kan jeg ikke gavne Dig — ſkade Dig ſkal jeg ikke.“

Karlen rødmede og ſtammede, men fik endelig Munden paa Gang og fortalte aabent og ſanddru alt, hvad han vidſte derom. Om Rageſkafterne i Døsſing-Eller og den ubeſindige Truſel, om hans Kjærlighed til den ſmukke Ingeborg og Peder Juſts Bejlen til hende, og hvert Ord, han ſagde, bar den ukunſtlede Sandheds Præg.

„Aa, Herregud! hvor det ligner min Svoger!“ udbrød Generalen hen for ſig, han troede paa Beretningens Rigtighed og var i høj Grad ærgerlig over Tildragelſen, medens han dog var glad ved, at det ikke forholdt ſig værre. Hin Aften ved Vagtilden havde han ikke villet udſpørge Karlen, fordi han var bange for, han ſkulde faa at høre om en haard Magtſtreg af Svogeren. Nu erfarede han, at denne ikke havde gjort noget værre end eſter Sædvane ſet med andres Øjne og ladet ſem være lige. Det var ſlemt nok, det; men det kunde være værre og var ikke noget uventet.

„Saa kan det da ikke fejle“, henvendte han ſig til Søren efter at have gaaet nogle Gange frem og tilbage over Gulvet, „at Du i Dit Hjerte lover Din Husbond al Landſens Ulykker, og i Din Harme mod ham er det ſagtens, Du ſynger Dine Viſer om de ulykkelige Bønder og de haarde Herremænd.“

„Nej, jeg ſørger kun derover, og naar jeg er bedrøvet, ſynger jeg en Viſe om ſaadanne Ting. Det er mig en liden Trøſt, at ſaa mange lide ſom jeg.

Vred paa Naadigherren er jeg heller ikke; thi vel har han været ſtreng mod mig, men er ellers ingen ond Mand, ikke nær ſaa haard ſom mange af hans Lige."

„Men ham — hvad var det, Du kaldte ham? — Peder Juſt! ham vilde Du vel nok hævne Dig paa, ſaaſom Du antager, at han er Skyld i Din Fortræd?"

„Nej," ſvarede Karlen atter; „thi det var nu Guds Vilje, at det ſaadan ſkulde være. Om Peder Juſt tænkte ondt imod mig, ſaa vil Gud nok vende det til det gode."

„Godt ſvaret, min Søn!" ſagde Generalen, derpaa gik han atter frem og tilbage paa Gulvet og ſtandſede derpaa foran Karlen: „Vil Du ride et Ærinde for mig?"

„Ja, Hr. General!"

„Godt! Gaa nu tilbage i Dit Kvarter og opfør Dig godt ſom hidtil. Naar Tid er, ſkal jeg ſende Dig mine Befalinger."

Søren gik. Krigen var nu endt, og Armeen begyndte ſaa ſmaat at blive opløſt. En Del Heſte bleve ſolgte, og General Irminger, der var Kjender og Ynder af Heſte, kjøbte et Antal, der ſkulde ſendes til Vindumovergaard. Der var flere, end en Rideknægt kunde trække, og Søren Madſen fik Befaling til at følge med ſom Medhjælper, ſaa ſkulde han paa Vindumovergaard oppebie nærmere Ordre; men det blev ham ſagt, at denne kunde indtræffe i en Haſt, ſaa han end ikke for nok ſaa kort en Tid turde forlade

Gaarden. Søren Madſen var jo endnu Soldat, han havde lært at adlyde.

En varm Sommereftermiddag red de to Karle med en Flok ſmukke Heſte frem ad Vejen, der fra Skanderborg førte til Generalens Gaard. Det var med en forunderlig Følelſe Søren atter genſaa ſin Fødeegn, og da han kom igjennem Hulvejen, der fører ned til Ans, bankede hans Hjerte voldſomt af Frygt og Glæde, af Angſtelſe og Forventning, hans Spænding var næſten ikke til at udholde. Ingeborgs Hjem ſkinnede frem bag den frodige Abildgaard og de ſlanke Aſketræer. Mon hun nu var derinde? — Mon hun — nej, det var et Spørgsmaal, der fik hans Blod til at ſyde, og ſom truede med at kvæle ham, inden det blev fuldendt endog kun i Tanken.

Paa ſamme Tid gik Søren Pederſen og hans Søſterdatter ud af Gaarden, hver med en Rive paa Skulderen. De ſkulde ned til Engen ved Aaen for at rive Hø, og de kom juſt og vilde gaa tværs over Alfarvejen, da Rytterne nærmede ſig ad den.

„Se der komme to Krigskarle," ſagde Manden. „Der maa man kunne ſpørge nyt fra fremmede Lande."

„Lad os gaa!" ſagde Pigen ængſteligt.

„Nej, jeg vil da blive og have Ord med dem," ſagde Manden. Pigen fjernede ſig, og det havde han ikke noget imod; thi ſaadan et Par Knægte kunde godt i deres Kaadhed ſige noget til hende, det var lige ſaa kjønt, hun ikke hørte. Hun var imidlertid

ikke kommen ret langt, da han raabte: „Ih! Det er jo Søren Madſen!“

Ingeborg gjorde et lille Hop af Glæde; men i en Haandevending befindede hun ſig. Hun blev ſaa underlig til Mode og var bange for at lade ſig ſe, hun krøb derfor ind mellem Ellebuſkene ved Bækken og ſkjulte ſig.

„Ja, det er Søren Madſen!“ udraabte Karlen munter, han havde hørt og kjendt den gamle Mands Røſt, før han ſaa enten ham eller Pigen bag Træerne. Nu red han hen til ham og trykkede hans Haand, og de vare gjenſidigt meget glade ved Mødet. Imidlertid ſad Ingeborg raadvild under Løvet, mere ſkjælvende end det. Skulde hun træde frem eller ikke? — Da kom hun til at ſe ſit eget Billede i det klare Vand foran hende. Ak, Gud nej! Hendes ſørgeligt forandrede Anſigt ſkulde da ikke være den førſte Hilſen, der mødte ham i Hjemmet. — Og hun blev ſiddende ganſke ſtille.

Men henne paa Vejen krydſede ſig hurtige Spørgsmaal og afbrudte Svar. Søren Madſen vilde vide noget om, hvad der var foregaaet i Hjemmet; men den gamle Mand var endnu mere utaalmodig efter at høre nyt fra Krigen. At den var forebygget, havde et Rygte ſagt; men hvorledes, vidſte man ikke. Det vilde han nu vide, og da Søren Madſens Ledſager var en dygtig Snakker og temmelig godt underrettet, fortalte han alt, hvad han vidſte og ikke vidſte. Søren fik ikke ret mange Ord indført, iſær da han ſom den underordnede ſkulde holde Styr paa

de utaalmodige Heſte, medens Stalbroderen ſnakkede. Heſtenes Uroligheb nødte dem ogſaa til ſnart at fortſætte Ridtet. Søren Madſen bad ſin forrige Husbonde at hilſe alle i Hjemmet, og den gamle tilraabte ham en Indbydelſe til at beſøge dem, inden han tog bort igjen. Dermed ſkiltes de, uden at Karlen anede, at den, hvis Navn han under Mødet forgjæves havde ſøgt at faa over Læben, var ham nær og havde ſine taarefulde Øjne ufravendt fæſtede paa ham. Hun traadte nu ud af Buſken, men han ſaa ſig ikke tilbage; thi hans Blikke vare vendte op mod Byen, hvor han formodede, hun var. Hun blev ſtaaende og ſaa efter den ranke og godt udſeende Rytter, til han vare forſvunden i Skoven, da drog hun et dybt Suk og fulgte efter ſin Morbroder ned til Aaen.

At det ikke var med megen Ro, hun den Dag forrettede ſit Arbejde, er begribeligt. Nu bagefter tyktes hun, hun vilde givet en Verdens Skatte for at ſkifte et Ord med ham og gjengjælde hans Haandtryk. Og dog var det bedſt, ſom det var! Han ſkulde ſagtens tilbage til Regimentet, og de vilde maaſke aldrig mødes igjen. Men dog vilde han i ſit ſtille Sind holde af ſin ſmukke kjære Ingeborg fra fordums Dage. Derimod, hvis hun havde viſt ſig, vilde viſt Kjærligheden være blevet bortſkræmmet af hendes nuværende Udſeende. Men hun havde ſet ham i al den mandige Skjønhed, Tiden havde udviklet hos ham! Smuk havde han været ſom Yngling; men i den krigerſke Dragt med det kjække brune Anſigt og den kraftige

Skikkelse og den mageløse, glinsende sorte Haarpisk var han det herligste Syn, hun kunde tænke sig. — Nej, det var godt, hun saa ham, og han ikke hende.

Karlene med de betroede Heste naaede deres Rejses Maal. Et medbragt Brev meddelte Generalens snarlige Hjemkomst, og nu blev der en Travlhed ude og inde, at den værdige Herre kunde finde alt efter Ønske i Hjemmet. Søren Madsen blev uden videre stukket ind i Tjenerskabets Række og maatte gaa tilhaande med hvad han kunde. Det gjorde han villigt; kun sukkede han over, at han altid maatte være der i Gaarden, aldrig blev benyttet til at besørge noget af de Budskaber, der sendtes ud i Omegnen. Ellers vilde han have prøvet paa at gjøre Vejen kroget om ad hans Fødeegn. Men just saaledes var Generalens Mening. Han vilde have fuldstændig Underretning om, hvad der var ivejen med Karlen. Var der sket denne Uret, vilde han se at faa det gjort godt igjen, havde han derimod løjet for ham, skulde han tilbage til Regimentet uden at afstedkomme noget Bryderi og i al Stilhed.

Til Palstrup kom der naturligvis ogsaa Efterretning om Generalens ventede Hjemkomst, og Junker Friedenreich sendte øjeblikkelig den hædrede Svoger en Indbydelse til et Velkomstgilde. Det skulde dog ikke finde Sted paa Palstrup, men ude paa den vilde Alhede, milevidt fra Hus og Gaard, det var en af de særegne Fester, ikke enhver Jorddrot havde Lejlighed til at give. Til Hr. Friedenreichs Svagheder hørte ogsaa den at ville lege Konge i det smaa, og

dette kunde næppe ske paa en mere skuffende Maade end ved storartede Jagter paa Alheden i Selskab med sine Gjæster og Naboherremænd. I de sidste Aar var endog Blændværket blevet stærkere; thi Kongen af Danmark havde gjort Paastand paa Ejendomsret over den store, herreløse Hedeslette og befolket den med indvandrede Tyskere; Kongen paa Palstrup foretog ligefuldt sine Jagttog derude, og disse kom næsten til at ligne Krige. Vel var det kun Hareblod og Urfugleblod, der udgødes, men Klappernes og Tjenerskabets hyppige Sammenstød med Nybyggerne, disses hidsige og mangespændigt sammenkoblede Forbandelser i en forfærdelig Blanding af Tysk og Jysk, og Jydernes drøje Svar paa den uforstaaede Tiltale havde en vis Lighed med Krigsbrugen hos de gamle Kæmper, der havde for Skik at skjælde hinanden Huden fuld, før de toge fat med Næven.

Et stort og stadseligt Jagtselskab med et talrigt Tjenerskab og mange Vogne bevægede sig en smuk Høstdag ud igjennem den bakkede og skovrige Egn, der paa dette Strøg ved en brat Overgang afløses af Heden. Allerede i lang Afstand saas de hvide Telte kantede med Rødt, der vare rejste den foregaaende Dag og toge sig prægtigt ud paa den sorte flade Mark. De vare allerede forsynede med alt t Herskabernes Modtagelse; thi disse Jagtfester, d gjerne fik en Udskrækning af flere Dage, va ligesaameget helligede Bordets som Jagtens Glæd og man levede paa den yppigste Maade paa Felt

I Nærheden af den saakaldte Kompedal (Ko

dal?) ſes paa den aldrig dyrkede Hede Levninger af ſvære, ældgamle Jordvolde, dem Sagnet endnu paaviſer ſom Kong Valdemars Lejrplads i Gratheſlaget. Paa dette Voldſted var Herſkabsteltene rejſte, og bag ved ſtode mindre til Tyendet. Paa et Sted var Volden udhulet og ombannet til et midlertidigt Kjøkken. Søren Madſen var fulgt med ſin Herre i Tjenerdragt, og her i Jagtlejren ſaa Peder Juſt første Gang ſin fordums Medbejler ſiden dennes Hjemkomſt. De ſendte hinanden i Forbigaaende et ikke meget venſkabeligt Gjenkjendelſesblik; men intet Ord blev vexlet. Søren havde travlt med at paſſe op ved Herſkabsbordet, hvor Kuſken intet havde at beſtille.

Ved Bordet blev Friedenreich opmærkſom paa ſin Svogers ſmukke Tjener med den prægtige Haarpiſk, og da han var en Mand, der ſatte Pris paa ſmukke Tjenere ſom paa ſmukke Heſte og Hunde, kunde han ikke afholde ſig fra tydeligt at udtale ſin Beundring.

Generalen gav ham Ret, men tilføjede: „Min Tjener er han egentlig ikke, da han er Soldat og endnu ſtaar i Nummer ved Regimentet. Jeg har brugt ham i et Ærinde, og ſaa lod jeg ham for Løjers Skyld anlægge min Husdragt for et Par Dage.

„Jeg kunde virkelig ønſke at udløſe ham af Regimentet og faa ham i min Tjeneſte," henkaſtede Palſtrupmanden, der ikke kunde løsrive ſine Øjne fra Karlen.

„Saa det kunde Du? Ah! men det er ſandt! Han er jo egentlig Din Tjener!"

„Hvad? Hvorledes?“

„Du ſendte ham jo forleden Aar til de gevorbne paa Grund af Opſætſighed, ſaa ved jeg da for Fanden Du maa kjende ham; thi en ſaa haard Dom fælder en retſindig Mand ikke for ingen Ting.“

Den ſtakkels Junker var et Spørgsmaalstegn fra Top til Taa. Nu fæſtede ogſaa de andre Herrers Øjne ſig paa de to talende; den djærve og dygtige General plejede ellers at være deres Busſemand, naar de prøvede paa at ride den rige Tosſe tilvands; vilde han nu gjøre fælles Sag med dem? Ja, det var rigtignok en anden Sag!

Generalen ſaa det og blev ærgerlig. Han vilde heller talt med Svogeren om Sagen under fire Øjne, ſkjønt han nok vidſte, at han da vanſkelig fik ham til at tilſtaa ſin Uret, om han havde begaaet en ſaadan. Det brød han ſig ogſaa mindre om, naar det blot gjordes om, ſom endnu ſtod til at ændre. Han var i Begreb med at ſlaa Sagen hen i Spøg, da Friedenreich, gjort modig ved hans Tilbagetog, ſelv æſkede en Forklaring.

Den gamle Mands Sveitſerblod var i Begreb med at komme i Kog, og — rigtignok med et lønligt Haab om, at Karlen kunde have løjet — fortalte han dennes Hiſtorie fra førſt til ſidſt.

„Jeg kan ikke gjøre ved det,“ klynkede Friedenreich, i Stedet for den Modſigelſe, Hr. Irminger havde ventet. „Jeg kan ikke gjøre ved det! Er der ſket ham Uret, maa Tyge Funder og Peder Juſt ſvare til det.“

Det var for meget. De tilſtedeværende Herre-

mænd, hvoraf de fleſte ſagtens havde begaaet ligeſaa ſtore Uretfærdigheder, ſænkede Hovedet og fniſede. Den graahaarede Krigsmand rejſte ſig og ſlog i Bordet, ſaa det dundrede: „Det er ikke i Tyge Funders og Peder Juſts, men i Chriſtian Daniel Friedenreichs Navn han gaves til Regimentet, „formedelſt Opſætſighed," ſom det hed i Dit egenhændig underſkrevne Brev, og Du ſkal Satan hente mig komme til at forklare, hvad Opſætſighed han har beviſt!"

„Jeg — jeg ved ikke — bliv ikke hidſig, Hr Svoger! Jeg vil ſe at gjøre det om igjen."

Den gamle Mand, der havde forplumret ſig og i dette Øjeblik intet ønſkede mere end en kraftig Modſigelſe, for deraf at tage Anledning til at gjøre ſin Svoger Afbigt, indſaa dog, at et djærvt Svar ikke var til at vente, han fortrød hjertelig ſin Opfaren mod den ydmyge Mand, der virkelig i dette Øjeblik frembød ſaa liden Anſvarlighed ſom muligt. Han beſluttede at dreje af paa dette Punkt for ikke yderligere at forøge de andre Herrers Glæde over Familjetviſten. „Undſkyld min Opbrusning!" ſagde han. „Men ærgerligt var det at høre, hvorledes den ærlige Knøs ſang Viſer, og ſang dem forbandet godt, om Bondeplagernes Uretfærdighed. Og det værſte var endda, at baade han og Viſerne havde Ret, og at han var fra Dit Gods, Du, der dog viſt var en mildere og retfærdigere Herremand end de fleſte. At Du harmes over den Uret, der øjenſynlig er begaaet i Dit Navn, forøger min Agtelſe for Dig,

og jeg er vis paa, at Du vil, som Du sagde, gjøre det godt igjen."

Ved disse Ord fik den forknytte Junker Liv. Søren Madsen, der havde hørt hele Samtalen, som han dog ikke forstod, da den var bleven ført paa fransk, fik Befaling at hidkalde Peder Just. Kusken traadte ind uden at ane, hvad der forestod ham, for hans Herre strængt befalede ham at fortælle alt, hvad der var sket med, og hvad han havde sagt om Søren Madsen. Kusken begyndte med stor Færdighed at flette en Løgn af sig, men saa ubehændigt, at Generalen greb ham paa ferst Gjerning og forknyttede ham med det samme, saa han flæbende bad om Naade. Nu viste Junker Friedenreich sig som en modig Mand og overøste Kusken med Grovheder, hvori Generalen i Begyndelsen deltog. Men snart tav han; thi hele Forsamlingen blev som ellevild og lod i lystig Arrighed en saadan Regn af Skjældsord strømme ud over Karlen, at denne var til Mode, som om han løb Spidsrod, og endogsaa Generalen saa sig forbavset omkring og vidste ikke, enten han skulde le højt eller med sin Tordenstemme paabyde Stilhed. Endelig standsede det trætte Mundlæder. Karlen fik Lov til at gaa og fjernede sig med den Overbevisning, at aldrig var han eller noget andet Menneske blevet saa nederdrægtigt udskjældt, og det ovenikjøbet i hele Tjenerskabets Nærværelse. Dertil kom endnu, at han maatte frygte for, at hans Herre, der lod en saadan Byge gaa over ham, ikke var ham saa bevaagen som

forhen, og ikke ſom tidligere vilde laane ham et villigt Øre, naar han havde noget nyt at forebringe.

Han ſtandſede dog udenfor Teltet og lyttede; thi han hørte, at der blev talt til Søren Madſen, hørte, at Raadigherren lovede at ſkaffe ham fri for Krigstjeneſten og at give ham den Pige og Gaard, Peder Juſt havde villet berøve ham. Karlen, der lige til denne Dag havde været uvidende om, enten Ingeborg var ugift endnu eller ikke, blev ſaa bevæget, at han for Graad ikke kunde udtale ſin Tak. Men Irminger udtalte den for ham og ſlog ham deltagende paa Skulderen. Hr Friedenreich rykkede ham ſpøgefuldt i Nakkepiſken, og ſamtlige Herſkaber vare meget nedladende mod ham. Havde han været en ſmuk og velafrettet Jagthund, kunde de neppe viſt ham ſtørre Opmærkſomhed.

Men da Peder Juſt havde hørt det Løfte, der gaves Søren, kunde han ikke længer udholde det i ſin Lurerſtilling ved Teltet. Han ſtyrtede hovedkulds ned ad Voldens lyngklædte Side og ilede derpaa i fuldt Løb ud paa Heden, ſaa langt at han ikke kunde høres ind i Teltet. Her lo han af fuld Hals over den Lykke, Søren var ſaa taknemlig for. Han tænkte ſig den forrige Medbejlers Overraſkelſe, naar han gjenſaa den dejlige Pige og i hende fandt det Uglebillede, Peder Juſt havde ſet. Var han, Peder Juſt, for Sørens Skyld blevet overfuſet paa det meſt ſaarende, ſaa havde han ogſaa faaet ſin Hævn, og den var ſikker; thi Sagen havde faaet en ſaadan Offentlighed, at den nu ſaa glade Brudgom ikke

kunde faa Lov at træde tilbage, naar han havde set sig for og gjerne vilde være fri for den Velgjerning, han idag havde takket saa mindelig for. Men dog maatte han holde Trop og lade sig for hele Livet binde til den lille grimme Pige.

Havde det Menneske, som Skjæbnen havde spillet et saadant Puds, været en Mand, som Peder Just ikke havde noget imod, vilde han dog gottet sig højligen ved Tildragelsen, men derhos rimeligvis undladt at blande sig deri, saa at den bedragne for det første kunde svælge i Nydelsen af et opfyldt Haab. Men Søren havde krydset hans Veje, havde engang truet ham med at sætte ham Øxen i Livet og idag voldt ham haard Tiltale og hans bevaagne Herres Unaade. Derfor var han hadefuld stemt mod den stakkels Karl og betragtede hans nuværende Glæde som en personlig Fornærmelse, der burde straffes. Saa ofte han derfor blandt Tjenerskabet traf sammen med sin Uven, lod han saa mange ubestemte og spottende Vink falde om den lykkelige Forlovelse og den skjønne Brud, at Søren tilsidst blev utaalmodig og ængstelig og spurgte ham, hvad han mente. Men Peder lo og drejede af, dog vedblev han med Stiklerierne. Nu randt det ogsaa Søren i Hu, at hendes Morbroder under Mødet ved Hækken havde søgt at undgaa ethvert Spørgsmaal og afbødet dem med sine egne. Det var maaske mindre tilfældigt, end han dengang troede! Hvad var der dog sket? Hvad kunde der være ivejen, som kunde forvolde den skadefro Kusk en saadan Glæde?

Nogen Oplysning vidste han for Øjeblikket ikke Raad til at faa; thi Tjenerskabet fra Vindumovergaard kjendte ikke Forholdene i den fjerne Landsby, og blandt Tyendet paa Palstrup kjendte han ingen, han kunde stole paa.

Man havde ventet, at Herskaberne vilde søgt Nattely paa Hald eller Kjærsholm, uagtet der var temmelig langt til begge disse Herresæder. Men Gjæsteherren vilde drive Blændværket med at leve paa Feltfod til det yderste og overnatte i Teltet. Dette havde desuden den Fordel, at man i Morgenstunden kunde være ligesaa tidlig paafærde som Urfuglene, hvilke just ikke have Ord for at sove, til det er Middag. De fornemme Folk gik tidlig til Ro, og nu skulde Bøsserne rengjøres. Herregaardsskytterne kaldte til Hjælp dem af Tjenerne, de troede forstode sig paa sligt, og dreve af ned til Sangildbækken.

Dette Vandløb, der udflyder af Hauge Sø tæt nedenfor Resterne af Svend Grathes Kirke, har en temmelig ejendommelig Beskaffenhed, idet det nemlig løber under Jorden paa kortere og længere Strækninger og kun aabenbarer sig som en Række Huller med dybt og klart Vand, men uden nogen let synlig Forbindelse, uden forsaavidt Dalstrøgets Retning og en lysere Farve i Jordsmonnets Bevoxning antyder samme. De talrige naturlige Broer ere faste, sikkre og græsklædte, og kun om Vinteren i Tøbrud, naar Broerne oversvømmes, staar hele Strækningen under Vand som et selv for overfladiske Jagttageres Øine

ſammenhængende Vandløb. Naar Stedet for Grathe-ſlaget betegnes af Jordvoldene, og Kirkereſterne ere det hiſtoriſke Mindesmærke om Kong Svends Døds-ſted paa Moſebunden, ſaa har han paa Flugten maattet færdes over dette Vand, og den Omſtændig-hed, at han tilſatte Heſten i et Morads, leder uvil-kaarlig Tanken hen paa en ſaadan naturlig Bro over Bækken. Overhovedet lader ſig paa denne Mark øprede ſaa mangt et hiſtoriſk Træk, ſom neppe nogen anden ſyvhundredaarig Valplads kan fremviſe; thi Egnen er i en vid Udſtrækning ikke undergaaet anden Forandring end den af Naturens Haand, der tager ulige ſkaanſommere paa Fortidsminderne end Menneſkets.

Men det var nu Skytterne og enkelte Tjenere, der gik ned til Bækken. Søren Madſen ſluttede ſig til den Palſtrup Skytte, en aldrende, rettænkende Mand, og de to kom til at ſtaa ved et Hul for ſig ſelv og i nogen Afſtand fra alle andre. Da ſpurgte Karlen den ældre Mand, om han kjendte noget til Folkene og Forholdene i Ans.

„Folkene kjender jeg for Anſeelſe," ſvarede han. „Men om deres Lejlighed ved jeg ikke ſynderligt. Da Herren til Allinggaard er Størſtelodsejer i Byen, og kun de to Storgaarde og et Par Boelsſteder høre til Palſtrup, kommer jeg ſjældent paa Jagt dernede. Skovene hinſides Byen høre til Alling-gaards Dyrehave, og der maa jeg ſlet ikke komme."

Søren Madſen ſukkede og tav.

„Du tænker maaſke paa Kuſkens Dillerier," ved-

blev Skytten, „og maaſke er det Sandhed, at Du ſkal giftes med Søren Storgaards Pige efter Raadigherrens Befaling.“

„Aa ja!“ ſvarede Karlen. „Og det var forhen mit kjæreſte Ønſke; men nu omtaler Peder Juſt det med en ſaadan Skadefryd, at jeg begynder at blive bange for, der ſkulde være ſket en ſtor Forandring.“

„Det er der,“ ſagde Skytten. „Søren Storgaards Familie kjender jeg godt.“

„Herregud! Vil I da ikke ſige mig, hvad der er ſket? Det var ſaadan en herlig Pige, da jeg ſidſt kjendte hende, Gud ved, hvad der nu ſkulde være falbet ind!“

„Den lille — hvad hun nu hedder — var nok en ſmuk Pige,“ meddelte Manden; „men forleden Vinter kom der „Pokker“, og hun blev meget forandret.“

„Er det det hele?“ fo'r Karlen op.

„Det er det hele,“ ſaavidt jeg ved, men det er ikke ſaa lidt endda. Jeg havde ſelv en lille Datter, ſom Ulykken ramte den ſamme Tid. Før var hun dejlig ſom en Guds Engel; men nu er hun grim ſom Arveſynden! Jeg er hendes Fader, og jeg holder maaſke endog mere af hende nu end før; men med en Kjæreſte er det en anden Sag. Unge Øjne ſe mildeſt paa et glat Anſigt, og jeg har kjendt mere end en Karl, der har ladet en ſtakkels Fæſtemø ſidde, fordi „Pokkeren“ havde ſkjamſkjændet hende.“

Karlen ſvarede ikke, men arbejdede og tumlede med Bøſſen, ſom han var beſat. Pludſeligt ſtandſede

han med Pumpeſtokken midt i Løbet og raabte: „Det er ſkjændigt!“

„Hvad? Hvilket!“ ſpurgte Skytten forundret og ſaa paa Bøsſen, ſom han troede, der var noget ivejen med.

„Med Pigen!“ forklarede Søren. „Med en Pige ſom vor Herre har givet Skjønhed og igjen taget den fra. At hendes Kjæreſte ſaa forlader hende for den Sags Skyld, der er ſaa usſelt, ſom tænkes kan!“

„Saamænd, jeg kan ikke roſe det,“ mælede Skytten ſagte.

„I er altſaa vis paa,“ vedblev Karlen efter et Ophold, „at der ikke er noget andet at udſætte paa Ingeborg i Storgaard.“

„Ja, det tror jeg nok, jeg er,“ lød Svaret.

Hver af dem beholdt nu ſine egne Tanker, indtil Bøsſerne vare færdige, hvorpaa de igjen fulgtes ad op til Teltene. Men undervejs ſtanſede Skytten og greb Karlens Haand. „Maa jeg tale et Ord med Dig!“ ſagde han.

Søren ſtandſede og ſaa ſpørgende paa ham.

„Jeg kan nok høre paa Dig, at Du mener, at Du ikke har forelſket Dig i et ſmukt Anſigt alene. Maaſke har Du Ret; men muligt tiltror Du ogſaa Dig ſelv formeget. Vil Du lyde mit Raad, ſkal Du betænke Dig vel, inden Du fornyr det Forhold, der jo allerede uden Din Skyld er bleven afbrudt. Søg at faa Pigen at ſe, uden hun ved af det, og betænk Dig ſaa i Timer og Dage, inden Du gaar videre.

Løber Du bus paa, kan Du volde baade Dig selv og hende megen Sorg, der kunde være undgaaet."

Karlen takkede for Raadet; men han var ikke til Sinds at følge det, han vilde kun følge den Vej, Pligten og Ædelmodigheden anviste ham. Da Jagttoget var til Ende, og han kom hjem til Vindumovergaard, hvor han nu fik et midlertidigt Hjem i Egenskab af Tjener, forlangte og fik han Lov til at gjøre en lille Udflugt paa egen Haand og begav sig ned til Storgaard.

Han traf den gamle Mand ude i Gaarden og blev modtaget med Venlighed. Efter nogen Snakken, Spørgen og Forklaren om Karlens nuværende Kaar førte Manden ham ind i Stuen, hvor han traf sin Moster, der var overmaade glad ved hans Besøg. Han blev bænket og skjænket, og Samtalen gik rask. Men Ingeborg saa han ikke, og han fornam igjen den gamle Uro og Spænding fra hans forrige Ankomst til Byen. Endelig formaaede han dog at spørge efter Pigen.

„Hun er barnagtig," forsikrede Bonden. „Hun ser lidt medtaget ud af den Sygdom, hun gjennemgik forgangen Vinter, og nu undser hun sig ved at vise sig. Kvindfolk tro nu engang, at der er ingen anden Ting, der duer, end et smukt Ansigt. Slemt er det rigtignok, for hun kunde bleven gift, var det ikke sket, og vi to gamle vilde gjerne afstaaet Gaarden."

Men Karlen og hans Moster skiftede nogle megetsigende Blikke, og da Manden just forlod Stuen, pegede gamle Else paa Kjøkkendøren. Søren

Madſen ſneg ſig derhen paa Taaſpidſerne, aabnede Døren, og — Pigen ſtyrtede hen imod ham og ſkjulte grædende ſit Anſigt ved hans Bryſt. Han talte venligt til hende, og halvt med Magt løftede han hendes Hoved og ſaa hende ind i de ſmukke kjærlige Øjne. De vare endnu ſaa dejlige ſom altid, og han ſyntes overhovedet, at der ingen Forandring var foregaaet med hende. Dog jo! Trækkene vare blevne ædlere og klogere, og den elſkelige Sjæl ſyntes ligeſom at have trængt ſig frem og udbredt ſit Straaleſkjær over hendes Ydre. Sygdommens Mærker ſaa han nok, men ænſede dem ikke. Det var hans egen ſøde Pige, ſom han havde elſket i den lange Tid, i hvilken hun vel havde miſtet noget af ſin Skjønhed i en enkelt Retning, men gjenvundet det mangedobbelt i et ſtille og ydmygt Væſen. I hans Øjne var hun ſaa dejlig ſom ingen Sinde.

Det kunde hun i Begyndelſen ikke ret tro. Hun mente at det var Medlidenhed og gamle Minder, der lod ham tale ſaaledes. Selv da Bryllupsdagen oprandt, var hun paa engang glad og ſørgmodig; thi hun var bange for, at det dog en Dag ſkulde aabenbares, at han ſavnede hendes fordums Skjønhed. — Og dog var hun virkelig ſmuk, den lille fordringsløſe Brud med Stjerneglanſen i Øjet, med de taarebadede Kinder og det yndige Smil om den altid lige friſke og dejlige Mund. Det lykkedes ham ogſaa i Tiden at bortjage den Frygt, hun nærede, ſaa hun ret kunde glæde ſig ved, at ſkjønt hun efter ſin egen Mening var grimmere end andre Folk, havde hun

dog den ſmukkeſte Mand i mange Miles Omkreds, og hun var inderlig taknemlig for, at det var ſaaledes, og var kjærlig mod ham og alle.

Hun havde kæmpet den haarde Kamp, der blev beredt mange før og efter hende, hun havde famlet efter Midlet til at bevare ſit Hjertes Friſkhed uſkadt og af Modgangens Storme at bringe ſin førſte Kjærlighed uforkrænket med ſig igjennem Livet, udaf Livet, bid op hvor Kjærligheden har et blivende Sted; der var godt Haab om, at hun ikke vilde gribe fejl; thi i ſin barnlige Umiddelbarhed tog hun Sorgen ſom en Guds Prøvelſe og bøjede ſig hengivent derunder. Derved blev den igjen et velſignet Opdragelſesmiddel, ſom havde den rigere og frugtbarere Indvirkning paa hendes anderledes beſtemte Fremtid, end hun i ſin Enfoldighed kunde tænke og forſtaa.

Den gode, gamle, ſurmulende Nabopige, hvem hun havde valgt til Mønſter i alt undtagen i Vrantenheden, glemte hun ikke i ſin Lykke, og Maren fandt i den unge Kone en kjærlig Veninde, der tidt og mange Gange lovede hende et Hjem, naar hun ikke længere kunde tjene, men var henviſt til at tigge. Dette ſkete dog aldrig; thi endnu i hendes kraftige Alder kaldtes hun bort til et bedre Hjem, end de gode Naboer kunde berede hende.

Men Plejeforældrene levede med hende mangfoldige Aar, og Elſe talte med hendes Børn om Guds Veje, der ere langt højere end Menneſkenes, og den gamle hærdede Mand blev lige overfor Børnene blød ſom et Barn, og de to unge Folk gik

deres Gang gjennem Omskiftelser af Sorg og Glæde saaledes, som det nu engang er blevet Menneskets Lod, indtil ogsaa de bleve gamle og saa en ny Slægt fortsætte deres Ungdomsidrætter.

Søren Madsen vedblev længe at staa i et Slags Tjenerforhold til Herskaberne baade paa Vindumovergaard og Palstrup. Den smukke Mand med den uforlignelige Haarpisk var deres Stolthed, og ved ethvert stort Gjæstebud maatte han være til Stede for at opvarte ved Bordene. Iøvrigt var han sin egen Mand og tabte ikke ved Forholdet.

Hans Haarpisk voxede endnu stadig, medens de naadige Herrer vare gangne bid, hvor det ikke tilkom dem at være naadige. Herregaardene bleve solgte og Godset adsplittedes; men Søren Madsen sad endnu i sin Gaard som en velhavende Selvejer. Peder Just, der ikke gjenvandt sin Herres Tillid, havde faaet et Boelsted i Nabosognet; men de to fordums Medbejlere talede aldrig sammen, da de gjensidigt troede hinanden vrede uden selv at være det. Søren sang nu sine Viser om Bondeplagerne for en ny Slægt, men det var ikke med den tidligere Vemod; thi hine tunge Tider vare bortfarne, og kun Mindet derom var tilbage som et Middel til at fremstille den nye Tid, der paa andre Maader havde sine Byrder, i et smukkere Lys. Ingeborg lyttede til hans Røst med al sin tidligere Glæde. Hun var nu en tækkelig gammel Kone, og næsten aldeles udslettet var Sporet af hin Ungdomslidelse, den Sygdom,

mod hvilken nu i Kokopperne en Modgift var funden til den opvoxende Slægt.

Han havde forlængst overdraget sin Gaard til et af sine Børn, da han som en firsindstyveaarig Olding en Søndag sad i Kroen og fortalte om sin Ungdomstid for sine lyttende Bymænd. Han var agtet og afholdt af dem, og i sit hele Væsen, ikke mindst i sin Svære, nu sølvhvide Nakkepisk, var han for dem en Fremtoning fra det længst forsvundne Aarhundrede. Han talte just om Jagttogene til Ahlheden, der nu efter hans Mening var grundig ødelagt; thi Urhønsene vare næsten fordrevne af Nybyggerne og de saakaldte Kartoffeltyskere, der hverken vare danske eller tyske, men en særegen Menneskeslags, der lod til aldrig at kunne blive til rigtige Syder. Da traadte den næsten hundredaarige Peder Just ind ad Døren. De to gamle rakte hinanden noget koldt Haanden, og Søren ædskede Peders Mening om Ahlheden. Den gik i Retning af hans egen, og Samtalen blev nu ført mellem de tvende, der næsten syntes at blive unge paany ved at samtale om den gamle Tid og dens Begivenheder.

„Er Du ikke vred paa mig fra den Tid af?" spurgte Peder Just pludselig, idet han bøjede sig over mod den fordums Uven.

„Nej!" svarede Søren uden Betænkning. „Tænkte Du eller nogen ondt imod mig, har Gud vendt det til det gode, — Men Du! Jeg har tidt syntes, Du saa skjævt til mig; er Du ikke vred paa mig? — Jeg var uden min Skyld Aarsag i, at Din Herre blev

vred paa Dig og maaske ikke sørgede saa godt for Dig, som han ellers havde villet."

„Han gjorde ikke saa! men der skete mig kun min Ret, og jeg maa ikke klage. Men jeg er siden kommen til Kundskab om min Synd! Jeg gjorde Dig stor Uret, og det har især trykket mig i de senere Aar. Vilde Du rigtigt tilgive mig, saa kunde jeg roligt lægge mig til at dø."

„Det er nu henved tresindstyve Aar siden jeg tilgav Dig helt og holdent, og jeg har ikke i den Henseende skiftet Mening," sagde Søren Madsen.

Uden at sige et Ord faldt Peder Just ham om Halsen og kyssede ham under varme Forsonningstaarer. Alle de yngre Mænd rejste sig uvilkaarligt og blottede deres Hoveder. Det var, som om de vare nærværende ved en hellig Handling.

Fra nu af besøgte de to raske gamle hyppigt hinanden, og der var ikke et Par bedre Venner i Egnen end de to Ungdomsfjender. Dette vedvarede, indtil de ikke ret længe efter bleve gjemte i Graven omtrent paa en og samme Tid.

Skildringer af det virkelige Liv.

Rasmus og Ingeborg*).

En Karl og en Pige fulgtes hen ad en Hedevej. Egnen rundt omkring var mørk, vid og menneſketom. Mange dybtindſkaarne Sandveje ſtrøge dog hid og did mellem Lyngen i fælſom Forvirring, og langt borte paa alle Sider begrænſedes Synskredſen af høje blaalige Bakker. Nærmere end de andre og lige i Syd for Parret løftede ſig en enkeltſtaaende Bakkeklynge med mange ſpidſe Toppe; men gjennem de mørke Kløfter fremſkinnede en lyſere Baggrund, ſaa man maatte tro, der var dyrket Land inde mellem de ſtejle Højder. Det var der ogſaa, der ligger endogſaa en ikke ſaa lille Bondegaard, ſom hedder Kringbjerg, denne Gaard var Pigens Hjem, og derhen imod vandrede Parret.

*) Denne og de følgende tre Skildringer indeholde virkelige Kjendsgjerninger, ikke blot i Hovedſagen, men i alle betydelige Enkeltheder, ſaaledes ſom de ere Forfatteren meddelte af troværdige Folk og til Dels hentede fra Altſtykker. Navne paa Steder og Perſoner ere dog forandrede.

Mere til Veſt og lidt længere borte kunde man ſe, at Jordbunden ſænkede ſig noget, og der ſaas at fremſtikke af et Slags Dal Husmønninger og Skorſtene, ſaa det var en hel Landsby. I denne By var Karlens Fader Gaardmand, Faderen hed Jens Rasmusſen og Sønnen hed Rasmus Jenſen, men Byen hedder Gundesmark, og den ligger i et andet Sogn end Kringbjerg; men alligevel havde Rasmus, maaſke ikke uden ſæregne Henſigter, denne Dag været til Kirke i det Sogn, hvortil Kringbjerg hørte.

Det var en ſtormfuld Søndag i Forſommeren. Det blæſte Varme ned og Solen brændte med et rødligt Lys, der havde ondt ved at gjennemtrænge den uklare Luft. Sølvgraa Dunſter bævrede langs Jordranden, og de ſære, glinſende Skikkelſer, der nu og da viſte ſig i det nedre Luftlag, bleve i næſte Øjeblik ſønderrevne af et Vindſtød og i nye Skikkelſer jagede raſtløſe af Sted. „Lokemanden jagede Geder“ den Dag, og det lod til, han var meget ivrig paa Jagten.

Karlen og Pigen havde altſaa været i Kirke; men Ingeborg fra Kringbjerg — under dette Navn gik Pigen — kom ſjælden til Kirke, man havde langt til Kirke fra hendes Hjem, og der var nok ogſaa noget andet i Vejen. Naar hun en enkelt Gang kom til Kirkebyen, havde hun forſkjellige Smaaærinder at forrette. I Dag havde hun ſaaledes haft et Ærind hos Degnens og et andet hos Væverens, og det havde taget nogen Tid, ſaa der ingen Udſigt var til, hun vilde faa Følgeſkab hjem. Men Rasmus — ja

har man intet Ærinde, saa kan man gjøre sig et — og hvordan det nu gik til, var han ikke blevet færdig til at komme ud af Kirkebyen, før Ingeborg havde forladt den. Det traf sig saa mærkeligt, at de stødte sammen uden for Byen, just hvor Vejen mellem to Bakker fører ud paa Heden, og da de skulde ad samme Vej et langt Stykke, saa gjorde de Følgeskab, og det vare de begge to glade ved, for det er en lang og kjedelig Vej at gaa alene.

Rasmus var en kraftig, firskaaren Karl, med lyse Øjne og lyst Haar, hans Ansigtsfarve var sund og smuk, og et hvidagtigt Dun spirede omkring Hagen, han var muskelstærk, men noget mager, lidt sindig i sine Vendinger og lod ikke til at være noget hurtigt Hoved; han talte langsomt og lidt og var anset for en jævnt forstandig Karl, der altid vel overvejede, hvad han gjorde og sagde. Det var dog mere, end man skulde tro, naar man nu saa ham; thi naar hans store, blaa Øjne dvælede paa Pigen ved hans Side — og det gjorde de meget tit, saa laa deri et Udtryk af Beundring og Kjærlighed, saa man nok kunde tro ham i Stand til at begaa dumme Streger, hvis hun vilde have det.

Men hun var ogsaa værd at se paa, var Ingeborg. Hun var en buttet, rødkindet Pige, snarere lille end stor. Hun var saa livlig, frisk og blomstrende, at det tungsindigste Hjerte maatte fornemme en glad Rørelse ved at se hende smile og bevæge sig. Der var dog over hendes Ansigt en vis sørgmodig Skygge, som kæmpede med Smilet, og det sorte Haar.

der laa om hendes Pande, vilde med Vold og Magt ſlynge ſig i Krøller og kæmpede i den Anledning ſejrrigt mod Ejerindens Vilje, der forlangte, at det ſkulde ligge glat og ærbart under Hovedtøjet. Øjelaagene vare ſom ofteſt halvt ſænkede; men løftede de ſig, ſaa man ret ſaa ind i de brune, klare Øjne, mødte man der det ſamme Udtryk af Kummer og Livslyſt ſom i hendes øvrige Væſen. Ja, ſaa man nøjere i de ſmukke Øjne, fandt man deri et drømmende Skjær, en tankerig Dybde, der nok næppe endnu havde vundet Klarhed over ſig ſelv.

Hun var ſom ſagt fra Kringbjerg, og over hendes Hjem hvilede der et noget hemmelighedsfuldt Slør. Hun var eneſte Datter, men havde flere Brødre, baade ældre og yngre. Hendes Fader havde været bekjendt ſom en retſindig, forſtandig Mand, der dog mere og mere trak ſig tilbage fra Omgang med Naboerne og holdt ſig hjemme baade helligt og søgnt. Men ſom han ikke kom nogen Steder, lod det heller ikke til, han ønſkede andres Beſøg, og da man dog ikke gad nøde ſig paa nogen, gik hans jævnlige hans Dør forbi. Fattigfolk, der gik omkring og bad om en Almisſe i Guds Navn, kom til Kringbjerg ſom til andre Steder, og de kunde aldrig nok roſe, om ikke juſt Gavernes Storhed, ſaa dog det venlige Smil, hvormed de gaves af den ſmukke, opvoxende Datter. Konen derimod lod ſig ſjælden ſe, og ſkete det en Gang imellem, vare hendes Ord juſt ikke altid venlige. Men for to Aar ſiden var Manden død, og man mente da, der vilde ſke en Forandring i

Kringbjergfolkenes Maade at være paa. Deri tog man fejl, uden for saa vidt, at man blev næsten endnu mere tilbageholdende. Sønnerne, navnlig de to, som vare vorne, sloge sig rigtignok mere løs, men det skete i Kroer og andre Steder, hvor man kunde mødes med Folk, uden at noget nøjere Omgangsvenskab behøvede at flyde deraf. Deres almindeligste Morskab var dog at fiske med Savlyster i den nærflydende Aa, og til denne Fornøjelse syntes de at være meget hengivne.

Siden Faderen var død, kom Ingeborg næsten aldrig udenfor Gaardens Enemærker. Men Kringbjergs Ejendomme laa paa flere Steder i Skjel med Jens Rasmussens, og saa kunde det ikke undgaas, at hun og Rasmus undertiden mødtes. Han fandt hende smuk og elskværdig, og deri havde han Ret. Ogsaa hun syntes at glæde sig i hans Nærhed, skjønt hun var en forunderlig lille sky Ting, hvis egentlige Mening det ikke var let at blive klog paa. Men gjærne vilde hun være ham nær, og glad syntes hun at være ved, at hun den Dag kom til at følges med ham over Heden.

De gik ikke Arm i Arm. Dertil var Vejen ikke indrettet. Den bestod af et Par dybe Hjulspor, men paa begge Sider deraf løb smalle Fodstier, ikke anlagte med Flid, men tilslidte efterhaanden af Kirkegængernes Fodtøj. Jævnsides, med Kjørevejen imellem sig, gik Rasmus og Ingeborg og talede sammen om dette og hint, som det kunde falde dem for Munden. Naar Samtalen var nær ved at gaa i Staa, gjorde

Rasmus ſig kjendelig Umage for at holde den vedlige, og ſomme Tider var der da en uſædvanlig Bæven i hans Stemme. Men eet var iſær mærkeligt. Skjønt der ikke var noget Praleri i hans Væſen, og han i det hele var en beſkeden Karl, bragte han atter og atter ſig ſelv og ſine perſonlige Forhold paa Tale. At hans Fader var ſvagelig og agtede at overdrage ham Gaarden, havde han allerede omtalt, derefter nævnede han ſin Alder, og nu udbredte han ſig vidtløftigt om ſin Moders Godhed, Fojelighed og Hjælpſomhed. Det ſyntes ikke, den lille Pige ugjærne horte paa disſe Ting, ſkjønt hun ſtundum vendte Anſigtet bort, for at han ikke ſkulde ſe hendes Rødme. En Gang, og det var, mens han omtalte ſin Moder, rullede der en Taare ned ad hendes Kind, men hun ſkyndte ſig at borttørre den, ſaa at han ikke ſaa det.

„Og det er virkelig en rar Gaard, er vores," ſagde han, „naar jeg faar den ret i Skik, ſom jeg nok haaber at faa den, hvis Vorherre vil give mig Helbred og Lykke."

„Ja, jeg har jo nok hørt den omtale ſom en god Gaard," ſagde hun, „og Du vil kunne faa det godt."

„En Fejl har dog Ejendommen," indrømmede han, „Tørveheden er for langt borte. Her," ſagde han og pegede til højre paa en Fladtørvplet, der laa et Stykke fra Vejen, — „her maa jeg i disſe Dage ſtaa og ſkære Tørv. Og naar vi ſaa ſkulle kjøre dem hjem, er det et ſtrængt Slid for Kreaturerne."

„Ja, paa den Maade have vi det bedre i Kringbjerg," ſagde hun. „Vi have Heden nær nok til alle Sider."

„Jeg vilde dog ikke ſynes om at bo i Kringbjerg; der er ſaa dødt og enſomt."

„Det kan ſomme Tider hænde ſig, en maa være glad ved Enſomheden," ſagde hun og drog et lille Suk i det ſamme.

Samtalen var nu nær ved at høre op, da vaagnede han ſom af en vaagen Drøm og ſagde: „Det falder mig ind, at jeg forleden grov Tørv hiſt henne og fandt da en Hjejlerede i Lyngen. Jeg ſatte i Gaar Snare ved Reden og gad nu vide, om Fuglen er fanget. Vil Du vente mig her ſaa længe?"

„Jeg vil gaa ſagte i Forvejen; Du kan ſnart naa mig igjen."

Han ſkraaede tværs ind over Heden med raſke Skridt. Hun gik langſomt hen ad Vejen. Stundum ſtandſede hun næſten og lagde det bøjede Hoved i ſin Haand. Hjærtet bankede i Forventning, men ogſaa i Angſt og Raadvildhed, ſkjønt, naar hun vendte ſig for at ſe efter ſin Ledſager, luede hendes Øjne af Beundring og Kjærlighed. Men bag efter kunde da fremtrænge ſig en Taare og et Suk. — Snart indhentede han hende. Hjejlen var ganſke rigtigt gaaet i Snaren, han rakte hende den døde Fugl, og hun klappede dens gulgraa Ryg og glattede den ſorte fløjelsagtige Fjerklædning paa Bryſt og Hoved.

„Jeg har god Lykke til at fange Fugle," ſagde han. „Det havde jeg allerede, mens jeg ſom Barn

vogtede Faarene her i Heden. Ogſaa denne Gang har jeg Lykken med mig, idet jeg har fanget Hannen først."

„Saa det er Hannen?"

„Ja, thi den er ſaa ſort paa Bryſtet. Der har Hunnen enkelte hvide Fjer og har ogſaa en mindre Bryſtplet."

„Og nu venter Du vel at fange Hunnen ogſaa?"

„Ja, og maaſke flere Hanner. Bliver Hunnen fanget og Hannen mærker det, ſaa forlader han Reden. Men hun er mere trofaſt og ſøger ſig en anden Mage for at faa Æggene udrugede. Har man altid Held til at fange Hannerne, kan man tage mange ved een Rede."

„Hvor faar Hunnen ſaa mange Mager fra?"

„Jeg ved det ikke; jeg tænker, hun lokker dem bort fra andre Hunner."

„Tag Fuglen!" ſagde hun haſtigt og rakte ham den. „Det tykkes mig næſten, ſom om Du havde gjort Synd i at fange den."

„Hvordan falder Du paa det? Skulde det være en Synd at fange en Fugl og ſpiſe den?"

„Nej, det kan det vel ikke være; men jeg kunde alligevel ikke have Hjærte til at gjøre det. At ſætte Snare for Fuglen ved dens Rede, det kjæreſte den ejer! Hvor Magen maa være bedrøvet! Og lokker den ſaa en andens Mage til ſig, ſaa bliver der atter Sorg. Der flyver en op paa Hvejlundhøj. Hør, hvor den klager ſig! Det er maaſke den Fugl, hvis Mage Du gaar med i Din Haand og er glad ved at

have fanget. Forstaa mig ret! Jeg mener ikke, at Du har gjort nogen Synd ved at tage en Fugl; men jeg har da aldrig forstaaet det saadan som nu, hvad der staar skrevet, at al Skabningen er i Trængsel for Menneskenes Skyld."

Han var standset i sin Gang og stod og saa paa hende. Da stod ogsaa hun stille paa den anden Side af Vejen. „Vil Du vente mig her et Øjeblik endnu!" sagde han. „Jeg vil gaa tilbage til Reden."

„Hvad har Du i Sinde?"

„At tage Snaren bort. Jeg har altid troet, at det var ikke meget anderledes at fange en Fugl paa Reden end at skyde den med Bøsse. Nu tykkes mig ogsaa, der er noget bedrøveligt i, hvad jeg har gjort, og jeg vil aldrig mere sætte Snarer ved en Fugls Rede.

Hun satte sig paa Vejkanten, og han gik. Det var ikke saa kort et Stykke, han nu havde at gaa, og imidlertid vare hendes Øjne paa Grund af en eller anden Tankeforbindelse vendte mod den klagende Fugl paa Højen. Ingeborgs Kaar vare saare ejendommelige, og deres Indvirkning paa hendes dybe Hjærte og billedrige Aand havde givet hende en særlig Aandsretning, hvori der altid var noget smukt, om det end ikke altid var fuldkommen sundt og ædrueligt. Fuglen blev hende maaske et Led i et Drømmesyn, der dunkelt dæmrede for hende, og medens den i langtrukne Toner udsang sin Længsel og Vemod, formede ogsaa Pigens Tanker sig til Sang, og det flød hende som Vers fra Læben:

„Hjejlen ſidder paa Hvejlundhøj
og fløjter efter ſin Mage;
Magen bort med en anden fløj
og kommer aldrig tilbage.
— Men Stormen ſynger paa Heden.

Hjejlen foruden Rede og Tag
ſidder lavt mellem Lyngens Grene,
den klager ſin Sorg ved Nat og Dag,
for den er ſaa fattig og ene.
— Men Stormen ſynger paa Heden.

„Hvad ſynger Du, lille Ingeborg?“ lød pludſeligt Karlens Røſt ved Siden af hende. Hun havde ikke mærket hans Komme, fordi hun var fordybet i ſine egne Tanker. Dybt rødmende vilde hun rejſe ſig, men han havde ſat ſig hos hende og greb nu hendes Haand og trak hende ned igjen. „Her er Snaren,“ ſagde han, „og jeg ſætter den ikke mere ved nogen Fugls Rede. Men een Fangſt vilde jeg ſaa inderlig gjærne gjøre, en Fugl vilde jeg fange endnu, ikke for at tage Livet af den, ſom af Hjejlen nys, men for at glædes ved den og være god imod den alle Dage. Ja, ſøde lille Pige! det maa nu briſte eller bære! Du ved nok, tænker jeg, hvem det er, jeg ſaa gjærne vilde fange.“

Hun bøjede Hovedet og tav.

„Altid,“ blev han ved, „enten jeg er hjemme i Gaarden eller ude i Marken, eller hvor jeg er, ſøge mine Øjne og mine Tanker op til Kringbjerg, hvor min lille, ſtille Veninde gaar og ſysler i Enſomheden. Ved jeg Dig borte fra Dit Hjem, har jeg ingen Ro,

inden jeg kommer ad ſamme Vej for at møde Dig eller følges med Dig. Lille, kjære Ingeborg, vil Du ikke blive min Kone og følges med mig alle vore Dage?"

Han ſaa ſaa inderligt paa hende, og hvor hun fandt dem ſmukke, disſe bedende Øjne! Hun ſyntes at læſe deri en Forjættelſe om Lykke og Saligheb, ſom hun ikke for alt i Verden kunde modſtaa. Dreven af Kjærlighedens Almagt lagde ſig hendes Arm om hans Hals og hendes Kind til hans. Han trykkede hende til ſit Bryſt i overſtrømmende Glæde; men et Øjeblik efter rev hun ſig løs og ſo'r op. „Aa Gud!" hulkede hun, „aa Gud! det maatte jo ikke være."

„Hvorfor maatte det ikke det, min Ven! holder Du ikke af mig?"

„Det ved Du jo nok, jeg gjør; men det kan ikke hjælpe."

„Men hvad er der da i Vejen?"

„Staa op! lad os gaa og tale beſindigt om det."

De gik, og hun begyndte at fortælle: „Da min Fader laa paa ſin Dødsſeng, ønſkede han, at jeg altid ſkulde blive hjemme, og at jeg ſkulde have Gaarden, naar min Moder vilde afſtaa den. Jeg tror ogſaa nok, det er hendes Ønſke, og ſaa tør jeg ikke ſige nej."

„Jeg ſynes ikke, det er nogen Grund til at viſe mig af."

„Jo, det er, for Du ſkal jo ogſaa have Dine Forældres Gaard, og vi kunne ikke have dem begge."

„Det er ſært nok," ſagde Karlen. „Mangt et

Kjæreſtepar maa ſkilles ad, fordi de ikke kunne faa ſig et Hjem. Her lader det til at ſkulle gjøre Ulykker, at vi have hver ſit. Den Knude er ellers let jævnet, for ſkal Du endelig have Kringbjerg, kan min Broder Søren faa vor Gaard. Han er to Aar yngre end jeg og lidt drengeagtig i ſit Væſen; men det retter ſig nok med Tiden, for han har en god Forſtand. Naar jeg ſaa faar nogle Skillinger hjemme fra og tager op og fæſter Bo hos Eder, ſaa er der vel ikke noget i Vejen?"

„Gud give, der ikke var!" ſukkede hun.

„Ja, hvad ſkulde det ellers være?" ſpurgte han.

Hun vidſte ikke noget beſtemt at anføre, og ſaa hengav han ſig til Haabet om fremtidig Kjærligheds-lykke og prøvede paa at faa hende glad og munter. Det lykkedes til Dels. Den tungſindige Skygge ſyntes for en Tid at vige bort fra hendes Anſigt. Hun havde elſket ham længe hos ſig ſelv, og det havde han haft en temmelig tydelig Fornemmelſe af. Hans glade Forhaabninger lod hun til at dele af et villigt Hjerte, og dog maatte hun af og til ſukke. De gik raſk til, og Minutterne fore umærkeligt bort. Da de kom til Bakkerne omkring Kringbjerg, gik der en Vej fra, ſom førte til Gundesmark. Her ſtandſede hun, ſom om hun tænkte, han nu vilde forlade hende.

„En ſkulde ſnart tro, Du længtes efter at blive af med mig," lo han; „men jeg agter at følge Dig helt hjem. Du ved, vi pleje at græſſe vort Ungkvæg i Eders Brunmoſe om Sommeren. Vi have altid betalt en aarlig Leje deraf; men i Aar er der ingen

Aftale gjort derom, og endda græsse vi i Moseskiftet. Det er ikke rigtigt. Jeg vil nu gaa ind og tale med Din Moder om det. For Du vil vel ikke paatage Dig at afgjøre Sagen," lagde han skjæmtende til.

„Nej saadanne Ting indlader jeg mig ikke paa," smilte hun.

„Ja, saa faar Du tillade, at jeg følger Dig hjem, thi jeg har da lovligt Ærende."

De gik videre ind mellem Bankerne; men over hende var der en Angst og Uvished, der tiltog mere og mere. Han kunde ikke ret blive klog paa hende, og saa brød han sig heller ikke videre derom, da han jo nok lærte at forstaa hende bedre. At hun undsaa sig ved at komme hjem med ham, nu han var hendes Kjæreste, det var dog naturligt nok, men det var ikke noget at tage Hensyn til. Da de kom ind paa Gaardens Agermark, saa de hendes yngste Broder gaa og flytte Kjerne. „Jakob! kom herhen!" kaldte hun.

Drengen kom og sagde: „Du bliver længe borte, Ingeborg!"

„Har jeg været savnet?" spurgte hun.

„Ja, Faarene staa inde endnu, for Jens og Kristen ere gaaede ned at fiske, og jeg turde ikke gaa fra Gaarden, inden Du kom."

„Og Moder?" spurgte Pigen langsomt.

„Er ikke rigtig rask," svarede Drengen, idet han besvarede Søsterens ubeskrivelig ængstelige Blik ved et lignende.

„Gaa Du kuns nu til Faarene," sagde hun, og han gik sin Gang ud til Faarefolden, medens Svenden

og Pigen nærmede ſig Gaarden. Det var en temmelig ſtor og ſmukt bygget Gaard, og den var, ſom kun ſjælden var Tilfældet der i Egnen, helt indelukt, ſaa der kun var Adgang til den gjennem to Porte og et Par Luger. De gik hen til en Luge. „Vent mig her et Par Minutter," ſagde Pigen, og uden at bie efter hans Svar, gik hun ind og lukkede Lugen efter ſig. Der ſtod en Vogn lige ved ham, og der ſatte han ſig paa Vognſtangen og ventede.

Det blev to lange Minutter; men Tiden faldt ham ikke lang. Først tænkte han paa ſin Kjæreſte, der var mindre aabenhjærtig imod ham, end han kunde ønſke. Men det gav ſig nok, mente han, og hvorfor ſkulde det ikke det. I det ydre lignede hun jo ſin Fader ſaa meget, og han havde været ſaadan en retſkaffen Mand. At hun i Førſtningen var undſeelig og hemmelighedsfuld lige over for ham, det hørte maaſke Kjærligheden til. Han havde ikke før haft nogen Kjæreſte og vidſte ikke, hvordan en ſaadan ſtillede ſig an, men at Ingeborg var i alle Maader ſaa god og velſignet en Pige ſom nogen, det kunde det da ikke falde ham ind at tvivle om. Saa tænkte han paa, om det ogſaa ſkulde falde i hans Lod at blive Mand i Kringbjerg i Stedet for i Gundesmark. Han vidſte ſnart ikke, hvilket han vilde helſt, hvis han havde frit Valg. Men det vidſte han da, at han ikke vilde have nogen Vogn ſaa klodſet beſlaaet, ſom den han ſad paa. Der var alt for meget Jærn, hvor det ikke behøvedes, og Arbejdet var i det hele maadelig gjort. Hvad mon det var for en kludder-

agtig Smed, der havde gjort det Stykke Arbejde? Saa tænkte han atter paa sin unge Kjæreste og paa, hvor smuk og blyg og frygtsom hun var. Men som han saaledes sad og tænkte paa allehaande, trængte sig af og til fjærne og sære Lyde til hans Øre. Det lød skiftevis som Sang, Hvin eller Skjælden. Det tænkte han i Førstningen ikke ved; thi hjemme i Gundesmark kunde man til hver Tid af Dagen høre Støj af Børn paa Gaden og i Husene. Men paa een Gang slog det ham, at i Kringbjerg var der jo ingen Børn, og dog syntes Lyden at komme inde fra Gaarden. Men det var da ogsaa ret dumt, at han her blev siddende. Han kunde jo godt gaa ind, da han havde modent Ærende at forrette. At han havde fulgt Pigen hjem, behovede der ingen at vide, om hun for det første vilde have det fortiet.

Han gik hen og tog i Lugen; men den var aflaaset inden til. Det var en sær Historie, sagde han og stod et Øjeblik og tyggede paa denne Opdagelse. Da aabnedes Lugen, og Ingeborg kom ud til ham; men hendes tidligere Angst og Uro var mange Gange forstørret, hun saa saa forgrædt og bevæget ud, at hun knap var til at gjenkjende, og hendes Klædedragt, navnlig Hovedtøjet, var i Uorden, saa Haaret næsten flød frit og krøllede sig saa oprørsk, som det vilde. Hun fo'r hen til ham, men ikke i to Sekunder kunde hun blive staaende paa den samme Plet. „Min Moder er ikke rask," sagde hun aandeløs, „og Du faar at opsætte Dit Ærende til en anden Dag."

„Det faar jeg ſaa," lød Svaret; „men Du tykkes mig ſaa meget bevæget. Er hun farlig ſyg? Ligger hun til Engs?"

„Ja—a, hun gjør."

„Og Du er ene hjemme! Jeg vil blive hos Dig, om Du ſynes om det. Eller ſkal jeg gaa ned til Aaen og hente Dine Brødre?"

„Nej, gaa Du kun hjem! Bryd Dig ikke om mig!"

„Det kan jeg ikke lade være. Og efter hvad vi have talt i Dag —"

„Glem, hvad vi have talt i Dag! Det kan der aldrig komme noget ud af! Jeg var meget uforſtandig; jeg vidſte det dengang ſaa vel ſom nu, og det var ſtor Uret, at jeg ikke ſagde Dig ren Beſked. Kan Du tilgive mig det, kjære Rasmus!"

„Da ſkal Du i det mindſte ſige mig, hvad der er i Vejen; jeg bær ſaa ſtor Kjærlighed til Dig, at jeg nok kan have Ret til at faa det at vide."

„Og jeg da? — Men Du har Ret, og jeg har Uret — i alt. Jeg er ikke værd at tænke paa. Gaa, kjære Rasmus! og lad det, der er ſket i Dag, være død og borte!"

„Det kan jeg ikke, før jeg ſelv er død og borte. Men, tys! — Hvad var det?" Han havde hørt en Lyd ligeſom de tidligere og ſaa bekymret og ſpørgende paa Pigen.

„Det var — o Gud! Det var intet; men tjen mig nu i at gaa hjem, gode Ven! Dit Ærende kan Du ikke faa forrettet, og det kan ogſaa være det ſamme. I behøve ſlet ikke at bryde Eder om den

Smule Græsleje. Gaa nu, saa sandt Du har mig kjær!"

„Jeg forstaar Dig ikke; men jeg vil adlyde Dig for at vise Dig, at jeg har Dig kjær. Farvel, Ingeborg! En anden Dag skal Du give mig Forklaring over alt dette."

„Nej, det sker aldrig. Farvel, Rasmus! og bryd Dig ikke mere om mig."

Dermed smuttede hun ind igjennem Lugen. Han gik langsomt til sit Hjem; men lidt efter aabnedes Lugen paa Klem, og hun stod og saa ham gaa hen over Agrene. Taarerne randt hende stride ned ad Kinderne; men da han kom hende af Syne mellem Lyngbakkerne, tørrede hun Taarerne af, og hendes Tanker flød hende fra Læberne i Klagesang:

„Havde jeg Lærkens Vinger,
fløj jeg bort fra al min Harm,
dalede hos min kjæreste Ven
og skjulte mig ved hans Barm."

„Nej!" afbrød hun sig selv, „det vilde og turde og kunde jeg endda ikke."

Karlen tilbagelagde sin Hjemvej i skiftende Stemninger. Snart var han vred paa Pigen, der ved Tilstaaelsen af sin Kjærlighed havde hævet ham til Himlen og siden ved sin underlige Adfærd stødt ham ud i Mørket og Tomheden. Han havde elsket hende dybt og længe, for hun var saa smuk, saa blid og from; nu havde han set en mindre skjøn Side hos hende; thi den Hæftighed, hun i Afskedsstunden havde

lagt for Dagen, huede ham ikke. Og saa, at hun ikke ret vidste, hvad hun vilde! Nu, det havde han da endelig hørt skulde ofte være Tilfældet med unge Piger lige over for en Bejler. Han havde hørt sige, at mangen Pige, der viste utvivlsomme Kjendetegn paa, at hun elskede, dog i det afgjørende Øjeblik kunde blive saa bange for det nye og betydningsfulde Forhold, at hun trods sit Hjærtes Attraa søgte at unddrage sig for det. Hængte det saadan sammen med Ingeborg, gav hun vel nok Kjøb. Men der maatte dog vist ogsaa være en anden Grund. Han tilstod for sig selv, at det vilde gaa ham nær til Hjærte, om den korte Vandring paa Kirkevejen skulde være hans Kjærligheds hele Levnedsløb, han kunde heller ikke ret tro det. Men skulde det være, saa skulde det være, og han mente da nok, at han kunde gjemme sin Smerte hos sig selv, at andre ikke skulde faa det at le ad, at han ikke var Mand for at bære en Kjæresteſorg uden at klage sig. Men for det første vilde han ikke opgive alt Haab. Ugen skulde ikke gaa til Ende, før han atter havde talt med Pigen. Endnu troede han, at hun var værd at holde af, og var hun det, saa agtede han ikke at slippe hende for den første Storm, der blæste.

En af de første Dage talte hans Fader atter med ham om, at han gjærne vilde overlade ham Gaarden endnu det samme Aar. Sønnen sagde hverken fra eller til; thi for at modtage Gaarden maatte han have en Kone, og det en, der havde Penge. I den Henseende kunde Ingeborg være pas-

ſende nok, og det kunde nok kaldes et ligeligt Gifter-maal. Men ſkulde hun have ſin Fædregaard, maatte han for at faa hende give Slip paa ſin. At overlade den til ſin Broder havde han ikke noget imod, naar han ſelv var vis paa en anden lige ſaa god Ejendom. I modſat Fald vilde han helſt have den. Og da een Fugl i Haanden er bedre end to i Luften, vilde han endnu tale med Pigen og om muligt med hendes Moder, for han beſtemte ſig.

Rasmus og Søren ſkare Fladtørv oppe i Heden. Saa ſiger Rasmus en Dag til ſin Broder, at han vilde gjøre et Løb over til Kringbjerg for at tale om Græslejen af Brunmoſen.

„Aa pyt!“ ſagde Søren. „Hun bryder ſig nok ikke om Græsningen der. Den ligger hende ſaa langt fra Haanden, og det er ſaadan et langt ſmalt Skifte, at det ikke kan bruges for ſig ſelv til Løsdrift.“

„Men vi kunde heller ikke godt have Løsdrift i Skoven, naar vi ſkulde hegne Skiftet.“

„Hvem taler om, at vi ſkulle hegne det? Saa længe jeg kan huſke, have vi givet en Daler i Leje om Aaret, og naar Maren Kringbjerg faar den, er hun vel ikke ſaa gal, at hun gjør Brøvl om ſaa lidt.“

„Det er kjønnere og rigtigere at gjøre ordentlig Aftale, ſaa ved en ſig i Sikkerhed. Ja, ſaa længe Manden levede, var det en anden Sag; ham kjendte min Fader ſaa godt; men Enken er der ſnart ingen, der kjender noget til.“

„End ſaa Datteren?“ lo Søren. „Hende vil man ſige, Du kjender bedre end de fleſte andre. Det

skulde da ikke være hende, Du havde en Aftale at gjøre med?"

„Om saa var, havde Du vel ikke ret meget imod det?"

„Ikke det mindste! Det er en kjøn Tøs, som jeg nok kunde lide at have til Broderkone. Men jeg synes, at hun er lidt for mut. Synes Du ikke det samme?"

„Jeg ved det ikke, og det er heller ikke hende, jeg gaar efter. Det er ligefrem for Moseskiftets Skyld, for jeg kan ikke lide, at saadant noget gaar i Langdrag."

Søren tilkastede ham et polisk Blik, som han besvarede med den enfoldigste Mine af Verden. Han stak Spaden i Jorden og gik; men Broderen sagde til sig selv: „Det er alligevel Ingeborg, han gaar efter, for han er rent forgabet i den kjønne lille Surmule. Ja, lad ham kun være det; jeg for min Del vil nok bede om en Tøs, der er mer Lystighed i. Men det har ingen Hast. Jeg gad ellers vide, om der snart bliver Bryllup, og om det bliver et stort Gilde, saa en kan faa sig en Svingom. Ellers giver jeg ikke en rød Toskilling for det hele."

Den Dag var der ingen, som bød Rasmus blive staaende ved Lugen. Han gik ind i Stuen, og en net Stue var det, hvor alt var rent og ordentligt. Ingeborg og hendes Moder sad og spandt. Sidstnævnte var en høj fyldig Kone med et rødt Ansigt, et Par dvaske Øjne og noget trægt i hele sit Væsen. Hun kom sjælden ud, og Rasmus, der kun havde set

hende et Par Gange, havde aldrig lagt saa nøje Mærke til hende som nu. Hun gjorde intet behageligt Indtryk paa ham. Der var noget i hendes svære Skikkelse og grove Røst, der syntes ham unaturligt og frygteligt, uden at han vidste hvorfor. Han var glad ved, at Ingeborg ikke lignede hende. Og dog var der en Ligheд, især naar som nu Pigens Ansigt var overgydt med et glødende Purpur. Det stærke, sorte Haar, som hos Moderen var lidt graasprængt, og de tætte sorte Øjenbryn havde Moder og Datter til fælles, men for øvrigt kun lidet. Da han havde sagt Goddag, bød man ham sætte sig ned, hvilket han gjorde.

„Jeg er gaaet herop, Maren!“ sagde han til Enken, „for at tale om Græsningen i eders Brunmoselod. Vi pleje at give en Daler om Aaret.“

„En Daler er lovlig lidt,“ sagde Maren.

„En Daler er ogsaa Penge, og I kan ikke selv benytte Græsningen.“

„Det synes mig alligevel for lidt.“

„Hvor meget vil I da have?“

„Jeg skal ikke være ubillig, jeg vil have otte Mark.“

Rasmus tænkte ved sig selv, at hvis han vilde prutte, lod hun sig nok nøje med Daleren. Men han kunde nok lide at have Ærende der i Huset en anden Gang; han sagde derfor, at han vilde tale med sin Fader om det, og saa komme igjen om nogle Dage. Hun vilde vel staa ved sit Ord saa længe; jo det vilde hun nok, og saa bød hun Datteren

hidbringe en Bid Brod og en Taar Øl til den fremmede.

Han lagde nøje Mærke til Enken. Han havde været nær ved at mistænke hende for, at hun behandlede Datteren ilde; men det lod ikke til at være Tilfældet; thi Moder og Datter omgikkes med Ømhed, og navnlig betragtede Pigen af og til sin Moder med saa kjærlighedsfulde Blikke, at det næsten var rørende at se. Alligevel, og skjønt Enken var venlig og opmærksom mod ham, var han lidt uhyggelig til Mode i hendes Nærhed, og det var ham, som der var en hemmelighedsfuld Trolddom over hende og hele Huset. Da nu Pigen snart gik ud og ikke mere kom tilbage, sagde han Farvel og gik, og det var ikke med noget let Hjærte; thi han kunde ikke tro andet, end at hun med Flid fjærnede sig, saa længe han var der. Deri tog han imidlertid fejl, som han snart fik at se; thi da han traadte ud af den velbekjendte Luge, stod hun der og ventede paa ham, og paa hendes Ansigt skinnede et saa solklart Smil, at han ikke kunde lade være at drage hende til sig og trykke et Kys paa hendes rosenrøde Læber. Denne Idræt modsatte hun sig rigtignok, men det var vist ikke hendes Alvor; thi hun var slet ikke vred for det bag efter. Da talte han med hende om sin Kjærlighed og sit Haab, idet han lod, som han rent havde glemt den gaadefulde Slutning paa deres forrige Møde. Heller ikke hun berørte denne saa underligt bevægede Stund, men det var saa klart som den lyse Dag, at hun delte hans Kjærlighed og Forhaabninger. Hvor

hun var smuk i denne Time, og hvor der var et rigt spillende Liv i alle hendes Miner og Lader! Havde Søren set hende nu, skulde han rigtignok ladet være at kalde hende en Surmule.

Nu slog Rasmus paa, at Omstændighederne ikke tillod dem at gaa og kjæreste i lange Tider, thi enten skulde han have Gaarden der hjemme eller frasige sig den, og det vilde han da ikke gjøre, uden han havde Visshed om at komme til Brød andensteds. Derfor var det nødvendigt, at de saa snart som muligt fik alt paa det rene, saa de kunde holde Bryllup. For slig en Antydning plejer en Pige ikke at rive Øjnene ud paa sin Kjæreste, og det gjorde Ingeborg da heller ikke. Hun rødmede rigtignok lidt mere, saa til en anden Side, gjorde et Skridt frem og et tilbage; men saa sagde hun, at naar det skulde være, saa skulde det være. Hun havde da endelig ogsaa talt med sin Moder og sine Brødre om det, og hun maatte godt blive fri for Gaarden der hjemme og vilde ogsaa nok være det. Det var slet ikke morsomt i Kringbjerg. Men der var et Spørgsmaal, der først maatte finde sin Afgjørelse, og det var ikke om Pengesager, men om noget, som hun ikke kunde sige.

Altsaa endnu en Hemmelighed. Rasmus var ikke fri for at blive lidt ærgerlig derover, men søgte at dølge det, da han jo dog nu var kommen nærmere til Maalet, end han havde ventet at komme saa snart. Han spurgte hvor lang Tid, der behøvedes, inden det hele kunde blive afgjort, og om et Par Maaneder

var nok. Det mente hun, det var; men nu maatte hun forlade ham; thi hendes Brødre, der arbejdede hinsides Gaarden, kunde snart komme og se hende hos ham, og saa vilde de drille hende, hvilket hun paa ingen Maade vilde have. Hun vilde tage sin Haand, han holdt den fast og vilde have et Kys til Afsked. Det vilde hun ikke give ham, og saa tog han det med Magt, men bag efter gav hun ham godvillig tre eller fire. Saa skjæmtede de lidt, derpaa talte de alvorligt, og hun var saa øm og kjælen og glad, som en god Pige kan være det hos sin Kjæreste. Endelig gjorde hun da Alvor af at rive sig løs og løbe fra ham. Rasmus skyndte sig over til sin Broder for at tage Del i Arbejdet. Han var saa lykkelig, som han kunde være; thi hvad han ikke kunde forstaa hos Pigen, maatte — saa mente han — være Luner, Nykker, der, om de end ikke just vare elskværdige, dog nødvendigt maatte til for at krydre den første Kjærligheds Sødhed.

„Naa, vilde hun?“ spurgte Søren ham.

„Ja,“ svarede han uden at tænke over det.

„Hvormange Penge skal der saa punges ud med?“

„Det veed jeg ikke.“

„Saa er det vel ikke rigtig afgjort?“

„Det kan det jo lige godt være. Du kan da nok vide, at jeg bryder mig mere om hende end om Pengene.“

„Ja saa! Hahaha! Hvad Fanden er det, Du snakker om?“

„Hvad jeg ſnakker om?“ ſvarede Rasmus, der vaagnede ſom af en Drøm. „Om det ſamme vel, ſom Du ſnakker om.“

„Det er jeg ikke ſaa vis paa endda. Jeg ſpørger om, hvad hun vilde have i Leje af Moſegræsningen, og Du ſiger, Du bryder Dig mere om hende ſelv end om Pengene. Kanſke Du vil bilde mig ind, Du er bleven forelſket i den gamle, rødblisſede Enke?“

„Hvor kunde jeg ogſaa vide, det var Moſegræsningen, Du ſpurgte om!“

„Det tykkes mig nemt at vide, for Du havde jo intet andet Ærende til Kringbjerg. Det ſagde Du da. Hahaha! Er Du ikke ſelv kjed af det, naar Du lyver?“

Rasmus ſmilte, og for at blive fri for yderligere Drillerier lod han et Ord falde om, hvad Broderen godt vidſte, at han holdt af Ingeborg, og at hun ogſaa nok kunde lide ham.

Hans Forældre havde ogſaa faaet et Nys derom, og han maatte ſnart ſkrifte for ſin Moder, hvilket han ſaa meget villigere gjorde, ſom alt jo ret ſnart maatte komme for Dagen. Den gode Kone blev noget betænkelig ved det. Hun var med alle ſine gode Sider af det Slags Menneſker, der gjærne ville vide Beſked med alle Næſtens Sager, og ſom, ſaa ſnart de have faact noget færeget at vide, ikke have Ro, før end de have faaet det fortalt til deres mange gode Venner. Hun havde haft megen Ærgrelſe af Forholdene i Kringbjerg; thi at der var noget gaadefuldt ved Livet der, havde hun en ſtærk Mis-

tanke om, og dog havde hun trods al anvendt Umage ikke kunnet faa nogen Oplysning derom. Man havde der i mange Aar ikke holdt Tjenestefolk, og da Familien holdt godt sammen, var der ingen, som kunde bringe udenforstaaende Besked om, hvordan man der lavede Mad og varmede Kakkelovn. Men derfor havde hun et Horn i Siden paa Kringbjergfolkene. Rimeligvis kom hertil virkelig Bekymring over, at hendes Søn vilde gifte sig med en Pige, hvem man kjendte saa lidt til som Ingeborg. Hun vilde langt heller selv forskaffe ham en Kone, havde allerede gjort forberedende Skridt i den Retning, idet hun til Sønnekone havde udset Birthe i Stokhede, en Søsterdatter af Mads Jepsen i Gundesmark og en meget vakker Pige, hvem Rasmus kun havde det imod, at han holdt mere af Ingeborg.

Imidlertid blev Fædregaarden Rasmus overdraget, og da han vilde raade sig selv med sit Giftermaal, fandt hans Moder sig i det, hun ikke kunde gjøre om ved. Ingeborg kom nu derned for at gjøre sig kjendt med Familjen, og skjønt hun ikke vilde lade sig fritte ud af sin tilkommende Svigermoder, vandt hun dog dennes Velvilje ved sit beskedne Væsen og ved den Kyndighed i Husvæsenssager, den gamle ved anstillet Prøvelse fandt hos hende. Det blev nu bestemt, at Brylluppet skulde være henad Efteraaret. Den unge Pige var saa glad i sin Kjærlighed; men alligevel saas det tit, at noget tyngede paa hende. Ikke vilde hun dog tilstaa sine nye Venner, hvad det var, men sagde, at hun gjærne

vilde lade være at ængſtes, hvis hun kunde, for alt maatte dog gaa, ſom Gud vilde have det.

Kjæreſteparret kom naturligvis tit ſammen, og mangen en Aften efter endt Arbejde ſtjal Rasmus en Timestid fra Hviletiden og løb den Fjerdingvej op til Kringbjerg for at ſlaa en Sladder af med ſin Kjæreſte. Saa ſadde de gjærne paa Vognſtangen uden for Porten, eller de gik hen ad Vejen, naar han igjen ſkulde hjemad, og hun fulgte ham paa Vej til Markeſtjellet. Men beſtandigt lærte han at kjende hende nøjere og elſke hende højere. Thi vel var hun i viſſe Maader et enfoldigt Pigebarn, og hendes Begreber vare indſkrænkede ſom Følge af hendes Ungdoms Enſomhed, men alligevel var der en digteriſk Flugt i hendes Tankegang, ſom mægtede at løfte ogſaa hans jævne Natur. Hun var et Slags Søndagsbarn med et mærkeligt Klarſyn, hvor det gjaldt om at ſkjelne det ſkjønne fra det uſkjønne, og en medfødt Finfølelſe, der indgav hende Afſky for det raa og onde. Men det ſiges, at Søndagsbørn i Reglen ikke ere lykkelige, og det kunde ogſaa nok hænde ſig, ja var vel allerede hændet, at Sammenſtødet med ſkarpkantede Omgivelſer voldte hende en Smerte, ſom hun med ſit overbærende Sind ſøgte at glemme og at dølge, men ſom hun derfor ikke følte mindre haardt.

Og det kan vel ikke nægtes, at hun, hvis hun var bleven ledet og uddannet lidt bedre, vilde bleven lidt anderledes. Som det var, kunde hun ikke frikjendes for at være lidt opſkruet, og dette var vel

nærmeſt Skyld i, at hun ikke helt betroede ſig til ſin tilkommende Ægtefælle. Og det kunde hun dog have gjort uden Fare; thi han var temmelig modtagelig for det ædle og gode, medens hans jævne, praktiſke Forſtand nok vilde kunne viſe hende, hvad der gik alt for vidt. Derfor maatte det komme til et Brud imellem dem; thi ſaa længe hendes inderligſte Tanker drejede ſig om Ting, han ikke kjendte, vilde ingen Lykke for dem være mulig.

Det var en Aften, hun ſom ſaa ofte fulgte ham paa Vej. De kom til en lille grøn Eng, hvor der langs Vejen ſtod høje Blomſter. Rasmus, der gik og talede med hende, ſlog uden at tænke derved Hovedet af de Blomſter, han kunde naa med ſin Kjæp. Da bad hun: „O nej! Lad det være!“

„Hvad kan det ſkade? Blomſterne kunne da ikke føle Smerte eller ſørge over hinandens Død.“

„Det kunne de vel ikke, men det gjør mig alligevel ondt at ſe dem falde til ingen Nytte. Naar jeg gaar hen over Marken, er det mig tit, ſom der var en levende Sjæl, ikke i hvert Blomſter- eller Græsſtraa, men i det altſammen, og ſom denne Sjæl tilhviſkede mig ſine Tanker.“

„Og hvad hviſker den ſaa til Dig?“

„Det kan jeg ikke ſige, det er heller ikke rigtige Ord, men alligevel noget, der volder mig en Fornemmelſe af Sorg eller Glæde eller Andagt. — Tror Du paa Ellefolk og Bjærgfolk?“

„Nej, det kan jeg juſt ikke ſige.“

„Jeg heller ikke; men endda kan jeg forſtaa det,

naar ſanddru Folk paaſtaa at have ſet ſaadanne. Ligeſom jeg tror at kunne høre Røſter og Lyd, hvor der dog ingen er, ſom taler, ſaadan er det vel ogſaa muligt, at andre kunne tro at ſe Engens Sjæl, eller hvad jeg ſkal kalde det, klæde ſig i et Legeme af Maaneſkinstaage og træde en Ellepigedans her i Dalen. Lige ſaadan kan jeg tænke mig, at nogen tror at have ſet Bjærgfolk imellem mørke og enſomme Hedebanker. I Gaarsdalsbakken ſiges at bo en Bjærgmand. Jeg har ikke ſet ham; men mangen Gang, naar jeg er gaaet der forbi, er det forekommet mig i de dybe, halvmørke Dale, mellem de ſpidſe, ſorte Høje, ſom om en ond Aand rugede derover med ſine ſtore, ſorte Vinger. — Ja, nu ler Du vel ad mig, og jeg er jo ogſaa ret barnagtig, at jeg gaar og fortæller Dig ſaadan noget."

„Nej, jeg ler ſlet ikke ad Dig. Men der falder mig noget ind. Du huſker da den Dag, da vi fulgtes ad fra Kirken, og jeg maatte blive ſtaaende uden for Gaarden?"

„Ak Gud, ja! Den Dag glemmer jeg aldrig."

„Nu vel! Mens jeg ſtod der og ventede, hørte jeg ogſaa en underlig Lyd. Det var ſom Latter, ſom Klager og Hvin. Kan Du ſige mig, hvad det var?"

Hun betænkte ſig et Øjeblik, derpaa ſagde hun: „Nej, det kan jeg ikke ſige Dig."

„Ved Du det da ikke?"

„Jo, jeg ved; men jeg tør ikke ſige det. Jeg

vil ſige Dig alt i Verden, hvad jeg veb, undtagen det."

„Men det virkede ſaa underligt paa Dig, lille Ven. Kunde en ſaadan ond Time ikke komme igjen?"

Hun ſtandſede, greb ham haardt i Armen og ſagde: „Det forbyde Gud! Den kunde komme igjen, det er viſt. Men jeg beder til Gud Nat og Dag, at det ikke maa ſke, og at intet Menneſke ſkal faa det at vide. Rasmus! Du tror da paa Gud? Du beder vel til ham ſomme Tider?"

„Ja, lille Ingeborg! Det kan Du da nok vide."

„Bed ſaa for mig ogſaa! Bed for Din ſtakkels Pige, at han vil frelſe mig fra den ſtore Ulykke; den vilde nu være ti Gange ſtørre end før."

„Jeg kan ikke forſtaa Dig. Har Du ſaa ſtor en Sorg, hvorfor maa jeg ſaa ikke hjælpe Dig at bære den?"

„Det tør jeg ikke! — Du bliver vel kjed ab mig eller bange for mig?"

„Nej, det gjør jeg ikke, for jeg veb — jeg tror det i det mindſte —, at Du er uſkyldig i det, hvad det end er."

„Tak ſkal Du have!" ſagde hun og trykkede kjærligt hans Haand.

Men om han troede fuldt ſaa faſt paa hendes Uſkyldighed, ſom han ſagde, var maaſke tvivlſomt. I alt Fald var han tankefuld og tavs Reſten af Vejen. Hun ſagde heller ikke meget, og da de naaede Markeſkjellet, ſkiltes de med mere nedtrykt Stemning, end det i mange Uger havde været Tilfældet. Han

drømte den Nat ikke fuldt saa smukt om sin Pige, som han plejede, og næste Dag var han i Arbejdet mere stille end ellers. Han og Søren høstede Kløver, og Søren, der altid lod Munden løbe, drillede Broderen med hans Aandsfraværelse, uden at denne dog hørte synderligt efter ham.

„Ja, det er da ikke saa sært, Du er saa knap paa Ord," sagde Søren, „for Du gaar jo i Giftetanker, skal jeg sige os. Nu da! Lad os saa snakke om det, Du vel helst vil tale om. Hvor snart skal Brylluppet være?"

„Det veed jeg ikke saa nøje."

„Det var slemt; jeg vilde digte en Bryllupsvise; men jeg er ikke god til at digte, og saa vilde jeg faa fat paa en brugt Vise, som jeg kunde vende og skrabe til Dit Bryllup. Der er nu en, som begynder saadan:

„Den to og tyvende April."

Du kjender vel nok Resten. Hvad tykkes Du om den?"

„Mit Bryllup bliver ikke i April," svarede Rasmus.

„Nu saa kommer jeg til at tage den, der blev sungen ved Mads Skomagers Bryllup:

„Skomageren er sig saa lystig en Mand,
Klingklang!
Derfor er han dumpet i Ægteskabs Stand
to Gang'.
Den første, han havde, var næsten en Ruth;
men ak, des værre! nu er hun kaput."

Naar Du bare havde været Skomager og Enkemand, havde det Vers passet udmærket; det andet Vers passer endnu bedre:

„Vor Brudgom bejlede hist og her,
fik Ja!
Der var dog en Pige, som fik ham kjær,
Hurra!“

Gid jeg nu kunde huske, hvad der følger efter! Kan Du ikke hjælpe mig?“

„Du Abekat! jeg har da ikke bejlet baade hist og her. Du ved jo ogsaa godt, at den Vise blev gjort blot for Løjer.“

„Det var fattige Løjer; baade Mads og hans Kone vare jo saa glade over den bejlige Bryllupsvise, at de græd, som de vare piskede. — For Resten sætter jeg selv nogle Vers til, og det bliver just de bedste.“

„Det tvivler jeg om, for om Du stod paa Dit Hoved, kunde Du ikke gjøre en Vise som den.“

„Jeg ved just ikke, om man digter bedst, naar man staar paa Hovedet; men det ved jeg, at jeg fik endda Munden lukket op paa Dig. Her har Du gaaet og tværet, saa en kunde ikke tærske et Smil af Dig med en Tøjrekølle. En skulde snart tro, Du var bleven smittet af den lille Surmælksost i Kringbjerg.“

„Hvem er det, Du kalder Surmælksost, Mester Søren?“

„Stille, Mund! saa faar Du Sukker! — Jeg vilde bare spørge Dig om, Broderlille, om vi ikke skulde ud at fiske ved Blus i Aften?“

„Jeg har ingen Lyst.“

„Jeg siger ingen Ting om Surmælksosten, den kan være god nok; men det er da vist, at nogen har forhexet Dig. I gamle Dage var Du næsten lige saa halvgal som jeg, og nu er Du saa adstadig, som om Du var Din egen Oldefader. Du kan blive en berømmelig Tværdriver, naar Du bliver gammel. — Men jeg gaar ud med Blus alligevel. Ungfolkene hos Mads Jepsens ville ud, og Kristen fra Kringbjerg sagde, at de ville ud alle Mand — Kvinderne med, havde jeg nær sagt, men gamle Maren gaar vel ikke med. Ingeborg kommer nok.“

„Hun talte da ikke om det i Aftes.“

„Nej, for da vidste hun det ikke. Det blev først aftalt i Morges, da jeg var i Engen med Hestene og der traf sammen med Kristen og Hans Madsen.“

„Og Du var vel Hovedmanden for det hele?“

„Ja, Herregud! En skal jo have Skylden. Lad det saa blive mig den Gang.“

„Og Du sagde vel endogsaa, at jeg vilde med?“

„Det gjorde jeg jo rigtignok; men den Gang vidste jeg ikke af, at jeg løj.“

„Hm!“

„Og nu fortryder jeg det, det er endda mit Alvor, for Ingeborg vilde jo sagtens ikke gaa med, naar hun vidste, at Du ikke kom.“

„Saa er det alligevel bedſt, at jeg følger med. Have vi tørre Lyng til Blus?“

„Ja, og Blusſene ere bundne. Det beſtilte jeg i Søndags, for jeg tænkte nok, jeg ſkulde faa Folk purret ud en Aften i Ugen.“

Da det var Aften, ſaas Rasmus og Søren at komme ud af Gaarden. Den førſtnævnte havde en Savlyſter paa Skulderen, og begge vare desuden belæsſede med en Mængde Lyngknipper, der med Halmbaand ved Halmbaand vare bundne paa en egen Maade, ſaa de hver for ſig vare omtrent af en Fods Tykkelſe og en Mands Længde. Ud fra Mads Jepſens kom nogle Karle, Piger og Drenge, udſtyrede paa lignende Maade og iſær forſynede med en Mangfoldighed af ſamme Slags Lyngknipper. Toget gik til Aaen, og næſten til ſamme Tid kom til det aftalte Mødeſted Ingeborg og hendes tre Brødre. Et Par af Brødrene bare Fiſkeredſkaber, men de havde lagt deres Lyngknipper længere oppe ved Aaen for at have der et friſk Forraad længer ud paa Aftenen. Der var en Bro juſt ved Mødeſtedet, og medens Flokken aftalte, hvorledes de ſkulde dele ſig paa begge Aabredder, fremtog Ingeborg en medbragt Træſko med en Glød i. Ved denne antændte hun et Lyngknippe, ſvang det i Luften for ret at bringe det i Lue, et andet Knippe tændtes igjen ved det, og Fiſkeriet begyndte. Paa hver Aabred bares et Blus, og tæt efter Blusbærerne fulgte Karle, der med deres Lyſtere pilſnart ramte de Fiſk, ſom, fortumlede og tiltrukne af det ſtærke natlige Lys, ſøgte

op til Overfladen. Imidlertid fløj Gnister i Tusendtal rundt omkring fra den brændende Lyng, og som Gnister fløj Skjæmtord og glade Udraab frem og tilbage imellem de unge Mennesker.

Aaen skinnede som en Strøm af Guld under de røde, viftende Luer. Overgangene vare bratte mellem det stærkeste Lys og den dybeste Natteskygge. Aabreddens hvide Sand, de grønne Enge og de store, stejle Banker traadte klart og skarpt frem i Natten og forsvandt i et Nu. Hist og her løftede en Hedefugl sig og udstødte et kort og søvnigt Skrig. De lyskjære Guldsmedde, der sov i Rørene og Sivene, vaagnede, bedragne af Ildglandsen, de fløj op og lode deres fire klare Vinger snurre; de fløj et Par Gange rundt om Blusset og styrtede sig endelig deri og fandt Døden. Fiskertoget rykkede imidlertid fremad langs op med Aaen; men Ingeborg, der i Førstningen bar Blus for sin Broder, blev kjed af det og gav det til en anden. Saa overlod Rasmus Lysteren til Søren og gik selv hen og snakkede med sin Kjæreste, idet de kom lidt bag efter de andre.

„Er Du kjed af Fiskeriet?“ spurgte han.

„Nej, ikke videre.“

„Saa synes Du ikke, Du har ondt af, at Fiskene blive dræbte, som naar man fanger en Hjejle?“

„Jeg er barnagtig nok,“ svarede hun; „men dog ikke saa meget, at jeg skulde have noget imod, at Fiskene blive fangne, naar de ere dumme nok til at løbe efter Lyset. Men jeg blev kjed af at bære

Blus, fordi jeg gjorde det daarligt. Jeg kunde ikke holde mine Tanker ved det."

„Hvad er det?" spurgte han, idet han saa hende ind i Ansigtet, som et af Blussene just stærkt oplyste. „Du har jo grædt."

„Det var ikke med Vilje, det kom saa underligt over mig; jeg har været beklemt hele Aftenen, og det er, som der foreſtod mig en stor Ulykke."

„Jeg begynder at forstaa Dig, tror jeg; Du er noget anderledes end de fleste, og det kommer ogsaa mig lidt sært for at se Ilden, som der er saa travlt og muntert omkring, mens Natten ellers er saa mørk. Men komme til at græde over det kan jeg endda ikke, og jeg tænker ikke, det varsler Ulykke."

Hun tav, og han førte andet paa Tale. Snart var det glade Nattearbejde endt, det sidste Lyngknippe var næsten nedbrændt, Levningen af det løstes op og kastedes paa Engen, at man ved det hendøende Lys kunde dele Fangsten. Derefter gik hver til sit; det vil sige: Folkene fra Gundesmark gik langs med Aaen, og Kringbjærgfolkene gik over Heden. Rasmus fulgte med de sidstnævnte og gik med Ingeborg noget bag efter hendes Brødre, ja det var ikke saa lidt bag efter endda, for han havde sat sig i Hovedet, at han vilde drive hendes Sørgmodighed paa Flugt; thi den lyntes han ikke godt om, hvorimod hun, naar hun var glad, var saa sød og elskværdig. Det lod næsten til at skulle lykkes ham den Gang, da, før end de endnu kunde se Gaarden, Jakob, som allerede havde været hjemme, kom løbende dem i Møde og

hviskede sin Søster et Ord i Øret. „Aa, Herre Jesus!“ udbrød hun forfærdet.

„Hvad er der hændet?“ spurgte Rasmus.

Men uden at svare ham traadte Broder og Søster frem og hviskede ivrigt sammen. Saa løb Drengen hjem; men Ingeborg kom og tog Rasmus's Arm og sagde: „Lad os saa gaa!“

„Ja lad os det; men hvad var det, Jakob havde at sige?“

„Ak Gud! Jeg skal sige Dig meget — alt for meget inden vi skilles ad. Lad os gaa tværs over til Markskjellet, som jeg plejer at ledsage Dig til.“

„Skulle vi ikke heller følge Vejen op igjennem Gaarden? Det er saa ujævnt for Dig her tværs over.“

„Det skal Du aldrig bryde Dig om. Jeg er ikke saa bange for lidt Ujævnhed.“

„En skulde snart tro, der var noget der hjemme, jeg ikke maatte se.“

„Du faar at tro, hvad Du vil. Jo værre jo bedre, havde jeg nær sagt.“

„Det er en underlig Tænkemaade af Dig, der skal være min Kone.“

„Det er vist ikke værd, jeg bliver Din Kone.“

Han standsede, der gik en Skjælven igjennem ham, og uvilkaarligt trykkede han hendes Arm mere haardt end kjærlighedsfuldt. Da kastede hun sig ned paa Jorden og hulkede: „Jeg vil bede Dig saa mange Gange om Forladelse, fordi jeg har lovet Dig, hvad jeg ikke kan holde.“

„Men Ingeborg! Vil Du da gjøre mig tosset? Du ved, hvor kjær Du er mig, og vil dog tale saadan. Saaledes var det ogsaa den Dag ved Porten. Men Du mener det ikke, ved jeg nok.“

„Jo, jeg mener det; jeg mente det ogsaa den Gang; men jeg havde ikke Styrke til at holde fast ved det, og jeg var saa glad ved Dig. Du maa endelig ikke være vred paa mig, fordi jeg vendte om igjen og sagde, jeg vilde holde af Dig.“

„Nej, det er jeg nok endda ikke vred over; men jeg kunde gjærne blive det, hvis Du vendte frem og tilbage ret tit. Er Du da af den Slags Piger, der ere syv Sind over et Dørtrin?“

„Ja, det er kanske ikke langt fra.“

„Saa skifter Du da snart Sind igjen.“

„Nej, det gjør jeg aldrig paa den Maade, Du mener. Det er forbi imellem os og kan ikke være anderledes. Men hvis Du vidste, hvor nær det gaar mig til Hjærte, vilde Du ynkes over mig i Stedet for at vredes paa mig. Men nu ere vi ved Skjellet. Jeg vil sige Dig Godnat og Tak for alt godt!“

„Saa kommer jeg vel ogsaa til at sige Dig Godnat; men jeg kan ikke takke Dig, for Du har gjort baade mig og Dig selv til Nar. Nu vidste jo alle, at vi skulde have hinanden, og Slabberkærlingerne ville faa travlt, naar de nu faa saadant nyt at høre.“

„Du maa godt skyde al Skylden paa mig. Jeg har andet at tænke paa end Byfladeren og faar den vel heller ikke at høre.“

„Ja, det er vel heller ikke værd at give den

noget at rende med for det første. Naar nogle Dage ere gaaede, bliver Du vel nok omsindet igjen!"

„Nej, jeg gjør ikke; tro aldrig det!" Hun snoede sagtelig sin Haand ud af hans og flygtede hjemad. Han stod et Øjeblik stille og var halvvejs til Sinds at følge uset efter hende; men han kunde ikke faa sig selv til det; thi det kogte i hans Sjæl, og Harmen havde helt Overhaand over Bedrøvelsen. Han gik altsaa hjemad, idet han sagde til sig selv, at han rigtignok kunde taale meget af alle Slags; men der maatte dog være en Grænse for en Piges Nykker, og gik hun derudover, fik hun sejle sin egen Sø, om han end havde hende nok saa kjær. Nu — det lovede han sig selv — skulde han ikke gjøre det første Skridt til Forsoning. Vilde hun gjøre det, saa var det en anden Sag, og saa syntes han nok, en nogenlunde tilfredsstillende Forklaring endnu kunde udjævne alt.

Men der gik Dage hen, uden at noget Skridt blev gjort fra hendes Side. Da satte hans Vrede sig, og dyb Nedslagenhed traadte i Stedet; thi det tyktes ham, at han aldrig kunde glemme Ingeborg, og halvt saa kjær, som han havde hende, kunde han ikke faa nogen anden. Naar han var imellem sine Slægtninge og Bekjendte, nedkuede han rigtignok sin Sorg, hvilket ikke ret vilde lykkes ham, naar han gik i sit Arbejde. Men her fulgtes han altid med Søren, og denne mærkede, at der fejlede Broderen noget, og begyndte paa sin drillende, men velmenende Maade at fritte ham ud. Rasmus bestemte sig da til at fortælle Broderen alt, derved kunde han blive fri for

Drillerierne, og hans Deltagelse og Tavshed kunde han være vis paa; thi Søren var med al sin Raadhed en god og trofast Natur og den ældre Broder oprigtigt hengiven.

Søren var uudtømmelig i Spotord og haarde Domme over Pigen, da han fik hendes Færd at vide. Nu slap hun ikke med at hedde „Surmælksost", men fik saa mange ringeagtende Navne, at man ikke skulde tro, Bondekarlens Ordbog kunde være saa righoldig. Det blev da ogsaa Rasmus for broget, og han fandt sig beføjet til at forsvare hende mod de værste Udfald, ja greb endelig sig selv i, at han var nær ved at prøve at undskylde hende i et og alt. Dette Optrin gjentog sig daglig mellem Brødrene, men havde ikke nær den Virkning, Søren tilsigtede, da det derimod forstærkede Rasmus's Sorg og Kjærlighedslængsel. Til dette kom endnu noget andet. Da Uge efter Uge gik hen, uden at Rasmus mødtes med sin Kjæreste eller gjorde Forsøg paa at mødes med hende, saa bleve hans Forældre opmærksomme, og hans Moder paaduttede ham, at Kjæresteriet var ude. Han vilde ikke lyve for hende, men vilde heller ikke ret ud med Sproget. Dog hun forstod en halvkvædet Vise, og fik hun end kun lidt ud af ham, var dette hende dog nok til paa ny at optage sin Yndlingsplan og drive paa et Giftermaal mellem ham og Birthe i Stokhede. Han satte sig derimod, men det hjalp ikke; thi en Kone skulde han have, naar han modtog Gaarden, ellers vilde det jo gaa ud over hende, Moderen, som han da sagtens vilde have til at styre sit Husvæsen.

Men det vilde hun ikke; hun vilde med sin Mand trække sig tilbage til Aftægtsstuen, ikke for at lægge Hænderne i Skjødet eller helt og holdent gaa op i Bysladderen, men for at skrabe sammen, Uldent og Linned, maaske ogsaa nogle Skillinger, til sin yngste Søn. Thi Søren var jo rigtignok bleven en Pengesum tillagt fra Gaarden, men som det plejer at gaa ved slige Lejligheder, var han ikke sket sin fulde Ret, for at Gaardens Besiddelse ikke skulde blive alt for byrdefuld for Rasmus. Det havde han fundet sig i som noget, der faldt af sig selv; men nu var det ogsaa i sin Orden, at hun paa en Maade søgte at bøde derpaa. Ja, det var saa meget billigere, som hendes Mand, der aldrig blandede sig i de indre Anliggender, men var kyndig og paapasselende i Gaard og Mark, sagtens vilde gaa Rasmus til Haande, og uagtet sit svage Helbred være ham til megen Nytte. Hun vilde altsaa have Rasmus gift, og da hun havde den sære Skæbne til fælles med adskillige Søstre og Brødre, at intet af hendes Foretagender kunde gaa stille af, men bares om Land, som det blev udblæst med Basuner, saa vidste snart hele Gundesmark samt de omliggende Byer og Enstedgaarde, at nu skulde Rasmus Jensen ikke have Ingeborg, som Snakken havde gaaet, men Birthe i Stokhede.

Der oprandt en Dag i Efteraaret, det var atter en stormfuld Søndag, at Ingeborg igjen var til Kirke, og da hun sjælden kom der eller overhovedet nogensteds, havde hun ogsaa dengang Ærender at forrette i Kirkebyen, som medtoge Tiden, saa hun ikke kom til

at følges med de andre Kirkegængere fra hendes Kant, da hun skulde hjem. Dengang ventede ingen Ungersvend med Kjærlighed i Hjærtet for at gjøre hende Følgeskab. Hun maatte gaa alene den lange kjedelige Vej med sine egne sørgmodige Tanker. Thi at Sorgen havde knuget hendes Sjæl, var umiskjendeligt: hendes runde Kinder vare svundne i Fylde, og de prægtige Roser paa dem havde faaet en gjennemsigtig Blegheb. Men det ved enhver, at over et tyveaarigt Pigehjærte maa gaa mangt et Sorgens Aandepust, inden Kinden bringes til at falme.

Hun gik altsaa alene; men hun kunde ikke lade være at tænke paa hin Dag i Foraaret, da hun havde fulgtes med Rasmus, og da det, der lønligt boede i begges Hjærte, var kommet til Gjennembrud, og Kjærlighedslængslens Strømme havde forenet sig for herefter at følges ad i samme Retning. Hun maatte sukke, da hun saa klart blev mindet om sin Kjærligheds Aabenbarelsesdag, og da hun saa endelig havde naaet det Sted, hvor det første Kys og det første Ord til gjensidig Forstaaelse var blevet udvexlet, da sank hun ned paa den selvsamme Vejbrink, og den høje Lyng bøjede sig som dengang smidigt under hendes Vægt, og Vestenvinden kvad den samme Tone, men højere, mere klagende og gjennemtrængende. Da piblede Taarerne frem ved de Hænder, hvormed hun bedækkede sit Ansigt. Hendes Tanker og Drømme vare tunge. Nu lød der en velkjendt Fugletone, hun saa op, og henne paa Højen sad ogsaa som den Gang en Hjejle og lod sin klare, langtrukne Trille høre,

derefter udstødte den et kort Raab, saa slog den atter Triller. Den har kun en lille Toneſtige, men et uendeligt Maal af Udtryk. Da gav ogſaa hendes Tanker og Følelſer ſig Luft i Sang, og hun nynnede ſagte og ſørgmodigt:

„Hjejlen ſidder paa Hvejlundhøj
og fløjter efter ſin Mage;
Magen bort med en anden fløj
og kommer aldrig tilbage.
— Men Stormen ſynger paa Heden.

Hjejlen foruden Rede og Tag
ſidder lavt mellem Lyngens Grene;
den klager vemodigt ved Nat og Dag,
for den er ſaa fattig og ene.
— Men Stormen ſynger paa Heden."

Hun huſkede ſig om og tænkte paa, hvad der var ſagt hende i Kirkebyen. Det var nu vitterligt for alle uvedkommende, at Rasmus ſkulde giftes med Birthe — at han ſelv modſatte ſig det, var derimod kun bekjendt for hans nærmeſte. I Dag var det berettet Ingeborg ſom fuldt og faſt, at han ſkulde giftes med det allerførſte. Man havde til Overflod, da man troede derved at gjøre hende en Tjeneſte, i hendes Paahør bagvaſket Rasmus og hans formentlige tilkommende. Det havde gjort hende ondt, og hun havde prøvet paa at tage ham i Forſvar; men da ſaa hun, hvorledes Snakkerne ſtødte hinanden paa Albuerne ſom Tegn paa en lønlig Forſtaaelſe og en ſkjult Betydning. Hun var da bleven ſaa overmaade forvirret, at hun ikke kunde ſkjule det. Nu tænkte

hun paa al den Bitterhed, der var hende beredt, tænkte paa, at hun skulde se en anden som Rasmus's Hustru. Han, som hun jo elskede, maatte jo miskjende hende, hun maatte være glad ved, at han miskjendte hende. Det var hendes tunge Kaar. Hun fortsatte sin Sang:

„Med Dig vil jeg bytte, Du Hjejle graa,
endskjønt Du klager saa saare;
Din Hede har tusende Blomster smaa,
min Vej har kun Suk og Taare.
— Men Stormen synger paa Heden.

Maaske Din Mage var svigefuld,
det voldte Dig Sorg og Møde;
jeg havde en Ven, der var tro som Guld,
ham maatte jeg selv bortstøde.
— Men Stormen synger paa Heden.

Han maatte ej kjende mit Hjærtes Saar,
ej Sorgen her dybest inde;
nu tror han mig falsk som Is i Vaar,
det ligger saa tungt mig paa Sinde.
— Men Stormen synger paa Heden."

Hun plejede ellers altid at føle sig lettet, naar den poetiske Strøm, der næsten ubevidst flød igjennem hendes Natur, fik Luft. Dengang var det ikke Tilfældet, hun forblev lige beklemt. Men her kunde hun ikke blive. Hun rejste sig og saa sig om. Da var det, som hele den mørke Egn blinkede til hende med et ondt Øje, som Stormen sang en Nidvise om hende, og som de graa Skyer just saa rastløs kom jagende for at omlejre hendes Sjæl med et evigt

Mørke. Hun følte ſig en Aandsforvirring nær. Hendes Angſt var ſtor, og med Aand og Haand og Tunge famlede hun efter et Anker, der var Hold i, ſaa hun ikke ſkulde gaa til Grunde i de oprørte Bølger, og ſe! Ankeret var fundet, og ſom et Vaaben kaſtede hun ud imod alt det onde det Ord:

„Gak hen og kaſt Din Sorg paa Gud,
naar Verden Dig forſkyder."

Det var, ſom om en Sten faldt fra hendes Hjærte derved; thi vel havde hun før tænkt paa ſin Gud og Frelſer og paakaldt ham, men det havde dog mere været Fantaſiens Spil end Hjærtets dybe Alvor, og hun havde endnu aldrig i den ſtørſte Nød prøvet ham og fundet ham trofaſt. Nu hengav hun ſig aldeles, og det havde en forunderlig Virkning; thi medens hendes Fødder bar hende hjemad, faſt uden at hun mærkede det, følte hun Guds Naades Glans ſkinne mere og mere i og omkring ſig. Hun følte, at hun kunde lide og bære og dog ſelv vide ſig baaret over al Jordens Nød og Uſelhed. Det var for hende en hellig Indvielſesſtund, og i den ville vi lade hende alene.

Nede i Gundesmark ligger i denne Stund Søren paa Ryggen øſten for hans Faders — nu egentlig hans Broders Lade. Det er aabenbart, den muntre Svend kjeder ſig paa den gode Helligdag; thi han har ligget ſaadan vel en halv Time og ſuget paa et Halmſtraa og ſet paa Skyerne, ſom Blæſten i vild Flugt driver hen over ham. Men der er ikke det

mindſte i de flyvende Skyer, han bryder ſig om at ſe, han har kun lagt ſig her paa Grønningen, fordi her er Læ, og han ſer paa Skyerne, fordi der i Øjeblikket intet er, han gider ſet efter. Dog jo! Nu løfter han Hovedet og ſer ſig om; thi han har hørt Fodtrin. Det er Rasmus, der har været af By og nu kommer og ſætter ſig hos Broderen, idet han ſpørger: „Hvor er min Moder?“

„Hun er taget med Mads Jepſen og hans Kone til Stokhede.“

„Ja ſaa!“

„Ja, hun har en Fandens Jav med at faa Birthe til at forgabe ſig i Dig. Jeg ſynes, hun ſkulde først ſe at faa puſtet lidt Liv i Dig, for Du er jo ſom en ren Træmand, naar Du kommer mellem Pigerne nu om Stunder.“

„Ved Du hvad, Søren! Du maa faa baade Gaarden og Birthe, for ſkal dette vare ret længe, og hun ſkal hertil, ſaa løber jeg bort alligevel.“

„Og dog er Birthe viſt en rar Pige. — Men jeg vil da ikke have hende.“

„Jeg heller ikke.“

„Du kan altſaa ſlet ikke glemme Ingeborg?“

„Jeg har ikke nemt ved det.“

„Gid hun ſke en Ulykke, den ſnottede Tøs! — Ved Du hvad? Hvis jeg var i Dit Sted, tror jeg, jeg gik op og gav hende et godt Livfuld Hug. Maaſke hun ſaa lod være at holde en ſkikkelig Karl for Nar en anden Gang.“

Rasmus gav ſig til at le. „Jeg er bange for,

at Hug ikke vilde hjælpe," sagde han. „Man siger jo desuden, hun gaar og sørger og tæres hen, saa det kan gjærne være, hun tager sig den ærgerlige Historie nær nok. Men hun vilde jo saadan have det, skjønt jeg ikke begriber hvorfor."

„Hvad jeg ellers vilde sige — Du har da ikke otte Mark hos Dig"

„Jo jeg har. Hvad vilde Du med dem?"

„Du klagede Dig jo forleden Dag over, at Du ikke havde faaet Maren Kringbjerg betalt Lejen af Brunmosen."

„Ja, thi i den Tid, jeg var Kjæreste med Ingeborg, glemte jeg det eller brød mig ikke om det, og siden har jeg ikke været der."

„Giv mig Pengene, saa skal jeg løbe op med dem."

„Man kan jo sagtens sende dem op ved Lejlighed."

„Men jeg vilde gjærne have et Ærende til Kringbjerg."

Rasmus smilte: „Du vilde maaske banke Ingeborg, som Du talte om?"

„Aa nej; men jeg vilde nok se de gode Folk efter i Sømmene. For mig maatte de nu skabe sig saa taabeligt, som de vilde; men det ser snart ud, som Du ikke kunde blive til Menneske mere, og det kan jeg ikke lide. Nu ved Du nok, at jeg har Ord for at være et Galhoved, og derfor kan jeg stikke min Næse i meget, som adstadige Folk som Du ikke kunde være bekjendt at blande sig i. Nu vilde jeg have et Ærende derop, og det just paa en Søndag

Eftermiddag, da jeg ikke behovede at tage Tiden saa knap. Saa snakker jeg op med Moder og Datter, indlader mig i en Knivhandel med Drengen og en Pibehandel med de voxne Sønner og bliver saadan kjendt, at jeg ikke kan komme tiere. Lidt Nœsvished vil ingen regne mig til onde, og det skulde gaa sœrt til, om jeg ikke inden ret længe skulde faa opsnuset saa meget, at Ingeborg enten gaar og sukker efter, at Du skal tage hende til Naade igjen, eller ogsaa Du skal blive saa arrig, at Du hverken vil eje eller have hende. Nu forstaar Du vel nok min Mening?"

„Ja jeg gjør. Jeg tœnker rigtignok ikke, der vil komme noget ud af Dit Forehavende; men det kan ikke skade, at Du gaar derop med Pengene. Der har Du dem."

Han tog dem, rejste sig op og gik med det samme. Undervejs saa han, at de to ældste Sønner gik nede ved Aaen og fiskede. Han var først til Sinds at gaa ned til dem; men han besindede sig snart, da han jo altid kunde komme til at tale med dem. De saa ikke ham, og han gik op imod Gaarden. Men inden han naaede denne, kom han forbi Jakob, der gik og vogtede Faarene og Hornkvœget løse paa Agrene. Drengen kom løbende hen til ham.

„Er Din Moder hjemme?" spurgte Søren.

„Der er ingen hjemme!" lød Svaret.

„Hvor er Ingeborg?"

„I Kirke."

„Og Din Moder?"

„Hun — hun er ikke hjemme."

Søren troede, Drengen løj, og var ikke til Sinds at lade ſig narre. „Jeg ſkulde tale med Din Moder," ſagde han; „men jeg ſkal ogſaa over til Øſterholm. Jeg vil gaa derover først, ſaa er hun maaſke hjemme, naar jeg kommer tilbage."

„Det kan være. I det mindſte kommer nok min Søſter eller mine Brødre hjem til den Tid."

Søren gik, idet han ſagde til ſig ſelv: „Den lille Knægt har viſtnok en Ræv i Kroppen, jeg ſyntes jeg kunde ſe Halen ſtikke ud af hans Mund. Men jeg har før været med til at narre Mikkel." Vejen til Øſterholm gik tæt om ved Kringbjerg og ſlog en Bugt bag ved Gaarden, ſaa han derved kom Jakob af Syne. Han vendte nu tilbage og gik ind i Gaarden. Gangdøren var aflaaſet, og han var noget betænkelig ved at gjøre yderligere Forſøg paa at komme ind. Men da forekom det ham, at han hørte nogen røre ſig inde i Huſet. „Baade Moder og Datter kunne godt være indeſpærrede ſom i en Daarekiſte," ſagde han, „og hvem ved; maaſke have de heller ikke altid deres fulde Forſtand. Saadan, ſom Ingeborg har baaret ſig ad, viſer da ikke ſtor Klogſkab." Det hele enſomme Liv, der førtes i Gaarden, randt ham i Hu, og det var aldeles uventet, at Køkkendøren, ſom han var gaaet hen til, gik op ved det første Tryk paa Klinken.

I Køkkenforſtuen var der ingen, i Køkkenet, ſom han dernæſt kom igjennem, var der heller ingen, men allerede her ſlog en ejendommelig Stank ham i Møde. Han aabnede endnu en Dør og befandt ſig i Dagligſtuen. Der ſad Maren for Bordenden og ludede

med Hovedet, men hun løftede det trægt og langsomt, da han traadte ind; hun stirrede paa ham med et Par dorske, intetsigende Øjne, hendes Ansigt var saa rødt som et overmodent Krøsbær, og en Flaske, der stod paa Bordet, saa vel som den tunge, stinkende Luft i Værelset, lod ingen Tvivl tilbage om, hvad der fejlede hende.

Karlen blev, som han havde faaet et Slag for Panden; thi det var endnu aldrig faldet ham ind, at sligt kunde finde Sted hos de pæne og tilbageholdne Folk i Kringbjerg. Aldrig i sit Liv havde han set en drukken Kvinde. At et saadant Syn kunde gives, havde han nok hørt Tale om, men saa mente han, man skulde søge til de folkerige Byer med deres Rigdom paa Laster. I hans ærbare Egn vilde han have anset det for en Umulighed. Han vilde trække sig tilbage, idet han skammede sig paa den gamle Kones Vegne; men da tilraabte hun ham: „Hvad vil Du?"

„Jeg vilde tale med Ingeborg," stammede han.

„Hvor er Ingeborg? — Hvad skal Ingeborg? — Vil Du have en Dram?"

Den ellers mundrappe Karl vidste ikke, hvad han skulde svare, men i det samme fløj Døren op bag ved ham, og Ingeborg fo'r ham forbi. Hun var bleg som Døden, og i Forbifarten tilkastede hun ham et Blik saa bønligt, saa fortvivlet og bebrejdende, at han aldrig kunde glemme det. Hun nærmede sig Moderen, og uden at ænse hans Nærværelse, tiltalte hun hende med de ømmeste, blideste og

kjærligſte Ord. Den dybtſunkne Kvinde var i Begyndelſen tvær og vredagtig, men efterhaanden optøede hun og blev føjelig.

Søren følte, at han i høj Grad var tilovers ved dette Optrin, og han var i Begreb med at liſte ſig bort; men Ingeborg mærkede det; et Blik og et Vink af hende bød ham at bie, og ſaa mægtig forekom hun ham i ſin barnlige Smerte, at han ikke kunde være hende ulydig. Lidt efter fik hun Moderen med ſig for at bringe hende til Sengs. Det varede en god Stund, inden hun kom tilbage, og i al den Tid blev han ſtaaende i Stuen; thi, ſkjønt han dog ønſkede ſig langt borte, ſyntes han dog nu, han maatte bie og ſige ſit Ærende til nogen. Endelig liſtede Pigen ſig ind og ſtod ſkjælvende for ham.

„Vil Du love mig aldrig at ſige nogen, hvad Du nys har ſet og hørt?“ ſagde hun.

„Hvad vilde Du ellers gjøre ved mig?“

„Vil Du love det?“

„Hvorfor ſkulde jeg det?“

„Hvorfor? — Fordi Du ſelv har en Moder, der har baaret Dig paa ſine Arme, trøſtet Dig, naar Du var bedrøvet, og plejet Dig, naar Du var ſyg.“

„Ja, jeg har jo rigtignok en Moder; men ſyg og bedrøvet er jeg aldrig, og det er ſaa urimeligt længe, længe ſiden, hun bar mig paa ſine Arme, at jeg ſnart ikke kan huſke det. — Som Du ved har jeg ogſaa en Broder, og ham har Du holdt for Nar og derved gjort ham mere Sorg, end Du er værd.

Derfor kan Du ikke vente, at jeg vil gjøre, hvad Du forlanger af mig."

„Jeg holdt ham for Nar! — Ja, Gud naade mig! Det ser jo saadan ud! Men Du er god, det ved jeg, for Du ligner Din Broder i meget, og derfor kan Du forstaa, at hvor meget jeg end holdt af Rasmus, maatte jeg dog handle, som jeg gjorde, for at ingen skulde lære vor store Elendighed at kjende."

„Jeg forstaar Dig Fanden ikke; men noget kan der jo godt være i Sladderen. Jeg har just ingen Lyst til at love Dig noget; men heller ikke agter jeg at sige noget, der kan gjøre Dig Skade. Jeg synes ellers, at det kunde være rigtigt, at Rasmus fik at vide, hvorfor Du just har baaret Dig ad, som Du gjorde."

„Nej, han maa netop ikke vide det. Det er heller ikke til nogen Nytte. Nu skal han jo giftes med en anden, og det mindste han saa tænker paa mig, er det bedste."

„Saa Du tror, han skal til at giftes! Det er vel Birthe, Du mener; men deri kunde det nok hænde sig, Du tog fejl."

„Alle Folk sige det dog," svarede hun, idet en høj Rødme overfo'r hendes Ansigt.

Han vilde til at svare; men en Bevægelse, som hørtes inde i Enkens Sovekammer, kaldte hende bort, og han befandt sig atter alene. Da listede han sig ud, ilede ind imellem Bakkerne, og ad en Omvej skyndte han sig hjem, det bedste han kunde. Han havde virkelig faaet andet og mere at fortælle sin

Broder, end han havde ventet. Men Pigen, da hun kom ind igjen og saa, at han var borte, uden at hun havde faaet noget Løfte af ham, blev meget bedrøvet og gik ud og saa efter ham. Men da hun ikke fik Øje paa ham, sagde hun: „Det faar at gaa, som det skal. Min Skyld synes jeg ikke det er, saa maa Guds Vilje ske for Resten.“

Ud paa Aftenen havde Blæsten lagt sig noget, dog ikke helt. Der var endnu Uro i Luften, og Fuldmaanen, der sad højt paa Himlen, omsværmedes af lette, hvidlige Skyer, hvis Skygger, efterhvert de joges hen under den blanke Skive, ilede uden Ro hen over Jorden. Heden laa stille og stor under Skyggernes travle Jagt i det blege Maaneskin, hvori hist og her et Spindelvæv glimtede som en halvaftørret Taare. Men hen over Heden færdedes et Par, som snart stod, snart gik, ofte vendte om og gik den samme Vej to eller tre Gange. Det var Rasmus og Ingeborg, der nu først lærte at forstaa hinanden og kunde det saa godt, thi Kjærligheden var Læremester, og Sorg og Længsel havde tugtet dem, saa de vare lærvillige. — Søren havde, saa snart han kom hjem, fortalt sin Broder alt, hvad han havde hørt og set, og tilstod ærligt, at han alligevel ikke kunde forstaa Pigens Færd, uden for saa vidt, at der kunde „være noget om Sladderen“. Rasmus forstod det en Del bedre. Han vidste, at Ingeborgs Sjæl var stemt en Tone højere end hans, og nu, da han hørte, at der virkelig var en Grund til hendes Forhold, som ikke stammede fra nogen

Brøde paa hendes Side og heller ikke ligefrem fra Vægelsind og Nykker, — nu fik han Haab om, at Bruddet kunde heles, og saa snart som mnligt begav han sig op til Pigen for af hendes egen Mund at faa Forklaringen. Den vægrede hun sig nu ikke ved at give; thi da han vidste saa meget, maatte han lige saa gjærne vide alt.

Hun fortalte da, at medens hendes Fader levede, havde man, saa vidt det kunde ses, ført et lykkeligt Liv i Kringbjerg. Da havde hverken hun eller hendes Brødre haft nogen Anelse om, hvad der siden havde vist sig at være en saa bitter Kjendsgjerning. Rigtignok havde det undertiden undret dem, at deres Fader mere og mere unddrog sig baade Arbejde i Marken og Samkvem med andre, men deri havde de ikke lagt nogen slem Betydning. Han var saa kjærlig og god, og naar han havde bedst Lyst til at blive inden Døre, hvor han altid havde et eller andet Arbejde for, var dertil jo intet at sige. Aldrig havde de hørt et ondt Ord imellem ham og deres Moder; thi ogsaa hun var af et blidt og føjeligt Sind.

Men da han laa paa sin Dødsseng, havde han under Taarer aabenbaret sine Børn, hvilken Last, der tyngede paa deres Moder i den Grad, at hun kun ved stadig og virksom Hjælp kunde modstaa den, skjønt hun ikke manglede Vilje dertil. Han havde paalagt dem, at naar han var faret heden, skulde de alle som en træde i hans Sted og i Kjærlighed vaage over deres ulykkelige Moder, hjælpe hende til at modstaa hendes Hang og holde dette hemmeligt

for alle. Han omtalte, at de vel ikke alle kunde forblive samlede i Hjemmet, men det var hans Ønske, at Ingeborg aldrig vilde forlade sin Moder, da hun baade kunde være bestandigt om hende, fremfor en af Sønnerne, og derhos syntes at have mest Indflydelse paa Moderen. Børnene havde lovet ham alt, hvad han forlangte, og han var død tilfreds og rolig.

Men det havde snart vist sig, at Løftet var lettere givet end holdt. De kunde ikke anvende den Myndighed, som Faderen i Nødsfald havde kunnet tage sin Tilflugt til. Ogsaa havde de jo ikke nær den Erfaring som han, der havde set Tilbøjeligheden udvikle sig under hans stadige Modvirkning. Sønnerne havde ikke den Kjærlighedens Magt over Moderen som deres Søster, og enten det nu var derfor, eller fordi de vare noget ligegyldige, havde de ikke været hende tro.

Kun hun havde taget det til den døende Fader givne Løfte i den strængeste og ubrødeligste Forstand. I de to Aar, der vare henrundne siden Faderens Død, var hun kun, naar Nødvendigheden krævede det, vegen fra Moderens Side, og hun havde efterhaanden ved Opmærksomhed og Kjærlighed vundet en betydelig Magt over hende. At opofre sig for Moderen var hendes faste Bestemmelse. Men da var Kjærligheden til Rasmus traadt til og var bleven overmægtig i hendes Sjæl. Uden ret at vide, hvad hun gjorde, havde hun givet ham sit Ja hin Dag paa Kirkevejen. Den Dag havde hun været borte i et uopsætteligt Ærende; hun havde forud ladet

Brødrene love sig, at de vilde holde sig hjemme og passe paa; men de havde brudt Løftet og overladt det til den yngste, der var en Dreng og ikke kunde udrette noget. Da Pigen kom hjem, fulgt af Rasmus, havde hun fundet sin Moder i den sørgeligste Tilstand, og dette var Grunden til, at hun første Gang tog sit Ord tilbage.

Men derover var hun bleven grænseløs ulykkelig, og Moderen, som næste Dag saa det, fik lokket ud af hende, hvad der var i Vejen. Det gik den gamle Kone til Hjærte, og for første Gang talte hun aabent med sine Børn om den Last, hun ikke kunde overvinde. Men hun indsaa godt, at det var Datterens Lykke, der stod paa Spil, og for den maatte hun dog vel kunne bringe Ofre. Saa ydmygende det end maatte være for hende, optog hun atter og atter Samtalen, ja troede endog, at der maatte findes et Raad for hendes Hang. Da tog Kristen, den ældste af Sønnerne, Ordet og forlangte, at Ingeborg skulde giftes med Rasmus, og han saa skulde have Fædregaarden, da vilde han paatage sig alt Ansvaret; efter en hemmelig Samtale med Moderen var denne enig med ham deri, og Ingeborg, der saa gjærne haabede, hvad hun ønskede, hengav sig da paa ny til sin Kjærlighed.

Broderens Plan var, at han vilde søge Raad for Moderens Last, og da dette ikke kunde ske uden hendes Vilje, havde han benyttet just dette Tidspunkt for at faa hendes Samtykke. Der gives Folk hist og her i Landet, som ved Midler, der ere halvt

overtroiſke, halvt beregnede paa at vække Modbydelighed, ſige ſig at være i Stand til at helbrede Folk for Tilbøjelighed til ſtærke Drikke. Til en ſaadan Mand henvendte han ſig, og hans Moder brugte Midlet. Man overlod hende nu til ſig ſelv, og hvad enten nu Midlet virkeligt havde nogen Virkning, eller fordi hun ret alvorligt vilde det — hun var afholdende i nogle Uger. I den Tid var Ingeborg ſaa inderlig lykkelig ved ſin Kjærlighed, ſkjønt der nu og da vaagnede hos hende en Frygt for et Tilbagefald. Denne Frygt kunde hun da ikke ſaa ganſke dølge, og hin Aften, da man var ude at fiſke ved Blus, var den i høj Grad tilſtede i hende. Det ſaa ud ſom en Forudfølelſe; thi inden hun kom hjem, bragte Jakob hende Budſkabet om, at Tilbagefaldet havde fundet Sted. Da ſønderbrød hun paa ny, hvor meget det end koſtede hende, Baandet, der knyttede hende til hendes Hjertensven, og foreſatte ſig, tro indtil det ſidſte at tage ſig af ſin Moder ſom tidligere. Trods al hendes Omhu var dog nu den ſørgelige Hemmelighed bleven opdaget af Søren og af denne fortalt til Rasmus. Den kunde nu, hvis den ikke blev ſtandſet, ſnart blive udſpredt for alle Vinde.

„Jeg kan naturligvis tie dermed," ſagde Rasmus, da han havde hørt Sammenhængen, „og jeg kan ogſaa godt faa min Broder til at tie."

„Men vil Du det?"

„Vi kunne jo ſe ad. Naar Du bliver min

Kone, tager jeg ſelvfølgelig lige ſaa megen Henſyn til Din Moder, ſom til min egen."

„Din Kone! Men Du ſkal jo have Birthe."

„Hende vil jeg ikke have, om hun ſaa var forgyldt, og det morſomſte derved er, at hun netop lige ſaa gjærne vil have mig. Hun har ſig en anden Smutkjæreſte. Det er kun mine og hendes Forældre, der drive paa det Giftermaal, og det kommer aldrig i Stand, hvordan det end gaar."

„Men ſaa — ak! Jeg maa ikke forlade min Moder! Det har jeg lovet min Fader i hans Dødsſtund, og jeg er bleven haardt ſtraffet, fordi jeg tænkte paa at bryde Løftet."

„Hvis Din Fader var ved ſin fulde Samling, har han viſt ikke ment det ſaaledes, ſom Du optager det. Hvad ſkulde Du, en enlig Pige, udrette, hvis Dine Brødre forlade Dig? Til at drive Gaarden ſkulde Du da have Folk, og de kunne høre og ſe og ſladre. Jeg tænker ſnarere, Din Fader har ment, Du ſkulde faa Dig en Mand, der kunde hjælpe Dig at bære Byrden i Tavshed."

„Han ſagde det da ikke."

„Nej, men naar Du nu tænker Dig, hvordan det er gaaet, ſaa er det jo kommet ud deraf. Jeg ved det hele. — Min Broder ſkal jeg nok faa til at tie. Og er Du bange for at forlade Din Moder, ſaa gjøre vi Aftale med Din Broder om, at vi tage hende til os."

„Ak ja! Det vilde jeg ſaa gjærne; thi det vilde gjøre mig ſaa ondt, hvis hun ſkulde blive

deroppe, og min Broder skulde faa en Kone, der vilde være haard imod hende i hendes Elendighed og Synd."

„Du har Ret!" sagde han og trykkede hende til sig. „Med al Din Særhed er Du en velsignet Pige, og Du er virkelig et Søndagsbarn, der har Øje for, hvad der er kjærligt og godt. Naar Du hjælper mig at faa Syn paa det, tror jeg ogsaa nok, jeg for det meste kan sætte det i Værk, og saa kommer vi to nok igjennem Verden."

„Og ind i Guds Rige," sagde hun og fæstede sine store, klare Øjne paa ham. „Det maa vi heller ikke tabe af Sigte, og derhen fører just Kjærligheden og Godheden."

Det kostede adskilligt Hovedbrud at faa alt indrettet, som det nu efter denne Aftens Aftale skulde være; men det skete dog. Kristen blev Ejer af Kringbjerg, og Ingeborg fik sin Moder med ned til Gundesmark. Her kom den gamle Kone i nye og uvante Forhold. Hun var ikke blind for, hvad hendes Last havde været i Begreb med at koste Datteren, hvem hun havde kjær, og hvis Lykke hun ingenlunde med fri Vilje vilde forspilde. Men at Ingeborg vilde tage sig det saare nær, om hendes Svaghed blev bekjendt, vidste hun, og det kunde jo saa let ske her hos den snakkesyge Kone. Hun tog sig altsaa for alvorligt at stride mod Fristelsen og bad Datteren om Hjælp. Den fik hun; i sin husmoderlige Værdighed kunde Ingeborg hjælpe hende kraftigere end før. Ogsaa havde hun nu et andet Slags Myndig-

hed; thi paa ſin Sorgs tungeſte Dag havde hun lært det haandgribeligt, hvorhen hun i Nødens Time ſkulde vende ſig om Trøſt og Velſignelſe. Naar Friſtelſen trængte ſtærkt ind paa den gamle Kone, tyede hun til Datteren, der da kjærligt talte med hende om Synd og Frelſe, bad et Fadervor med hende og overlod hende ikke til ſig ſelv, før Sejren var vunden. Endelig blev den da vunden for beſtandigt, og det blev aldrig ret klart for uvedkommende, hvad der hin Sommer egentlig havde været i Vejen mellem Rasmus og Ingeborg. Til ſidſt fandt man ud, at det maatte have været barnagtig Kjælenſkab af Pigen, ſom vel ikke kunde undvære ſin Moder, hvem Rasmus fra førſt af ikke havde villet modtage. Den unge Kone hørte det og lo ad det; hun var jo glad ved, at Formodningen var bragt paa Vildſpor.

Blev den da ſlukt, den forunderlige Lampe, der brændte i hende, medens hun ſom ung Pige troede at høre Naturens ſkjulte Røſter og lod dem gjenlyde i Sang? Nej, ingenlunde; hendes Klarſyn var en ſmuk Gudsgave, der ikke var beſtemt paa at gaa til Grunde, men til at løfte hende ſelv og andre. Men om hun hørte Guds Røſt i Kirkeklokkens Toner eller Engleſange omkring ſit Barns Vugge, det fortalte hun ikke til Folk, der vilde le ad det. Hendes Mand forſtod hende til Dels og ſkattede hende, ſelv hvor han ikke kunde følge hendes Tankegang; thi ogſaa han blev efterhaanden paavirket af hende, og Kriſten-

dommen var den højere Enhed, hvori deres Sjæle mødtes i fuld Samstemning.

Der er nu gaaet mange Aar siden den Tid; men endnu bo Rasmus og Ingeborg i Gundesmark, og medens han dygtig og kraftig fremmer sin Gjerning, forstaar hun i Hjemmet at vedligeholde en ejendommelig Hyggelighed og Ynde. Men stille og fordringsfri Gudsfrygt bor der i Huset, medens det grimme og vanartede synes ikke at kunne trives i Parrets Nærhed. Det tilstaa de dog begge, at det var gjennem Sorg og Uro, de kom til Fred og Forstaaelse, og at det var Guds Haand, der var medvirkende deri, at de ret hjærteligt og aandeligt skulde finde hinanden og naa til varig Lykke.

Solgt og kjøbt.

Saalænge nogen ved af at sige, have de to Grønborggaarde været beboede af velhavende Selvejere, ligesom Gaardene ogsaa i sig selv ere ansеelige Ejendomme med store Strækninger af Ager og Enge, Hede og Skov. I sin Tid har der staaet en frodig Egeskov paa den høje Bakke, der strækker sig hen imellem begge Gaardene, ligesom der var god Bøgeskov paa de østlige Banker henimod Gravlund og Lundbjerg. Senere har dog Skoven lidt en Del af Ufred, saa Egeskoven nu kun er et Kratpurl af Eg, Esp og Trøskel. Derimod er den østlige Skov nu atter hegnet og fredet, og de Pletter, hvorfra Bøgen var forsvundet, ere tilplantede med Naaletræer, som staar i god Vækst.

Beboerne i begge Gaardene ere Frænder; thi af Jens Østergaards Børn blev Mads bosat i sin Fødegaard, og Datteren Karen blev gift med Morten i Vestergaarden. Dengang blev der udhugget en Vej, eller vel egentlig kun en Gangsti, fra Gaard til Gaard tværs igjennem Egeskoven. Der var næppe

tuſinde Alen i lige Linie; men Stien ſlyngede ſig, ſaa den blev ikke ſaa lidt længere. Den førte ud fra Østergaarden imellem Haven og den temmelig ſtore Vandingsdam, derefter løb den ind under en Gruppe Hægetræer, krummede ſig ſaa langs ad Bunden af en Bakkekløft, i hvilken den drejede helt mod Syd, ſaa den paa et Par hundrede Alen fulgte Vejen mellem Lundbjerg og Halegaard, hvorpaa den gik lige mod Veſt, op ad den egentlige Bakkekam og ned ad den ſtejle Skraaning, ſom Veſtergaarden laa ved Foden af. Det var en ſmuk Vandring under de rigtblomſtrende Hæge og de duftende Ege, og der var mange, ſom mente, at der var en friſkere og ſmukkere Skovluft end noget andet Sted i Egnen.

Jens Østergaard havde giftet ſig temmelig ſent og havde tre Børn, nemlig foruden de to ovenfor nævnte en yngre Datter, ſom hed Inger Kirſtine eller, ſom hun ſenere blev kaldt, Inger Grønborg. Ingers Moder var død i hendes tidlige Ungdom, og da Karen ſenere var gift, ſkulde Inger holde Hus for ſin gamle Fader og ſin voxne Broder. Den ſidſtnævnte ſkulde eje ſin Fødegaard og var allerede næſten raadig i den; thi Faderen var noget aflægs. Det var juſt ikke altid, Mads var tilfreds med ſin nye Husholderſke; thi Inger ſkulde lyſtre ham, hvilket hun ikke vilde til enhver Tid, og ſaa maatte han kalde ſin Fader eller Søſter til Hjælp. Dem adlød hun; thi hun kunde jo nok være lidt ſelvraadig og lunefuld, men var ellers en blød og varmhjertet Pige. Hun var endnu kun atten eller nitten Aar,

hvorimod Broderen var syv Aar ældre. Inger var ellers en meget smuk Pige, der var rødkindet og frisk, med ildfulde brune Øjne og et svært sort Haar. Hun var just ikke stor eller stærk, men smækker og tækkelig af Bygning.

Mads fandt, det kunde være paa Tide for ham at gifte sig, og han havde allerede udset sig en Brud, nemlig Else Hansdatter fra Lundbjerg, der var en kjøn og hæderlig Pige og af antagelige Formuesvilkaar. Det var et Giftermaal, der blev indledet ved gjensidig Tilbøjelighed og alle Vedkommendes Samtykke, og saa var det blot et Tidsspørgsmaal. Sagen blev dog opsat af Hensyn til Inger; hverken hendes Fader eller hendes Søster vilde, at hun skulde underordnes en anden Kvinde i det Husvæsen, hun nu i flere Aar havde styret. De fandt det altsaa ønskeligt, at hun blev gift enten før Broderen eller omtrent samtidig med ham.

Den velhavende Mands smukke og elskværdige Datter manglede heller ikke Friere. En af dem var unge Hans Lundbjerg, Elses Broder, og vilde hun give ham sit Ja, kom der et dobbelt Svogerskab i Stand, og hun blev bosat i Velstandskaar i sine Søskendes Nærhed, hvorfor denne Frier var særligt efter hendes Frænders Sind. Han var rigtignok noget enfoldig, havde et plumpt og klodset Væsen, men ellers saa han ganske godt ud og var et dygtigt og godt Menneske. Han var tilmed overstadig forgabet i hende og fandt sig taalmodig i, at hun gjorde temmelig tykt Nar af ham.

Det tyktes hendes Fader og Søskende og mange andre, at der var Lykken ret beredt for hende. Hun med sin gode Forstand og noget selvraadige Vilje vilde blive Herskerinde i sin egen anseelige Gaard, og selv om Hans Lundbjerg havde været et Fæ, hvad han i Grunden slet ikke var, saa havde hun nære og velsindede Frænder som nærmeste Naboer, og de vilde gjerne yde hende Tjeneste i Raad og Daad.

Vilde hun ikke med god Vilje gifte sig med Hans Lundbjerg, saa skulde hun ikke tvinges. Ak, nej! Thi der var Jørgen Brok i Gravlund, der ogsaa havde meldt sig som Bejler. Var Hans Lundbjerg tilbageholden og stille, saa var Jørgen desmere oppe. Han kunde være med til alt, til et Slag Kort, en lille Svir, en Handel og hvadsomhelst, der ikke var rentud fordømmeligt. I Virkeligheden var han en dygtig Kvæghandler i det smaa, en ret dygtig Avlsbruger og et klogtigt, livligt Hoved. Han var en ganske pyntelig Mand at se til, var henimod de tredive Aar og havde nylig overtaget sin Moders Gaard, som han dog længe og godt havde styret under hendes Enkestand.

Hans Lundbjerg og Jørgen Brok vare Ingers rigeste Bejlere, som de i Virkeligheden vare Egnens rigeste Ungkarle. Der var andre Ungersvende af ringere, men dog ganske antagelige Vilkaar, der havde forsøgt en Tilnærmelse, dog det havde intet frugtet.

Men Mads Østergaard var ikke tabt bag af en

Vogn, og han fik en vis Tanke om, at hans smukke Søster havde særegne Grunde, hvorfor hun blev ved at være kold over for de mange, der i Lys og Løn bejlede til hendes Ynde ſt. Inger var ikke altid Herre over den stærke Glød i hendes brune Øjne og Farvepragten paa de smukke Kinder. Nu havde de der i Gaarden en Tjeneſtekarl, der hed Knud Knop. Han var en dygtig Arbejdskarl, var smuk, raſk og vittig, men var temmelig løs og letſindig og var saa fattig som en Kirkerotte, saa det maatte synes temmelig taabeligt, at han skulde tænke paa at vinde den Pige, der var søgt og afholdt fremfor nogen anden i Egnen. Men Mads vidſte, at Pigebørn sommetider kunne være, hvad han kaldte taabelige. Efter ethvert menneſkeligt Skjøn stod da Knud Knop heller ikke meget over Jørgen Brok i ydre Elſkværdighed og han kunde ikke nær maale sig med Hans Lundbjerg i bramfri Skikkelighed, og blandt Ingers unævnte Bejlere var der flere, som maatte synes at staa over ham i hver Henseende. Mads læſte imidlertid saa meget i sin Søsters rødmende Kinder og stjaalne Blikke, at han befalede den ellers upaaklagelige Tjeneſtekarl at søge sig en anden Plads til næſte Flyttedag.

Det blev ikke derved. En Dag i Høstens Tid saas Mads at snige sig lydløs op mellem de høſtede Negrækker, og bag en Korntrave saa han da uden selv at blive ſet Tjeneſtekarlen og Søsteren, den sidſte med sit Hoved hvilende mod den førſtes Bryſt og med sine ildfulde Øjne skuende ind i hans med

en Glans af Lykke og Hengivelse, som Broderen aldrig havde set Mage til. Da tog Mads og hans Fader mere alvorlige Forholdsregler. Samme Aften fik Karlen udbetalt sin Løn med Tilhold om øjeblikkeligt at flytte bort. Det gjorde han da ogsaa; han fik Arbejde i Halegaard, der ligger hinsides Hedebakkerne en Fjerdingvej længer mod Nord.

Det kan ikke nægtes, at det syntes, som om Knud aflagde sin tidligere Løshed og var ved at blive et særdeles ordentligt Menneske. Noget ondt havde han ikke gjort forhen, men han blev mindre mundkaad og mere sparsom med sine Smaastillinger, ligesom han heller ikke løb til Legestuer eller anden Galskab, som han tidligere havde søgt flittigt. Derimod havde han mangen Søndag og mangen Aften Ærinde til Lundbjerg, uden at nogen vidste, hvad han gik efter, og uden at Folkene i Lundbjerg vidste af, at han kom der. Inger Grønborg havde ogsaa tidt Ærinde i Skovstien over til sin Søster og var stundum temmelig længe undervejs. Stien faldt jo sammen paa et kort Stykke med Vejen fra Halegaard til Lundbjerg; men det kunde ikke under almindelige Forhold have nogen Betydning. Det er sagt, at hun blev mere tankeløs eller skjødesløs i sit Hjem og i sin Gjerning, hvorfor Mads tog Tingene overtvært og giftede sig med sin Kjæreste, saa Inger nu alligevel kom til at staa under sin Svigerindes Herredømme. Dette fik dog ikke videre at betyde, end at Pigen fik mere Raadighed over sig selv; thi Else fornægtede ikke Blodsfrændskabet med sin Broder,

hun var godmodig som han, passede sig selv og sin Gjerning i Stilhed, men havde ikke nogen stor Kløgt og Omsigt at rose sig af og tiltog sig ingen Myndighed over sin unge Svigerinde.

Saa blev Mads og Karen opmærksomme, og de fandt ud, at Inger alt for ofte dvælede paa Skovstien og det navnlig til saadanne Tider, da Knud Knop vidstes at have været hjemmefra. Da toge de to Søskende sig for at passe bedre paa deres unge Søster, paa hvem altsaa de overlegne Foreſtillinger, som man dog ikke havde sparet paa, vare spildte. Nu fik hun ikke Lov til at gaa ad Skovstien; men desværre, Vagtsomheden kom forsilde. Det var nok kun tilsyneladende, at Knud havde overvundet sit Letsind. I alt Fald havde det vundet Sejr over ham i en Stund, der blev skjæbnesvanger for hans glødende og hengivne Veninde.

Da stakkels Inger ikke længer kunde skjule sin Skam, knælede hun ved sin gamle Faders Fødder og tryglede ham med Taarer om Naade og Tilgivelse. Han maatte gjøre ved hende, hvad han vilde, og hun vilde gaa bort fra sit Fødehjem som en fattig fremmed, naar han blot vilde give hende et forsonligt Ord og tillade hende at blive sin Hjertensvens Huſtru. Faderen var vred og bedrøvet, som ikke var saa sært, og han bød hende gaa bort af hans Aasyn. Hun fjernede sig da og søgte hen til den milde Svigerinde for at bede om hendes Forbøn. Else var overbærende og god, men hun gjorde intet uden sin Mands Samtykke, og Mads

havde ſvoret paa, at Inger aldrig ſkulde blive Knuds Huſtru. Harmfuld, ſom han med Rette var, ſkulde han ikke ſtemme ſin Fader til Mildhed; men nu uden videre at ſlaa Haanden af Pigen var jo ligefrem at jage hende i Elſkerens Arme. Mads tog ſine Forholdsregler og lagde ſin Plan, og enten han nu virkelig følte Medynk med Søſteren, eller han hyklede den, ſaa tiltalte han hende venligt: „Min Fader vil ikke have Dig i Huſet, og ſaa maa Du bort!“

„Ak ja! kunde jeg blive lagt i Graven, det var det bedſte,“ hulkede hun.

„Nej, det vil jeg ikke ſige. Tag lidt Tøj paa Dig og følg med mig.“

„Hvorhen?“ ſpurgte hun.

„Det behøver Du vel knap at ſpørge om. Jeg har jo ſagt Dig, at min Fader vil ikke have Dig i Huſet — for det første. Skjønt Du har forſyndet Dig og gjort baade Dig og os Sorg og Skam, er jeg jo Din Broder; men Du har ogſaa en Søſter.“

„Og tror Du, hun — Karen — vil tage imod mig?“

„Aa ja, det tror jeg nok, nu følger jeg med Dig herover.“

De gik da over til Nabogaarden og efterat Mads havde talt i Enrum med Søſter og Svoger, fik Inger Lov til at blive, idet hun fik et enſomt Kammer at bebo, for at ikke hendes Fader, der temmelig ofte kom der, ſkulde faa hende at ſe. Derfor var det ogſaa nødvendigt, at hun holdt ſig inde

beſtandigt. Hun var med andre Ord indeſpærret, ſaa hun ikke kunde komme til at tale med nogen uden Søſterens Tilladelſe.

Det er et Spørgsmaal, om Mads egentlig handlede af Broderkjærlighed, da han bragte hende derover. Saameget er viſt, at hun i hans Hus og med hans milde, blødhjertede Kone ſom Forbundsfælle muligvis vilde faaet Held til at vinde Tilgivelſe af ſin fortørnede Fader, og kanſke faaet Lejlighed til at mødes med ſin Elſkede. I den ſtaalſatte Søſters Hus kunde der ikke være Tanke om ſligt. For Knud var hun under Laas og Lukke, og Adgangen til Faderens Øre havde hun kun igjennem Søſter og Broder. Ellers led hun i ydre Henſeende ikke noget Savn. Søſteren behandlede hende med kold Velvilje og ſagde, hun ſkulde betragte ſin Skjæbne ſom en Straf for ſin Synd. Det gjorde hun i Virkeligheden ogſaa, men det var ſin Kjærligheds Brøde og ikke denne ſelv hun angrede.

Hun ſukkede forgjæves efter at ſe ſin Fader. Ogſaa efter at hun havde født ſit Barn til Verden, var han ubønhørlig. Heller ikke den venlige Sviger-inde kom og ſaa til hende, derimod kom Broderen oftere, og da hun begyndte at komme til Kræfter igjen, mødte han en Dag med en ſærdeles vigtig Mine og ſagde, at han havde en god Nyhed at fortælle hende.

„Vil min Fader tilgive mig?“ ſpurgte hun glad.

„Det vil han maaſke nok; men Hans Lundbjerg vil ogſaa tilgive Dig.“

„Han! — Tilgive mig? hvad har han at tilgive? Thi jeg skjønner ikke, jeg har forsøt mig imod ham.“

„Forstaar Du mig ikke?“

„Nej, maaske; men alligevel er det en stor Lykke.“ Nu fortalte han, at Hans Lundbjerg for sin Kjærligheds Skyld vilde bortse fra det skete og endog give Lov til, at det lille Barn maatte bære hans Navn, naar hun saa vilde love at blive hans Hustru.“

„Og jeg skulde lade mit Barn døbe med et Navn, der var en Løgn. Nej, det skal aldrig ske,“ udbrød hun.

„Aa, hvad! Et Navn har ikke saa stort at betyde. Hvem kan desuden sige, at det er Løgn? Ja, maaske vil der blive snakket om det i Førstningen; men naar nogle Aar ere gaaede, og Du sidder som en rig Kone i den gode Gaard, saa vil ingen tænke eller tro derpaa. Jeg kan nu nok forstaa, at min Svoger helst vilde have Barnet døbt med sit Navn; men holder Du fast ved det modsatte, saa kan det jo godt være, han ogsaa vil finde sig i det. Jeg tror nok, Du kan stole paa, han vil være god mod Barnet, hvis Navn det end bærer.“

„Det tror jeg ogsaa, og vil Du hilse Hans Lundbjerg, at —“

„At Du siger ja!“

„Tværtimod: at jeg siger nej; men vil Du hilse ham, at jeg skjønner paa hans gode Sindelag imod mig, men jeg skjønner ogsaa, at jeg vilde begaa

en blodig Synd imod ham ved at tage mod hans Tilbud."

„Men er Du da rent pinegal? Det er der jo ingen Mening i."

„Du skal dog høre min Mening, og Du maa ogsaa gjerne fortælle Hans Lundbjerg den. Jeg har maaske let mere ad ham, end jeg burde; men jeg kjender ham godt nok til at vide, at han er en bedre Kone værd, end jeg kunde blive ham, en Kone, der holder af ham med Liv og Sjæl — det kan jeg ikke komme til."

„Du afslaar det altsaa rent ud? Du afslaar det ogsaa, naar jeg siger, at hvis Du modtager det, ville baade Din Fader, Din Søster og jeg lade det skete være glemt."

„Ja, det har jeg tænkt mig, og jeg afslaar endda Tilbudet."

„Saa kan jeg nok vide, hvad der er under, og at Dit Sind staar til den pjaltede Sprabebasse i Halegaard; men ham skal Du aldrig faa; det har jeg svoret."

„Saa vil jeg heller ingen anden have. Desuden faar jeg at trøste mig ved, at Vorherre raader for Fremtiden."

Broderen forlod hende gnistrende af Vrede. Siden prøvede Søsteren sine Overtalelsesgaver, men forgjæves. Inger var nu glad for sit lille Barn, som dog var meget sygeligt. Det blev baaret til Daaben af hendes Svigerinde, medens de øvrige af Frænderne, kun ikke hendes Fader, fulgte med i

Kirken. Selv maatte hun blive, hvor hun var. Om Eftermiddagen fik Else dog Lejlighed til at hviske til hende: „Knud Knop var i Kirke.“

„Talte Du med ham?“

„Nej; men han stod og rakte Halsen saa lang som en Stork, da jeg gik forbi ham. Da viftede jeg Klædet til Side for det lille Ansigt og holdt det et Øjeblik stille, at han ret kunde se det. Der stod to store Taarer i hans Øjne, og jeg var ogsaa nær kommen til at græde.“

Inger trykkede Svigerindens Haand uden at svare.

„Tænk alligevel paa det med min Broder! Han har ikke godt ved at glemme Dig.“

„Jeg har tænkt paa det, kjære Else; men jeg kan — jeg tør ikke.“

Hvorvidt det var Frændernes Agt fremdeles at holde Inger indelukket, fik hun ingen Lejlighed til at mærke; thi hun blev bunden med et stærkere Baand til sit Barns Vugge, der snart blev dets Dødsleje. Med den samme rolige Kulde blev Søsteren ved at yde al mulig Bistand og Forsorg. Den lille kunde dog ikke reddes. Der gik Uger og Maaneder, saa blev den gjemt i Graven, og Moderen, der i lange Tider havde været optagen af en eneste Tanke, saa sig nu forladt i sin forunderlig stumle Ensomhed. Da kom Else med sit enfoldige, kjærlige Hjerte og talte milde Trøstens Ord; men derhos talte hun endnu stedse sin Broders Sag. Inger sagde som før, at

hun kunde og turde ikke; hendes Kjærlighed tilhørte hendes Barns Fader.

„Gud hjælpe Dig!“ ſagde Elſe. „Ham ſer Du aldrig mere.“

„Hvad? Er han død?“

„Nej; men han er borte fra Egnen. Ingen ved hvor.“

„Han kommer nok igjen.“

„Nej, han har lovet, at han aldrig ſkulde komme igjen.“

„Hvem har han lovet det?“

„Det ved jeg ikke, det kan han jo have lovet baade en og anden.“

„Men ſaa maa nogen have forlangt Løftet af ham. Hvem er det? Jeg vil vide det.“

„Af mig faar Du det ikke at vide; jeg har allerede ſagt mere, end jeg maatte.“

Inger var ſunken dødbleg ned paa en Skammel. Elſe knælede ned hos hende og ſagde: „Det er ikke min Broder, der har forlangt Løftet af ham.“

„Men hvem er det?“ ſtønnede Inger.

Elſe flygtede ud af Døren, og nu kom Karen, hun kunde bedre ſige, hvad hun vilde, og fortie, hvad hun ſkulde, end den blødhjærtede Svigerinde.

Der blev fortalt Inger om Gavtyveſtreger, ſom Knud ſkulde have gjort, og hvorfor han havde maattet rømme; men hun troede ikke paa Gavtyveſtregerne, og om dem hørte hun heller ikke ſenere noget, hvorimod det var en Kjendsgjerning, at han var og blev borte. Et Aar havde hun nu boet bag lukte Døre

i Søsterens Hus, og nu blev det sagt hende, at hun gjerne maatte vende tilbage til sit Fødehjem; men hun maatte ogsaa blive i Søsterens Gaard som et andet Arbejdsmenneske. Hun vilde imidlertid ingen af Delene. Hun troede, der var øvet en eller anden Udaad for at skille hende fra hendes Elskede, og hun anede, at den var øvet af samtlige Frænder i Samraad; men med dem vilde hun saa ikke have mere at gjøre, hun vilde gaa sin egen Vej, indtil hun fik Lys i Sagen. Hun forlod Søsterens Hus, og hendes første Gang var til Kirken, hvor hun dvælede ved sit Barns Grav og derefter som en angrende Synderinde knælede for Alteret og modtog Herrens Sakrament som en Indvielse til et nyt Liv. Derefter gik hun ned til et lidet Hus i Dalen mellem Lyngbakkerne, hvor der boede en gammel fattig Væverpige. Hos hende bad hun om at komme i Kost og Lære.

Gamle Maren var en brysksyg Stakkel, der havde været dygtig til sin Gjerning, men nu ikke kunde udrette synderligt. Hun blev helt forskrækket ved, at den rige, smukke Gaardmandsdatter vilde slaa sig ned i hendes Hytte og dele hendes yderlig knappe Kost. Inger kaldte det en Velgjerning, om hun vilde modtage hende, hun fremtog et Uhr fra sin Barm og en Pung med Penge; hun vilde betale for sig, sagde hun, indtil hun fik lært at gjøre Gavn for Føden, og hun vilde pleje den gamle og gaa hendes Ærinder og være god imod hende paa alle Maader. Maren sagde nu, at hun vilde betænke sig til næste

Dag, og saa bad Inger om at maatte blive der i Huset saa længe. Det fik hun da Lov til; men Maren gik bort, ikke for at forrette det Ærinde, hun foregav, men for at gaa til Grønborg, thi hun turde ikke bestemme sig til at tage Pigen i Huset, før hun havde faaet Lov til det af de formaaende Frænder. Hun havde jo hørt overdrevne Rygter om den Tvang, de havde øvet mod den faldne Pige, og hun vidste, at de paa en eller anden Maade havde nødt Pigens Kjæreste til at forsvinde fra Egnen.

Maren traf gamle Jens Grønborg selv. Han blev lidt forundret i Førstningen; men da han fik sig betænkt, sagde han, at Inger skulde have Lov til at begive sig i Væverlære, og han vilde skyde en Smule Penge til, for at hun kunde faa det lært uden at skille sig ved sine Brugsgjenstande. Desuden vilde han sende Pigens Klæder og hvilke andre Ting i Broderens eller Søsterens Huse, der ligefrem tilhørte hende. Maren var nu vel tilfreds med den Besked, men mente dog, at hun ogsaa skulde spørge Mads og Karen om deres Mening. Det raadede Jens hende fra. Han var ikke vis paa, at de vilde billige Tingen, men naar han havde afsagt sin Kjendelse, saa var det tilstrækkeligt.

Med sin Slægts Viljekraft og sine arbejdsvante Kvindehænder tog hun nu fat paa sin nye Gjerning, og hun blev den gamle Pige en tro og kjærlig Støtte, medens hun banede sig en Levevej, hvor hun i Ro kunde gruble over sin tabte Ungdomslykke og den mørke Mistanke, hun nærede til sine nærmeste Frænder.

Hun gjenkaldte ſig de tuſinde Maader, hvorpaa hun havde hørt fortælle, at Mennesker kunde forſvinde. Hun troede nu ikke ligefrem, at hendes Fader eller Broder havde ved en Voldsdaad ſendt Knud ud af Verden, ſaa meget mere, ſom Rygtet gik, at han havde taget Tjeneſte i en fremmed Egn, eller at han i det mindſte havde ſagt, at han vilde dette. Men hun havde hørt fortælle om Folk, der vare førte bort og ſatte i Fængſel uden Grund, eller ſom vare ved Liſt lokkede ombord paa et Skib, førte til fremmede Lande og der ſolgte til Krigstjeneſte. Endvidere havde hun hørt om Bejlere, hvem der af Pigens Fader var blevet ſat den Betingelſe at ſkaffe ſaa eller ſaa ſtor en Pengeſum. Dette ſidſte var hun meſt tilbøjelig til at tro havde fundet Sted, men ſaa var det lavt, at man havde dulgt det for hende, og deres Anſlag at faa hende gift med en anden, inden han kunde vende tilbage, ſkulde ikke lykkes. Endelig var der jo en Mulighed for, at de, ved at true med en eller anden Ulykke, havde ſkræmmet ham. Ja, der kunde være øvet mange Slags Svig; men hun kunde ikke gjætte hvilken. Rive ham ud af hendes Hjerte formaaede de dog ikke, og hun ſyntes, hendes Ungdoms Fejltrin blev mindre, naar hun vedblev at være ubrødelig tro mod ſin førſte Kjærlighed; men hun ſyntes ogſaa, at hendes Synd mod Frænderne var liden eller ingen, hvis de, ſom hun fuldt og faſt troede, havde ſkaffet ham bort og derved fjernet hendes Livs Lykke. Derfor følte hun nu ikke Savnet af Faderens Tilgivelſe, og hun ſaa ikke, naar hun

tilfældigt mødte ham og gik ham stiltiende forbi, at hans Blikke hvilte paa hende med et ømt Udtryk.

Hun gik sin jævne, frimodige Gang, talte frit og venligt med alle, men ikke meget. Hvad brød hun sig om, at Menneskene kaldte hende en falden Kvinde; de kunde jo dog ikke oprejse hende! Det kunde menneskelig talt kun han, hvis Gjenkomst hun stadigt ventede, skjønt hun aldrig omtalte det. Det havde hun dog gjort i Førstningen; men hun havde set Folk trække paa Skuldrene ad hende og hørt dem mumle om, at ham havde der aldrig været nogen Fasthed ved; da kunde hun blegne og gyse, som om der blev rørt ved en Tanke, hun selv bar dybest inde, men med Magt holdt nedkuet. For Resten var der ogsaa andre, som gjerne vilde yde hende Oprejsning. Hans Lundbjerg slog hende rigtignok af Tankerne og fik sig en Hustru, og, saavidt det kunde skjønnes, en saadan, som Inger havde ønsket ham; men baade denne og hin vakre Svend havde Øje for, at Inger atter blomstrede og næsten var skjønnere end før, idet Sorgen og Længslen gav hende et Alvorspræg, der klædte hende godt, og den dybt gjemte Uro og Tvivl i hendes Sjæl gav hende et ejendommeligt, hemmelighedsfuldt Udtryk. Nogle af hendes ny Beundrere vare saa forsigtige at henvende sig først til hendes Fader for at høre hans Mening og med det samme faa lidt at vide, om hun kunde vente nogen Arvelod fra sit Hjem. Men baade de, der søgte, og de, der ikke søgte Oplysning hos ham, fik samme Svar af hende, nemlig et utvetydigt Afslag. Saa tidt som

nogen ellers talte med hende om slige Sager, svarede hun altid, at hun aldrig vilde giftes, men ved sig selv føjede hun rigtignok til: „uden han kommer."

Som en dygtig Væverske og en i det hele huslig og nøjsom Kvinde havde hun sit gode Udkomme, skjønt gamle Maren ikke kunde bestille stort. Men al Forsorgen var snart kommen til at hvile i Ingers Haand, og hun fik Væverstuen pyntelig og net med hvide Vægge og Gardiner for Vinduet. Den Gamle saa vel som hun selv var velnæret og velklædt og oftest ved godt Lune. Man lagde ogsaa Sparestillinger hen, og de kom godt tilpas, da Maren omsider blev syg og sengeliggende. Der havde ikke været Udsigt til andet, end at hun, naar det kom saavidt, skulde forsørges af Sognet; men det var der ikke Tale om nu; Inger plejede og passede hende, idet hun tog med Tak imod lidt god Mad og hvad ellers godgjørende Naboer sendte den syge. Det lod til, hun havde mere Betænkelighed ved at modtage nogle Penge, som hendes Fader en Gang sendte hende, men efter nogen Overvejelse beholdt hun dem. Da Maren endelig døde, sørgede hun meget, og hun græd ved Graven, som havde det været en elsket Moder, der var bleven jordet. Samme Eftermiddag gik hun ind til Manden, der ejede Huset, og spurgte, om hun kunde blive boende der.

„Ja, det kan Du meget godt; men det er saa ensomt dernede, vil Du ikke hellere op at bo i Byen?"

„Nej, jeg holder af det dernede mellem de brune Bakker. Men saa er der Vævertøjet. Det er jo

ogſaa Ebers. Vil I ikke ſælge mig det paa Afbetaling?"

„Jo, det vil jeg nok; men jeg vil ogſaa — hvis Du ſynes om det —"

„Hvilket?"

„Det er et underligt Forhold, Du ſtaar i til Din Fader, og jeg forſtaar nok, at Du ikke vil bede ham om det. Hvis jeg nu anmodede ham om at betale den Smule Vævertøj til Dig, ſaa er jeg vis paa, han vilde være glad ved at gjøre det."

„Det er jeg ikke vis paa, og jeg vil hellere ſelv betale det."

„Nu da, ſom Du vil. Jeg vil ikke blande mig i Dine Forhold."

Saa ſyslede hun i Hytten alene; men hun blev ikke tungſindig af Enſomheden, og ſine Sorger bar hun med frit Mod. Hun havde en Kanariefugl i Bur, og hun ſang om Kap med den fra Morgen til Aften. I et andet Bur havde hun hvide Mus, og da hun havde et Dueſlag ude paa Husgavlen, ſaa holdt hun tillige baade Hund og Kat til — ſom hun ſagde — at vogte dem for Høgen. Hun holdt ogſaa paa, at unge Mennesker, enten flere i Flok eller en enkelt Pige, kom og beſøgte hende om Søndag Aften, og det havde været Skik ogſaa i Marens Tid. Inger vilde da gjerne have dem til at ſynge Viſer, helſt om trofaſt eller ulykkelig Kjærlighed. Det ſagdes, at hun kunde lære en Viſe af at høre den en Gang; men det var ikke ret ofte, man kunde

saa hende til at synge, uagtet hun sang smukt og sang meget, naar hun var alene.

Hun havde boet i Hytten ti Aar sammen med Maren, og nu var der gaaet 5 Aar siden dennes Død, da hun en Vinterdag stak Næsen udenfor Døren for at gaa til Kirke. Men Sneen søg hende i Øjnene og Kulden bed, saa hun forknyt trak sig tilbage. Hun plejede at gaa i Kirke hver Søndag, og hun syntes, der manglede hende noget, naar det en Gang drev over. Alligevel lod hun sig stundum kyse af strængt Vejr, og saadan gik det den Gang. Hun satte sig nu hen til Kakkelovnen og læste en Prædiken op af en Bog, hun læste altid højt, naar hun læste for sig selv. Derefter sank hun underligt sammen, idet hun sagde til sig selv: „Det bliver en lang og kjedelig Dag i Dag. Og i Aften kommer der vist ingen fremmede i det Vejr.“ Imidlertid traadte Aftenskumringen snart ind, og hun tog Plads foran Tørvebaalet paa Arnen. Da saa hun ligesom Billedet af et Barneansigt i Gløderne, og det bragte hende til at tænke paa „Anna Knudsdatter“, som hun altid, med et Eftertryk paa Fadernavnet, kaldte sit afdøde Barn, hvem hun altid plejede at tænke sig som en liden Guds Engel med hvide sølvskinnende Vinger. Da grublede hun over, om Barnet, naar dets Moder kom op i Himlen, kunde kjende hende, og om Frelserens Blod kunde tvætte hende saa hvid og ren, at hun kunde blive værdig til at favne sin uskyldige lille. Saa tænkte hun paa Barnets Fader, der maaske allerede var gangen forud for hende, og hun

spurgte sig selv, om hun i Himlen vilde skamme sig ved, at han og hun havde Barn sammen uden at være gifte. Tilsidst skjændte hun paa sig selv for sine vidtsvævende Grublerier, og saa hørte hun Yderdøren aabnes og ungdommelige Stemmer lyde. Hun fo'r op og tændte Lys; thi nu fik hun jo dog fremmede. Hun mærkede nu ogsaa, at Vejret var stilnet af.

Det var ikke mange Gjæster. Det var kun unge Piger og en halvvoxen Knøs. Hvad der næsten var det værste, det var, at der var ingen af dem, der kunde synge, hvorimod de tryglede Inger om at give en Sang tilbedste. Hun var ikke meget villig dertil; men omsider begyndte hun:

„Der huser en Trold i Gammelbykrat,
han driver sit Spil hver Maanestinsnat.

„Hver yndig Pige, der kommer forbi,
til Gjenstand han gjør for sit Kogleri.

„Han baarer dem med sin lokkende Sang,
han tryller dem ind under Løvets Hang.

„Der Tanken forvirres, der slukkes hvert Minde;
— jeg selv har været i Krattet inde.

„Der traadtes en Dans, saa jeg blev svimmel,
da glemte jeg baade Jord og Himmel."

„Hvad mere?" spurgtes der, da hun med et holdt inde.

„Tralala! Tralala!" sang hun.

„Men Viſen! Syng mere af Viſen!“ raabtes der, og nu ſang hun i en hel anden Toneart:

„Fattigmands Ko var mager og tynd,
og den kom bisſende hjem.
Rigmandens tykke Ko ſank i Dynd,
og den maatte ſlæbes frem.“

En misfornøjet Knurren var ved at lade ſig høre; men nu ſagde hun: „Tys! der kommer nogen.“

En beſtøvlet fremmed hørtes at ſparke Sneen af ſine Fødder udenfor Døren, og derpaa kom han ind. Det var en Karl, ſom tjente hos Ingers Broder, og ſom alle de tilſtedeværende godt kjendte. „Jeg ſkulde hilſe Dig, Inger, fra Din Fader!“ ſagde han. „Han er bleven ſyg og vilde gjerne tale med Dig.“

„Strax!“ ſagde hun.

„Nej, ikke ſtrax,“ ſvarede Karlen, der opfattede hendes Svar ſom et Spørgsmaal. „Ikke ſtrax, men i Morgen. Jeg ſkulde først ſpørge, om Du vilde komme, ſaa kan der ſendes en Vogn over efter Dig, hvis Vejr og Føre ſkulde blive værre.“

„Vejr og Føre er vel ikke ſaa ſlemt? Er det vel?“ ſpurgte hun.

„Aa nej! Blæſten har lagt ſig, og det er kun faa Steder, der er ret megen Sne.“

„Saa gaar jeg med ſtrax,“ ſagde hun, og derpaa henvendte hun til de andre fremmede: „I faa undſkylde, at jeg viſer Eder Døren; men nu er det ſnart femten Aar ſiden, jeg talte med min Fader, og det

vil jeg ikke opsætte til i Morgen; thi ingen ved, hvad Natten kan bringe." De fremmede fjernede sig nu saa nær som Karlen fra Grønborg, med hvem hun, da hun havde pakket sig varmere ind, gav sig paa Vej i Natten.

„Jeg er nu langt over de firsindstyve Aar," sagde hendes Fader, da hun sad ved hans Seng, „og da jeg aldrig har været syg før, saa kan jeg omtrent tænke, at det er Døden, der nu har Bud efter mig. Jeg vilde gjerne først tale med Dig og sige Dig, at jeg ikke er vred paa Dig. Er Du heller ikke vred paa mig?"

„Det ved jeg ikke."

„Ved Du det ikke, lille Inger?"

„Nej, for jeg ved ikke, hvad I have gjort mod mig. Hvor er Knud Knop?"

„Det maa vor Herre vide. Det var ikke min Tanke, at vi skulde tale om ham."

„Det er min Tanke. Ak, Herregud, Fader! Jeg ved jo nok, at jeg har syndet mod Gud og mod Eder; men jeg har ogsaa lidt for det; i femten lange og strænge Aar har jeg lidt. Tror I, vor Herre er saa ubarmhjertig mod et syndigt Barn, at han lader det vente saa længe efter den Tilgivelse, det sukker efter?"

„Men hvad er det for Ord, min lille Pige?"

„Alvor! Knugende haardt Alvor! Idag vilde jeg været til Kirke og lod mig kyse af Vejrliget. Guds Hus kunde jeg lade mig holde tilbage fra af Vejret, for Gud er min Fader og jeg hans Barn,

uagtet al min Synd. Den Sag er jeg paa det rene med for længe siden. Men da der kom Bud fra min jordiske Fader, saa vilde jeg gjerne have gravet mig igjennem et Bjerg af Sne for at komme hid og faa et mildt Ord."

„Men hvi kom Du ikke før?"

„For mange Aar siden tryglede jeg om Naade, og da det var forgjæves, sendte jeg siden Bud paa Bud med Bønner, for da var al Uretten paa min Side. Nu ved jeg ikke, hvor den største Uret er. Hvor er Knud?"

„Jeg har jo sagt, jeg ved det ikke."

„Have I myrdet ham?"

„Gud fri os!" raabte den syge Mand og fo'r halvt overende i Sengen. „Hvor kan Du finde paa det?"

„Jeg har tænkt paa det og paa mange andre Ting. Den, som er skilt fra alt det, hun havde kjært, kan fatte mange Tanker i femten Aar."

„Og jeg har tænkt, hvad jeg har hørt sige af alle, at Du levede saadant et smukt og tilfreds Liv i Din Ensomhed."

„Tilfreds! Ja, jeg har da levet saa tilfreds, at jeg ikke har kunnet faa mig selv til at gjøre min Sorg til Hvermands Viskeklæde. Men Sorgen har derfor ikke været borte, og Spørgsmaalet har jeg saa at sige næret mig med i den lange Tid."

„Spørgsmaalet om Knud?"

„Ja, om hvad I have gjort ved ham! Hvordan I bare Eder ad med at faa os skilte ad."

„Og det Spørgsmaal skal være Dit sidste Ord til Din Fader?"

„Ja, indtil jeg faar Svar paa det, faar den Oplysning, jeg længes efter."

„Inger! Inger! Og det er Dig, der var saadan et blødt Barn, Dig, der var som den kjærligste Datter mod gamle Maren, og som er saa venlig mod alle."

„Ja, det er mig."

„Saa skal Du ogsaa faa Besked, skjønt jeg ikke har haft noget med Sagen at skaffe. Din Broder stod for det hele."

„Det har jeg omtrent tænkt mig; men hvad gjorde da min Broder?"

„Jeg gav mit Samtykke, og det gjorde Din Søster ogsaa, og det er ikke saadan en ond Gjerning, som Du i Dine vilde Tanker har bildt Dig ind. Din Broder talte med Knud."

„Nu!"

„Og Din Broder forstaar godt at vende sine Ord. Han sagde jo til Knud, at Du aldrig vilde faa Lov til at faa ham, og i hvert Fald vilde han hverken faa Skilling eller Skillings Værdi i Medgift med Dig."

„Og det var han vel meget kjed af?"

„Ja, det ved jeg nu ikke; men saa bød Mads ham Penge, mange Penge, for at han skulde drage bort og aldrig komme tilbage. Det lyttede han til, og saa nævnte han en Sum, og saa pruttede de."

Pigen ſad nu ſom en Stenſtøtte og ventede paa, at han ſkulde fortſætte.

„De enedes om 200 Rd.," blev Faderen ved, „og jeg var ikke vel fornøjet med det, for det var mange Penge, og jeg mente, han kunde bryde ſit Ord og komme tilbage, naar Pengene vare tilſatte. Men Din Broder er klog, og han fik ham til at give ſig en Forſkrivning, der var ſaa bindende, at Knud ikke kunde vende tilbage uden alt for ſtor Fare for ſig ſelv. Jeg betalte da Pengene, og jeg tænkte, at Du ſaa vilde gifte Dig med Hans Lundbjerg, og det tænkte vi alle."

„Tænkte Knud ogſaa det?"

„Jeg tror det. Mads havde viſt fortalt ham noget om det."

„Ved I ſaa ikke noget om, hvor Knud rejſte hen?"

„Nej, det ved der ingen; og nu ved jeg ikke mere. Vil Du ſaa tilgive mig, min lille Pige, den Sorg, jeg har forvoldt Dig?"

„Ja, Fader! Og Gud tilgive baade Dig og mig vor Synd og Daarſkab."

Hun forlod nu ikke mere ſin Fader under hans Sygdom, der for Reſten ikke varede længe, og, ſom han havde formodet, endte med Døden. Ogſaa med ſine Søſkende blev hun tilſyneladende forſonet; men om det forbigangne blev der ikke talt imellem dem. Broder og Søſter havde forlængſt indſet, at hun havde en Vilje, der var fuldt ſaa ſtærk ſom deres, og hun var paa ſin Side for kraftig en Natur til at

jamre over det, der ikke mere lod sig ændre. Gjemt var dog derfor ikke glemt. Den eneste, hun kom i Møde med Varme i sit Fædrehjem, var dettes varmeste Hjerte, den blide Svigerinde, som en Gang klagede over, at hun ikke havde faaet hende til Broderkone, uagtet Hans Lundbjerg levede tilfreds i sit Ægteskab, „men," sagde Else, „jeg tror endnu, han vilde have været gladere ved Dig."

„Det tror jeg ikke," svarede Inger; „men for Resten vare I alle sammen nogle store Tosser den Gang. Havde I sagt mig hele Sandheden, hvem ved, om I saa ikke havde faaet Eders Vilje med mig."

Det forstod Else ikke; men da hun siden fortalte sin Mand det, gik det pludselig op for ham, at det kunde være rigtigt; thi en højsindet Kvinde maatte jo fatte dyb Ringeagt for den Mand, som for Penge afstod sin Elskede og sit Barns Moder. Dette var slet ikke faldet ham ind i hine Dage, fordi han havde betragtet sin unge Søster som et fjantet Barn.

Det blev vitterligt, da Jens Grønborg var død, at der var bestemt en Arvelod til Inger noget nær i Lighed med den, hendes Søskende havde faaet. Hun var altsaa en rig Pige; men alligevel drog hun tilbage til sin fattige Stue og sin Væverstol; thi hun havde faaet sit ensomme Liv kjært. Det mærkedes dog saa smaat, at hun var bleven noget anderledes. Den Oplysning, hun havde modtaget ved sin Faders Dødsseng, var nemlig ikke bleven uden Virkning paa hende, og istedetfor den stille Adel, som hendes trofaste Kjærlighed før havde meddelt hendes hele Væsen,

kom der nu ſtundum en vis Spottelyſt. Hun, der endnu kunde græde af hjertelig Medfølelſe ved fremmed endogſaa ſelvforſkyldt Ulykke, gjorde Nar af ulykkelig Kjærlighed, der før havde været Gjenſtand for hendes dybeſte Medynk. De Bejlere, der nu — vel tildels lokkede ved Rygtet om hendes mange Penge — atter indfandt ſig, udlo hun ubarmhjertigt og ſagde, at det var Sølvet, Bejlerne ſtundede efter, men de ſkulde kun bie nogle Aar, for ſaa — ſagde hun med Hentydning til ſit ſorte Haar, der tidligt begyndte at blive graaſprængt — ſaa fik hun Topmaal paa Sølvet. Ja, hun kunde ſtundum være hel ſom elevild, ſaa hun kunde græde og le paa engang over ſin egen og andres Synd og Daarſkab. Med ſit Haandarbejde var hun ligeſaa flittig og omhyggelig ſom forhen og var endog dygtigere til det, fordi hun kunde ſkaffe ſig bedre Redſkab, men med hendes øvrige Husvæſen gik det mindre godt. Det var maaſke ikke hendes Skyld, at Høgen tog hendes Duer; men hun gav ſelv Katten ſine hvide Mus. Kort efter lod hun Katten drukne og Hunden hænge. Dette kunde have ſin gode Grund i, at Dyrene vare gamle, tankeløſe og blinde; men hun ſkaffede ſig ikke nye Dyr igjen før længe efter. Endnu havde hun en Kanariefugl i Bur; men nu ſang hun ſjældent om Kap med den; thi nu kunde hun ikke lide de Viſer, hun før holdt meſt af. De unges Beſøg i hendes Hus om Søndagaften bleve ogſaa ſjældnere; thi de ſyntes, hun var ikke ſaa rar ſom forhen. Der ſnakkedes om, at hendes Rig-

dom havde ikke øvet nogen god Indflydelse paa hende, men havde gjort hende spodsk og hensynsløs.

Ved Faderens Sotteseng vare de tre Søskende mødtes efter den lange Adskillelse, og vel var det ikke kommet til nogen varm Forstaaelse, men herefter bleve de dog rent udvortes taget Venner. Hun havde jo nu faaet Lys over den Gaade, som hendes Sind saa længe havde ruget over, og om Opløsningen end var falden sammen med den af hendes hundrede Gjætninger, hun altid havde været snarest til at forkaste, saa var den desuden falden saaledes i det lave, at ingen Heltetanke lod sig forbinde dermed. Hendes Frænder havde ikke øvet nogen sort Misgjerning, men et temmelig plumpt Kneb, der for saa vidt var undskyldeligt, som det paa en Maade kunde kaldes rigtigt af Mads, at han skilte sin Søster ved en Elsker, der kunde opgive sin Kjærlighed for rede Penge. Hun havde en Følelse af, at der var en latterlig Side ved hendes mangeaarige Sorg; men desuagtet havde hun lønligt et Horn i Siden paa Broder og Søster, medens de paa deres Side viste hende en overlegen Velvilje som et Menneske, der i en enkelt Retning var uklog, men ellers agtværdig nok. At hun nu var en rig Pige, som endda var lige nøjsom og flittig, og som rimeligvis aldrig vilde gifte sig, toge de vel ogsaa i Betragtning. Baade Broderen og Søsteren havde Børn, hvem hendes Formue en Gang kunde komme tilgode.

Hun syntes at føle ikke liden Deltagelse for den yngre Slægt af hendes Frænder, hvorimod de ikke

viſte nogen ſtor Kjærlighed mod hende og kun ſjældent efterkom hendes Indbydelſe til at gjæſte hendes Hus. Derimod kom hun ofte til Grønborg, og hver Gang hendes Vej førte hende i Nærheden, gik hun i det mindſte forbi Gaarden. Der ſyntes at være en ſærlig Tiltrækning ved den Jordplet, hvor hun havde leget ſine Barndomslege og drømt ſine Ungdomsdrømme, ſkjønt Legene tildels vare gaaede i Glemme, og Drømmene havde opløſt ſig i Taage. Hvor Kirkevejen gaar øſterpaa fra Gaarden og ſlynger ſig ind igjennem en Skovdal, havde hun ofte dvælet i Søndagsfred og Ungdomsſolſkin og plukket Anemoner og Skovſtjerner og Blaabær. Nu var Pletten gjort ukjendelig ved Grønborgmændenes driftige Hænder. Stive og ſtikne Graner ſtege ſom Spire tilvejrs fra de før ſkovbare Pletter, og Blomſternes og Urtenfrugternes Mangfoldighed var forſvunden, idet Jordbunden var dækket med et tykt Lag af visn. Grannaale. Desuagtet liſtede hun ſig ſtundum ind bag Granerne, hvor hun ſad Skjul og fremtryllede i vaagen Drøm Dalen, ſom den var fordum, og ſig ſelv, ſom hun da var, en ung uſkyldig Pige, der ikke kjendte Forſkjellen mellem godt og ondt i den dybe Betydning, ſom hun nu havde lært det. Saaledes ſad hun der en Sommerdag, en Solſtinsdag, ſkjult for alle, medens ingen vidſte hende i Nærheden.

Der lød hviſkende Stemmer tæt ved hende, og hun titted frem mellem Grenene. De ſamtalende vare hendes unge, lyshaarede Søſterdatter Johanne og en ung Karl inde fra den øſtre Del af Sognet.

Pigen havde været østerude, og Karlen var fulgt med hende paa Vej, men det var tydeligt, at det ikke var et almindeligt Følgeskab; thi de straalende Blikke og den ømme Hvisken tydede paa inderlig Forstaaelse. Inger blev rød og bleg, og hendes Hjerte kom underligt til at banke af Medfølelse og gamle Minder; thi Johanne var en sød og elskelig Pige, rige Folks Datter, medens den Ven, hun øjensynlig havde valgt sig, var en forældreløs Kuos, der ikke ejede andet end sit smukke Udvortes, sin gode Arbejdsdygtighed og sit muntre Sind. Da henreves hun af Mindet om sin egen Ungdomstid, og hvorvel hun gjentog, hvad hun i senere Tider ofte havde fortalt sig selv, at Mandfolketroskab var ingen Ting værd, saa kunde hun dog ikke lade være at føle Deltagelse for sin unge Slægtning. Ogsaa Frands kunde hun godt lide, og hun syntes i det hele, at det var et dejligt Par, hvis Lykkedrømme det var Synd at gribe ind i med kold Haand. Og dog maatte det ventes, at et sligt Indgreb en Gang vilde ske. Vilde da Frands vise sig at være af ligesaa skrøbeligt Ler som den Ven, hun en Gang havde valgt sig? Ak, ja maaske! Men hun troede endnu, at hvis Knuds og hendes Synd ikke havde været, vilde de have vundet Sejr og fundet varig Lykke; men Synden maatte medføre Straf. Var Kjærligheden forbleven uskyldig og ren, vilde den visnok have vundet Sejr.

Hun omgikkes saa længe med slige Tanker, til de gik over til Handling. Hun listede sig ind i sin unge Slægtnings Fortrolighed og vandt derved Ret

til at beſkytte hendes Kjærlighed. Og Johanne fattede Tillid til den underlige Moſter, hvem hun efterhaanden betroede hele ſin Hemmelighed. Det unge Par undlod efterhaanden at mødes i ſkjulte Skovdale; thi de havde et bedre og tryggere Mødeſted i Ingers Væverſtue.

Dette kunde dog ikke blive ved at være dulgt ret længe, og ligeſom Karen og hendes Mand fordømte deres Datters Kjærlighed til den fattige Svend, ſaaledes bleve de vrede over Ingers Stilling til Sagen. Hun hørte tale derom, men ſyntes ikke at tage ſig det nær, hvorvel hun ſavnede den unge glade Pige, hvem det var blevet forbudt at komme i hendes Hus. Det kan for Reſten ikke nægtes, at Inger var bleven blidere og gladere, ſiden hun havde været Vidne til de unges Kjærlighed. Hun havde ladet ſine Spotterier fare og var atter begyndt at ſynge om Kap med Kanariefuglen, ſkjønt hun mere end forhen ſang Viſer af rædſelsfuldt Indhold. Saaledes ſad hun en Dag, medens hun flittig traadte Væven og haandterede Skyttelen, og ſang:

„I Vinternatten, naar Maanen kvælder,
derude ved Diget, hvor Bakken hælder,
en liden hvidklædt Glut ſmutter om
og ſpørger enhver, ſom forbi hende kom:
Har Du ikke ſet min Moder?

Thi en Moder, der med ugudelig Haand
har kvalt ſit Barn med ſit Midiebaand,
hun grov det en Grav i ſorten Jord;
thi lyder til alle nu Gluttens Ord:
Har Du ikke ſet min Moder?

Det blev ikke tvættet, det blev ikke svøbt,
ej heller det blev til Guds Rige døbt,
det died ej Moderens hvide Bryst,
da maa vel lyde vemodig dets Røst:
Har Du ikke set min Moder?

Saaledes skal gaa bag det mørke Dige
til Verdens Ende den hvide Pige,
et Minde om en ugudelig Færd,
og spørge i mørke Nætter enhver:
Har Du ikke set min Moder?

Men ingen har talt de Taarer, som runde,
og ingen Guds Naades Dyb kan udgrunde,
og ingen tør sige, om ej i Guds Rige
den lille uskyldigt myrdede Pige
skal møde igjen sin frelste Moder!"

„Her synges lystig!" sagde Mads Grønborg, som lige nu traadte ind i Stuen, fulgt tæt i Hælene af sin Søster og Nabokone, Karen.

„Ja, lystig!" gjentog Inger. „Velkommen, Broder og Søster! Sæt Eder ned!"

„Jeg skal ikke sidde," sagde Karen, der var saa opfyldt af Vrede, at hun næsten syntes at svulme, og som nu løste op for en Strøm af Bebrejdelser mod den yngre Søster, der havde vovet at spille under Dække med Karens ulydige Datter og den Svend, Pigen paa egen Haand havde lovet sin Tro. Inger sad og lo, og først da Karen mindede om hendes egne Ungdomssynder og deraf følgende Skjæbne, blev hun alvorlig og tog til Gjenmæle.

„Du behøver slet ikke at lade mig høre, at jeg

ikke er et Dydsmønſter. Jeg veb altfor godt, at jeg har fejlet og endnu altid er udſat for at fejle. Det kan godt være, at det er urigtigt, at jeg har blandet mig i Johannes Sag; men dog har jeg gjort det i den bedſte Mening for at ſtyrke og ſtøtte hende. Det er min inderlige Overbevisning, at hvis jeg, mens jeg var ung og vild og uprøvet, havde haft en Moder eller en anden Kvinde, hvem jeg kunde have betroet min Sorg og mit Haab, ſaa vilde det ikke være gaaet mig ſaa ilde, ſom det gik."

„Men min Datter har en Moder," udbrød Karen, „og Du havde en Søſter, der ikke forſømte at give Dig Raad. Har Du glemt det?"

„Nej, men Dine Raad duede ikke, det gjøre de Raad aldrig, der gaa ud paa at ſkille dem ad, ſom aldrig kunne ſkilles. Ja, der kan gives de Tilfælde, hvor det kan være ret klogt; men hvor Henſynet alene er Gods og Penge, der kan jeg ikke holde med det. Naar han havde ligeſaa ſtor Formue ſom hun, ſaa var Frands vel ligeſaa god ſom Johanne, og hvad mig vedrørte —"

„Saa vil Du dog vel ikke paaſtaa," afbrød Broderen, „at Knud Knop var et udmærket Menneſke. En Karl, der vilde afſtaa Dig for Penge, maatte det dog være rigtigſt, at vi ſkilte Dig fra."

„Det ſynes ſaa, men jeg er dog ikke vis paa det," ſagde hun. „Jeg vil ikke forſvare ham i det Stykke. Det bedſte Menneſke kan have ſine ſvage Øjeblikke. Og jeg er blevet mere og mere vis paa, at han haardt har angret den Handling, og at han,

hvis han endnu lever, har ſtræbt at bøde paa ſin Ungdoms Synder ved et hæderligt Liv."

„Ha ha ha!" lo Mads. „Hvis Du ſaa ham i dette Øjeblik, vilde Du ſynge i en anden Tone."

„Hvad? Ved Du noget om, hvor han nu er?"

„Ja, aa ja, og det var helt tilfældigt, at jeg for kort ſiden fik at vide, at han ſad i Holſted Arreſthus, fordi han havde afbrændt Gjørding Fattighus, hvor han ſidſt boede."

Ingers Hoved ſank forover paa Væverſtolen, ſom hun ſad i, Karen kom hen og talte venligt til hende; men uden at løfte Hovedet pegede hun paa Døren og ſagde: „Gaa! Lad mig være! Jeg fejler intet." Broderen og Søſteren tilkaſtede hinanden betydningsfulde Blikke og fjernede ſig.

Udenfor ſagde Mads: „Det er mærkeligt, at hun endnu kan blive ſaa betagen ved at høre tale om den elendige Stodder. Mon det kan gaa an at lade hende være alene, ſaadan ſom hun er?"

„Det tænker jeg nok," ſagde Karen. „Hun er vant til at tumle alene med ſit eget ſtride Sind, og hun faar nok Bugt med det. Slemt var det dog, at Talen ſkulde faa den Vending, inden vi fik lidt mere ſnakket om det med Johanne."

„Jeg er kjed af det med Johanne," ſagde Mads. „Jeg vilde ønſke, at det aldrig var truffet ind."

„Det vilde jeg ſelv ønſke," ſagde Karen.

„Det Kjæreſteri er dog noget forbandet Tøj, udbrød Mads Grønborg.

Og da han havde afsagt denne Kjendelse, fjernede de to Søskende sig fra Væverhuset.

Samme Dag gik Inger Grønborg bort fra sit Hjem, paaklædt og udrustet til en længere Vandring og syslende under Gangen saa roligt med sit Strikketøj, som om det slet ikke var hende, der nys blegnede som Døden i voldsom Smerte. Hun var vant til, som Søsteren havde sagt, at tumle med sit stærke Sind i Løndom. Beslutning og Udførelse gik gjerne hos hende Haand i Haand. Nu vilde hun se ham, hvem hun havde ofret sin Ungdoms fyrige Elskov, sin Ære og sin Fremtid, skjønt han havde vist sig saa uværdig til ethvert Offer af hende; hun vilde se ham, ikke for at kræve sin spildte Livslykke af hans Haand, men for at tale et Trøstens Ord til ham og om muligt løfte hans Blik opad mod et evigt Haab. Hun vidste det, og hun mente, at han vilde fæste Lid til et Udsagn af hendes Mund, at selv i en forskudt og nedtrykt Stilling kunde man tilkæmpe sig Sjælens Fred, naar man ikke tabte Troen paa Gud og paa sig selv.

Henved en Snes Mil vandrede hun paa sin Fod, og medens hun gik, gjentog hun idelig for sig selv nogle Ord, som hun engang havde læst, og som en Digter lægger en brittisk Kongedatter i Munden:

„Ak Gud! Jeg har søgt Dig i tredive Aar
med Kjærligheds hede Længsel;
først nu jeg Dig finder med sølvgraat Haar
og her i det dybeste Fængsel*).“

*) C. Hauch.

Hun var jo dog ingen Kongedatter, og det var jo heller ikke i tredive, men kun i nogle og tyve Aar, hun havde lidt og længtes. Men hun skulde heller ikke finde sin Ungdomsven i Fængslet; thi da hun kom til Holsted og henvendte sig til Slutteren, sagde han hende, at der ikke var og heller ikke havde været nogen i hans Bure af det Navn. Ved nærmere Efterspørgsel fik hun dog at vide, at den Historie, som hendes Broder havde fortalt og selv troet paa, dog ikke var grebet saa aldeles ud af Luften. Gjørding Fattighus var ganske vist afbrændt, og der havde været Tanke om, at Ilden kunde være paasat. Alle Husets Beboere havde været hidførte til Forhør; men de vare strax sendte hjem igjen; thi der var ikke særlig rejst Mistanke mod nogen af dem. Slutteren vidste ikke, om der var en Knud Knop imellem dem; men det maatte man kunne faa at vide paa Herredskontoret.

„Ja, det kunde man vel," sagde hun; „men jeg kjender ikke nogen der; hvorimod —." Hun greb i Lommen, og Slutteren gjorde lange Øjne efter de blanke Markstykker, hendes Haand kom frem med. Han var ikke uvillig til at tjene sig et Par af dem ved at løbe ind paa Kontoret og faa en Skriver til at slaa op i Protokollen. Snart kom han tilbage med den Besked, at Knud Knop ganske rigtig havde været i Forhør, og at der lige i Øjeblikket var en Vogn fra Gjørding, som hun kunde komme til at kjøre med derud. Hun kom da af Sted med den fremmede Mand, der kunde fortælle hende en hel Del

om Knud, som hun udgav sig for en Slægtning af. Samme Dag mødtes hun saa med Knud selv.

Hvad hun dels af hans egen Mund, dels af Manden, hun kjørte med, og af andre fik at vide om hans Færd og Levnet, var i Korthed følgende.

Det havde grebet ham saa forunderlig dybt, da han i Kirken første og sidste Gang saa sit Barn, og fra den Tid havde han været som ude af sig selv, saa han Nat og Dag støvede om i Skoven ved Grønborg, ponsende paa at komme til at tale med Inger. Ved Nattetid havde han nærmet sig Huset, hun var i, og var vist ikke veget tilbage for et Indbrud, havde han vidst, i hvilket Værelse hun var. Men der var Folk paa Færde, som raabte ham an, saa han maatte trække sig tilbage. Siden da han kom hjem, fik han knubbede Ord, fordi han i den travle Sommertid var gaaet bort uden Tilladelse. Han var ikke stemt til at give gode Ord igjen, og Slutningen paa Ordskiftet var, at han blev jaget af Tjenesten. Atter en Dag og en Nat tilbragte han i Grønborg Skov, hvorpaa Sulten drev ham over til Stourup Kro, hvor han maaske drak mere, end han spiste. Her opsøgte Mads ham, og Mads var snedig og klog. Uden at vise nogen Vrede, men ved den venlige Overlegenhed, han i tidligere Dage havde vist mod sin Tjenestekarl, der var tro og dygtig i Husbondens Gjerning, men noget løs og ligegyldig med sine egne Sager — med denne velmenende Myndighed indlod han sig paa en Drøftelse af Karlens Stilling og Udsigter. Det var jo en ærgerlig Historie med

Inger, ſagde han, men Knud maatte aldrig faa hende for hendes Fader, og heldigvis kunde hun da ogſaa blive godt gift med Hans Lundbjerg, til Trods for, hvad der var ſket. Hun ſelv var villig til dette Giftermaal og indſaa, at det var den bedſte Lykke, hun kunde vente, ſagde Mads, men Hans Lundbjerg havde ſtillet det Krav, at Knud ſkulde forlade Egnen. Knud havde det altſaa i ſin Haand, om han vilde drage bort og derved fremme hendes Lykke og paa den Maade gjøre det godt, hvad han havde forbrudt mod hende. Han bad Knud ſelv overveje Stillingen. Hans Lundbjergs jevne Dygtighed, parret med Redelighed og Føjelighed, og ſaa den gode gjældfrie Gaard i Tilgift, og paa den anden Side — her lod Mads bringe Drikkevarer og brak den anden til — Knuds Fattigdom, vaklende Væſen og øvrige Lyder. Han var jo nu i Utide jaget af to Tjeneſter, og hvor mange Penge havde han vel? — Tre Daler og to Mark! — Godt! Nu kunde han ſelv fuldføre Sammenligningen og ſaa ſige, hvad han tyktes om den. Derpaa kilede Mads paa med den ſtærke Drik, og Knud brak med, og Ruſen fortonede ſig ſom Tungſind, ſaa at han tilſidſt græd og ſagde, at han maatte gaa hen og tage Livet af ſig ſelv. Nej, det ſyntes Mads dog ikke, han ſkulde. Det var meget bedre at rejſe udenlands og ſøge ſin Lykke. Mads vilde give ham Rejſepenge, ja han vilde give ham mange Penge, naar han ſaa ſkriftlig vilde forbinde ſig til aldrig mere at komme tilbage. Han ſkulde bare nævne en Sum. Saa nævnte han en Sum, ſom han tænkte

skulde forbavse Mads; men denne gik hen og laante af Kromanden de Penge, han manglede, og lagde Summen paa Bordet. At der var var pruttet, vilde Knud ikke indrømme; men forresten havde han ikke været ved fuld Samling, og hvad der stod i den Forpligtelse, han underskrev, det vidste han ikke. Heller ikke vidste han, hvorledes det gik til, at en rejsende Pranger, der tilfældig havde været i Kroen, fik ham op i sin Vogn og kjørte sydpaa med ham og holdt ham i Aande, saa han ikke blev rigtig ædru, før efterat Prangeren havde forladt ham i Hadersleb.

Da han ret begyndte at blive sig selv igjen, fik han en Mindelse af sin Samvittighed om, hvor lavt og usselt han havde handlet. Han drak da for at forslaa Grillerne, og saaledes skiftede han en Tidlang imellem Rus og Anger, indtil han blev opmærksom paa, at hans Pengesum formindskedes mærkeligt. Det faldt ham ind, hvor slemt Mads vilde blive narret, hvis han i muligste Hast svirede alle sine Penge op og saa blev sendt hjem som Løsgænger. Mod en saadan Mulighed ydede hans Forskrivning dog vist ingen Sikkerhed. En saadan Streg tiltalte ham meget, og dog — det vilde falde som Sorg paa hans stakkels Pige og Barn, og dem havde han forurettet nok. Denne bedre Tanke fostrede dyb Længsel hos ham efter de forladte, og nu tog han sig sammen og kjøbte for sine sidste Penge en Smule Kram, hvormed han paa Bissekræmmervis vandrede nordpaa. Sit Løfte vilde han

ikke bryde; men han vilde komme sit fordums Hjem saa nær, at han selv ukjendt kunde spørge til sine Kjendinge.

Havde han nu faaet den Meddelelse, at hans Kjæreste og Barn vare komne vel i Havn i den skikkelige Hans Lundbjergs Hus, saa vilde han maaske have fundet det i sin Orden, at han selv rolig trak sig tilbage med Flasken. Men nu hørte han, at hans Barn var død, og at den unge Moder havde vendt Hjem og Frænder Ryggen og frejdigt arbejdede paa at skabe sig selv en Tilværelse. Da forstod han, hvor lille han var i Sammenligning med hende, og den Tanke opstod hos ham, at det var et stort Maal, om han kunde gjøre sig værdig til hendes Kjærlighed. Træde hende imøde nu, det vilde han ikke, om der saa slet ingen Forskrivning og Løfte havde været. Han maatte først vise, at han kunde gjøre andet end gale Streger. Han vilde bane sig en Fremtidsvej, som han saa vilde bede hende dele med sig, efterat han havde tilbagebetalt de Penge, som han saa at sige havde solgt hende for. Afslog hun saa hans Bøn, saa havde dog baade han og hun den Forvisning, at hun ikke havde bortødslet sin Ungdoms Kjærlighed til en aldeles uværdig.

Han havde ikke Lykken med sig; kan være, det ogsaa skortede ham paa Kløgt og Omsigt. Med alt det, han prøvede paa, lykkedes det ham ikke at faa samlet de 200 Daler, endsige mere. Nogen ordentlig Næringsvej kom han heller ikke ind i, hvorvel han prøvede baade Handel og Haandværk. Omsider stod

han efter mange Aars Omflakken aldeles tomhændet og med den Overbevisning, at det bedſte, han havde at gjøre, var at henſlide ſin Tid ſtikkeligt og ſtille uden noget Forſøg paa at gjenſe eller gjenvinde hende, der vel nu havde ſlaaet ham af Tankerne. Han fik ſig da en Plads ſom ſimpel Arbejdskarl paa en Gaard i Gjørding Sogn. Endnu ejede han ſin fulde Kraft, og hvorvel han var noget afvant med Landarbejde, gjenvandt han ſnart det meſte af ſin Færdighed. Som i ſin Ungdom var han tro og paalidelig i ſin Gjerning og vandt ſnart ſom Tyende et godt Navn, der ikke ſkjæmmedes ſynderligt ved, at han en ſjælden Gang kjøbte ſig en Flaſke Brændevin, ſom han ſaa tømte i Enſomhed for under Ruſens Indflydelſe at glemme det nærværende og drømme om det forbigangne. Dette ſamt en vis Mangel paa Forſynlighed var dog vel Aarſag i, at han blev ved at være lige fattig, ſkjønt han tjente en god Aarsløn.

Han havde tjent der i Sognet i en lang Aarrække, da han en Gang havde det Uheld at komme til Skade ved Væltning. En Kvakſalver lapſalvede paa Skaden og gjorde derved ondt værre. Tilſidſt maatte han lægges ind i Fattighuſet og blev taget i Kur af en ordentlig Læge.

I den Tid var det, at Fattighuſet brændte, men ligeſom det kun var en løs Formodning, at Ilden ſkulde være paaſat, ſaaledes var Knud Knop den af alle, hvem Mistanken ſeneſt vilde være faldet paa. Thi han var kjendt ſom en ſtikkelig, harmløs Svend, han var ogſaa allerede helbredet og havde faaet ſig

en ny Tyendeplads, som han tiltraadte strax efter Branden, om hvilken han dog blev stævnet for Retten for at aflægge Vidnesbyrd.

Inger havde ventet at finde ham betynget med Brøde, bundet i Bolt og Jern, og hun fandt ham som en stikkelig, rolig og beskeden Svend, der ganske vist havde tumlet sig en hel Del i Verden, men som hverken havde gjort noget egentlig ondt eller særdeles meget godt. Og dog var der en mærkelig Forskjel mellem ham og hende, hvad der allerede viste sig i den Maade, hvorpaa de betragtede deres Tilværelse, idet de fortalte hinanden deres Hændelser. Han havde gaaet meget igjennem, sagde han, havde haft Ulykken over sig først og sidst, hans Liv var gaaet hen i Slid og Sorger til Unytte. Hun havde derimod efter sin egen Fremstilling haft gode Dage. Ja, hun havde grædt ved sit Barns Grav, og hun havde vel ogsaa af og til haft nogle ubehagelige Timer, men ellers havde hun haft det meget godt. Men der var ogsaa en mærkelig Forskjel mellem før og nu, mellem den ømt hengivne Pige, der saa op til ham som til sin Fremtids Værn og Værge, og paa den modne Kvinde, der godt saa, at han var en svagere Natur end hun, og derfor ikke længere syntes at kunne lægge ham hin lurvede Pengeforretning til Last.

Og dog elskede hun ham endnu, ikke med sin Ungdoms utæmmelige Lidenskab, men snarere med en Moders milde Hjertevarme. Der kunde, som det nu var, ikke være Tale om, at disse to, der havde

længtes efter hinanden i fem og tyve lange Aar, atter skulde skilles for bestandigt. Da den Sag var bleven omtalt, kom han med adskillige Indvendinger. Der var nu Forskrivningen, som han ikke vidste, hvad der stod i. Aa, hun blæste ad alle Forskrivninger. Hun skulde nok styre sin Broder, hvis han vilde gjøre Spræl, hvad han vist ikke vilde, da han og hendes andre Frænder forlængst havde vænnet sig til at lade hende styre sine egne Sager. Endvidere havde han faaet Fattighjælp, og han havde ikke Lov til at gifte sig, inden han betalte det tilbage.

„Saa betaler jeg det tilbage," sagde hun.

„Det er saa underligt; det er, ligesom Du kjøbte mig," indvendte han.

„Men Du har jo solgt mig," lo hun. „Saa kan det gaa lige op."

„Det er en underlig Lod, jeg har faaet," sukkede han. „Det er, ligesom Du skulde give mig alt."

„Og jeg giver Dig med Hjertens Glæde alt, det er nu min Lykke, at jeg har noget at give Dig."

„Og min Ulykke, at jeg ikke har andet at give Dig igjen end min fattige Kjærlighed. Dog, det lover jeg Gud og Dig, at der ikke skal gives saa stort et Offer, som jeg ikke med Glæde vilde bringe Dig."

„Tak! Der kan maaske komme den Tid, da jeg minder Dig om Dit Løfte."

Der blev nu Spørgsmaal om, hvor de skulde bosætte sig, idet han var lidt kjed af at bryde sit Løfte og vende tilbage i Egnen om Grønborg. Dog,

hun vilde ikke forlade ſit Fødeſogn, hvor hun havde ſit Arbejde og havde god Søgning for ſit Haandværk. Derimod lykkedes det hende maaſke at faa ſin Broder til at udlevere Forſkrivningen. Det vilde hun i det mindſte prøve.

Saa vandrede hun ene tilbage, ſom hun var kommen, og hun tog ſtrax fat paa at faa ſine Sager bragt i Orden. Hendes Fader havde ſørget for, at hendes Arveſum blev ſat faſt, hvorimod hun havde fuld Raadighed over Renterne. Men hun brugte ikke engang alle de Penge, hun tjente ved ſit Arbejde, og havde derfor ſat Renterne, efterſom de forfaldt, i Sparekaſſen, hvor de vare løbne op til en betydelig Sum. Deraf udtog hun og ſendte Knud ſaa mange Penge, at han kunde betale ſin Fattiggjæld og desuden komme velklædt og vel udſtyret hjem. Derefter gjorde hun Skridt til at kjøbe ſig en Bolig, et Ejendomshus med Jordlod, hvor der kunde holdes et Par Kør. Men den Slags Sager havde hun ingen Forſtand paa, og hun bad Broderen om at være ſig behjælpelig.

„Jeg undrer paa," ſagde han, „at Du vil kjøbe Jord, naar Du ikke har i Sinde at gifte Dig."

„Men, hvis jeg nu havde det i Sinde?" ſpurgte hun.

„Saa kommer det mig rigtignok uventet; men jeg faar vel ønſke Dig til Lykke. Tør man vide, hvem Brudgommen er?"

„Naturligvis Knud Knop! Hvem ſkulde det ellers være?"

„Knud Knop!“ udbrød han forbavſet.

„Ja, Knud Knop, der brændte Gjørding Fattighus af! Det var forreſten en pæn lille Løgn, Du dengang opvartede mig med; men det var jo da ikke Din første.“

„Jeg ved nok, Søſter, at Du vil raade Dig ſelv, ſaa det nytter ikke at gjøre Dig Foreſtillinger for Dit eget Vedkommende; men Knud ſkal jeg tale med, hvis han vover at lade ſig ſe her i Egnen. Ham har jeg kanſke lidt ſtærkere Baand paa, end Du ved af.“

„Jeg har hørt tale om det, og ikke ved jeg, hvad det er, Du har faaet den ſtakkels Knøs til at ſætte ſit Navn under i ſin Sorg og Drukkenſkab. Men Du ved vel nok, jeg er ikke ræd af mig, og nu vil jeg dog vove paa, om Du vil gjøre os to ſtakkels Menneſker flere Ulykker, end Du allerede har gjort.“

„Vil Knud ogſaa vove det?“

„Jeg tænker det. Jeg har ellers et Forſlag at gjøre Dig.“

„Fra Knud?“

„Nej, fra mig ſelv. Hør Broder! Du ved det godt, at Du var den onde Aand, der ſtod imellem min Fader og mig, da jeg vaandede mig i Angſt og Anger og tryglede om Tilgivelſe. Du ſpandt Dine Rænker og fik min ſtakkels Ven jaget bort fra Egnen, for jeg ſkulde kues og pines og lokkes til at lyſtre. Det lykkedes ikke; men det lykkedes Dig at ſpilde min Ungdoms Lykke. Dog det ſkal alt være

glemt og tilgivet, og jeg skal fra nu af være den ærligste og kjærligste Søster, hvis Du vil give mig det Brevskab, Du pukker paa."

„Og hvis jeg nu vil beholde det?"

„Saa er jeg fra nu og til min Død Din bitreste Fjende."

„Dit Fjendskab er ikke at foragte, og det er Dit Venskab ikke heller; jeg vil dog helst have det sidste." Med disse Ord gik han hen og hentede et Par Stykker Papir, som han gav hende. Hun læste det og spurgte: „Er det det hele?"

„Ja, det er det hele."

Hun lo og sagde: „Saa have I vist været fulde begge to, den Gang I lovede det. Gud ved, hvad ondt det kunde gjøre!" Dermed kastede hun de to Blade i Ilden og blev ved at se derpaa, til de vare fortærede.

„Jo, ondt kunde det gjøre," sagde Manden, idet et Suk løste sig fra hans Bryst; „jeg har dog intet imod, at Du ikke indser, hvorledes. Men jeg har heller ikke noget imod at sige, at kunde jeg gjøre det usket, hvad jeg gjorde for fem og tyve Aar siden, saa vilde jeg gjøre det, og det har været min Tanke længe; men den Gang kjendte jeg Dig jo ikke, som jeg nu kjender Dig. — Til Lykke med Dit Giftermaal, Søster!"

Hun tog sin Broders til Lykønskning fremrakte Haand, og hun bøjede sig grædende ind til ham. I det samme kom Broderkonen ind og blev staaende forundret; men nu fløj Inger i hendes Arme med

det Udraab: „Glæd Dig, Elſe! Vi ere forſonede; Du, der mener det ſaa godt med alle, kan kun være glad derved.“ — Ja, Elſe var ganſke viſt glad ved det; men hun var langſom af Fatteevne, og da Mads var gaaet ud af Stuen, gav Inger ſig til at forklare Svigerinden, at hver en uvenlig Stemning ſkulde være glemt, og de ſkulde være kjærlige Frænder. Tillige ſagde hun, at Knud Knop nu ſnart vendte tilbage, og ſaa ſkulde hun giftes med ham.

„Men han havde jo ſolgt Dig!“ udbrød Elſe undrende.

„Javiſt; men nu har jeg kjøbt ham igjen,“ ſvarede Inger ſkalkagtig.

Denne Forklaring fandt Elſe fyldeſtgjørende, ſaa nu kunde hun helt være glad over Svigerindens Glæde. — Strax efter gik Inger bort fra Gaarden, men nu kom Mads og fulgte hende et Stykke udenfor. Han ſagde hende, at han meget gjerne vilde være hende til Tjeneſte ved hendes Ejendomskjøb, og hvad han ellers kunde. Derefter ſpurgte han, om det Venſkab, hun havde tilſagt ham, ogſaa gjaldt hendes Søſter.

„Ja,“ ſvarede hun. „Hvis Karen ſelv vil det.“

„Jeg tror, hun vil gjerne. Og hør! Saa vil Du vel nok lade være at blande Dig ind i Johannes og i Karens Børns og mine Børns Sager!“

„Ja,“ lo hun. „Jeg kommer vel til at love det. Men ved Lejlighed maa jeg vel nok bede et godt Ord for Børnene hos deres egne Forældre. Ak, Broder! Jeg ved dog bedre end Du og Karen,

hvor ondt det gjør, naar haarde Hænder gribe ind i Hjerternes bløde Strænge."

„Ja," mente Mads. „Det kunde vel ſtundum have ſin Nytte at mægle lidt paa begge Sider, og det maa Du gjærne have Lov til." Saa ſkiltes de, idet hun forſvandt i Granſkovens Tykning, hvor hun ſnart forlod den ſlagne Vej, for en liden Stund paa en velkjendt Plet at drømme om det forſvundne. Dog dvælede hun ikke længe; thi hun havde travlt nuomſtunder. Hun tog nu atter Tingene paa en ny Maade, idet hun ſyntes udelukkende at være den omſigtsfulde, virkſomme Kvinde, der ſtræbte at faa alt lagt tilrette for den Fremtid, hun ſaa i Møde med Haab og Glæde. Men for ſig ſelv dulgte hun ikke, at Fremtiden kunde ogſaa have ſine Farer og Sorger, og i Enrum ſukkede hun til Gud om Lykke og Velſignelſe, medens hun tillige takkede ham for al hans Naade.

Hun længtes ſom et Barn efter Knuds Komme, og han kom da ogſaa til den faſtſatte Tid. Deres første Gang var til deres Barns Grav. Saa ſnart det lod ſig gjøre, holdt de Bryllup og flyttede ind i deres nye Bolig.

Hun blev ved at øve ſit Haandværk, og det var nok hendes Mening, at han ſkulde hjælpe hende dermed; men det blev dog ikke til noget; thi han vilde hellere arbejde i Træ eller tage ſig ſlige Ting for, i den Tid han fik tilovers fra Dyrkningen af ſin lille Jordlod. Han var punktlig og flittig, ſom han i Reglen havde været det i andres Arbejde. Det

ſyntes næſten, ſom han fra førſt af betragtede ſig ſom et Slags Tyende hos ſin Kone, der jo havde givet ham alt og næſten paa ny havde givet ham Livet. Men denne Synsmaade vilde hun ikke have frem. Ja, hun havde maaſke ikke noget imod at være den egentlig ſtyrende Tanke i Huſet; men hendes Mand ſkulde være en Mand og ikke et Nul. Det lykkedes hende ogſaa at faa ham ſtrammet op og mandet op, ſaadan at den fordums raſke Karl gjenvandt den bedſte Del af ſin Selvfølelſe. Der var ingen, end ikke hendes egne Søſkende, der ret fik at vide, hvordan det var gaaet ham i hans Fraværelſe, og da der nu kom mange flere Penge for Lyſet, end nogen troede, hun ejede, ſaa havde hun ikke noget imod, at Folk mente, han havde hidbragt en god Del af dem.

Naar her og ovenfor er nævnt mange Penge, ſaa er det ikke Meningen, at hun ſkulde have ſamlet ſig Guld i Tøndeſække eller ſaadan; thi det var jo med hendes dagligdags Næringsvej en Umulighed. Meningen er kun, at hun havde opſparet og frugtbargjort de mange Aars Rentepenge og forøget dem ret antageligt med ſit Arbejdes Overſkud. Hus og Kør og Jordlod havde hun kunnet kjøbe og betale uden at tage Hul paa ſin oprindelige Arveſum. Var der blevet kjøbt en Gaard i Lighed med Broderens og Søſterens Ejendomme, ſaa vilde al hendes Formue ikke have forſlaaet til at betale den; men nu kom hun og Knud til at ſidde i ſæregne Velſtandskaar ſom Husmandsfolk, der havde betydelige Summer

paa Rente; det gav en særlig Anseelse, der passede godt til Væverskens myndige Selvfølelse og til hendes Mands pyntelige, sindige og paalidelige Færd.

Skjønt det nygifte Par var temmelig langt fremme i Aarene, fik det sig atter en lille Datter, der blev opkaldt efter sin forlængst afdøde Søster og voxte op og blev god og smuk. I det hele blomstrede Lykken for de saa længe adskilte elskende, og det var, som Tiden havde udsonet deres Ungdoms Synder. Skjønt Knud en Gang havde begaaet en lav Handling, var han dog ingen Usling, og ved sin højsindede Husfrus Side blev han en brav Mand alle sine Dage. Han havde en Gang tilbudt at være rede til at bringe Ofre, og hun havde takket for hans Tilbud, vistnok med Tanken paa en enkelt Fristelse, der til sine Tider havde besejret ham og endnu kunde volde dem Ulykker. Derom er kun at sige, at hun aldrig fik Behov at forlange noget Offer af ham. Om han bragte dem alligevel, om han i Stilhed kan have kæmpet mod en Fristelse og besejret den, saa var han netop ikke ringere Mand for det. Parret førte et meget nøjsomt og dog hyggeligt Liv, de havde smukke Stuer og godt Bohave; thi det hørte med til Ingers Selvfølelse, at hendes pengestolte Frænder ikke i nogen Maade skulde se hende over Hovedet. Hun syntes godt om, da hendes Mand blev Sognefoged, hvilket han vel nærmest blev, fordi han som Husmand havde bedre Tid end Gaardmændene og dog var rig nok til at kunne ofre nogen Tid og derhos paalidelig og sindig.

Den unge Anna Knudsdatter voxede op og agtedes jævnbyrdig med sine unge Frænder i de store Gaarde; men disse unge Frænder søgte tidt hen til Inger med deres store og smaa Sorger, fordi hun havde et Hjerte, der følte varmt for de unges Anliggender, som hun dog nu ikke tog sig af paa Trods, men med venlig Overtalelse. Og hun fandt hos sine Søskende større Mildhed nu end fordum; thi i hende selv havde de et Exempel paa, at man let kan tage for haardt paa et ungt vildfarende Hjerte.

Knud Skolemeſter.

Der var Legeſtue i Tranbøl en Vinteraften. Medens Stormen ſuſte og Froſten ſved udenfor, var der Lys, Liv, Varme og Glæde derinde. Danſen gik lyſtigt i den rummelige Storſtue; i Dagligſtuen udſkjænkedes der varme og ſtærke Drikke ved det ene Bord, imedens der ved to mindre Borde ſpilledes Kort. De jævne Hedeboeres Trægheb lignende Alvor var for en Del trængt i Baggrunden, og de forſkjellige Slags Livsglæde havde faaet Luft. Og dog — ſelv Glæden var præget af de ſtille Hjems Enſomhed og Enfold.

Ved det ene lille Bord havde Kortſpillet ikke ret meget at betyde. Det var nogle unge Menneſker, der gik og kom, idet de ſtundum udhvilede fra Danſen og ſaa hellere vilde lege med Kortene end ſætte ſig ved Drikkebordet, hvor en Siddeplads kunde ſiges at koſte Penge. Tilſidſt ſkjødes de malede Blade helt til Side, og en af de tilſtedeværende, en ſmækker og vakker ſyttenaars Knøs, tog Kridtet og ſkrev kunſtige Skrifttræk og andet ſligt paa Bordet. Han kunde

ſkrive ſmukt baade forlængs og baglængs, baade med højre og venſtre Haand, ja, han ſagde, at hvis han vilde gjøre ſig den Umage at trække Støvler og Strømper af, ſaa kunde han endog ſkrive med ſine Tær.

De andre kaldte ham Knud Skolemeſter, og Tilnavnet løj ikke; thi han var virkelig Børnelærer. I de vidtſtrakte Hedeſogne med den ſpredte og faatallige Befolkning kan Skolevæſenet ikke være ordnet ſom i de mere folkerige Egne, og paa mangt et Strøg finder et ſaakaldet Omgangsſkolehold Sted. Der antages nemlig et velbegavet Menneſke, ſtundum en nylig konfirmeret Knøs, til at underviſe de ſmaa, og han gaar ſaa om Vinteren fra Gaard til Gaard, hvor Boligerne ere meſt tyndt ſtrøede, og i en faſtſat Orden underviſer han den ene Dag eller Uge her og den anden der. Føden faar han hos Folkene, hvor han netop giver Undervisning, og en lille Smule Løn faar han oven i Kjøbet. Denne Ordning var for Reſten meget hyppigere i Fortiden end nuomſtunder, og paa den Maade var Knud Lærer i Skjøtterup og nogle andre Smaabygder i Naboſognet til Tranbøl.

Jeg ved ikke, om det var hans Agt at trække ſin Støvle af og levere en Prøve i Skjønſtrivning med ſine Tær; han fik det i ſaa Fald ikke fuldført; thi der lagdes en Haand tungt, men ikke uvenligt paa hans Skulder. Han ſaa op. Der ſtod en meget ſmuk og velklædt ung Mand med en yndig lille Pige ved Haanden. Knud kjendte dem begge af Navn og Udſeende og havde kjendt Pigen længſt. Det var

Lene Madsdatter fra Follegrav, der var paa Alder med ham eller lidt ældre. Hun saa dog ud, som hun næppe var fuldt udvoxet, men Knud havde altid syntes, at hun var saa vœver og vakker med den smœkre Skikkelse, det fintformede Ansigt, det brungule Haar og de dejlige, hvide Tœnder. Karlen var Peter Møllebygger, der var kommen langvejs fra og for Tiden arbejdede i Follegrav Mølle, der var under Ombygning. Peter kunde nœsten agtes for et Mønster paa mandlig Skjønhed, og saa var han desuden saa pyntelig klœdt og saa flot og fri i sit Vœsen, at han, der havde færdedes vidt omkring i Stad og paa Land og lœrt at te sig og tale for sig, nœsten tog sig ud som en Fyrste iblandt de andre, af hvilke mange vare klodsede og kantede. Hverken Knud eller de andre Omgivelser havde Øje for, at der var et vist uœgte og uœdelt Præg udbredt over det betagende Trylleri, hvormed den stadselige Svend ligesom var omgivet. Han var ubetinget Selskabets Løve, og den unge Skolemester spurgte med temmelig megen Ærbødighed, hvad han vilde.

„Bare raade Dig til at bruge Dine Fødder til at danse med og ikke til at skrive med. Her er en lille Pige, hvis Du ikke vil forsmaa hende!“

Knud rejste sig hastig og bød Pigen op til Dans. Peter slog ham atter paa Skuldrene og sagde: „Hun er min Kjœreste; jeg betror hende til Din Omsorg, mens jeg sœtter mig hen og faar lidt at drikke. Lad mig se, Du holder hende godt i Aande!“

Pigen fulgte med Knud, idet hun kastede kjœrlige

Blikke til Peter. Hun var ledsaget til Legeſtuen baade af ſin Kjæreſte og ſine to Brødre, ſaa hun ſtrængt taget ikke trængte til en fremmeds Omſorg. Imidlertid, da hendes Brødre hellere danſede med andre Piger, og Peter rigtignok var en god, men temmelig doven Danſer, ſaa var der ikke noget ſærlig mærkeligt i Fremgangsmaaden; kun kunde det ſynes underligt, at Møllebyggeren henvendte ſig til en ſaa fjern bekjendt.

Knud og Lene danſede. En Stund efter kom Peter og forlangte ſin Pige igjen og danſede med hende og var Gjenſtand for alles Beundring og manges Efterabelſe. Meſt mærkeligt var det, at han ſaa ſynligt udmærkede Knud og tildelte ham ſit hædrende Venſkab. Viſtnok kjendte man den ungdommelige Skolemeſter ſom en ſikkelig og kjøn Knægt og et godt Hoved; men imellem den kun opløbne Dreng og den mer end ti Aar ældre, flotte Møllebygger ſyntes der dog ikke at kunne være mange Foreningspunkter.

„Jeg kommer og beſøger Dig en Gang!“ ſagde han til Knud, idet han ſlyngede ſin Arm om Knøſens Skuldre og ſaaledes ſlentrede frem og tilbage med ham paa Gulvet.

Det unge, undſeelige Menneſke ſyntes at voxe to Tommer i Højden ved al denne Venlighed; men havde han vidſt, hvilket Paafund der rugede i den ældre Svends brødefulde Tanke, var han hellere flygtet hundrede Mile bort, end han vilde have givet det Svar, ſom han gav: „Du ſkal være velkommen! Men

jeg er ræd for, at jeg ikke har nogen Morskab at byde Dig."

„Hvad Morskab! Jeg kan selv finde paa Morskab. Jeg gaar mig en Fodvandring eller laaner en Hest at ride paa, og saa slaar vi en Sladder af, for jeg kan forbandet godt lide Dig."

Det led mod Morgenstunden, og Legestuens Gjæster spredtes for alle Vinde; men Knud drømte Nætter og Dage om Peter Møllebygger, der havde indspundet ham i sin overfladiske Elskværdigheds Troldomsnet, saa han elskede ham næsten med en Kvindes Kjærlighed og Hengivelse. Peter besøgte ham virkeligt flere Gange. Dog hans Besøg hørte snart op igjen. Som Møllebygger havde han intet blivende Sted; men da Møllen i Follegrav var bygget færdig, maatte han drage bort til en anden Arbejdsplads. Inden han forlod Egnen, havde han dog holdt Bryllup med Mads Follegravs Datter, Lene.

Mads Follegrav var en fattig og skikkelig Mand, der ejede en ringe og gjældbunden Gaard, hvor han med sin Kone og sine mange Børn sled sig igjennem, som han bedst kunde. Foruden sine mindre Børn havde han to voxne Sønner og den nævnte Datter. Da Peter Møllebygger kom til Egnen, havde han snart følt sig tiltrukken af Lenes halv barnlige Ynde, og hans glimrende Personlighed havde blændet baade hende og hendes nærmeste. Skjøndt det unge Par ikke havde noget eget Hjem, fandt dog Ægtevielsen Sted, og som en dejlig og glad Brud lagde Lene for Alteret sin Haand i sin Brudgoms. Det, at to unge

fattige Folk bleve gifte, og at Konen endnu for det første skulde have et midlertidigt Hjem i sine Forældres Hus og blev der ogsaa efter, at hun havde født en Søn til Verden — det var ikke noget videre Særsyn og gav kun lidt Stof til Omtale. Grund til Omtale kom dog snart, kom som et Budskab om en saa utrolig Lumpenhed, at noget sligt var uhørt der i Egnen. Peter Møllebygger havde kunnet tilliste og tillyve sig en troskyldig Piges Kjærlighed, men ikke gjøre hende til sin ærlige Hustru; thi han var gift i Forvejen, Ægteskabet med Lene var altsaa ugyldigt.

Jeg gider ikke her oprede Niddingens hele Rænkespind, skjønt jeg er ganske godt underrettet. Her skal kun i Korthed meddeles, at hans i Aaringer forladte Kone boede i Aalborg, og at der tidligere var gjort Skridt for at fremkalde retslig Skilsmisse, hvilket dog var strandet paa den Opdragelseshjælp, hun krævede til sine to Børn. At han med et blev meget føjelig i den Retning, vakte tillige med adskilligt andet Mistanke, der var alt for vel grundet. Konen gjorde Efterspørgsler og opsøgte derefter sin Mand, som frækt nægtede alt. Men nu spurgte hun sig videre for og indfandt sig omsider i Follegrav, og hele Sandheden kom for Lyset. Men Forbryderen havde ikke givet sig Tid til at vente paa Sagens fulde Afvikling. Han var flygtet. Det siges, at han skal have faaet Plads paa et Skib som Tømmermand og saaledes være undkommen til et fremmed Land, hvor han

ſagtens fik ſig en tredie Kone, ſkjønt de to førſte endnu levede.

Efter alt, hvad jeg ved om Lene, havde hun faaet en ikke ringe Del af en Kvindes gode Egenſkaber; men jeg nødes til at indrømme, at hun havde faaet en Del Skrøbelighed i Tilgift, og hun bar ikke den overvældende Ulykke ſom en Heltinde, men nedſænkedes i Fortvivlelſe og Rædſel. Hun ſkal have vaklet paa Grændſen af Vanvid, og der hviſkedes om, at hun ſkulde have fundet Lejlighed til at tage Gift for paa en Gang at faa Ende paa Skammen og Ulykken og ſit forſpildte Liv, men at Synet af hendes hjælpeløſe lille Barn bragte hende til at angre og bekjende ſin Gjerning, ſaa der i Tide blev brugt Modgift, og hendes Liv blev reddet. Hvordan det end hænger ſammen hermed, ſaa ſkal hun have lidt forfærdelig meget, inden hun atter blev nogenlunde ſig ſelv igjen.

Det er en Selvfølge, at den ulaſtelige unge Piges Ulykke vakte almindelig Deltagelſe og Beklagelſe; men videre ſkulde man heller ikke ſynes, den kunde vedkomme en ſaa fjern Kjending ſom Knud Skolemeſter. Og dog tog han ſig Sagen mere nær end de allerfleſte. Han færdedes ved ſin Gjerning milevidt fra den bedragne Kvindes Hjem; men han var umaadelig ſtundesløs efter at høre Tidende derfra. Han gik langvejs Morgen og Aften og brugte Kneb og Smaaſkillinger for at faa de ubetydeligſte Ærinder forrettede derovre i Sognet og med det ſamme faa lidt nyt at høre. Ja, der var en Karl,

der paaſtod, at han en Nat havde mødt Knud ſelv inde i Follegrav By; men der var rigtignok ingen, der troede det; thi det var viſt, at Skolemeſteren ikke havde været inde ad nogen Dør i Byen. Endelig bragtes ham Tidende om, at den ulykkelige Kvindes Liv var frelſt, og at hendes Sind begyndte at komme noget i Ligevægt; men da var Knuds mørke Haar blevet hvidt ſom Sne.

Der kunde vel være gaaet et Aar efter den Tid, da der en Sommerdag var Marked i Vorbaſſe. Der ſtod en ung Kvinde foran en Bod og kjøbſlog med Handelsmanden om et Par Alen Bomuldstøj. Da han havde nævnt den nøjeſte Pris, vendte hun ſig for at gaa. „Vil Du ikke have Tøjet med Dig?“ ſpurgte han. „Du kan ikke faa det billigere hos nogen anden.“

„Kan gjerne være,“ ſvarede hun ſørgmodigt; „men jeg har ikke ſaa mange Penge.“

„Vent lidt!“ lød nu en anden Røſt bagved hende. „Skulde Tøjet være til Klæder til Din Dreng?“

Hun ſaa op og ned ad den talende og ſagde langſomt: „Ja; men jeg har ikke Penge nok, og ſaa faar det at være.“

„Tag det kun alligevel!“ ſagde han og betalte Kjøbmanden den forlangte Pris.

„Nej, lad være!“ raabte hun til den handlende, der vilde rive Stykket af, og til den anden ſagde hun: „Jeg kan ikke tage imod det paa den Maade. Jeg ved jo ikke en Gang — hvem — Du er.“

„Mit Navn er Knud.“

„Knud Skolemeſter? Jeg ſyntes det jo nok, men —“

„Men vor Herre har mærket mig,“ ſmilte han vemodigt. „Tag Tøjet med til Din Dreng, Lene! Jeg giver ham det af et godt Hjerte, og det vilde gjøre mig uſigelig ondt, hvis Du afſlog det.“

Der fløj en Tanke igjennem hendes Hoved om Barnets Fader, der jo en Tid havde ſtaaet i Venſkabsforhold til den unge Skolemeſter og maaſke havde viſt ham en eller anden Tjeneſte, ſom han følte Trang til at gjengjælde. Noget lignende var ſket før. Der var en Mand, ſom havde ſkyldt Peter Penge, Kortſpilgjæld, nogle faa Mark, ſom det maaſke oprindelig ikke havde været hans Agt at betale. Men efterat hendes Ulykke var indtruffen, var Manden kommen af egen Drift og havde betalt hende Pengene. Nølende og forlegen tog hun imod Tøjet, idet hun ſagde: „Jeg ved rigtignok ikke, hvorfor Du giver mig det, og jeg burde kanſke ikke tage det; men min lille Dreng trænger ſaa haardt, og —.“ Mere kunde hun ikke faa ſagt, og da han mente, det var en Takſigelſe, hun famlede efter, ſaa afbrød han hende og ſagde: „Følger Du med lidt længere op paa Markedet?“

Det var hun villig til, da hun ventede, at han vilde ſige hende Grunden til hans Gavmildhed; men det gjorde han ikke, hvorimod han narrede hende til at fortælle, hvad mere hun trængte til, ſaaſom et Par Børneſtøvler og nogle andre Smaating. Han vilde

kjøbe det til hende; men hun satte sig bestemt derimod. Saa bød han hende Farvel. Med stor Forundring fik hun siden at vide, at han bagefter havde kjøbt Sagerne, og derpaa opsøgt hendes Broder, der ogsaa var til Marked, og ladet ham bringe dem hjem som Markedsgave til hans Søsters lille Mads Kristian. Broderen syntes, han ikke havde Ret til at afslaa Gaven.

Den unge hvidhaarede Skolemester gik ellers og blev til en underlig Fyr. Før havde han været lystig og livsglad og været ligesaa tilbøjelig til Drengebaarstab som andre opvakte unge Mennesker. Nu blev han stille og alvorlig, halvvejs gammelklog og halvvejs kvindelig blød. Og saa vare hans Nerver vist lidt i Uorden; thi han kunde skræmmes ved, at en Dør i hans Nærhed uventet og hastig blev reven op, eller naar nogen pludselig tiltalte ham i en højrøstet og haard Tone. Alligevel var han ikke fejg af Naturen. Det viste sig navnlig ved en Ildsvaade, hvor han uden at være fremfusende vovede sig mere yderlig end nogen anden og ligefrem satte Livet paa Spil for at redde en syg og aandssløv Olding. Som Lærer var han meget afholdt baade af Forældre, Børn og Foresatte. Men Skoleholdet var kun en Vintergjerning. Om Sommeren tog han Arbejde snart hist, snart her, ved Teglværker, paa Enge og paa Herregaardsmarker, hvor der til en given Tid gaves bedst Fortjeneste. Da han kom ud over den første Ynglingealder, var han en velvoxen og kraftig Karl, der var dygtig til svært Arbejde

uden derfor at være uduelig til ſmaat Pilleri. Det viſte ſig i hans ſærdeles ſmukke Haandſkrift, ſom han dog nu ikke mere pralede med, og det viſte ſig tillige i, at han, ſkjønt han ikke levede i den ſaakaldte Bindegn, var en flittig Binder. Han kjøbte Uld, ſom han fik ſpunden for Betaling, og om Vinteren, ſaaſnart han var ude af Skolen, havde han Bindepindene i Haanden, idet han bandt Strømper og Uldhuer til Salg. Ogſaa om Sommeren havde han gjerne ſit Strikketøj i Nærheden for at kunne ofre det ethvert ledigt Minut; thi han var i Forhold til ſin unge Alder umaadelig gridſk efter at tjene en Skilling. Imidlertid var han i al ſin Færd redelig og velvillig og var, ſaa vidt man kunde ſkjønne, en ydmygt troende Chriſten.

Medens han ſaaledes ihærdig, men kun paa hæderlig og redelig Maade, ſøgte at tjene Penge, gav han aldrig en Skilling ud til Overdaad eller Unytte. Derfra gaves dog en mærkelig Undtagelſe, idet han Tid efter anden ſendte forholdsvis rigelige Gaver til Lene Madsdatters Barn baade i Penge og Klædningsvarer. Naar han vilde ſende noget, ſaa han at faa fat paa en af hendes Brødre, og han bildte dem ind, at voxne Frænder havde ingen Ret til at tilbageviſe Gaver, der ydedes et umyndigt Barn, og han vidſte ſaa ſnildt at belægge ſine Ord, at de omtrent troede, han havde Ret. Lene troede det ikke; men hun forſtod ikke det hele, og hun var jo ogſaa afhængig af ſine Omgivelſer.

Den ſtakkels Kvinde, der neppe var kommen ud

over Barnealderen, da hun blev saa grusomt skuffet, gik hjemme i Faderhuset med sit faderløse Barn. Hendes Ulykke syntes dog med Tiden at gaa lidt af Minde, saa hun blomstrede paa ny, medens det Sorgens Præg, der saa tidligt var blevet paatrykt hendes smukke Ansigt, syntes at give hende en Ynde mere. Hendes Ulykke var jo heller ikke selvforskyldt; thi om det end kunde siges, at man var gaaet for godtroende og letsindigt tilværks ved ikke at skaffe sig fornøden Kundskab om hendes Bejlers Fortid, saa var Skylden deri mindre hendes end deres, der skulde frede og vejlede det unge Pigebarn. Hendes Stilling var temmelig uklar for hendes Omgivelser, der ikke vidste, om hun skulde regnes blandt gifte Koner eller blandt faldne Piger. At hun, naar et af to skulde være, snarere hørte til de sidste end til de første, vilde hendes Slægt nødigt indrømme, og det var med en vis Uvilje, at hendes Fader modtog Oplysning om, at hun uden videre kunde indlade sig i Ægteskab, hvis hun vilde.

Han havde ellers selv søgt denne Oplysning, og dertil troede han at have gyldige Grunde. Han og hans Kone mente nemlig, at det ikke var for ingen Ting, Knud Skolemester sendte sine Gaver, men at han ad den Vej, vilde søge at gjøre sine Hofer grønne hos deres smukke Datter. Det var en temmelig sær Maade; men den var maaske ikke uklog; thi Lene skræmmedes ikke i Utide ved hans personlige Optræden og kunde faa rigelig Tid til at forvinde sin Sorg, medens han svagt lod sin Hensigt skimte

og søgte at vinde hendes Velvilje ved Godhed mod hendes Barn. Man fandt, at det hele kunde godt ligne Knuds beskedne og forsigtige Færd. Men saa skulde han ikke stødes bort; thi han var jo et meget dueligt og agtværdigt ungt Menneske, venlig i Omgang og smuk af Udseende. Det sølvhvide Haar klædte ikke ilde til hans blege, noget magre Ansigt med den svage Rødme paa Kinderne. Lene fik ikke sine Frænders Raadslagninger at høre; thi de kunde nok skjønne, hun omgikkes ikke med Giftetanker; hun og Knud vare da ogsaa begge unge og havde Tiden for sig.

Lenes Broder, Jørgen, led ikke af nogen overdreven Finfølelse, og det faldt ham maaske ind, at Knud kunde ligne efter, at han havde denne Sygdom; Jørgen sagde til ham en Gang: „Du skulde komme og besøge os! Kom og se til min Søster og hendes Dreng!"

Han efterkom Indbydelsen, og han kysſede den lille og kjælede for ham. Til Lene talte han kristelige og opmuntrende Ord paa en jævn, fordringsløs Maade. Siden kom han der oftere og blev en Husven og kjær Gjæst. Nu medbragte han selv Gaverne til Barnet, som han personlig lod til at gjøre meget af. Det kunde rent ud siges, at Drengen blev opdragen paa hans Regning, og Lene kunde holde sin Søn langt smukkere, end hun ellers vilde have kunnet i det fattige Hjem, hvor han var en overflødig Byrde. Men den, der tager Barnet ved Haanden, tager Moderen ved Hjertet, og det kan godt være, at Knud, enten

han saa vilde det eller ikke, havde fundet den ligeste Vej til den unge Kvindes Kjærlighed. Ogsaa hun maatte jo i sit stille Sind opstille Betragtninger over Aarsagen til hans Færd. I Skolemesterens hæderlige Vandel og ganske vakre Personlighed var der ikke noget, som kunde indgyde Modbydelighed, og medens Aaringer gik hen, kom det dertil, at hun rødmede, naar hun saa ham komme, og hendes Øjne lyste ham i Møde, naar han traadte ind ad Døren. Imidlertid var hans Opførsel mod hende vedblivende strængt broderlig, og han gav sig næsten ene af med hendes Barn.

„Alligevel er det let at gjætte, hvad hans Attraa er," sagde Mads til sin Kone. „Han kunde holde af Barnet og give det en og anden Smaating; men det vilde være en ren Taabelighed at bringe det saa mange og store Gaver, hvis han ikke havde Tanker til Lene, og det vilde være en ligefrem Lumpenhed af os at tage mod Gaverne, hvis Lene ikke vilde sige ja; men det er jeg vis paa, hun vil, og lad dem saa faa hinanden, og Vorherre være med dem!"

„Men det er sært, at han ikke lader sig tydeligere forstaa med sin Mening," sagde Konen.

„Aa, ikke saa sært endda, for han er lun og forsigtig. Han er fattig, og hun er fattig; men han er vist ikke den Mands Søn, der vil tage sig en Kone i sin unge Alder og sætte hende i en Lejestue og lade hende løbe med Mælkekanden. Han vil nok give Tid og se, om han paa en rimelig Maade kan lure sig til et Hjem, der kan blive til noget. Nu

er det jo saadan med Lene, at hun engang er kommen saa forunderlig galt afsted, og der kan saamænd godt være dem, der mene, at hun er — hvad hun, Gudskelov! ikke er, og han kan have hørt saadan noget og derfor ikke vil lægge Baand paa hende eller sig selv, før han lige kommer dumpende som en Potte paa Døren Nytaarsaften og forlanger hende til Kone. Den Slags Folk er der mange af."

Medens Mads Follegrav saaledes behagede sig selv i kloge Udtydninger, kom hans Søn Jørgen til det Udslag, at hvad der manglede Knud, var Mod til at rykke frem med sin Mening, og saasom Modet var hans egen stærke Side, tog han sig for — af bare, pure Godmodighed og for at hjælpe de to forknytte Stakler — at give Sagen et Skub fremad paa egen Haand. En Aften, da han kom ind i Stuen, og Knud var der og sad med den lille Dreng paa Skjødet, sagde han til Barnet: „Hvor er Du, lille Mads Christian? Er Du hos Din Fader? For han skal vel være Din Fader?"

Øjeblikkeligt satte Skolemesteren Drengen fra sig. Siden var han den hele Aften usædvanlig tavs og var især meget kold og afmaalt mod Lene. Var det det, hun græd over den følgende Dag. Jeg ved det ikke; men Jørgen fik en ordentlig Rivaf af sin Fader, der alvorligt bad ham om at holde sine plumpe Hentydninger hos sig selv i Fremtiden.

Efter den Tid gik der atter Aar hen, og Husstanden begyndte at mistvivle om, at det nogensinde blev til noget med Knud og Lene. Der var kommet

et frit, aabent og tillidsfuldt Venskab imellem dem, og hvis Venskabet dulgte over en ømmere Følelse, saa var denne trængt godt tilbage. Drengen syntes at være det eneste og egentlige Foreningspunkt imellem dem; men hans Opdragelse og Fremtid optog ogsaa alle deres Samtaler, der førtes som mellem Broder og Søster. Knud tog sig kjendelig af Mads Kristians Børnelærdom, vejledte og fremskyndede Lene i den Retning og glædede sig over Barnets gode Evner. Knud var en af disse mange unge Mennesker, hvis Tørst efter Kundskab paa Grund af deres Fattigdom maa forblive ustillet. Han klagede sig stundum saa smaat over, at han ikke havde kunnet følge sin Lyst og Drift. Men om Mads Kristian sagde han: „Vil han saadan blive ved at gjøre Fremskridt, saa bør han holdes til Bogen, at han i det mindste kan blive Skolelærer, og det ikke saadan en som jeg, der maa løbe fra Hus til Hus i et Par Træskostøvler og læse med en to-tre Børn et Sted i Dag og ligesaa mange et andet Sted i Morgen. Nej, han bør oplæres, saa han kan blive en rigtig Skolelærer, der har sin bestemte og faste Skole at arbejde i."

„Hvordan skulde det lade sig gjøre," sagde gamle Mads, der sad og hørte til. „Det koster Penge at naa saa vidt."

„Lad os trøste os med, at der kanske nok bliver Raad til Pengene, naar den Tid kommer," sagde Knud.

Det var Tid efter anden kommet dertil, at Knud havde Lov til at gjøre med og for Drengen, hvad han vilde, og de tavse Taarer i Lenes smukke Øjne

ydede ham den meſt veltalende Tak, han kunde tænke ſig. De gamle takkede ham mere højrøſtet, og de kunde ſommetider gjøre Indvendinger mod et og andet, han havde beſluttet for ſin unge Yndling, men han fik dog tilſidſt Lov til at gjøre, ſom han vilde. Saaledes, da han ligefrem tog den opvoxende Dreng til ſig i Vintertiden, førte ham omkring med ſig, ſkaffede ham Føden, hvor han ſelv fik ſin Koſt, og meddelte ham de Kundſkaber, han ſelv havde. Det var ikke ſaa faa, og ſiden ſkaffede han Knøſen Undervisning af andre og mere kundſkabsrige Mænd. Den ſære Gnier kjendte ikke noget til Karrighed, naar en Udgift kunde være til Gavn for hans Mads Kriſtian. Og denne nemmede godt og artede ſig vel i alle Maader, ſaa han var en voxende Glæde for ſin Lærer og ſin Moder.

Hun, den ſkjændigt forraadte Kvinde, havde lært at finde ſig ganſke godt til Rette i ſine ejendommelige Livsvilkaar. Var end hendes Kjærlighedslykke tidligt ſtrandet, ſaa blomſtrede til Gjengjæld hendes Moderlykke fuld og friſk, og hun var forſtandig nok til deri at ſøge og finde ſin eneſte Glæde. Hun var inderlig taknemlig for, at hendes faderløſe Søn havde fundet en faderlig Ven og Vejleder, der var ſaa trofaſt, ſaa ædel og opofrende ſom nogen, og hun havde opgivet at gruble over Aarſagen til denne mageløſe Opofrelſe. Det traf ind, at den ſmukke, ærbare Kvinde fik hæderlige Ægteſkabstilbud, ſom hendes Forældre raadede hende til at modtage, efterſom ogſaa de forlænaſt havde indſet, at de dog nok ikke havde

haft den rette Nøgle til Knuds Færd. Men hun afviſte de gjorte Tilbud paa den beſtemteſte Maade, og de gamle ſkjønnede, det ikke vilde gaa anderledes, hvis der fremkom nye Forſlag i den Retning. De foreſtillede hende, at de ikke altid kunde leve med hende; men hun ſvarede, at hun ſlet ikke var bange for at komme til at ſtaa ene i Verden. Hun havde et Par gode arbejdsvante Hænder, hun havde en elſket og velopdragen Søn, og denne Søn havde en fuldtro Ven og Beſkytter. Hvad behøvede hun ſaa mere!

Mads Kriſtian var naaet ſaa vidt i Alder og Kundſkaber, at hans egentlige Uddannelſe til Skolelærer kunde tage ſin Begyndelſe. Det var Knuds Mening, at Sagen ſkulde drives frem, ſaa ſnart ſom muligt, og ſaa var det da atter Spørgsmaalet, hvor Pengene ſkulde komme fra. Lenes Slægt var ikke bleven en Smule rigere i Aarenes Løb, og ſaa var det Skolemeſteren, der maatte finde paa Raad. Han havde heller ikke ſtrikket de mange Huer og Strømper og knebet paa ſine Smaaſtillinger for ingen Ting. Hvor meget han end allerede havde koſtet paa Knøſen, havde han dog opſparet en Sum, ſom han antog for tilſtrækkelig. Da Ynglingen indtraadte paa Seminariet, ſkulde der ſtilles Borgen for, at hans fremtidige Udgifter vilde blive dækkede. Knud, der ikke havde nogen faſt Ejendom, kunde ikke blive taget god, og det kunde Mads Follegrav heller ikke, da han kun ejede ſin forgjældede Gaard. Knud nedlagde da den nødvendige Sum i Forvaring hos en rig Mand,

ſom ſaa i ſit eget Navn udſtedte det krævede Sikkerhedsbevis. De fleſte af disſe Penge havde Knud Skolemeſter bunket ſammen med ſin Flid og Sparſommelighed, men en lille Del havde han rigtignok laant i det Haab, at han kunde tilbage Laanet med det, han i den nærmeſte Fremtid kunde tjene.

Men Menneſket ſpaaer, og Gud raa'er!

Knud, der var en ſtærk og kraftfuld Mand og i Alder omtrent midtvejs mellem de tredive og fyrretyve Aar, blev i Vinterens Løb greben af en ſvær Sygdom, ſaa hans Omgangsſkolehold ſtandſede, og der maatte tages en anden Lærer i hans Sted. Han havde intet Hjem, men kun et løſt Tilholdsſted, hvor han havde faaet Lov til at gjemme ſine faa Ejendele. Nu havde han heller ingen Penge. Der var mange, ſom nok vilde yde ham Hjælp og gjøre ham tilgode i en ſnever Vending, men at tage ham i Huſet og yde ham ſtadig Pleje under en maaſke langvarig Sygdom, det var en Byrde, ſom ikke nogen vilde paatage ſig for intet.

Der var jo nok et Fattigvæſen; men det var tungt, om han ſkulde nødes til at ty til dette, og det var ogſaa urimeligt, da han havde haft Formue og havde givet den bort. Det var meget fornuftigere, at Pengene gaves tilbage. Saa kunde Mads Kriſtian ſejle ſin egen Sø. Hans Skjæbne var dog ikke værre eller bedre end ſaa mange andres. Medens dette drøftedes i Skjøtterup og de omliggende Byer, lagde Folkene i Follegrav ogſaa Raad op. De levede i fattige Kaar; men Datteren tiggede og bad. Det

var hendes Søns Fremtid og hendes Vens Pleje, det gjaldt om, og begge Dele laa hende paa Sinde. Mads lod sig overtale. Det var ikke Hjerterum, han manglede; men det kunde jo blive et tungt Huskors nok, hvis Skolemesteren skulde ligge syg længe. Alligevel hentede han ham hjem til sit, og saa sandt en god Vilje kunde helbrede ham, skulde han snart blive rask igjen.

Saa laa han da der i Uger, og Dag og Nat var Veninden ved hans Side med Trøst og Pleje, men nu formaaede hun ikke at skjule, at hun bar en øm og varmhjertet Kvindes Kjærlighed gjemt under det rolige og fornuftige Venskab for ham, som hun havde baaret tilskue. Og han var svag, men hans Sindsrørelser vare stærke. Der faldt Ord paa begge Sider, der for stedse maatte forandre Forholdet imellem dem. Sløret, der dækkede Lidenskaben, var sønderrevet. Dertil bidrog det vel noget, at han troede, han ikke mere skulde staa op fra sit Sygeleje. Men skulde han dø, vilde han først frigjøre sig for en Hemmelighed, der tyngede paa hans Sjæl, den Hemmelighed, som hun og andre forgjæves havde søgt at gjætte. Han vilde vise hende sin Sjæls gamle, men endnu blødende Saar.

„Jeg er nærved at tro, at jeg dør," sagde han en Dag. „Jeg havde dog haabet, jeg skulde leve, til Din Søn blev en Mand, der kunde være Dig til Trøst og Støtte."

„Min Søn tænker jeg mindst paa i disse Dage," svarede hun. „Med Guds Hjælp bliver Du

ſnart friſk igjen, og ſaa er der Tid nok til at tale om ham."

„Jeg ønſker ikke at leve, hvis Vorherre vil lade mig dø en god Død. — Lene! Vil Du lade være at hade mig, naar jeg er død og borte!"

„Hade Dig! Herre Jeſus! Hvor kommer Du paa det?"

„For det er mig, der har voldt Din Ulykke!"

„Kjæreſte Knud! Du taler over Dig!"

„Jeg har aldrig været ved ſundere Sans end i dette Øjeblik; men — jeg er bange — det har jeg altid været — og dog, det ſkal ſiges! ellers faar jeg ikke Fred i min Dødstime, ſaalidt ſom jeg har haft det i levende Live."

„Jeg tror nu nok, Du lever og bliver raſk igjen; men alligevel er der noget, der ſkal ſiges, og kan det lette Dit Sind at faa det ſagt, ſaa ſig det til mig, til Din tro, taknemlige og kjærlige Veninde!"

„Sæt Dig ſaa hos mig! Giv mig Din Haand! Tak! Huſker Du ham! Men det gjør Du jo; jeg ſelv kan aldrig glemme ham. Han kunde forhexe Folk med ſine Øjne og forvende deres Sind med ſin Tunge, ſaa det var intet Under, han kunde foreſnakke to troſkyldige Børn ſom Dig og mig. Huſker Du Legeſtuen i Tranbøl? der kom han til mig og bød mig op at danſe med Dig. Det vilde jeg heller end gjerne, og det var, ſom jeg danſede ind i Himmerig, for Du var ſaa ſød og ſaa dejlig. „Hun er min Kjæreſte!" ſagde han, og jeg fornam ligeſom et lille Stik i Hjertet ved det; men jeg følte ikke Mis-

undelſe eller ſaadant noget, for der var jo da en ſaa himmelvid Forſkjel mellem ham og ſaadan en dum Dreng ſom mig, at det var i ſin Orden, jeg maatte ſtaa tilbage. Og ſaa kaldte han mig ſin Ven og lagde ſin Arm omkring mig og gik ſaadan med mig derinde iblandt de mange Mennesker. Jeg har aldrig været ſaa ſtolt af nogen Ting, enten før eller ſiden.

Det var idel Falskhed af ham. Ja, Du græder, Lene! Jeg har ogſaa grædt. Til min Skam maa jeg tilſtaa, at jeg kanſke har grædt ligeſaa mange Taarer over, at jeg tog fejl af ham, ſom over min egen Synd og Sletheb.

Han ſagde, at han vilde beſøge mig, og han kom ogſaa. Han kom en Gang, og han kom mange Gange. Han fik mig ſaadan, at han kunde ſvøbe mig om en Finger. Jeg usle Dreng var kun ſytten Aar gammel dengang. Tænk paa det, Lene, inden Du fordømmer mig! Sidſte Gang, han kom, var han i ondt Lune. Han bandede Præſter og Øvrighed og alle Mennesker. Jeg ſpurgte, hvad der var i Vejen, og nu fortalte han, at Du og han ſkulde ſnart have Bryllup — det vidſte jeg for Reſten nok — men nu manglede han et Papir, noget Pjalteri, ſagde han, ſom ikke var en Pibe Tobak værd, ſom intet Menneſke ellers brød ſig om, og ſom han derfor ikke havde brudt ſig om at ſkaffe ſig. Men Præſten var en Krakiler og vilde ikke ægtevi Eder, før Papiret bragtes tilſtede. Brylluppet ſkulde udſættes, og han ſkulde rejſe den lange Vej helt op til Vendſyssel, for at hente det omtalte værdiløſe Papir. Rejſen

vilde koſte Penge og tage Tid, medens han ſom en fattig Karl, der vilde holde Bryllup og ſætte Bo, kunde trænge til at gaa i Møllen og tjene ſin Ugeløn. Og ſaa var det ſaadan Skam, at det berammede Bryllup ſkulde opſættes, og Du vilde græde Dig forbærvet af Længſel, mens han var borte.

Saadan blev han ved længe, men det var overlagt Raad, for han havde opdaget, at jeg kunde efterſkrive andres Haandſkrift og forbreje min egen og gjøre ſaadanne Kunſter. Tilſidſt faldt han mig om Halſen og kaldte mig ſin Ven og ſin Velgjører, og jeg ved ikke hvad mere, ſaa jeg blev ſom ellevild af Glæde.

Jeg tog Papir og Pen og ſkrev hver Tøddel, han forlangte; jeg troede, at det var, ſom han ſagde, at det beſkrevne Blad ikke duede til andet end at tænde ſin Pibe ved, og dog kunde det ſpare ham for en lang Rejſe og Dig for nogle Taarer. Først da det kom op, at han allerede havde en Kone, da ſaa jeg, hvad jeg havde gjort, for det var juſt det, Atteſten handlede om, og jeg, der ikke forſtod mig paa ſaadanne Ting, kunde tilmed umuligt tro, at noget Menneſke vilde øve en ſaadan Misgjerning, ſom han gjorde mod Dig. Mig var det dog, der gav ham Kniven i Haand, hvormed han myrdede Din Lykke.

Min Fred og Lykke var død med det ſamme. Jeg ſkaffede mig at vide, hvilken Straf Loven har faſtſat ſom en Gjerning ſom min. Straffen er haard, og det er ikke mer end billigt. Jeg var gruelig ræd

for at blive tiltalt og straffet, og Sværdet hænger jo over mit Hoved den Dag i Dag, for det ulykkelige Papir kan gjerne være til endnu, og hvor let kan det ikke ske, at Gjerningsmanden bliver udfunden. Jeg tror ikke, jeg har Styrke til at nægte, hvis jeg bliver tiltalt, og jeg har altid frygtet, at det en Gang vilde komme. Sandheden kunde meget let være blevet opdaget i den første Tid, for da var jeg saa urolig og spurgte saa ængstelig efter, hvordan Du havde det. Jeg kunde ikke lade det være. Havde Du ikke gaaet det igjennem, men havde mistet enten Liv eller Forstand, saa ved jeg ikke, enten jeg havde taget mig af Dage eller angivet mig selv. En af Delene var det blevet, for jeg kunde ikke have baaret min Misgjerning.

Hvor jeg takkede Gud, da jeg hørte, at Du havde overstaaet det værste, og jeg vovede at tage det som et Tegn paa, at ogsaa jeg kunde finde Naade, og at min Synd kunde tilgives. Jeg lovede da Gud og mig selv, at mit hele Liv — det var jo usikkert og uden Værdi — skulde bruges til at gjøre Bod, og at jeg vilde være Dig en Støtte og en Hjælper, saalænge jeg maatte være paa fri Fod. Jeg havde ikke nemt ved at finde paa, hvordan det skulde ske; men saa var det, jeg vendte mit Sind til Drengen. Han skulde ikke alt for meget savne en Fader til at hjælpe og raade sig, og han skulde, saa vidt det stod i min Magt, opdrages til Trøst og Glæde for sin Moder og gjøre hende godt for alt det onde, jeg havde gjort hende. Saa en Gang, naar han var kommen

til Mands Modenhed, vilde jeg bekjende min Skyld for ham og, idet jeg lod ham være min Dommer, tillige lægge min Gjæld til Dig paa hans Skuldre. Nu, Gud ske Lov! Med ham er alt lykkedes godt hidtil, og skal jeg nu dø bort fra ham, saa ved jeg, at Vorherre lever. Jeg er ogsaa villig til at tage Afsked med Livet; men det vilde lette mit Sind meget, hvis Du med Sandhed kunde sige, at Du havde tilgivet mig min store Synd imod Dig."

Hun sagde: „Gud tilgive Dig, som jeg tilgiver Dig! Og Gud tilgive ogsaa ham, som har voldt os begge saa megen Sorg!"

„Amen!" hviskede han.

Lidt efter sagde han: „Jeg har det saa godt nu og er saa vel tilmode. Nu maa Døden gjerne komme, og Opdagelsen maa ogsaa komme, og Menneskene maa gjøre ved mig, hvad de ville."

„Og jeg," sagde hun, „jeg haaber, at Døden denne Gang vil blive borte, og jeg tænker, at Menneskene slet intet ondt skulle faa Lov til at gjøre Dig. Med Guds Hjælp har Du endnu en lang og god Fremtid tilbage."

Med Hensyn til Helbredelsen gik hendes Haab i Opfyldelse; thi den fremmedes i Dagetal, og samtidig voxede hans Livshaab og Livsmod. Men imidlertid kunde det ikke undgaas, at der imellem de tvende blev talt meget om Fortiden og Fremtiden, idet de begge to saa vidt muligt undgik at berøre det mørke Punkt paa deres Livsvej. Men Kjærlighedslængslerne knoppedes, ligesom Blade og Blomster

udenfor Huſet knoppedes i den grønende Vaar. Hun havde forſtaaet, at han havde beundret hende fra deres tidligſte Ungdom af, at det havde forſtørret hans Anger og Smerte, at Følgerne af hans Brøde vare faldne ſaa knugende tungt netop paa hende. Hun aabenbarede ham til Gjengjæld, at han ikke for hende havde fuldſtændig kunnet ſkjule ſin Kjærlighed, og han fik ogſaa nogenlunde tydelig Kundſkab om, hvorledes hendes Undren over hans opofrende Færd var gaaet over til Velvilje og til en endnu varmere Følelſe. Senere kunde hun ikke fatte den Tankegang, der ledte ham; men da hun ſaa ham ſætte ſin Glæde i at være hendes Søn en ædelmodig og tro Ven, ſaa tog hun Forholdet, ſom det var givet. Da Samtalen en Gang drejede ſig hen paa de Ægteſkabs-tilbud, der vare blevne hende gjorte, ſagde hun: „Det var noget, ſ m jeg næppe ſpildte en Tanke paa. Der var kun en Bejler, jeg kunde ſige ja, og jeg troede altid, at han en Gang vilde komme."

„Ja, nu gjætter jeg nok, det var mig," ſagde han; „men nu ved Du ogſaa, at jeg turde ikke komme."

Han læſte noget i hendes Øjne, der bragte ham til at tilføje: „Jeg tør jo ikke komme endnu!"

„Ikke!" ſagde hun.

„Tør jeg?" ſpurgte han.

„Ja!" aandede hun.

„Min Lykke er ſaa ſtor, at jeg næſten ikke kan tro, den vil blive varig," ſagde han en af de følgende Dage. „Det bæres mig ſommetider for, ſom jeg

ſkulde være Din Ulykke først og sidst. Har Du betænkt, at hvis min Brøde opdages, efterat Du er bleven min Hustru, saa faar Du ogsaa Din Del af Vanæren?"

„Ja, men jeg tror ikke paa nogen Opdagelse. Jeg tror, at Gud har udslettet Din Synd."

„Det tror jeg ogsaa, men Menneskene? Der gives ogsaa en retfærdig Gjengjældelse paa Jorden."

„Ogsaa den staar i Guds Haand. Jeg har tænkt meget paa det, siden jeg fik Sammenhængen at vide, og jeg tør haabe, at Dit angerfulde Liv, Dine søvnløse Nætter og den ærlige og udholdende Maade, hvorpaa Du efter Evne har bødet paa det onde, Du i Din Ungdoms Uforstand lod Dig forføre til at række Haand til — at alt dette af Gud vil blive taget for Fyldest i Stedet for den jordiske Straf. Og Møje og Sorg kan der desuden være nok af ivente. Her staa vi to fattige Folk, næsten halvgamle, og skulle dog begynde fra ny af med Ingenting. Lad os tænke paa det."

Det lykkedes hende at faa ham draget ind i Raadslagninger om deres Fremtid og saaledes bortdrage hans Tanker fra den Ulykke, han havde frygtet i de mange Aar, og som nu maaske forekom ham mere skrækkelig end nogensinde.

Hendes nærmeste undredes, da de fik den sene Forlovelse at høre, men de fik intet at vide om den farlige Historie, der laa paa Bunden af Forholdet. Mads dannede sig en Forklaring over Sagernes Stilling og gjentog den for enhver, der ønskede at

kjende den. Han sagde: „Fyren er jo ellers intet Faarehoved; men i det Stykke har han været saa forsagt som en Bogfinke og vilde nok aldrig kommet frem med det, der i saa mange Aar har ligget ham paa Hjerte, hvis han ikke var kommen her i Huset, saa de kom til dagligt at omgaas. Jeg vil just ikke tro, at hun har lagt ham Ordene i Munden; men man kan dog slet ikke vide det."

Saasnart Knud nogenlunde var bleven rask, kom der Bud til ham, at Lærerpladsen skulde staa ham aaben, naar han vilde; thi man var ikke fornøjet med hans Stedfortræder. Man vilde yde ham hans Løn for den hele Vinter uden at fradrage noget for den Tid, han havde været syg, og i Fremtiden vilde man forhøje Lønnen, naar han bare vilde beholde Pladsen. Ja, det vilde han saa. Nu varede det heller ikke længe, inden han „lurede sig til et Hjem," det vil sige, han fik sig paa billige Vilkaar et lidet Hus og en Hedelod, og dertil hjemførte han Lene som sin Hustru. Mads Follegrav tog sig sammen og hjalp dem lidt med sine Heste og sin Plov, at de fik noget dyrket af Heden. Der var andre, som hjalp dem endnu mere i den Retning, og for Resten arbejdede de to sig frem med egne Hænder. Al deres Tid henrandt i ærligt Arbejde og i smaa Kaar, men ogsaa i et kjærligt Samliv og ydmyg Tillid til Gud. Den mishandlede Kvinde og Manden, der saa ærligt havde stræbt at udsone sin Ungdoms Brøde, førte et kristeligt Levned og nød alles Agtelse, og hint ulykkelige Brevskab laa — hvis det ikke var

tilintetgjort — roligt begravet blandt andre gamle Papirer i en eller anden Myndigheds Gjemme.

Ægteskabet blev velsignet med tre Børn, og med Hensyn til Børnene syntes de to Ægtefolk ikke ret at samstemme. Hun tilvendte sine „ærlige Ægtebørn" sin bedste Moderkjærlighed, medens Knud syntes, at der aldrig kunde vises Mads Kristian Kjærlighed og Opmærksomhed nok. Om den sidstnævnte skal det forresten siges, at han ikke arvede sin Faders Udyd, men blev en brav Mand, der ærligt og efter Evne støttede sin Moder og sine unge Halvsøstende, efter at hans Stiffader og Velgjører var stedet til den sidste Hvile.

Thi Knud blev ikke nogen gammel Mand. Han døde udsonet med sin Gud og Frelser og bittert begrædt og savnet af hende, i hvis Ungdoms Ulykke han havde haft en saa væsentlig Skyld. Ogsaa hun er gaaet heden; men Mads Kristian lever endnu og er en agtet Mand i sin Kreds. Han ved, hvad hans Stiffader har bedrevet, men dog staar denne Mand, der knæsatte ham i hans Barndom og blev hans Ungdoms opofrende Vejleder og Beskytter, for hans Tanke i et næsten overjordisk Lysskjær. Naar han taler til de smaa om Fald og Forsoning, da træder hint Minde frem for hans Sjæl, og Graaden mærkes i hans Røst, medens han priser Gud, der saa rigeligt forlader Synden, at han endog giver den oprigtigt angerfulde Naade til, naar han ærligt og udholdende vil det, at udslette de timelige onde Følger af sin begaaede Brøde.

Uden egentlig Vægring, men dog nølende og ugjerne, fremtog han nu Pengeſtykket, ſom han rakte hende, hvorpaa hun fjernede ſig ad den bugtede Vej imellem Klitterne.

Mads Holſted var for et Aarstid ſiden kommen fra en fjern Egn og havde boſat ſig blandt Fiſkerne i Nærheden af Horns Bjerge. Han havde kjøbt en lille Hytte, ſom ſtod inde i en enſom Klitdal, og havde der anlagt en lille Handel med Brændevin, Kaffeſager og ſlige Ting. Det havde han ingen Lov til; men Fortjeneſten kunde være lige god. Imidlertid var Omſætningen kun ringe, og Mads, der ikke ſyntes at være ſærlig arbejdslyſten, havde ingen anden Næringsvej. De omboende indbøde ham til at drage med paa Fiſkeri eller at tage Del i Bjergningsarbejde, men de fik Afſlag; thi det lod næſten, ſom Mads var bange for Vandet, og han var jo da heller ikke ſom ſine nærmeſte Omgivelſer ſøvant fra Ungdommen af. Han gik alligevel tidt til Havet, men det var meſt i den tidlige Morgen, naar det havde været Paalandsvind om Natten. Laa der da en eller anden Ting opflydt paa Stranden, ſaa var han juſt ikke bange for at redde det. Mads Holſted var Enkemand og havde en eneſte Søn, der hed Henning. Henning ſtod for Udſalget, naar Faderen var fraværende; men han havde ingen Adgang til Sukker eller ſlige friſtende Ting, enten han ſaa virkelig var [illegible]dvanlig ſlikvoren, Faderens Mistro var [illegible] velgrundet.

[illegible]for de Klitter i Udkanten af

Kunſt at ſidde paa Bagbenene. Ved hvert Forſøg dumpede den ſtrax omkuld; men han ſyntes dog, at den gjorde Fremſkridt. Det ſagde han til Pigebarnet, og hun følte ingen Drift til at modſige ham, men bad ham bare om at afveje Sukkeret, da hun ſkulde ſkynde ſig hjem.

„Hør, Du!“ ſagde han, medens han paany tog Pengeſtykket i Øjeſyn. „Vil Du ikke lige ſaa gjerne have et Fjerdingspund Kaffebønner?“

„Nej.“

„Eller Cikorie?“

„Nej.“

„Eller en halv Pot Brændevin? Jeg kan laane Dig en Flaſke.“

„Nej, jeg ſkulde have Sukker. Vær ſaa god at give mig det.“

„Saa maa Du vente, til min Fader kommer hjem,“ ſagde Knøſen, der igjen gav ſig til at lege med Hvalpen.

„Hvorfor kan Du ikke give mig Sukkeret?“ ſpurgte Pigen.

„Hvor Du er dum!“ udbrød Drengen. „Sukkeret har min Fader jo lukket for, for at jeg ikke ſkulde ſpiſe det, mens han var borte.“

„Naa, ſaadan!“ ſagde hun. „Ja, maa jeg ſaa faa min Mark igjen!“

Han greb i Lommen, men i Stedet for Skillingen fremtog han en lille Lommekniv, ſom han viſte hende med de Ord: „Vil Du ikke kjøbe den?“

„Nej, jeg vil bare have min Mark.“

Uden egentlig Vægring, men dog nølende og ugjerne, fremtog han nu Pengestykket, som han rakte hende, hvorpaa hun fjernede sig ad den bugtede Vej imellem Klitterne.

Mads Holsted var for et Aarstid siden kommen fra en fjern Egn og havde bosat sig blandt Fiskerne i Nærheden af Horns Bjerge. Han havde kjøbt en lille Hytte, som stod inde i en ensom Klitdal, og havde der anlagt en lille Handel med Brændevin, Kaffesager og slige Ting. Det havde han ingen Lov til; men Fortjenesten kunde være lige god. Imidlertid var Omsætningen kun ringe, og Mads, der ikke syntes at være særlig arbejdslysten, havde ingen anden Næringsvej. De omboende indbøde ham til at drage med paa Fiskeri eller at tage Del i Bjergningsarbejde, men de fik Afslag; thi det lod næsten, som Mads var bange for Vandet, og han var jo da heller ikke som sine nærmeste Omgivelser søvant fra Ungdommen af. Han gik alligevel tidt til Havet, men det var mest i den tidlige Morgen, naar det havde været Paalandsvind om Natten. Laa der da en eller anden Ting opflydt paa Stranden, saa var han just ikke bange for at redde det. Mads Holsted var Enkemand og havde en eneste Søn, der hed Henning. Henning stod for Udsalget, naar Faderen var fraværende; men han havde ingen Adgang til Sukker eller slige fristende Ting, enten han saa virkelig var usædvanlig slikvoren, eller Faderens Mistro var mindre velgrundet.

Indenfor de nærmeste Klitter i Udkanten af

Kallesmarsk stod en anden Bolig, der heller ikke var stor men dog anseeligere end Mads Holsteds. Det var et lavt og fast grundmuret Hus, der stod imellem en Klitbakke og en liden Klitsø og havde nogle opdyrkede Agre samt en Smule Græsmose ved Søbredden. Der boede Stine Torbøl med sine tre Børn. Hun var ogsaa bange for Havet, og det var ikke sært; thi det havde behandlet hende haardt. To Gange havde hun været gift; men begge hendes Mænd vare omkomne, den ene ved at den Fiskerbaad, hvori han var Deltager, kæntrede, og den anden ved et mislykket Redningsforsøg, da han og nogle flere vilde redde Besætningen paa et strandet Skib. Stine havde taget sig sine Tab nær, men holdt dog Modet oppe. Paa sin lille Ejendom, hvor hun netop havde et Par Kør, hjergede hun Udkommet til sig og sine Børn; thi hun var en dygtig Kvinde til at knytte Fiskergarn og anden Haandgjerning. Det var dog vist strængt for hende mangen Gang; men hun bar sine Savn taalmodigt, holdt sig og sine Smaa sømmeligt i Klædedragt og var i det hele en hæderlig og agtværdig Kvinde.

Hun var en ganske kjøn Kone, og hun var næppe tredive Aar, da hun anden Gang blev Enke. Der var mere end en skikkelig Karl, der syntes, at den høje, kraftige og brunlabne Kone kunde været en ønskværdig Brud, saa meget mere, som hun jo havde et ret vakkert lille Hjem. Peder Bredmoses Moder kom en Gang og bejlede til Stine paa sin

Søns Vegne. Hun roſte Sønnen og omtalte det fordelagtige ved Tilbudet.

„Jeg ved det nok," indrømmede Stine. „Peder er en ordentlig Karl, og jeg tvivler ikke om, at han jo nok vilde blive god mod mig og mine Smaa. Havde jeg en Gaard, hvor der altid var nok for en Mand at tage Vare, ſaa vilde jeg kanſke ſlet ikke betænke mig paa at ſige ja. Men det har jeg jo ikke, og han vilde, ſom han er vant til, ſøge Fortjeneſte paa Havet, og Havet er mig ikke god. Det har taget to Mænd fra mig, og hvad jeg har lidt derved — — maaſke jeg har forvundet det og maaſke ikke, men jeg vilde ikke, for al den Del der er i Verden, prøve ſlig Skjæbne paa ny."

„Ja, Du har jo haft Dine Tilſtikkelſer," tilſtod den gamle; „men det kan man ikke vente, ſkal gjentage ſig. Hvormange Mænd er der ikke her paa Kyſten, ſom tumle ſig paa Vandet Aar ud og Aar ind og mangen Gang vove ſig yderligt, og dog dø de roligt i deres Seng i en god Alderdom?"

„Jeg ved det," ſagde Stine; „men jeg har nu min egen Mening om min Lykke."

„Det kan ſaamænd ogſaa være," ſagde Sidſel Bredmoſe, „at Peder vilde love at blive borte fra Havet, for jeg tror, han er meget opſat paa at faa Dig."

Stine ryſtede paa Hovedet. „Et ſligt Løfte giver jeg ikke meget for," ſagde hun; „thi naar ſaa en Gang her var knapt i Huſet, og der var god Fordel at vinde paa Havet, og hans Hu ogſaa drog

ham derud, saa kunde jeg dog ikke nægte ham mit Samtykke. Nej, Sidsel! I og Peder skal have saa mange Tak for Eders gode Tanker om mig; men jeg agter at blive ugift. Det, tror jeg, tjener mig bedst."

De øvrige Friere, der lode sig melde, fik et mere eller mindre velvilligt Afslag, og dog kan det nok være, at Stine følte Savnet af en Ægtefælle. Det var strengt nok for hende at skaffe det nødvendige til sig og Børnene, at faa sin lille Jordlod dyrket og sine øvrige Anliggender fremmede paa bedste Maade. Men alle Smaamænds Sønner der paa Strøget — og andre kunde der ikke være Tale om — vare Fiskere og Bjergningsfolk, og Havet havde hun nu engang faaet en uovervindelig Skræk for.

Da Mads Holsted kom der til Egnen, var han en syrretyveaarig Mand med en lang Krop og et langt Ansigt. Naboerne indbøde ham til at tage Del i Fiskeriet, men han var som sagt bange for Havet. Derimod oprettede han en lille Handel i sin jordløse Hytte, hvor han boede alene med sin Søn. Hytten havde han kjøbt og betalt med rede Penge, sit lille Vareforraad tog han hos større handlende mod kontant Betaling. Han selv brovtede ved Lejlighed af, at han havde Penge nok; men Folk kom snart til den Overbevisning, at hans Ord ikke altid vare til at stole paa. Man tog det dog ikke videre ilde op, at han nu og da lavede en Krønike, thi den Kunst var der flere, der kunde, og Mads var en snaksom og venlig Mand, og han var ikke knap

med at give en Dram i Tilgift, naar man handlede hos ham.

Det var tidt blevet omtalt, at Stine Torbøl nok vilde giftes, naar hun kunde faa en Mand, der havde Vandskræk. Den Mening havde man faaet ud af hendes troskyldige Udtalelser, men det antoges da ogsaa, at en saadan Mand iøvrigt skulde være agtværdig i sin Færd ligesom hun. Den Sag blev omtalt for Mads Holsted, og det skjønne grundmurede Hus ved Søbredden var jo da en sømmeligere Bolig for en Handelsmand end den faldefærdige Rønne i Klitkløften. Der faldt lignende Ord til hende, og en Tilnærmelse fandt Sted. De paagjældende lode til at finde Behag i hinanden. Stine lo af Glæde, naar man drillede hende med hendes vandskye Nabo; hun havde ikke stor Menneskekundskab, og i Mandens Væsen og Ydre var der intet særligt frastødende. Men Stine Torbøl var dog mindre letsindig og mere forsigtig, end mange troede. Hun var en fattig Kone, men hun ejede Rigdomme, som hun vidste sig kaldet til at værge og vaage over. Det var hendes tre uskyldige Børn og hendes pletfri Rygte, for ikke at tale om hendes Kør og Hus og Jordlod. Hun forstod godt, hvad det vilde sige at kaste sig bort. Hun gjorde sig stor Umage for at faa noget at høre om Mads Holsteds Fortid. Det naaede hun, og da saa Manden næste Gang kom i hendes Hus, var hendes Opførsel mod ham helt forandret. „Er det sandt," spurgte hun, „at Du har været paa Vand og Brød?"

„Det kan gjerne være, det er ikke helt Løgn,“ hviskede Mads. „En kan letteſt komme galt afſted.“

„Ja, Du var viſt kommen ſlemt afſted! Du havde jo ſtjaalet et Biſtade!“

„Saadan hedder det nok.“

„Saa,“ ſagde hun lidt mildere, idet hun vendte ſig bort, — „ſaa er det vel bedſt, vi herefter blive Venner og Naboer og ikke videre. Du forſtaar — for mine Børns Skyld —.“ Hun var nær ved at bryde ud i Graad; thi et Haab, enten det nu var lidet eller ſtort, var briſtet.

„Sig mig, Stine!“ ſpurgte han. „Hvor har Du faaet det blanke Bækken, der hænger over Din Dragkiſte?“

„Det har jeg viſt ſagt Dig en Gang. Det bragte min førſte Mand engang hjem fra Stranden.“

„Det kunde han komme paa Vand og Brød for.“

„Nej, vel?“

„Jo. At tage, hvad der ligger opkaſtet af Havet, er ligeſaa godt Tyveri ſom at tage et Biſtade i en anden Mands Have.“

Han gik leende bort, og hun blev ſtaaende vred og forbavſet. Havde det voldt hende Smerte at bortviſe Mads Holſteds Bejlen, ſaa var hun nu helbredet; thi det at beſkylde hendes Barndoms elſkede, hendes førſte Ægtefælle, den djærve, ærlige Sømand, for Tyveri, det var i hendes Øjne værre end at ſtjæle et Biſtade, og nu kunde hun da forſtaa, at Mads Holſted var en topmaalt Æſel. Hun vidſte for Reſten godt, at det var forbudt at tage ind-

ſtrandede Ting; men alle hendes Kjendinge gjorde det alligevel, ſelv de, ſom ikke ellers vilde tilvende ſig en Knappenaals Værdi paa ulovlig Maade. Hendes Retsbevidſthed havde dannet ſig efter Omgivelſernes Mening; men nu, hun kom til at tænke over det, vaklede hendes Synsmaade. Dog ſaa lod hun være at tænke paa det; hun havde jo nok at tænke paa alligevel.

Mads Holſted ſaa hun ikke i lange Tider. Naar hun ſtundum havde Brug for en Smule af hans Varer, ſendte hun ſin ældſte Datter over efter dem. Pigebarnet hed Sofie, og det var hende, der hin Dag ſkulde haft Sukker, men intet fik, fordi Manden ikke var hjemme.

Henning havde man ogſaa ſjældent ſet. Han var en kjøn Dreng, men ſaadan ſom han blev opdragen af Faderen i den enſomme Klitdal, var han bleven halvvild og næſten folkeſky.

En af de følgende Dage kom han dog hoppende ned ad Klitbakken, ſaa Sandet føg omkring ham. Han havde en Krukke i Haanden. Da han kom ind, ſagde han: „Jeg ſkulde hilſe fra min Fader og bede, om I ikke vilde give os en Taar Mælk til vor Gris!“

„Eders Gris? Har I en Gris, der er ſaa lille, at den ikke er mælkedrukken?“

„Nej; den er ſtor, men den vil ikke æde, og ſaa vilde min Fader prøve det med en Draabe Mælk.“

„Er den da ſyg?“ ſpurgte Enken.

„Nej, det tror jeg ikke; men Fader fandt for nogle Uger siden en Fjerding Pudderſukker i Klitten. Der var kommen Saltvand til det, saa det duede ikke til at sælge, saa slog han det i Svinetønden.“

„Og saa vilde Griſen ikke æde?“ spurgte hun.

„Jo; men nu er det sluppet op, og nu —“

„Nu vil den ikke have sin Æde, naar der ikke er Sukker i,“ lo hun. „Ja, det er der Mening i, og Du skal gjerne faa en Taar Mælk. Men,“ sagde hun, idet hun hældte Mælken i hans Krukke. „Du sagde, han fandt Sukkerfjerdingen i Klitten! Det var vel ved Havet?“

„Nej, det var oppe mellem Bjergene — mellem Horns Bjerge. Jeg saa et Sted, hvor der nys var gravet. Det sagde jeg min Fader, og saa gik han hen og gravede Fjerdingen op.“

Stine stod en Stund og undrede sig; men saa gjorde hun, som hun plejede, naar der var noget, hun ikke forstod; hun lod være at tænke paa det.

Tavshed hørte ikke til Stine Torbøls gode Egenskaber. I sin Troskyldighed kunde hun godt pjatte noget ud, som hun hellere skulde tiet med. Hun holdt ogsaa nok af, at en og anden Kone kom og holdt Snak med hende en Timestid. Saa kom da Maren Tykby den samme Dag, og hende fortalte Stine om Mads Holsteds lækkersultne Gris og om Sukkeret, der var gravet op af Klitten. Maren forstod sig meget bedre paa slige Sager og gav fuldstændig Forklaring. „Naar nogen finder en Gjenstand ved Havet, som er for stor til at stikke i Lom-

men, saa maa han tage sig i Agt for Strandfogden, og hvem der ellers kunde komme efter ham. Tidt søger han da et Gjemmested i de nærmeste Klitter, hvor han skjuler det, saa godt han kan, indtil han en Gang kan hente det ved Nattetid. Ak, ja! Enhver er Tyv i sin Næring; men det tykkes mig alligevel en Skam, at nogen gaar og snuser efter saadanne Gjemmesteder og saa tager det, som andre have bjerget."

„Gjør der nogen det?"

„Ja, der gjør, og det er der mindre Fare ved end at tage strandet Gods ved Havet, for det er jo et Spørgsmaal, om Strandfogden har noget at bestille med Ting, der ere gravne ned oppe i Landet. Mads Holstad er snu, og hans Dreng har en Næse som en Støverhund. Der begynder at gaa megen slem Snak om dem. Det var godt, at Du ikke fik mere at gjøre med Mads, som der en Gang var Snak om."

„Ja, det var vistnok godt. Men hvem mon der har nedgravet Sukkeret? Er der ogsaa andre Ting, de have taget inde mellem Klitterne?"

„Sligt maa man ikke snakke om," sagde Maren, og saa fortalte hun alt, hvad hun vidste i den Retning, og det var ikke saa lidt. Siden spurgte Stine til Peder Bredmose, der var bleven gift og bosat ude ved Blaavand; hun var synlig glad ved at høre, at det gik ham godt. Det var en Egenhed hos hende, at hun vedblivende nærede Velvilje for sine tidligere Bejlere. Det var, ligesom de Muligheder,

hvormed hendes ſtille Tanker til ſine Tider havde ſyslet, havde efterladt en Reſt af Ømhed i hendes Hjerte, der var rummeligt nok til at omfatte alt, hvad der var Deltagelſe værd.

Dette kunde nu være godt nok overfor Peder Bredmoſe og et Par andre, hvis tidligere og ſenere Færd fortjente Agtelſe; men overfor Mads Holſted var hendes Deltagelſe blandet med Harme; thi ham kunde hun ikke lide. Det var mærkeligt nok, at hun her overførte ſin Velvilje paa Sønnen, for hvem hun kom til at føle mere og mere Medlidenhed. Hun kaldte ham tidt ind og gav ham et Maaltid Mad og indlod ſig da i lange Samtaler med ham. Det faldt hende ikke ind, at der kunde være noget ſtygt i at udſpørge Sønnen om Faderens Færd; thi da hun ſelv var ſaa aabenhjertig og ikke havde noget at lægge Dølgsmaal paa, ſaa troede hun, det var ligedan med andre. Han fortalte da om ſine Farter i Klitterne, der allerede havde ſkaffet ham Øgenavnet „Klitſtøveren“. Faderen brugte ham ligefrem ſom Sporhund, og han fik med Tiden en ganſke mærkværdig Kløgt til at opſnuſe gjemte Sager. Hvor et Menneſkeſpor førte fra Havſtokken ind i Landet, kunde han næſten altid ſkjønne, om Menneſket havde haft noget tungt at bære, og om Sporet førte hen til et hemmeligt Gjemmeſted eller ikke. Konen talte om det urigtige i ſaaledes at borttage det hengjemte Gods; men Knøſen anførte et Mundheld, ſom hans Fader tidt brugte i den Anledning: „Tyve ſtjæle fra Tyve alt, hvad Tyve have ſtjaalet.“ Dette Ord

berørte det Spørgsmaal, som Stine aldrig havde kunnet besvare, om det virkeligt var Tyveri at tage indstrandet herreløst Gods; men mangen Gang, naar hun var ene med sine egne Børn, græd hun over den stakkels kjønne Dreng, der fik en saa daarlig Opdragelse.

Medens Aarene gik, tog han sig ogsaa andre Ting for, og han blev dygtig til nyttigt Arbejde paa Havet og paa Landjorden; men da han ikke var synderlig stadig, og han vedblev med Klitstøveriet, var han ilde lidt og kunde ikke godt faa Arbejde. Enken blev ved at være velsindet mod ham, og hun gav ham Arbejde, naar hun kunde, og Mad, naar han var sulten; men hun med sine to halvvoxne Sønner og sin næsten voxne Datter kunde for det meste selv overkomme deres Gjerning, og af Fødemidler havde de heller ikke mange flere, end de brugte selv, hvorvel Stine var bleven mere velstaaende, eftersom Børnene bleve saa store, at de ikke behøvede saa meget Tilsyn og endog kunde begynde at gjøre Gavn. Med Mads Holsted gik det derimod tilbage. De omboende unddroge hans Krambod deres Søgning, saa hans Handel maatte ophøre af sig selv. Dette hidrørte dels fra hans Adfærd med Hensyn til Strandingsgods, og dels fra, at han, naar han kunde, vilde forlokke Folk til at svire med sig og da, naar han havde faaet dem drukket fulde, narre dem i en eller anden Handel. Det gik saa vidt, at Huset der i Klitkløften betragtedes som et Slags Røverhule, som alle stikkelige Folk skyede. Kun et Par fortabte

Svirebrødre vare jevnlige Gjæster, og naar de vare borte, drak Mads Holsted i Enrum. For Resten befattede han sig nu alene med Strandtyveri, og derved maatte Sønnen hjælpe ham.

„Aa, Herregud!“ klagede Stine Torbøl, da en Gang en fremmed Kone var i hendes Hus og fortalte om Stillingen. „Det er ret en Ynk med den stakkels Henning. Han gaar der og spilder sine unge Aar, og alt, hvad han paa ærlig og uærlig Maade kan skaffe, det skyller det gamle Aasen igjennem Halsen paa sig.“

„Og det var jo en Gang i Værk, at Du skulde være gift med Mads Holsted. Det var godt, at det ikke blev til noget.“

„Ja, det maa Du nok sige. Det er godt, vor Herre er klogere end vi. Men nu gaar jeg mest og tænker paa den unge med det gode Hoved og de dygtige Hænder. Han gaar da og bliver helt fordærvet.“

„Sofie!“ sagde hun til sin Datter, da den fremmede var gaaet. „Gaa over og se, Du kan finde Henning og sig til ham, om han ikke vil herover og have nogle varme Kartofler til Aftensmad.“

Sofie var dengang en attenaars Pige, ikke fuldt saa høj, men mere fyldig end Moderen. Hun havde en brunlig Ansigtsløb, men meget smukke Træk, sorte Haar og Øjenbryn og ildfulde brune Øjne. Nogle smaa sorte Fnug paa Overlæben misprydede hende ikke, men snarere det modsatte. Hun gik ind mellem Klitterne i den frembrydende Efteraarsaften. Havet

buldrede ude bag Horns Bjerge, Vestenvinden hvinede i Marehalmen paa Klittoppene og piskede hende Sandet i Ansigtet; men det var hun vant til og brød sig ikke om det.

Men hvad hun ikke var vant til, vare de underlige Lyde, der løde hende højere og højere i Møde, medens hun nærmede sig Krœmmerhytten. Det var for hende rœdsommere at høre end Havets Drønen og Vindens Tuden; thi det var Menneskestemmer, der dog kun havde lidet menneskeligt ved sig, det var Sang, Hvin, Skjældsord og Skrig i vild Sammenblanding. Hun skjønnede da, at der holdtes et Svirelag, men da hun gjerne vilde vide, om Henning var derinde, nærmede hun sig Døren. Da saa hun, at lige over for denne imellem Klittaget rørte sig en Bunke Klæder, og hun vilde lige til at flygte, da hun troede, det var en af Svirebrødrene; men i det samme rejste Bunken sig til den tredobbelte Højde. Det var Henning, der med en Klittagsvippe i Munden traadte henimod hende og sagde: „Er det Dig, Sofie?“

„Ja,“ svarede hun, hvorpaa hun forrettede sit Ærinde.

„Nej, Tak!“ svarede han. „Jeg har ingen Lyst.“

„Ikke? Du holder jo ellers meget af Kartofler. Har Du da spist i Aften?“

„Nej, hverken i Dag eller i Aften.“

„Ikke spist i Dag? Hvordan kan det være?“

„Det kommer af, at jeg ikke har haft noget at spise.“

„Uha! Hvis jeg skulde sulte en hel Dag, saa døde jeg.“

Han trak paa Skulderen med et sørgmodigt Smil, og hun vedblev: „Ja, vil Du saa se, Du følger med hjem at faa noget i Livet!“

„Jeg vil helst lade være.“

„Hvad er det nu for noget! Og jeg skal gaa ene hjem nu, det er helt mørkt, og Du ved, at jeg er mørkeræd. Ja, hvis Bussemanden tager mig, saa er det Din Skyld.“

Han tvang sig til at le og sagde, at han nok vilde gjøre hende Følgeskab, til hun naaede sit Hjem; men han vilde ikke gaa ind.

De fulgtes da ad, og undervejs blev han mere livlig. Han fortalte om Dagens Tummel og Sorger i hans Hjem; men da de stode ved hendes Moders Tørveskak, standsede han og vilde ikke gaa længer.

„Snak om en Ting!“ sagde hun. „Du er jo sulten! Kan Du da ikke lugte de varme Kartofler?“

„Vil Du love mig ikke at fortælle Din Moder, at jeg har sultet idag, og at der var saadan Tummel hjemme hos os?“

„Nej,“ svarede hun, „jeg bølger aldrig noget for min Moder.“

„Saa gaar jeg ikke med ind. Godnat!“

Men nu sløj hun hen til ham, slyngede sine Arme om hans Hals, trykkede et Kys paa hans Mund og sagde blot det ene Ord: „Kom!“ Saa fulgte han hende lydig som en Hund.

Det var ellers ikke sandt, at Sofie ingenting

dulgte for ſin Moder, hvem hun nok aldrig fortalte, hvilke Overtalelſesmidler hun denne Aften havde brugt for at faa Henning ind til Kartoffelſadet.

Inde i Enkens oplyſte Stue ville vi tage ham nærmere i Øjeſyn, og vi finde da, at han er en velvoxen tyveaars Karl i Drengeklæder, ſom Hænder og Fødder ſtikke utilbørligt langt frem af. Af Naturen er han lys og ſmuk, men det er tydeligt at ſe, at han har lidt under Mangel og Sorger, og ſaa er der noget underligt i hans Væſen, der ſnart er alvorligt ſom en gammel Mands og ſnart overgivent og ubetænkſomt ſom en Drengs. Den uheldige Opdragelſe er tydelig at ſpore i hans hele Maade at være paa, og ligeſaa tydeligt er det, at han er overſtadig forgabet i Enkens kjønne Datter, men at han derhos nærer en dyb Ærefrygt baade for hende og hendes Moder. Selv de unge Drenge i Huſet tager han til Mønſter i at følge Bordſkik, ſaa det er klart, at han gjerne vil viſe gode Sæder, ſaavidt han kjender dem. Saaſnart Maaltidet er endt, ſkynder han ſig dog bort; thi naar det ſtaar til med hans Fader ſom i Aften, holder han ikke af at være længe hjemme fra.

Det ſtod ſaa hen den Vinter og til næſte Sommer, ſaa blev Mads Holſted ſyg og døde, og nu var Henning eneraadig i Hytten; men den var næſten intet værd, og naar man undtog et Anker, der var halv fuldt af Brændevin, var den øvrige Ejendom heller ikke meget værd. Det var nu et Spørgsmaal, hvad han ſkulde tage ſig for. Noget nyttigt ſkulde

det være, derom var han og hans Veninder enige; men Stine vilde have, han skulde drage ind og tage Tjeneste i sin Fødeegn; det havde han selv ingen Lyst til; thi der var noget, som bandt ham fast til Klitstrøget bag Horns Bjerge, og hvad dette noget var, var Stine maaske ikke helt uvidende om. Imidlertid havde hun ved denne Tid faaet andet at tænke paa.

Peder Bredmose var bleven Enkemand. Han ejede nu en lille Gaard, havde to Børn, var ret velstaaende og saa hæderlig og anset som nogensinde. Han havde en Gang et Ærinde til Klithuset, og siden kom han der oftere. Stine blev noget underlig til Mode ved hans gjentagne Besøg. Hun mindedes nu saa grandt den Tid, da han optraadte som hendes Bejler, og hun saa paa ham med milde Øjne, men gav ham dog Afslag, fordi hun var bange for Havet. Nu gik han næsten aldrig til Havs, da han havde nok at varetage hjemme ved sin Gaard. Inden hun kom for langt frem i sin Tankegang, traf hun dog til at se sig i Spejlet og kom til at lægge Mærke til, hvad hun maaske ogsaa før havde set, men ikke brudt sig om, at hendes Haar havde enkelte Stænk af graat, og at hendes Ansigt og Skikkelse var stærkt medtaget af Tid og Slid og Sorger. Hun mindedes da tillige, at hun var fulde 6 Aar ældre end han, hvad let kunde overses, da hun var 30 Aar, men nu, 14 Aar efter, ikke havde saa lidt at sige. Og dog! Man siger jo, at gammel Kjærlighed ruster ikke. — Med forskjellige modstridende Tanker traadte

hun ind i sin Dagligstue, og der sad han just og talte med hendes Datter. Men da faldt det som Skjæl fra hendes Øjne, at hans Attraa havde skiftet Gjenstand, skjønt den søgte det samme Hus. Det var ikke den ældede og salmede Moder, men den smukke, ejendommelige Datter, som hans Blik nu søgte. Stine drejede sig paa Hælen og slog Døren i mellem sig og de tvende.

Det kan ikke nægtes, at hun følte sig skuffet; men hun tog sig snart i det, og det kunde hun saa meget lettere, som hun slet ikke var paa det rene med sig selv om, hvad hun vilde svare, hvis han for Alvor begjærede hende til Hustru. I Grunden fandt hun det rimeligst, at hun vilde svare nej. Derimod var det værd at tænke over med Hensyn til Datteren. Enkemanden var jo rigtignok 18 Aar ældre end hun; men da han dog var i sine kraftigste Manddomsaar og forholdsvis tog sig ungdommelig ud, saa syntes dette hende ikke nogen væsentlig Hindring. Men der var et andet Hensyn af endnu mere Vægt. Stine var slet ikke blind, og hun saa nok, at det gik temmelig hedt til med Sofie og Henning. Det agtede hun nu kun for Børnestreger; men man kunde dog ikke vide, hvad det kunde udvikle sig til med Tiden, og den usle Knægt, der ingen Ting ejede og ingen Ting kunde andet end støve Tyvekoster op i Klitterne, han maatte da paa ingen Maade faa hendes flinke og velopdragne Datter. Da hun fik alt vel overvejet, gik hun ind i Stuen og sendte Datteren bort, medens hun selv gav sig i

Samtale med Peder. Ordene faldt saa vel i Lave paa begge Sider, at han kom frem med sit Ærinde, der ganske rigtig var det, hun sidst havde gjættet. Konen gav sit Samtykke og lovede at tage Bejlerens Sag paa bedste Maade hos hans udkaarne. Det gjorde hun saa ogsaa, det første han var ude af Døren; men inden Udfaldet meldes, maa vi først se over til Kræmmerhytten og dens nuværende enlige, ungdommelige Beboer.

Det var nogle faa Dage efter, at Mads var bleven jordfæstet, at hans Søn en Aftenstund gik ud fra Hjemmet over mod Havet, der endnu var i Uro efter Dagens temmelig stærke Blæst. Han havde egentlig intet bestemt Ærinde, men hans Sind var uroligt, og det var kanske derfor, det droges mod det urolige Hav. Han var yderlig modfalden; thi nu havde han ingen Gjerning, og han vidste ikke nogen, der vilde unde ham en saadan. Her i Egnen var han ilde lidt, og Stine, der mente ham det godt, havde raadet ham til at drage ind i sin Fødeegn, hvor hans Mormoder, saavidt han vidste, endnu levede. Men han nærede stærk Tvivl om, at hans Slægts Rygte var bedre der end her, og han vidste, at hans Mormoder og hans Fader havde været Uvenner. Og saa var der Sofie, den fagreste Blomst paa hans trange Livsensvej, det eneste Menneske, der var kommet ham i Møde med hel og udelt Ømhed og Tillid. Det vilde være saa saare bittert at forlade hende i hendes Moders Haand, denne Moder, der var langtfra at være hjerteløs, men dog altid vidste

at lade Forſtand og Beregning ſige det afgjørende Ord. Men hvad kunde det nytte at blive, og hvorban ſkulde han blive i Stand til at fremſtille ſig ſom værdig Brudgom til den ſelvfølende Kones ſmukke Datter. Og ſaa var der endelig det allerſimpleſte Spørgsmaal. Hvormed ſkulde han føde en Kone, og hvormed ſkulde han for det første føde ſig ſelv? Under disſe Tanker drev han om imellem Klitterne; han kom forbi en Mand, der ſtod og rodede i Jorden og ſagtens nedgrov eller opgrov noget Strandingsgods; men det tænkte han ikke videre paa, han fortſatte ſin Vandring uden Maal og Med; dog derved kom den juſt til at ligne hans Færd, naar han gik paa Klitſtøveri.

Omſider kom han ud mod Havet og vandrede nu ſydpaa langsmed Strandbredden. Havet ſydede og bruſte og væltede Bølgerne med dumpe Drøn hen for hans Fødder; larmende vaſkede de tilbage ad Skraaningen for altid paany at rulle op igjen. Hvert andet Øjeblik overſtylledes hans Fødder med Saltvand, men det brød han ſig ikke om, han blev ved at gaa ſydpaa, og tydeligere og tydeligere hørte han foran ſig Vandenes ſtærke Brølen omkring Hornet. Paa en Gang kaſtedes en lille Gjenſtand op for hans Fod, han greb den, inden Bølgen trak den tilbage. Tingen ſaa ud ſom en Sten, men dens Lethed gjorde ham opmærkſom, han førte den til ſine Tænder, Lyden ved Sammenſtødet gjorde ham vis i ſin Sag, og han puttede Gjenſtanden i Lommen. I næſte Øjeblik hørte han Hovſlag bag ſig,

han saa sig om, det var Strandrideren. I faa og korte Spring var Henning over Havstokken og paa Vej op ad Klitten. Rytteren søgte at følge efter; men Knøsen var snart forsvunden i Kløfterne bag Havklitten.

Han rendte ned ad en lynggroet Klitdal, og der løb han lige bus paa en Mand, der vaklede ved Sammenstødet og tabte en tung Kasse, han bar under Armen, men som nu faldt til Jorden med en raslende Klang. Manden skyndte sig paa sin Side bort, det bedste han kunde, og de kom snart hinanden afsyne; men det var i det hele en urolig Nat, og der var flere Folk paafærde mellem Klitterne og ved Havet.

Den følgende Dag var det, at Peder Bredmose og Stine kom til Forstaaelse om den førstnævntes Hensigter, og da han var gaaet, forebragte Enken hans Ærinde for sin Datter. Denne kom først med en lang Snak, men da det skulde være Alvor, gav hun kort Besked. Stine Torbøl var dog ikke saa let at blive færdig med, hun bruste ikke op i Vrede, slog ikke om sig med store Ord, men paa sin blide, klare og overtydende Maade satte hun Sagen frem fra alle Synspunkter. Hun sagde rent ud, at hun vidste, Pigen havde faaet Griller med Henning. Hun lod den sidste vederfares Ret, forsaavidt som han var føjelig og tjenstagtig og havde gaaet lydig og taalmodig hos sin Fader og ladet sig behandle værre end en Hund; men han var og blev dog en uprøvet Dreng, en lidet dygtig Søn af en kjæltringe-

agtig Fader, og havde ikke ſynderlig Øvelſe i noget andet end Udyd. Ved Siden af ham ſtillede hun ſaa den prøvede Mand, der ved ærlig og forſtandig Flid havde arbejdet ſig frem fra Fattigdom til temmelig gode Kaar. Stine brugte mange Ord til ſin Udvikling, men ſaa var denne ogſaa ſaa fyldig og overbeviſende, at Datteren ſyntes, hun havde Ret, og dog — hun kunde ikke — hun kunde ikke — og om det ſaa gjaldt Liv og Død, ſaa kunde hun ikke.

Stine blev lidt gnaven; thi hun vilde haft hende til at ſige ja ſtrax; men da det ikke vilde gaa, ſaa kunde hun ogſaa give Henſtand. Hun gav dog knubbede Ord, men ikke om denne Sag, ak nej! Men der var nogle Tørv i Moſen, der ſkulde ſtrues, det burde have været gjort for længe ſiden; men hun havde ſelv ikke huſket paa det, og Sofie ſanſede da heller ingen Ting, ellers havde hun mindet om det. Pigen gjorde ſig ſtrax rede at gaa i Moſen.

„Vent og ſpis Din Middagsmad førſt,“ ſagde Moderen.

„Nej, det kan være det ſamme. Jeg kan allige-vel ikke ſpiſe.“

„Ja, ja da! Gaa ſaa; men kom hjem igjen, naar Du bliver ſulten.“

Pigen gik, og hun begyndte at ſtrue Tørv; men hun havde ingen rigtig Adhu til ſin Gjerning, og ſnart efter forlod hun den, idet hun ſtrøg bag om de nærmeſte Bjerge og derefter drejede ind mod Krœmmerhytten. Idet hun nærmede ſig denne, kom ſex Mœnd fra den anden Side og ſtandſede ved

Døren. Nu ſtandſede hun ogſaa og gav Agt paa, hvad der vilde ſke.

Der bankedes paa Døren, ſom dog forblev lukket, og dereſter ſpejdedes ind ad Vinduet. Endelig ſkred man til at opbryde Døren, og da dette var ſket, gik Mændene ind. Nu nærmede Sofie ſig, men en Mand kom ud og fik Øje paa hende, og han ſpurgte, om hun ikke vidſte, hvor Henning var. Nej, det vidſte hun ikke. Hvad havde han gjort? Aa, bare været paa Klitſtøveri; men det vilde man have værnet ham af med. Man havde ladet det gaa hen, mens den gamle levede, for han ſkulde jo dog leve; men for ſaadant et ungt, raſkt Menneſke var det en lumpen Næringsvej, og han burde tage ſig noget nyttigt for. Ja, det mente Sofie ogſaa; men hvad havde han da nu taget? Ja, det vidſte Manden egentlig ikke; men Silde-Søren, ſom var med de andre inde at ranſage i Stuen, havde i Aftes fundet en tung Kaſſe med Jernvarer ved Havet. Han var ifærd med at gjemme den i Klitten og ſaa gaa ud paa ny Efterſøgning. Men i det ſamme var Henning gaaet forbi. Søren var da gaaet derfra med Kaſſen for at ſøge et bedre Gjemmeſted, men havde endnu intet fundet, da Henning var kommen ſpringende ned fra Havklitten og havde ſlaaet Kaſſen fra ham og nær ſlaaet ham ſelv omkuld. Der var rent ud ſagt Overfald. Søren havde ſet Henning løbe bort derfra, men ſyntes, han løb ſaa raſk, at han viſt ikke havde faaet Kaſſen med ſig. Søren havde dog ſøgt efter Kaſſen i Dag, men ikke fundet den, imidlertid havde

han heller ikke kunnet gjenkjende Stedet, hvor Overfaldet skete. Det var altsaa uvist, om Knøsen havde taget Kassen, derfor var der anstillet en Ransagning, og i hvert Fald skulde Knøsen trues til at holde sig borte fra andres Skjulesteder.

I det samme kom de andre ud. De havde ikke fundet Jerntøjskassen og heller ikke Henning; men derimod havde de fundet Brændevinsankeret, som nu havde staaet urørt, siden Mads blev jordet, og de havde været saa fri at tage sig en Styrkedrik for at trøste sig over den forgjæves Ulejlighed. Nu vare de blevne mere iltre i Hu, og især var Silde-Søren betydeligt oppe. Han vilde finde Henning og have sin Jerntøjskasse, hvad det end skulde koste. Efter nogen Ordvexling, der ikke gik mere stille af, end at Sofie, skjønt hun holdt sig skjult bag et Hushjørne, kunde høre hvert Ord, drove de sex Mænd længere ud imellem Bjergene.

Hun var overordentlig angst. Blandt de omtalte sex Mænd var ingen af Egnens mere hæderlige Folk. Disse gave sig i det hele ikke af med saadanne Ting; thi om en af dem traf til at knibe en lille Gjenstand ved Havet, og denne senere blev borte for ham, saa skulde han nok lade være at gjøre saadan Blæst af det. Han tav da hellere med Skaden og lo saa smaat derad ved sig selv, end han skulde rotte sig sammen med nogen om at bryde Døre op og anstille ulovlige Ransagninger. De nærværende sex Mænd hørte altsaa til en mindre agtværdig Folkeklasse, der jo tæller Medlemmer allevegne, og nu

havde de ovenikjøbet lugtet temmelig stærkt til Brændevinstønden. Hun havde en stærk Frygt for, at de, hvis de fandt Henning, vilde gjøre mere end true, at alt det gamle Nag vilde blusse op, og han skulde blive ilde medhandlet. Følgende en uvilkaarlig Drift og uden at tænke paa, at hun dog næppe vilde kunde yde ham nogen Undsætning, fulgte hun i Afstand bag efter Mændene.

Det er som en lille ejendommelig Verden for sig selv, derinde i den brede Klitørken. De høje, takkede Klitter stryge i alle Retninger, stundum i sammenhængende og ligesom ordnede Rækker, og stundum i forvirret Brimmel. Nogle fremvise det nøgne hvide Strandsand, der ryger og fyger ved den mindste Vind, medens andre ere helt eller halvt tilgroede med Lyng og Gyvel, Rævling, Rensdyrmos og Marehalm. Denne sidste, der ofte kroner de højeste Toppe, tager sig ud som en Oldings graanende Lokker og giver det hele et forunderligt Præg af Ælde, skjønt Jordbunden er saa ny, at den endnu delvis er paa Vandring. Hist og her ses en Busk skarlagenrødt Lav og tager sig ud som et højrødt Ordenstegn paa Oldingens Bryst; men i Dalene og Sletterne findes virkelige Blomster, Klitroser og Tusindgylden, den nøjsomme Stedmodersblomst og den rigtblomstrende røde eller hvide Klokkelyng.

Thi der gives ogsaa Sletter, og disse have ofte en mærkelig regelmæssig Form. Ned paa en saadan firkantet Slette fulgte Sofie efter de sex Mænd, som nu gik tværsover Sletten i en spredt Række under

højrøſtet Samtale; hun holdt ſig derimod henne ved den ene Side, for at det ikke ſaa let ſkulde mærkes, at hun fulgte efter dem. Det var nu lige i den varme Middagsſtund. Sommerſolen brændte heb, dernede i det lune Læ, og tynde ſølvhvide Dampe bølgede hen over de takkede Bjergtinder. Nu og da kom der et Vindpuſt, ſom fra en eller anden Top rejſte en hvid Støvſky, hvis uſigelig tynde Kvartsblade glimrede ſom Sølv i Solſkinnet.

Ude paa Sletten men nærmeſt mod Firkantens Sydveſthjørne var der en eneſtaaende Klit af et ejendommeligt Udſeende. Ligeſom enkelte andre mærkelige Klitter have deres egne Navne, ſaaledes havde denne endogſaa to, idet den kaldtes „Loths Huſtru“ eller „den ſorte Jomfru“. Den tog ſig i Fraſtand ud ſom en regelmæssig ſort Støtte med lodrette Sider og en rund hvidlig Kalot eller ſnarere en graa Paryk. Saa unaturlig, ſom den ſaa ud, var den dog bleven til paa en hel naturlig Maade. Vinden havde en Gang optaarnet en enkelt Sandbynge derinde, ſom paa Grund af, at der var Læ, var ophvirvlet næſten i fuldſtændig Kegleform. Klittaget havde taget den førſte lille Sandhob i Beſiddelſe, og ſiden havde Sandet ophobet ſig oven paa. Men hvor højt end Sandet opbynger ſig, lykkes det dog næſten altid Klittaget at voxe ovenud, hvor det en Gang har faaet Fodfæſte. Saaledes gaar det til, at Klitterne kunne naa ſaa ſtor en Højde og vinde Faſthed, da de fra nederſt til øverſt og i alle Retninger ere gjennemfiltrede med Klittagets lange og

haarfine Rødder, og saaledes var ogsaa den omtalte Klit bleven gjennemvævet og kommet fuldstændig til Ro, men siden havde Vinden snoet sig rundt og atter rundt, til den havde faaet Ram til igjen at bortslide Sandet nede ved Grunden og saaledes Tid efter anden indhule Klitten i alle Retninger, at Keglen var bleven til en Støtte, derved vare de udskydende Klittagsrødder blottede og blæste løse og vare nu at se som et tæt Omhæng af mørke Frynser, der hængende ned fra den øverste Hvælving tildækkede Støtten allevegne. Slige løsthængende Masser af Klittagsrødder ses for Resten ofte i Klitten, hvor der er sket Vindbrud, det er som et Slør, hvormed Sandets Nøgenhed tildækkes, og om end sjældnere Tildækningen sker saa fuldstændigt og regelmæssigt som hos „den sorte Jomfru", saa bruges den Slags naturligt Omhæng, der af Klitboerne kaldes „Sli", dog ofte som Skjulested for et og andet.

Medens Sofie vandrede frem i Ørkenstilheden, der kun afbrødes af de sex Mænds Raab og nu og da af en Vandregræshoppes svirrende Flugt, lagde hun Vejen ind i Snævringen mellem „den sorte Jomfru" og de nærmeste Bjerge; men da hun kom tæt hen til „Jomfruen", rørte sig dennes Sli-slør, og et Menneskehoved og en Arm strakte sig ud imellem Frynserne. Hun sprang tilbage, men i næste Øjeblik nærmede hun sig atter; thi hun havde gjenkjendt Henning. „Kom ikke for langt frem!" sagde hun. „De gaa og lede efter Dig?"

„Er Strandfogden med?" spurgte han.

„Nej, han er ikke.“

„Eller nogen af Herregaardens Folk? Eller Sognefogden.“

„Nej, slet ikke! Det er bare —“ og nu nævnede hun Mændenes Navne.

„Jeg kunde tænke mig, det var slige Torskepander, efterſom de ikke ſøgte efter mig her. Men hvad vilde dog disſe Menneſker? Der kom en lille Knægt løbende hjem til mig for lidt ſiden og ſagde, at jeg ſkulde ſkjule mig, for der kom nogen og vilde gjøre mig Fortræd. Men disſe Mænd have ingen Grund til at være vrede paa mig, det jeg ved af.“

„Jo, Silde-Søren ſiger, at Du har overfaldet ham i Aftes og har frataget ham en Kaſſe.“

„Løgn er det da. Jeg rendte imod ham, uden at vide af det, og da faldt der noget fra ham; men jeg ſkyndte mig bort og har ikke ſet en Spaan af den raadne Kaſſe.“

„Men ſaa vilde de ogſaa true Dig til at lade være med Klitſtoveriet.“

„Det behøve de ikke; jeg ſtøver aldrig mere og graver ingen Ting op. Det har jeg ſat mig ſaa faſt for. Ja, det har jeg da ogſaa ſagt baade Dig og Din Moder.“

„Du har ſaa; men i Aftes var Du omkring i Klitterne.“

„Tiden blev mig lang. Saa gik jeg over og vandrede langs Havet, og det kaſtede et lille Stykke Rav op ſaa godt ſom lige i Hænderne paa mig. Jeg tog Ravet. I det ſamme kom Strandrideren

efter mig, og jeg undløb; da var det, jeg løb imod Silde-Søren. Det er det hele. Jeg ved nok, man maa ikke tilegne ſig noget af det, Havet kaſter i Land. Men der er dog viſt ikke ret mange Mænd her i Sognet, ſom vilde lade et Stykke Rav ligge, der laa og ſkulpedes frem og tilbage for deres Fødder."

„Jeg er ræd for, at jeg heller ikke vilde lade det ligge," ſagde hun og lo; men i næſte Øjeblik mindedes hun, at hun ikke havde noget at le ad. Hun ſaa efter Mændene, men da de vare ude af Syne, gik hun nærmere hen til Henning igjen og fortalte om Samtalen med ſin Moder og den Udſigt, der var aabnet hende. I Ord og Røſt aandede Pigehjertets dybe og hengivne Ømhed; men i Udtalelſerne var der et Stænk af hendes Moders rolige Opfattelſe, en Erkjendelſe af, at Hjertet havde ſine Attraaer og Længsler, men de ydre Omſtændigheder havde ogſaa deres Krav. Det var ikke ſaadan, at hun i nogen Maade var ſindet til at bønhøre den ny Bejler; men hans Optræden og hendes Moders Ord havde bragt hende til Eftertanke ſom aldrig før. „Naar min Moder ſiger, at det nu ikke ſer ud til nogen Lykke for mig ſammen med Dig, ſaa har hun Ret," ſagde hun. „Men Udſigterne kunne forandres. Gud raader for Lykken; men vi kunne ogſaa ſelv raade med. Hvilket Raad ſkulle vi finde paa?"

„Jeg ved det ikke. Hvad raader Du til?"

„Jeg? Jeg ved intet Raad. Jeg er en ſtakkels

enfoldig Tøs, der lyder min Moder i alt, hvad der er godt. Andet befaler hun mig ikke, og videre forſtaar jeg ikke."

„End om hun befaler Dig at gifte Dig med Peder Bredmoſe?"

„Men det gjør hun ikke, det ved jeg nok. Derimod vil hun nok ſige et Ord med om den Lod, jeg ſelv vælger. Jeg har jo valgt Dig, kjære Ven; men ſaa er der Spørgsmaal om, hvordan det kan blive."

„Det ſkal nok blive godt, ſøde Sofie! Jeg er ung, har gode Kræfter og er ikke dummere end andre Folk. Men jeg er lige nu ſluppen løs og er halvvild i Verden. Jeg maa ud og ryſte Støvet af mig. Jeg maa begynde forfra, og det kan jeg ſagtens, naar jeg tør have den Tillid til Dig, at Du ikke vil ſvige mig."

„Det kan Du godt. Har jeg bare den Glæde, at det gaar fremad med Dig, ſaa er min Vej jo ogſaa let. Min Moder ſkal nok lade mig gaa min ſtille Gang. Du ved jo ſelv, hvor god hun er, og ved Du hvad? Hun ſynes meget godt om Dig; hun ſiger, der er gode Kræfter i Dig; men Du forſtaar kun ikke at bruge dem."

„Siger hun det? Hun har kanſke Ret. Jeg vil prøve paa at bruge dem til noget bedre end hidtil; jeg ved kun ikke endnu, hvad det ſkulde være."

Han var efterhaanden traadt ud af ſit Skjul, og nu tænkte hun ſig om og huſkede paa Tørven, hun ſkulde ſkrue. Han fulgte med hende om til

Moſen, og undervejs drøftede de videre deres Fremtid. Han kom til den Beſlutning, at han vilde drage hjemme fra i nogle Dage for at opſøge ſin Mormoder. Han ventede ſig ikke ſtort af hende eller i det hele af ſin Fødeegn; men han vilde dog gjøre det og med det ſamme ryſte Hjemmets mugne Støv af ſig. Hvad han ſkulde ſøge, var jo nærmeſt en Virkekreds, ſom han paſſede til, og den kunde findes allevegne, kun ikke her ved Hornet, hvor en fattig Svend næſten ikke havde andet at vælge end Havet, og vel havde han ikke ſom Faderen Skræk for dette, han kunde ganſke godt udfylde ſin Plads i en Fiſkerbaad, men det var dog ikke Sølivet, hans Lyſt ſtod til.

Endnu ſamme Aften udbedrede han den ſønderbrudte Laas paa Døren, aflaaſede Hytten og forlod Egnen. Han ſagde ikke noget til nogen om ſin Udflugt; men Stine Torbøl vidſte om den alligevel. Datteren ſagde hende derom, og Stine ſukkede og grublede i ſøvnløſe Nætter. Den forſtandige Kvinde havde dygtigt kunnet ſtyre ſit eget Hjertes Rørelſe, navnlig i den Tid hun havde ſine kjære Smaabørn at klynge ſig til og bære Anſvar for. Nu var et af disſe Børn kommen til Skjelsaar og Alder; men hvad der rørte ſig i dette Barns Hjerte, og hvordan det ſkulde tumles, derover havde hun aldeles ingen Klarhed. Hun havde aldrig, ſom nu, været uvis med ſin Børnetugt; thi ſine ſmaa havde hun godt forſtaaet at lede og ave. Der vidſte hun altid, hvad der var Ret eller Uret; det vidſte hun ikke rigtig nu,

og Uret vilde hun saa nødig gjøre. Derfor grublede hun i de søvnløse Nætter, og naar hun var træt deraf, søgte hun Trøst og Hvile ved at bede Gud om Raad.

Der var gaaet fire eller fem Dage, da Henning en Aftenstund igjen traadte ind i Enkens Stue. Der var ingen inde; men han satte sig paa Bænken, og en lille tung Pose, som han førte med sig, lagde han ved Siden af. Strax efter kom Konen ind og bød ham velkommen — noget tvært; thi i den sidste Tid var hun ikke allermest venlig imod ham. Derefter spurgte hun: „Nu, hvordan har saa Din Mormoder det?"

„Tak, hun har det godt nok."

„Er alt saa ellers gaaet Dig heldigt paa Rejsen?"

„Ja; men jeg er træt og vil gaa hjem og lægge mig. Jeg vilde kun se ind ad Døren og saa beder Eder om at gjemme — dette her for mig."

Med disse Ord løftede han Posen op paa Bordet; hun kom og vilde tage den; men da hun fornam Tyngden og hørte Klangen, slap hun den forskrækket af Haanden og udbrød: „Herre Jesus! Det er jo Penge! Hvordan er Du kommen til dem?"

„Jeg er kommen ærligt til dem."

Konen tog Skatten nærmere i Øiesyn. Det var en stærk Lærredspose, der var omhyggeligt tilbunden og forsegl t. Stine drev sin Undersøgelse saavidt, at hun bøjede sin Mund ned til Posen og pattede paa en Snip af den; men da den ikke smagte af Saltvand, fik hun sin første Formodning fjernet

og ſpurgte: „Har Din Mormoder givet Dig alle disſe Penge?“

„Ja.“

„Og det er lutter Sølvdalere, ſaavidt jeg kan fornemme. Hvormange er der?“

„960.“

„Det er rigtignok en god Skilling. Har Din Mormoder mange flere Penge?“

„Nej, viſt ikke mange; men hun har ſin Aftægt at leve af.“

„Naa; men Du er rigtignok en rig Karl. Gud ved, hvad jeg vilde ſtille op, hvis jeg fik ſaa mange Penge! Naa, jeg tror nok, jeg ved, hvad jeg førſt vilde gjøre. Jeg vilde takke Gud for hans Godhed og bede ham om, at den maatte blive mig til Velſignelſe. Har Du ikke glemt at gjøre det, lille Henning?“

Han bøjede Hovedet og tav.

„Har Du glemt det, ſaa bliv ikke ved at glemme det!“ ſagde hun, og med det ſamme rev hun Vinduet op og raabte ud: „Sofie! Er Du færdig med at malke, ſaa ſkynd Dig ind.“ Da Pigen kom ind, fortalte hun hende med megen Haſt, hvilken ſtor Pengeſum Hennings Mormoder havde givet ham; men derhos befalede hun ubrødelig Tavshed med Henſyn til Skatten. Ovre i Kræmmerhytten, der ofte ſtod folketom, burde den ikke være. Det var derfor fornuftigt, at han havde bragt den hid, ſkønt det ſlet ikke var rart, Folk ſkulde vide, her gjemtes ſaa mange Penge. Han maatte dog tage to paa-

lidelige Mænd til Vidne paa, at hun havde modtaget dem. Det sagde han imidlertid, at han ikke brød sig om; han troede hende godt nok. Nu tog hun Posen, klappede den ømt og satte den derpaa ned i en jernbunden Egetræs Kiste og drejede Nøglen to Gange om.

Havde han denne Aften begjæret Sofies Haand af hendes Moder, saa er det muligt — dog nej, hun vilde dog vist efter gammel Vane tage sig Tid til at overveje. Men hun var saa venlig imod ham, som aldrig før. Han var derimod meget ordknap, var kjendelig adspredt og klagede over Trætheb. Spise kunde han ikke. Saa sagde Stine, at han skulde komme igjen næste Morgen og faa nogen ordentlig Mad. Derpaa gik han hjem, og Enken gik til Sengs for at finde gode Raad paa sin Hovedpude.

Dem havde hun formodentlig; thi da Henning kom om Morgenen, var hun ganske venlig mod ham, men dog ikke nær saadan som den foregaaende Aften. Hun sendte Sofie og Drengene bort, og da hun var bleven ene med Henning, fortalte hun ham, at hun godt vidste, hvad der var imellem ham og Sofie, og at hun havde været meget bedrøvet derover. Hun holdt meget af alle sine Børn, men dog særligt af Datteren, der var Frugten af hendes første Kjærlighed, havde været et godt og kjærligt Barn og sin Moders rigeste Trøst og Glæde i hendes Sorgs og Ensomheds Tider. Det havde været hende en bitter Tanke at skulle volde dette Barn Hjertesorg; men tusindfold bitrere vilde det være at se hende med

aabne Øjne ſtyrte ſig ind i livslang Ulykke uden at kunne holde hende tilbage. Hun havde troet, at et Forhold til Henning kunde føre hende i den Retning, ſaa ledeløs ſom han var i ſin Holdning, ſin Fattigdom og det, der laa bagved Nutiden.

Nu var det anderledes. Han var kommen i Beſiddelſe af en Pengeſum, der maatte kaldes en hel Rigdom efter Egnens og Tidens Forhold. Dette var hende dog ikke nok. Hun vilde hellere give ſin Datter bort til en brav Karl med et Par tomme Hænder end til en Rigmand, der ikke duede. Der laa Hovedpunktet. Henning var ingen brav Karl endnu; men han kunde blive det, naar han ſelv vilde. Han var ung endnu. Hans Fortid havde ſine Skyggeſider; men der vidſtes ingen Gjerning af ham, ſom ikke kunde glemmes eller i det højeſte blive Gjenſtand at fortælle for Løjers Skyld. Det gjaldt nu kun om Fremtiden, og for dens Vedkommende maatte Pengene kunne ſtyrke hans Mod, og hans Kjærlighed give ham Holdning. Vilde han for Alvor tage fat paa noget nyttigt og vogte ſig for alt ondt, ſaa vilde hun vogte hans Penge og hans Pige og en Gang i Fremtiden med Glæde give ham begge Dele.

Under Stines lange og med ikke ſaa faa Omſvøb forſynede Redegjørelſe havde Karlen ſiddet ſtille og lyttet til, idet han vexelvis blusſede og blegnede. Et Par Gange var han faret op, ſom vilde han ſige noget, men ſank ſaa atter hen i tavs Forknythed. Nu rullede ſtride Taarer ned ad hans Kinder, der-

paa ſagde han, at han viſtnok vilde befliitte ſig paa at blive et godt Menneſke, hvis han bare havde Styrke til det. Han havde ogſaa tænkt paa at komme i en Virkſomhed, men han vidſte ikke hvilken, ſkønt han havde meſt Lyſt til at blive Smed.

Naar han havde det, ſagde Enken, ſaa var der jo ſlet ingen Grund til, at han ikke ſkulde følge denne Lyſt. Det var en god Næringsvej, navnlig naar man i ſin Tid kunde have en Jordejendom ved Siden af. Saa var det om at finde en dygtig Meſter og faa Haandværket lært tilgavns. Navnlig maatte han ikke i ſin Stundesløshed betinge ſig en for kort Læretid; thi nogle Aar maatte der gaa hen alligevel, inden hun kunde fatte grundig Tillid til ham, og det Aar, han levede ſom Lærling i et ordentligt Hus, vilde hun agte lige ſaa højt ſom ethvert andet.

Det lykkedes ham nu at komme i Lære hos Smeden i Oxby, der var en dygtig Mand baade til fint og grovt Arbejde i ſit Fag. Hans Læretid blev beſtemt til fire Aar, hvorhos der med Henſyn til hans Forſyning med Klæder og ſligt blev taget ſærſkilte Beſtemmelſer. Stine roſte den Maade, hvorpaa han havde faaet det hele ordnet. Han kunde ſluppet med en kortere Læretid, naar han vilde taget Hul paa ſin Pengepoſe, men hun kunde godt lide, at den blev i Behold. Derimod ſolgte han Kræmmerhytten og ſin Faders øvrige Efterladenſkab og fik derved nogle Skillinger, ſom han Tid efter anden brugte med Forſtand og Sparſomhed.

Der var ellers foregaaet en mærkelig Forandring med ham, idet hans hele vindige Drengevæsen var som bortblæst, og i dets Sted var der kommen en Alvor, der stundum gik over til Tungsind eller brød ud i skjærende Haan, navnlig over hans egen Person og Tilværelse. Det var som en lønlig Engstelse stadigt plagede ham. Naar han gjæstede sine Veninder i Klitsøhuset, nærmede han sig ligesom frygtsomt snigende, og naar han kom ind, forlod hans forlegne Væsen ham ikke, før han nøje havde udgranskt hvert enkelt Ansigt i Husstanden. Derefter kunde han atter blive sig selv, indtil der blev Tale om hans Penge — og dem vilde Stine gjerne hentyde til — saa blev han atter forlegen. Det samme var Tilfældet, naar hans Mormoder blev omtalt, og hende vilde Kvinderne gjerne spørge til, da de mente, at baade de og han maatte føle megen Deltagelse for denne gamle Kone, der havde været saa god imod ham. Han gav imidlertid altid tvetydige eller undvigende Svar. Men af alt dette tog Stine ingen Forargelse. Hun havde sine Budbringere og hørte, at han gjorde store Fremskridt i sin Haandtering, og at Mesteren gav ham et godt Lov. Ogsaa kunde hun godt lide at høre ham tale om Spærhager og Sømtene og slige Ting, som hun ikke havde fjerneste Begreb om, og hun sagde til sin Datter: „Det kan synes underligt, at han saa gjerne vil tale om sit Haandværk, medens han knap gider nævne sine Penge; men det er i Grunden et godt Tegn. Penge ere gode nok; men Dygtighed er bedre.“

Men Sofie ſaa, at en ſvær Byrde tyngede paa hans Sind, og at hun ikke havde hans Fortrolighed, og det krænkede hende. Unge Piger kunde ſom bekjendt fange mange Griller, og hun fik en Mistanke, der gik i Retning af Skinſyge. Smeden i Oxby havde en voxen Datter, hvis Rygte ikke var det bedſte. Hun tog ſig for ved Lejlighed at fritte ham ud i den Retning. Han ſvarede: „Mette kunde være en meget dakker Pige, naar hun vilde være det.“

„Hvorfor vil hun ſaa ikke være det?“

„Jeg ved det ikke; jeg tænker, hun er løben vild i Bejlernes Mangfoldighed. Enhver løber jo vild i noget.“

„Enhver? Skulle da alle fare vild?“

„Det ved jeg ikke; men jeg ved et Raad til at undgaa det.“

„Hvad er det for et Raad?“

„Det er at hænge ſig ſelv itide.“

„Ih fy da! Det ſkulde da være det ſidſte, man gjorde.“

„Det er det ſædvanligt ogſaa.“

„Men jeg mener, man ſkal ſlet ikke gjøre det, og det har Du vel heller ikke i Sinde?“

„Jeg? Nej, jeg vil leve, om det ſaa kun var for at drille mig ſelv med min egen Slethed.“

„Som om der ikke var andet for Dig at leve for! Jeg forſtaar Dig ſlet ikke i Dag.“

„Men jeg forſtaar meget godt Dig, min Ven! for Dit lille Hjerte er ſaa klart ſom Glas, men ikke nær ſaa haardt. Du er kommen til at tænke, at jeg

maaſke kunde forgabe mig i Mette Smeds. Ak nej! naar man har en lille ſtille Veninde ſom Dig, ſaa er man ſtudſaſt over for den Slags forvildede Tøſe. Men Du har Ret i, at Du ikke forſtaar mig, og hvordan ſkulde Du kunne det, Du, der har arvet Blod og Natur af en klog og god Moder, ſom har vogtet Dig omhyggelig hver Dag i Dit Liv, — hvordan ſkulde Du forſtaa mig, der er oplært fra Barndommen af til at lyve og ſtjæle og næſten ikke til andet."

„Men alt det ſkulde jo være glemt."

„Du ved ikke, hvor gjerne jeg vilde glemme! men Du ved heller ikke, at mit Liv og min Stilling den Dag i Dag er gjennemvævet med Løgn og Synd ſom Klitten af de tuſinde fine Rødder. I den Stund Vævet forſvandt, vilde det gaa mig ſom det løſe Sand, der ſplittes ad for alle Vinde, naar der intet er til at holde det ſammen. Den Bygning, jeg har faaet ſtablet op, ramler da nok ogſaa ned med det førſte, og ſommetider ſynes jeg næſten, det maatte hellere ſke i Dag end i Morgen. Saa fik det dog en Ende."

„Ja, lad det falde, hvad der ikke har god Grund at ſtaa paa. Jeg hører Dig dog til alligevel."

„Ja, desværre!" ſukkede han.

„Hvad mener Du?" ſpurgte hun aandeløs.

„Aa, jeg mener ingen Ting af Betydenhed, for Du er den ſødeſte og bedſte lille Pige, der er til, og om ſaa al Verden vælter, ſkal jeg endda ſe at redde ſaa meget af Stumperne, at jeg kan tømre

Dig et lille Hjem deraf. — Der vil komme et Jordſkjælv i vor lille Verden, og holder Du min Haand faſt, til det er ovre, ſaa haaber jeg til Gud, at Du ikke ſkal faa Grund til at ſlippe mig ſiden."

Saadanne Samtaler fandt Sted efterhaanden og kaſtede mørke Skygger over deres glade Kjærlighed. Hendes Mistanke med Henſyn til Smededatteren var ſnart henvejret, men i dens Sted fremkom der en anden, ſom vandt ſtørre og ſtørre Styrke og mere beſtemt Skikkelſe ved hans Ulyſt til at tale om ſine Penge og ſin gamle Slægtning. Hun udtalte aldrig og gruede ſelv for at give den Mistanke Rum, at han ſlet ikke havde faaet Pengene af ſin Mormoder men var kommen til dem paa anden, uærlig Maade, og at det var Angeren over ſamt Frygt for Opdagelſen af denne Misgjerning, der tyngede paa hans Sind. Hun havde liſtet ſig til at underſøge Poſens Ydre og paa ſamme Maade ſom Moderen i ſin Tid overbeviſt ſig om, at det ikke var Strandingsgods. Men at tilegne ſig ſaadant havde hun ikke lært at agte for nogen ſtor Misgjerning, hvorimod det var hende en forfærdelig Tanke, at Skatten kunde være erhvervet ved Ran eller Tyveri, maaſke forbundet med Vold og Indbrud. Hun mindedes pludſelig Silde-Sørens Jerntøjskaſſe. Hvad om det ikke var Jern, men Sølv, den indeholdt. Maaſke havde Henning haft den hos ſig, den Gang han ſtjulte ſig under „den ſorte Jomfrus" Slør. En ubeſtemt Tanke om at finde et eller andet Spor drev hende

til ved første Lejlighed at gjøre en Vandring ind mellem Bjergene.

„Jomfruens“ prægtige Slør var sønderrevet af Stormene og hang i dinglende Pjalter om hende; hun havde tabt Halvdelen af sit Hoved, der var faldet ned og laa for hendes Fødder som en Meldynge. Der var i det hele indtruffen saa megen Forstyrrelse, at der godt i hin Sommer kunde være efterladt en Kasse eller sligt, som nu var borte. Og hvorfor skulde der overhovedet findes Spor der? Ligesaa klog og ligesaa tung som hun var kommen, forlod hun den firkantede Slette ad den nærmeste Klitsti, og hvem skulde hun saa der træffe til at møde andre end Silde-Søren, der havde været henne at faa sig en Draabe at drikke i Kræmmerhytten, hvor der nu atter var Smaahandel og Smugkro. Hun gav sig i Snak med ham og spurgte: „Kaster Havet dygtigt Strandingsgods i Land i disse Tider?“

„Hæ!“ svarede han. „Hav og Strandingsgods! Det kjender jeg ikke noget til.“

„Snak! Jeg er jo ingen fremmed. — I er vist glad ved, at Henning er borte.“

„Klitstøveren? Din gode Ven! Javist. Jeg er slet ikke kjed af, at han er borte. Han skal jo være bleven en ordentlig Karl nu.“

„Det siger man. Det er ikke saadan, som dengang han tog Eders Kasse?“

„Hvilken Kasse?“

„Kassen med Jerntøj — eller var det maaske ikke Jerntøj, der var i den — den Kasse, som I

søgte efter med de andre Mænd, den Gang I brøde Døren op!"

„Naa den! Ja, men den Kasse havde han slet ikke taget."

„Ikke."

„Nej, den Gang tog jeg fejl. Jeg gik om Aftenen med en Kasse File, som jeg havde kjøbt i — i — nu kan jeg ikke komme paa Navnet."

„Tyvkjær!" sagde hun og lo.

„Hvad sagde Du?"

„Tyvkjær!"

„Flyvkjær? Ja, kanske det ogsaa var i Flyvkjær; men det kan nu være det samme. Jeg gaar som sagt med Kassen, og han kommer rendende og tørner imod mig i Mørket. Jeg blev ræd for, han vilde myrde mig, saa jeg smed Kassen og halede af Sted, det bedste jeg kunde. Jeg saa løselig efter om Morgenen, og Kassen syntes borte, saa troede jeg, han havde taget den; men siden, da vi ikke fandt den i Huset, saa gik vi igjen over og søgte i Lyngen, og da fandt vi den; den var urørt og laa, som jeg havde smidt den; jeg havde bare taget fejl af Stedet den første Gang."

Pigen havde nu faaet den Oplysning, hun her kunde faa, og saa skyndte hun sig at komme bort fra Søren. Men hendes Sind var ikke blevet lettere; thi hendes Vens lovlige Adkomst til Pengene var hende lige tvivlsom. Hun mindedes, at hans Fader havde været straffet for Tyveri, og at han selv fra Barndommen af var indøvet i nærbeslægtede

Gavtyveſtreger. Alt det kunde hun glemme for ſin Kjærligheds Skyld og i det Haab, at han ved ſin Kjærlighed og ſin modnere Alder havde faaet Styrke til at bryde med ſin Fortid. Men var hin ſtore Pengeſum erhvervet ved en Forbrydelſe, og han desuagtet beholdt ſit Rov gjennem Aarene, ſaa følte hun, at hans Omvendelſe ikke en Gang var begyndt, og ſaa kunde hun ikke fæſte Lid til ham mere. Hendes Kjærlighed maatte da dø, og hun troede fuldt og faſt, at hun ikke kunde overleve den.

Hun plagede ſig ſaalænge med ængſtelige Tanker, til hun om Natten plagedes af angſtfulde Drømme. Da ſaa hun Syner med Ild og Blod og Forfærdelſe og Rov. Ofte fo'r hun da op i Søvne med Raab om Hjælp, og Moderen, der laa ved hendes Side, havde Møje med at ſtille hende tilfreds. Men baade vaagen og i Søvne var hendes Mund faſt tillukket med Henſyn til den dybe Bekymring i hendes Sjæl. For Reſten kjendtes hendes Sindslidelſer ogſaa i det ydre; thi hendes Øje blev ſørgmodigt, og hendes friſke runde Kinder bleve tynde og blege.

Henning ſaa tydeligt, at hun led, og det kan antages, at han havde mere end en Anelſe om den ſande Grund. De ſaas nu ſjeldnere end forhen og der var ikke mere den tidligere hjertelige Forſtaaelſe under deres Samværen; thi det var, ſom hver for ſig maatte veje hvert Ord, at det ikke ſkulde ſaare og ſkjære imod deres Vilje. Nu var hans Læretid ſnart udløben; men der ſporedes ingen Glæde der-

over enten hos ham eller hende, uagtet det var vitterligt, at han var en dygtig Smed og i de fire Aar havde ført et dadelfrit Levnet. Ganske vist var der kommen mere Kjækhed i hans Væsen; men det viste sig ligesaa tidt ved Udtalelser af vild Trods som ved selvbevidst Mandighed. Til andre Tider kunde han ikke dølge en vis Angst for Fremtiden.

„Nu er der kun en Maaned, til den Læretid er udløben," sagde Stine en Dag, han var der i Huset. „Har Du taget nogen Bestemmelse for Din Fremtid?"

„Ikke videre. Ja, jeg havde lovet Smeden at blive hos ham til November."

„Naa, ja det er jo godt, at Folk ikke ere altfor glade ved at skilles fra hinanden. Men kunde Du ikke komme og hjælpe os nogle Dage ved Kornhøsten."

„Jeg kan blive strax, om det skal være. Jeg fik Lov at blive de tre første Dage i Ugen; thi jeg tænkte, at I maaske behøvede mig."

„Det var godt. Saa kunne vi begynde at høste i Morgen. Men Din Le, den har Du vel ikke med?"

„Den gaar jeg nu hjem og henter."

„Nej, Du skal ikke. Lad saa Drengen løbe over og hente den. Han har intet at forsømme med det."

Drengen blev sendt af Sted, og da han var borte, sukkede Konen: „Ak ja! havde jeg bare mine Drenge saavidt, som Du er nu."

„Ja vist! jeg er ovenpaa!" sagde han haanligt.

„Nu kan jeg ſlaa mig igjennem Verden med den ſtore Hammer.“

„Baade den ſtore og den lille, tænker jeg,“ ſagde Stine. „Mangen fattig Mand har arbejdet ſig frem til Velſtand med Hammer og Ambolt, og Du, der har de mange Penge —“

Ved Ordet Penge løftede Sofie ſit Hoved fra Sytøjet og fæſtede Øjnene granſkende paa Henning. Han fo'r ſammen og blegnede. Moderen blev pludſelig opmærkſom paa det ſtumme Mineſpil. „Hvad er der?“ ſpurgte hun ſkarpt.

„Er der noget?“ ſagde Pigen og gav ſig atter roligt til at ſy.

„Der er noget imellem Eder, ſom jeg ikke forſtaar, og det har der været længe,“ ſagde Konen og lod ſin flade Haand falde ned paa Bordet.

„Det er Pengene,“ ſagde Pigen ſagte.

„Ja, det er Pengene,“ gjentog Henning, „og nu maa det briſte eller bære. Sandheden ſkal frem. Sagen er den, jeg har ingen Penge.“

„Ingen Penge?“ udbrød Konen forbavſet. „Og Poſen?“

„Ja, Poſen,“ ſagde han, „den er der rigtig nok Penge i; men det er ikke Sølvdalere, ſom I havde troet. Det er — Kobber.“

„Kobber!“ raabte Stine, idet hun fo'r op ſom et Lyn og hentede Poſen, i hvilken hun ſtar en ſtor Flænge med en Kniv. En Dynge Kobber-Eneſteſtillinger fra 1771 væltede ud paa Bordet. Det var hele Herligheden. I ſin Forbitrelſe kaſtede

Konen den tomme Pose i Hovedet paa Smeden. Han sad tavs og kridhvid i Ansigtet for Bordenden. Men ved den anden Bordende stod Sofie paa en Gang grædende og leende og næsten ude af sig selv. Det faldt hende ikke ind, at her forelaa et Bedrag, en fleraarig Løgn. I hendes Hjerte jublede det: Han er ingen Tyv, ingen Røver, ingen Morder. Ved Siden deraf kunde ingen anden Tanke faa Rum.

Stine var den første, som brød Tavsheden, idet hun i en vred Tone spurgte Datteren, om hun havde været Medvider; men nu udbrød Henning: „Nej, nej! Jeg har været ene om det, og hvis I vil høre — men det vil I vel ikke —“

„Hvorfor ikke det? En Løgn mere eller mindre har ikke stort at betyde. Fortæl Du kun!“

„I faar at tro mig, om I vil; jeg skal ikke lyve,“ sagde han. „Det var Natten, før jeg rejste ind i min Fødeegn, at jeg fandt et Stykke Rav, og det bragte mig til at tænke paa, at min Fader ogsaa havde nogle Ravstykker, som han Tid efter anden havde tilhandlet sig. Jeg søgte dem op, og da jeg rejste bort og ikke havde en Skilling til Fortæring undervejs, tog jeg Ravet med, og i Varde solgte jeg det til en Kjøbmand for atten Daler Kourant. Saa var jeg jo udmærket godt i Behold; thi jeg behøvede ikke engang en Daler til hele Rejsen. Saa kom jeg ind i min Fødeegn og fandt min Mormoder; men hun gjorde mig ikke ret meget godt og havde vel heller ikke Raad til det. Al den Stund, jeg var hos hende, fyldte hun mine Øren med vrede Ord

mod min Fader, der efter hendes Sigende havde gjort hende saa megen Uret og været saa ond mod min Moder. Det kan gjerne være, det var sandt altsammen; men det var ingen Fornøjelse for mig at høre paa, og derfor tøvede jeg heller ikke mer end en Nat og en Dag hos hende. Saa paa Hjemvejen, da jeg naaede Ullsvad Kro, gik jeg ind for at faa mig en Taar Øl, og der sad Kromanden og var især med at tælle en urimelig Mængde Enestesskillinger. Da jeg havde drukket, skjød jeg en Mark hen til ham, og han spurgte mig for Spøg, om jeg vilde have Kobberskillinger igjen, for dem havde han bedst Forraad af. Jeg sagde ja, og nu lagde jeg først Mærke til, at disse Skillinger i Størrelse og Tyngde saa meget lignede en Sølvdaler. Det faldt mig ind, at det vilde være rigtige Løjer, at faa en hel Mængde af dem, og jeg spurgte, om han vilde sælge mig for ti Daler. Ja, det vilde han gjerne, for det var jo hans Agt at sende hele Slumpen til Varde. Nu blev Vexlingen foretaget, han gav mig en Pose til Pengene, bandt den selv til og forseglede den. Krokonen lo ad mig, at jeg uden Nødvendighed vilde gaa og slæbe paa den Mængde Kobber; men Manden sagde, at han i sine unge Dage kunde have faaet Lyst til det samme for at faa sine Jævninge til at tabe Næse og Mund af Forbavselse. Saa fik jeg endvidere et Stykke Reb at bære Posen i, og saa gik jeg med den.

Nu vil I vel sagtens ikke tro mig; men det skal siges alligevel, for det er Sandhed, at det

aldrig var min Tanke, at jeg for Alvor vilde narre Eder eller Sofie eller nogen. Jeg vilde bringe Posen med mig hertil, lade Eder se og føle paa den og saa more mig over de lange Ansigter, I vilde sætte op, naar jeg brød Seglet og lod Eder se, hvad det var. Siden vilde jeg gjemme Pengene og drive ligedan Spøg med andre. Men liden Byrde er langvejs tung, og de fire eller fem Mil fra Øllufvad og hertil vare nærved at gjøre mig kjed af Spøgen. Saa kom jeg da ogsaa til at mindes, at mine Vilkaar vare ikke til at spøge med, og jeg var nær ved at tænke mig syg, mens jeg gik mig træt, og saaledes kom jeg hertil om Aftenen. Jeg vilde ikke helt opgive Spøgen; men — jeg ved ikke — den blev optagen paa en Maade, som jeg ikke havde ventet. Sofie var mig den Gang som endnu det bedste og kjæreste, jeg vidste i Verden, og at hun havde mig hjertelig kjær, det tvivlede jeg ikke om. Men at I, Stine! havde noget, meget imod mig, det vidste jeg ogsaa, og jeg undredes slet ikke derover. Mere undredes jeg over, at Uviljen nu pludselig var vegen til Side for den tunge Pengepose, og saa hviskede Fristeren til mig: „Lad Posen staa, som den staar, og sig ikke noget om dens Indhold. De lumpne Kobberskillinger gjøre paa den Maade samme Nytte som Sølvdalere. Da jeg saa kom herover næste Morgen, og I tiltalte mig alvorligt og moderligt og godt, da havde jeg en Fornemmelse af, at hvis jeg sagde Sandheden, saa vilde Piben faa en anden Lyd, og jeg kanske blive vist Døren."

„Aa, det skal Du slet ikke sige!“ udbrød Konen. „Jeg har dog ikke vist Dig Døren før, naar Du var pjaltet og sulten, og andre knap gad set Dig for deres Øjne.“

„I har altid været god imod mig, Stine Torbøl; men den Gang var det det, vi begge havde kjærest, det var Sofie, det gjaldt. Jeg vidste jo saa tydeligt, at hvis jeg sagde Sandheden, saa fik jeg hende ikke.“

„Og nu tror Du vel, Du er vis paa at faa hende.“

„Nej, jeg er snarere vis paa det modsatte, og det har jeg været længe. Men kanske I er kjed af at høre paa mig, saa vil jeg holde op.“

„Nej, bliv Du kun ved at fortælle, saa skal jeg ikke afbryde Dig tiere.“

„Jeg stod saa løs og saa ene i Verden, at jeg haardt trængte til noget, jeg kunde holde mit Sind fast ved, og hvordan det saa gaar, vil jeg alle mine Dage takke Gud for, at det var Sofie, for noget bedre og uskyldigere og mere elskværdigt kunde jeg dog ikke knytte min Tanke til. Jeg kunde ikke slippe hende. Men just fordi hun var saa god, og hendes Hjem var saa godt, derfor pinte det mig, at jeg ved et Bedrageri havde faaet et Slags Del i dette Hjem, og dertil kom, at jeg altid var i Angst for, at mit Bedrageri skulde blive opdaget; thi en Mistanke, en Nysgjerrighed eller maaske en øjeblikkelig Pengetrang kunde muligvis blive Aarsag til, at Posen blev aabnet, og saa vilde jeg blive jaget bort fra Huset

med Spot og Skam. Jeg tror nok, at jeg i dette Tilfælde allerhelst vilde sagt Farvel til Livet; thi det tykkes mig dog, at jeg da maatte være fortabt for Tid og Evighed. Paa den anden Side — jeg var jo ung og endda meget drengeagtig for min Alder — havde jeg vilde Drømme om pludselige Slumpetræf af en uhort Lykke, der kunde sætte mig i Stand til at ombytte Kobberet i Posen med det hvide Sølv, saa ingen skulde faa at vide noget om min Løgn. Desuden var jo alt saa lyst og lykkeligt, og en Opdagelse vilde medføre idel Mørke, hvorfor skulde jeg saa ikke drage den lykkelige Tid saa langt ud, som jeg kunde. Men jeg forstod ogsaa, at jeg maatte blive et dygtigt og godt Menneske, hvis jeg fuldstændigt skulde vinde Lykken; jeg bad Gud om Styrke dertil, og han bønhørte mig, skjønt jeg følte, at der ikke nær var den Kraft i min Bøn, som der burde være, da jeg levede i en Løgn, en Synd, som jeg ikke turde give slip paa.

At arbejde videre i Løgnens Æltevogn følte jeg dog stor Ulyst til, og derfor omtalte jeg ikke selv mine Penge og kunde ikke lide at høre dem omtalt af andre. Det var nok det, som hidførte den værste Straf over mig; thi Sofie opdagede, at jeg i det Stykke ikke var sand imod hende, enten hun saa fik en Mistanke om Sandheden —"

„Nej!" raabte Pigen.

„Nej, det har jeg heller ikke troet; men saa havde Du vist en Formodning om, at jeg ikke var kommen ærligt til Pengene!"

Hun nikkede.

„Sofie troede kort ſagt ikke," vedblev han, „at Pengene, ſom jeg ſaa nødigt vilde høre nævne, vare givne mig af den Mormoder, ſom jeg heller ikke gjerne vilde omtale. Hun havde miſtet ſin Tillid til mig, og deri ſkete mig min Ret; men det gjorde os begge ulykkelige. Jeg var tidt nok til Sinds, at nu ſkulde Forholdet opklares og Sandheden frem for Dagen; men jeg havde ikke Styrke til det og opſatte det fra Tid til anden. Nu er det ſket. Jeg tør ikke haabe nogen Tilgivelſe, enten af Eder, Stine! eller af Dig, Sofie! Jeg takker Eder for alt godt og beder Eder tilgive mig den Sorg, jeg har voldt Eder!"

„Og hvad har Du ſaa ſelv i Sinde?" ſpurgte Konen. „Dog, ret betænkt, ſaa kommer det ikke os ved, og Du maa vel lige ſaa gjerne lade være at ſvare paa Spørgsmaalet."

„Hvad jeg har i Sinde i det enkelte, er jeg ikke paa det rene med; men et ſkal ſtaa faſt, og det har jeg været enig med mig ſelv om længe: Jeg vil bære min Skjæbne ſom en ærlig Karl, og nu har jeg for beſtandig brudt overtvært med Løgnen. I ſagde før, Stine, at en fattig Mand kunde hjælpe ſig igjennem Verden med Ambolt og Hammer. Ja, det tror jeg ogſaa, og det vil jeg for min Part prøve paa herefter. Og kan det være Dig nogen Trøſt, lille Sofie! for al den Sorg og Bekymring, jeg har voldt Dig, at Du ved Din Kjærlighed har

frelſt en forvildet Drengeſjæl fra Fortabelſe, ſaa haaber jeg til Gud, at den Trøſt ſkal Du have."

„Nu er den Præken lang nok," ſagde Enken. „Sofie! Sy hans Poſe ſammen igjen, at han kan faa ſine Kobberdonnisſer gjemt. Det er dog Penge, og han kan vel nok faa Brug for dem."

„Skal jeg gaa min Vej," ſpurgte Henning, „eller ſkal jeg blive og høſte i Morgen?"

„Det kan Du gjøre, ſom Du ſelv vil. Jeg har Brug for en Høſtkarl; men der bliver vel Raad for en anden. Skal jeg ſige min Mening rent ud, ſaa ønſker jeg ikke Din Nærværelſe."

„Saa vil jeg ſige Farvel og Tak!" ſagde Karlen, idet han rejſte ſig for at gaa; men nu udbrød Sofie: „Bliv til i Morgen! — Moder! Du plejer jo at ſige, at man altid ſkal ſove paa det, inden man tager en uigjenkaldelig Beſlutning."

„Ja, naar man er uvis om, hvad man ſkal vælge, ſaa er det godt, dog her er jeg ikke uvis. Imidlertid ſkal Du ikke kunne ſige, at jeg har forhaſtet mig. Jeg vil betænke mig til i Morgen, ſkjønt jeg ikke ved, hvad der kan være at være betænke ſig paa."

Sagen blev altſaa udſat til næſte Dag; men det var ikke Søvnen, der bragte gode Raad; thi Moder og Datter ſov lidet eller intet. Deſto mere talte de ſammen, og de kom ret til at ſe tilbunds i hinandens Sjæl. Moderen ſyntes, at Tingen var ſaa gal, ſom den kunde være, hvorimod Datteren, der fandt ſin forſærdelige Mistanke bortvejret, mente,

at hverken Ulykken eller Brøden var synderlig stor. Mellem Datteren med det lyse Ungdomsblik paa Tilværelsen og Moderen med det overbærende Sind og den prøvede Forstand var der baade Kjærlighed og Aandsfrændskab; de havde den bedste Vilje til gjensidig Forstaaelse og til at bøje og føje sig efter hinandens Ønsker i det, der var ret og godt. Høstnatten oprandt over deres modstridende Ønsker og Synsmaader; men inden Morgenen gryede, var Forstaaelsen og Kjærlighedsbaandet imellem dem fastere end nogen Sinde.

Saa blid og velvillig, som naar hun i fordums Tid gav en agtværdig Bejler Afslag, stod Stine Torbøl hos Klitstoveren næste Morgen og gjorde ham Rede for det Udslag, hun var kommen til. Han og Sofie maatte ikke ses for det første; men Sofie havde sagt, at hun ikke kunde glemme ham, og det vilde Moderen saa heller ikke forlange. Hun lod Henning vederfares Ret og sagde, at hans ulykkelige Opdragelse kunde undskylde meget. Selv hans sidste Foregivende med de mange Penge kunde tilgives og glemmes, naar denne Daarskab blev hans sidste. Men det skulde vise sig igjennem lange Aar, om der nu var Alvor og Sandhed i ham. Det skulde vise sig, om en Kvinde kunde vove at lægge sin Skjæbne i hans Haand, og om en ulykkelig Moder kunde betro ham sin Datter. Han havde altsaa Valget, ikke som det kunde gjøres i et Øjeblik, men som det skulde fastholdes igjennem lange Aaringers ærlige Stræben. Sofie vilde bevare Kjærligheden

til sin Ungdomsven trofast, men derhos glad give den under Moderens Ledelse med Visshed om, at den da var i gode Hænder.

Hvor stor eller hvor liden den Indflydelse var, som de to Kvinder havde faaet Held til at øve paa den forvildede Knøs, saa er dog saa meget vist, at der var kommen Alvor i hans Sind, medens han var kommen til at se op til den ungdommelige og den moderlige Veninde som de to bedste og kjæreste Væsener, han vidste i Verden. Det var næppe vanskeligt at finde Fejl og Svagheder baade hos Stine og hendes Datter, men sligt saa og søgte han ikke efter, og at de nu vilde tilgive endogsaa hans sidste Synd, var en større Lykke, end han havde ventet. Det var Alvor med hans Forbedring, endogsaa medens han ikke formaaede at frigjøre sig for den Løgn, der tyngede paa ham; men nu var han frigjort fra denne, og med et forunderlig lettet Hjerte tog han sig for at begynde et nyt Liv, og han blev udholdende ved i det gode.

Tidens og Egnens Vilkaar førte det med sig, at der kun var liden Fortjeneste selv for en dygtig Haandværker, men ogsaa, at der var god Forslag i den lille taalmodigt opsparede Fortjeneste baade overfor det daglige Livs Krav og med Hensyn til at grunde sig en Fremtid. Henning manglede ikke Dygtighed, og det viste sig, at han baade havde Udholdenhed og taalelig Lykke. Det varede ikke mange Aar, inden baade han og Sofie fandt, at Prøvetiden var lang nok, og at alt var lagt saaledes til Rette,

at et ungt Pars Fremtid kunde agtes for taalelig vel grundet. Men da gik det, som man kunde vente; Stine Torbøl overvejede og ængstedes og syntes, at det var ikke nær godt og sikkert nok endnu. Modstræbende forlængede de unge Ventetiden fra Tid til Tid, og modstræbende gav Stine omsider sit Samtykke til, at den endtes, og den Middeltid, som derved kom frem, var maaske ikke daarligt ramt endda. Henning og Sofie kom til at føre et tilfredst Samliv i taalelig Velvære, og det viste sig, at Stine Torbøl dog ikke havde taget Fejl, da hun mente, at der var en god Kjerne i den forsømte Dreng. Klitstøverens Ungdomsbedrifter gik snart i Glemme — ja, det vil sige, der fortaltes stundum løjerlige Historier om dem; men den yngre Slægt, der opvoxede for Henning Smeds Øjne og lærte ham at kjende som en alvorlig og rettænkende Mand, vilde ikke rigtig tro disse Historier. Han holdt just heller ikke selv af at omtale sin Ungdomstid. Han kunde heller ikke lide, naar der sagdes, at hans Svigermoder sommetider havde været vægelsindet i et og andet, han paastod, at hun altid havde villet, hvad der var rigtigt, men at hun stundum havde vaklet temmelig længe, inden hun udfandt det; dog det — sagde han — fortjente ikke at kaldes Vægelsind.

Indhold

Hiſtoriſke Skildringer:

Bortførelſen 3
Røverne ved Munklinde 86
Søren med Nakkepiſken 162

Skildringer af det virkelige Liv:

Rasmus og Ingeborg 233
Solgt og kjøbt 294
Knud Skolemeſter 346
Klitſtøveren 375